

مستندات طرح پژوهشی آسیب‌شناسی،
بازنگری و اصلاح قانون حداکثر استفاده
از توان فنی مهندسی

کد موضوعی: ۳۱۰

شماره مسلسل: ۱۲۴۰۳

خردادماه ۱۳۹۱

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
مقدمه	۱
پیوست‌ها	۲
پیوست ۱- متن قوانین مرتبط با موضوع پروژه	۲
پیوست ۲- متن مقررات مرتبط با موضوع پروژه	۳۹
پیوست ۳- رویه‌های موجود حمایتی در کشور کره جنوبی	۱۳۲
پیوست ۴- دسته‌بندی مخاطبین و ذینفعان	۱۳۵
پیوست ۵- کارخانجات مخابراتی ایران (شرکت سهامی عام)	۱۳۷
پیوست ۶- سندیکای صنعت مخابرات ایران	۱۳۸
پیوست ۷- انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران (ستصا)	۱۳۹
پیوست ۸- مصاحبه‌ها	۱۴۰
پیوست ۹- چگونگی طراحی پرسشنامه	۱۵۱
پیوست ۱۰- چگونگی دستیابی به پاسخ‌های پرسشنامه	۱۵۵
پیوست ۱۱- فعالیت‌های مهم در جهت معرفی، ترویج و نقد «قانون» (سمینارها و کنفرانس‌ها - کتاب‌ها و گزارش‌های کارشناسی مهم)	۱۹۶
پیوست ۱۲- گزارش شرکت کالانفت ایران	۱۹۸
پیوست ۱۳- دریافت نظرات دستگاه‌های نظارتی	۲۰۲
پیوست ۱۴- دریافت نقطه‌نظرات مخاطبین مجری قانون	۲۰۶
پیوست ۱۵- دامپینگ	۲۲۵
پیوست ۱۶- اصلاح نرخ ارز	۲۳۵
منبع و مأخذ	۲۳۶

مستندات طرح پژوهشی آسیب‌شناسی، بازنگری و اصلاح قانون حداکثر استفاده از توان فنی مهندسی

چکیده

مطالعات و بررسی‌های انجام شده در محیط‌های اجرایی و نتایج حاصل از نظرخواهی‌ها نشان می‌دهد که قانون «حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات» مصوب سال ۱۳۷۵ متوجه ضعف‌ها و نارسایی‌ها بوده است که می‌باید مورد اصلاح یا بازبینی قرار گیرد.

مجلد پیش روی ۱۶ پیوست مرتبط با «طرح آسیب‌شناسی و بازنگری قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور» به شماره مسلسل ۱۱۰۲۵ در سال ۱۳۹۰ را شامل می‌شود و تحت عنوان «پیوست طرح آسیب‌شناسی [...] قانون حداکثر ...» تدوین شده است. در این پیوست‌ها، قوانین و مقررات مربوطه، مخاطبین و ذینفعان قانون، چگونگی طراحی و دستیابی به پاسخ‌های پرسشنامه و موارد مرتبط با متن پژوهش مربوطه در پیوست‌ها ارائه شده است.

مقدمه

گذشت بیش از ۱۵ سال از تصویب قانون موسوم به حداکثر ... بسیاری از ضعف‌های این قانون را روشن ساخته است. به همین دلیل موضوع آسیب‌شناسی قانون موسوم به حداکثر مورد مطالعه قرار گرفت و نتیجه این مطالعات با توجه به اسناد و مصاحبه‌ها توسط مرکز پژوهش‌های مجلس منتشر شد.

در ادامه، پیوست‌های مربوط به پژوهش در قالب قوانین و مقررات مربوطه، مخاطبین و ذینفعان قانون، چگونگی طراحی و دستیابی به پاسخ‌های پرسشنامه و موارد مرتبط با موضوع پژوهش که در مراحل مختلف پژوهش استفاده شده است، ارائه می‌شود.

پیوست‌ها

پیوست ۱- متن قوانین مرتبط با موضوع پروژه

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ماده واحده - به منظور حمایت از صنایع داخلی کشور وزارتخانه‌ها و کلیه دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی و سازمان‌های وابسته به دولت مکلفند در مواردی که کالاهای ساخت کشور از نظر مشخصات و قیمت و قابلیت استفاده مشابه کالاهای وارداتی مورد نیاز آنها باشد احتیاجات خود را منحصراً از کارخانجات تهیه‌کننده داخلی خریداری نمایند.</p> <p>در مواردی که وزارتخانه‌ها و ادارات و مؤسسات دولتی مایحتاج خود را از کارخانجات دولتی خریداری می‌نمایند وزارت دارایی موظف است بهای اجناس تحویل شده را طبق قبوض رسمی خرید که از طرف فروشنده تسلیم خواهد شد از اعتبار مربوط خریدار کسر و به فروشنده پرداخت نماید. تشخیص قابلیت استفاده و مشخصات کالاهای مشابه و همچنین تعیین و مقایسه قیمت با توجه به بهای تمام شده جنس و سود متناسب از وظایف وزارت اقتصاد می‌باشد.</p> <p>تبصره «۱» - محصولات دارویی کارخانجات داروسازی داخلی نیز مشمول مقررات این قانون است و بنگاه کل دارویی ایران مقررات مربوط به معاملات خرید دارو از خارج را در مورد محصولات داخلی رعایت خواهد کرد.</p> <p>تبصره «۲» - از تاریخ تصویب این قانون نماینده اتاق صنایع و معادن ایران نیز در کمیته دائمی نظارت و تثبیت قیمت‌های وزارت اقتصاد شرکت خواهد نمود.</p> <p>تبصره «۳» - وزارت بهداری مکلف است در ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون آزمایشگاه بازرسی مواد دارویی تأسیس نماید و هیچ دارویی بدون موافقت وزارت بهداری قابل فروش و توزیع نیست.</p> <p>قانون فوق مشتمل بر یک ماده و سه تبصره که لایحه آن به موجب ماده واحده مصوب بیستم آذرماه یک‌هزار و سیصد و چهل و دو تقدیم شده بود در جلسه روز سه‌شنبه بیست و چهارم آذرماه یک‌هزار و سیصد و چهل و سه به تصویب مجلس شورای ملی رسید.</p>	<p>قانون حمایت از صنایع داخلی - کتشیور ۱۳۴۳/۱۰/۲۸ مجلس شورای اسلامی</p>	<p>۱</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ماده (۱) - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور گسترش و توسعه صنایع و معادن کشور از راه بررسی‌های علمی و صنعتی و تربیت کادر مدیریت و تأسیس شرکت‌های صنعتی و معدنی و یا مشارکت در آنها و راهنمایی‌های فنی به واحدهای صنعتی و معدنی، مؤسسه مستقلی به نام سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران که در این قانون سازمان نامیده می‌شود، تأسیس و اساسنامه آن را پس از تصویب کمیسیون‌های اقتصاد و دارایی و امور استخدام مجلسین به مورد اجرا بگذارد. تغییر و یا اصلاح اساسنامه به پیشنهاد مجمع عمومی سازمان با تصویب هیئت وزیران به عمل خواهد آمد.</p> <p>ماده (۲) - سازمان دارای شخصیت حقوقی است و به صورت شرکت سهامی اداره می‌شود. این سازمان و کلیه شرکت‌ها و واحدهای تابعه و وابسته به آن از هر لحاظ استقلال کامل داشته و تابع قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌های عمومی مربوط به مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و قانون محاسبات عمومی نمی‌باشد مگر آنکه در قانونی صراحتاً از سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران اسم برده شود. این سازمان و کلیه شرکت‌های وابسته منحصراً تابع این قانون و مقررات اساسنامه خود بوده و در مواردی که در این قانون و اساسنامه پیش‌بینی نشده باشد، سازمان تابع مقررات قانون تجارت بوده و بر طبق اصول بازرگانی اداره می‌شود.</p> <p>تبصره - سازمان و کلیه شرکت‌ها و واحدهای تابعه و وابسته به آن از لحاظ قوانین و مقررات مالیاتی مشمول مقررات مربوط به شرکت‌های خصوصی (غیردولتی) خواهد بود.</p> <p>ماده (۳) - سرمایه سازمان عبارت است از دارایی‌های متعلق به دولت در شرکت‌ها و مؤسسات صنعتی و معدنی که از طرف دولت به سازمان واگذار می‌گردد و همچنین اموال و سهام یا وجوهی که از محل درآمدهای دولت بابت سرمایه به آن واگذار خواهد شد.</p> <p>دولت می‌تواند بنا به پیشنهاد وزیر اقتصاد و تصویب هیئت وزیران، هر یک از واحدهای صنعتی یا معدنی خود را که صلاح بپند براساس مقررات این قانون ارزیابی نموده، به شرکت‌های سهامی تبدیل و سهام آن را به عنوان سرمایه در اختیار این سازمان بگذارد.</p> <p>ماده (۴) - به وزارت صنایع و معادن اجازه داده می‌شود که کلیه وظایف و اختیارات شورای عالی و مدیرعامل سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران که به موجب اساسنامه به آنان تفویض شده است به هیئتی مرکب از هفت نفر به عنوان هیئت عامل واگذار نماید اعضای هیئت عامل با پیشنهاد وزیر صنایع و معادن و تصویب هیئت وزیران تعیین می‌شوند.</p> <p>ماده (۵) - سازمان دارای اختیارات زیر می‌باشد:</p>	<p>قانون تأسیس سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران مصوب ۱۳۴۶/۴/۲۶ مجلس شورای اسلامی</p>	۲

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>(الف) تشکیل شرکت‌های صنعتی و معدنی و یا شرکت‌ها و واحدهای خدمات و یا مشارکت در این قبیل شرکت‌ها.</p> <p>(ب) خریداری تمام یا قسمتی از کارخانه‌هایی که در معرض تعطیل قرار می‌گیرند و به معرض فروش گداخته می‌شوند و یا عقد قرارداد برای اداره این قبیل کارخانه‌ها.</p> <p>در مواردی که قسمتی از کارخانه خریداری می‌شود، قسمت خریداری شده باید معرف اکثریت سهام باشد و در صورتی که کارخانه به‌صورت شرکت سهامی نباشد سازمان باید حداقل مالکیت بیش از نصف کارخانه را تحصیل نماید و اداره کارخانه را از هر حیث در اختیار بگیرد.</p> <p>(پ) فروش یا وثیقه گذاردن سهام متعلق به خود در شرکت‌های تابعه یا وابسته و همچنین فروش و وثیقه گذاردن اموال متعلق به خود یا واحدهای تابعه و وابسته.</p> <p>(ت) استخدام کارشناس خارجی و یا عقد قرارداد برای استفاده از خدمات مؤسسات مشورتی خارجی با تصویب هیئت عامل سازمان.</p> <p>(ث) سازمان می‌تواند در طول مدت اجرای برنامه سوم و چهارم سالیانه حداکثر تا مبلغ هفت میلیارد و نیم ریال و یا هم‌ارز آن از منابع داخلی و یا خارجی برای سرمایه‌گذاری و خرید ماشین‌آلات و خدمات با شرایط مناسب در هر کشور اعتبار یا وام تحصیل نماید. قراردادهای مربوط به اعتبار مزبور پس از تصویب هیئت وزیران قابل اجرا خواهد بود. قراردادهایی که برای انجام منظور فوق مستقیماً با دولت‌های خارجی یا با ضمانت دولت منعقد می‌گردد، پس از تصویب کمیسیون‌های دارای مجلسین قابل اجرا خواهد بود.</p> <p>تبصره «۱» - دولت مکلف است ظرف یک ماه پس از انعقاد هر قرارداد، گزارش آن را به مجلسین تقدیم و منتشر نماید.</p> <p>تبصره «۲» - اعتباراتی که طی برنامه چهارم برای منظور فوق تحصیل می‌شود، جزء اعتبارات برنامه عمرانی مزبور منظور خواهد شد.</p> <p>ماده (۶) - دولت در مورد انتقال واحدهای صنعتی و معدنی متعلق به خود به سازمان و یا ایجاد واحدهای جدید تولیدی صنعتی و معدنی توسط سازمان به ترتیب زیر عمل می‌نماید:</p> <p>(الف) واحد را براساس سودآوری به طریقی که مورد تصویب هیئت عامل سازمان باشد، ارزیابی و قیمت واقعی روز آن را تعیین می‌نماید سپس آن واحد را به‌صورت شرکت سهامی مستقل که اساسنامه آن طبق اصول قانون تجارت تنظیم و به تصویب هیئت عامل سازمان رسیده باشد، به ثبت رسانده سهام آن را به سازمان واگذار می‌نماید.</p> <p>(ب) در موقع انتقال واحد زیان‌آور به سازمان و همچنین در صورتی که به‌منظور خاص مملکتی ایجاد صنعتی در نواحی مخصوصی از کشور</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ضروری تشخیص داده شود لکن بهره‌برداری از این قبیل واحدها سودآور نباشد، دولت باید قبلاً پرداخت زیان‌های احتمالی را براساس مطالعات هیئت عامل سازمان و تأیید سازمان برنامه و تسهیلات دستور انتقال یا تأسیس اینگونه واحدها را صادر کند.</p> <p>ماده (۷) - سازمان مجاز است با دولت‌های خارجی و همچنین مؤسسات یا شرکت‌های دولتی خارجی در سرمایه‌گذاری‌های صنعتی و معدنی مشارکت نماید و سرمایه‌گذاری خارجی در چنین مشارکت‌هایی می‌تواند از مزایایی که طبق قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی در ایران مصوب ۱۳۳۴ آذرماه ۱۳۳۴ به شرکت‌های خارجی اعطا گردیده است، پس از انجام تشریفات قانونی برخوردار گردد و از شمول تبصره «۲» ماده (۳) قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی و بند «ج» ماده (۱) آیین‌نامه اجرای قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی مصوب کمیسیون‌های مجلسین مستثنا خواهد بود. در کلیه موافقتنامه‌ها و قراردادهایی که به استناد این قانون با دولت‌ها و مؤسسات یا شرکت‌های دولتی خارجی منعقد می‌شود باید قید گردد که شریک خارجی حق ندارد بدون موافقت قبلی و کتبی طرف ایرانی تمام یا قسمتی از سهامی را که در مشارکت دارد، به دیگری منتقل نماید. به‌علاوه قید گردد که سرمایه‌های خارجی از نظر این قانون سرمایه خصوصی تلقی خواهد شد و در صورت تخلف از این شرط، سازمان می‌تواند موافقتنامه یا قرارداد مربوطه را فسخ نماید. استقاده از امتیازات این قانون به وسیله دولت‌ها یا مؤسسات و شرکت‌های دولتی خارجی مشروط به اعطای امتیازات متقابل از جانب دولت‌ها یا مؤسسات و شرکت‌های مذکور خواهد بود.</p> <p>ماده (۸) - از سود خالص سالیانه سهام سازمان در شرکت‌ها و واحدهای تابعه پس از کسر هزینه‌های جاری سازمان حداقل ۲۰ درصد برای هزینه‌های تعلیمات فنی و آموزش و مدیریت و مطالعات و تحقیقات در داخل یا خارج کشور تخصیص و بقیه پس از کسر مالیات و ذخایر قانونی و احتیاطی صرف سرمایه‌گذاری مجدد در صنایع خواهد شد.</p> <p>قانون بالا مشتمل بر هشت ماده و سه تبصره که در جلسه روز یکشنبه هجدهم تیرماه یک‌هزار و سیصد و چهل و شش به تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود، در جلسه روز دوشنبه بیست و ششم تیرماه یک‌هزار و سیصد و چهل و شش شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>قانون نحوه وصول مطالبات بانکها مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی بسم الله الرحمن الرحيم موضوع «قانون نحوه وصول مطالبات بانکها» در جلسه مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۵ مجمع مورد بررسی قرار گرفت و مواد ذیل به تصویب رسید:</p> <p>قانون نحوه وصول مطالبات بانکها ماده (۱) - کلیه وجوه و تسهیلات مالی که بانکها تا تاریخ اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۳/۶/۸ مجلس شورای اسلامی به اشخاص حقیقی و حقوقی تحت هر عنوان پرداخت نموده‌اند اعم از آنکه قراردادی در این خصوص تنظیم شده یا نشده باشد و مقرر بوده است که بدهکار در سررسید معینه تسهیلات مالی و وجوه دریافتی را اعم از اصل و سود و سایر مقرعات مسترد دارد براساس مقررات و شرایط زمان اعطای این وجوه و تسهیلات قابل مطالبه و وصول است. کلیه محاکم دادگستری و مراجع قضایی و دوائر اجرای ثبت مکلفند طبق مقررات و شرایط زمان اعطای وجوه و تسهیلات رسیدگی و نسبت به صدور حکم و وصول مطالبات بانکها اعم از اصل و هزینه‌ها و خسارات و مقرعات متعلقه (خسارات تأخیر تأدیه، جریمه عدم انجام تعهد و...) اقدام نمایند.</p> <p>ماده (۲) - درخصوص دعاوی که قبلاً راجع به مطالبات بانکها نزد مراجع قضایی مطرح و مندرج به صدور حکم شده است و هزینه‌ها و مقرعات و جریمه تأخیر تأدیه و جزای تخلف از شرط متعلقه که وصول آن به نفع بانک مورد حقوق حکم واقع نشده است، بانکها می‌توانند تقاضای تصحیح حکم را از مرجع صادرکننده حکم بنمایند و مرجع صادرکننده حکم مکلف است وفق مقررات این قانون رسیدگی و احکام صادره را تصحیح نماید. مقررات این قانون در مورد دعاوی که در حال حاضر در محاکم مطرح رسیدگی است نیز اعمال می‌گردد.</p> <p>تبصره - دوائر اجرای ثبت اسناد و املاک مکلف هستند براساس مفاد اسناد و قراردادهای تنظیمی بین بانکها و مشتریان که منجر به صدور اجراییه شده اعم از آنکه عملیات اجرایی خاتمه پیدا کرده یا در جریان اجرا باشد، نسبت به وصول خسارات تأخیر تأدیه و سایر مقرعات و هزینه‌های مربوط طبق مقررات این قانون عمل نمایند.</p>	<p>قانون نحوه وصول مطالبات بانکها ۱۳۶۸/۱۰/۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام</p>	<p>۳</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>در راستای نظارت کلی بر اجرای ماده (۳) قانون «حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات، مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی» که از وظایف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد، دستورالعمل پیوست در ۴ صفحه، به‌منظور نحوه ارجاع فعالیت خدمات مهندسی مشاور، پیمانکاری و خدماتی پروژه‌ها به‌صورت منفرد یا توأمان چند فعالیت، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد. رعایت این دستورالعمل برای تمامی مخاطبین ذکر شده در ماده (۱) قانون یاد شده (کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت، بانک‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و...) الزامی است.</p> <p>۱. تعاریف</p> <p>۱-۱. قانون: منظور از قانون، قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی، می‌باشد.</p> <p>۲-۱. سازمان: منظور از سازمان، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد.</p> <p>۳-۱. دستگاه اجرایی: منظور از دستگاه اجرایی، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت (موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی)، بانک‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی)، مؤسسات عمومی یا عام‌المنفعه، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی و همچنین تمامی سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات، دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، از قبیل شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز، شرکت پتروشیمی، سازمان هواپیمایی کشور، سازمان صدا و سیما، شرکت ملی فولاد و شرکت ملی صنایع مس ایران، اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها، می‌باشد (مخاطبین موضوع ماده (۱) قانون).</p> <p>۴-۱. پروژه: عبارتست از مجموعه فعالیت‌های هدفدار مهندسی، تدارکات، اجرا، راه‌اندازی که منجر به احداث یک واحد جدید و یا توسعه، بهبود، افزایش تولید یا بهره‌برداری در یک واحد موجود گردد.</p> <p>۵-۱. ارجاع کار: عبارتست از واگذاری مسئولیت انجام خدمات مورد نیاز پروژه طی یک قرارداد.</p> <p>۶-۱. کار طرف ایرانی: منظور از کار طرف ایرانی، سهم ارزشی قرارداد است که مسئولیت و انجام آن به شرکت یا مؤسسه ایرانی واگذار شده است.</p>	<p>دستورالعمل اجرایی ماده (۳) قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی</p>	۴

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۷-۱. کار در داخل کشور: منظور از کار در داخل کشور، سهم ارزشی فعالیت‌های مختلف قرارداد است که توسط طرف قرارداد مستقیماً توسط خود یا از طریق اشخاص ثالث (عم از ایرانی یا خارجی) در داخل کشور تولید و ارائه می‌گردد.</p> <p>۸-۱. کمیته کارشناسی نظارت: کمیته‌ای است مرکب از پنج نفر، شامل نماینده معاون تولیدی سازمان، مدیران کل دفتر امور بخشی مربوطه و دفتر امور مشاوران و پیمانکاران سازمان، دبیرخانه شورای اقتصاد و یا نمایندگان تام‌الاختیار ایشان و نماینده تشکل صنفی مربوط.</p> <p>۹-۱. دبیرخانه کمیته کارشناسی نظارت: دبیرخانه کمیته کارشناسی نظارت، دفتر امور صنایع و معادن حوزه معاونت امور تولیدی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد.</p> <p>۲. روش ارجاع کار</p> <p>۱-۲. ارجاع کارهای مختلف پروژه‌ها به صورت منفرد یا توأمان چند فعالیت، صرفاً به شرکت‌ها و مؤسسات ایرانی مجاز است.</p> <p>۲-۲. چنانچه دستگاه‌های اجرایی برای ارجاع کار پس از مشورت یا هماهنگی با سازمان (دفتر امور بخشی ذیربط) یا پس از استعلام و یا انجام مذاقسه، به این نتیجه رسیده‌اند که شرکت یا مؤسسه ایرانی توانمند وجود نداشته و یا به تعداد کافی وجود ندارد، با ارائه گزارش مستدل، پس از اخذ مجوز شورای اقتصاد می‌توانند، پروژه‌های خود را به شرکت‌های ایرانی - خارجی ارجاع نمایند، مشروط بر آنکه سهم شرکت یا مؤسسه ایرانی در مشارکت ایرانی، خارجی کمتر از ۵۱ درصد ارزش قرارداد کار ارجاع شده، نباشد.</p> <p>۳-۲. در آگهی مناقصات یا استعلام، صراحتاً و شفاف خواسته شود که شرکت‌ها و مؤسسات ایرانی می‌توانند به صورت منفرد و یا به صورت مشارکت مدنی با شرکت‌های خارجی برای شرکت در مناقصه اعلام آمادگی نمایند، مشروط بر آنکه سهم شرکت یا مؤسسه ایرانی در مشارکت کمتر از ۵۱ درصد نباشد.</p> <p>۴-۲. مشارکت‌های مدنی ایرانی - خارجی داوطلب، باید تفاهمنامه فی‌مابین خود را همزمان با تسلیم پیشنهاد، به دستگاه اجرایی ارائه نمایند.</p> <p>۵-۲. ارجاع کار به پیشنهاددهندگان مجاز است که در پیشنهاد خود، انجام ۵۱ درصد ارزش کار را با استفاده از کلمه لوازم و تجهیزات و خدماتی که در ایران تولید می‌شود و یا قابلیت تولید، ارائه و انجام دارد، پیشنهاد نموده باشند. ارجاع کار به پیشنهاددهندگانی که انجام کمتر از ۵۱ درصد ارزش کار را در داخل کشور پیشنهاد یا تعهد نموده باشند، پس از اخذ مصوبه شورای اقتصاد مجاز می‌باشد (موضوع تبصره «۱» ماده «۳» قانون).</p> <p>۶-۲. دستگاه اجرایی برای اطلاع از ارزش قراردادی کار داخل کشور بایستی موارد زیر را به صورت شفاف در اسناد مناقصه درج و پاسخ صریح</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>و شفاف آن را از پیشنهاددهندگان، خواستار شوند.</p> <p>۲-۶-۱. در ارجاع کارهای مهندسی و تدارکات (E.P) یا مهندسی، تدارکات و اجرا (E.P.C) یا مهندسی، تدارکات، اجرا، مدیریت (E.P.C.M)، میزان ارزش قراردادی کار مهندسی که در ایران و توسط ایرانی انجام می‌شود.</p> <p>۲-۶-۲. میزان، ارزش و منبع تأمین (SUPPLIER) کالا یا مواد اولیه، مواد انبوه (BULK MATERIAL)، اقلام استاندارد تولید کشور ایران که در اجرای پروژه به‌کار می‌برند.</p> <p>۲-۶-۳. میزان و ارزش تجهیزاتی که ساخت آنها را به سازندگان یا تولیدکنندگان ایرانی واگذار می‌نمایند، به همراه فهرست سازندگان ایرانی (VENDOR LIST) که برای ارجاع کار از بین آنها انتخاب خواهد شد.</p> <p>۲-۶-۴. میزان و ارزش کارهایی که رأساً توسط شرکت ایرانی طرف قرارداد (به‌صورت منفرد یا به‌صورت مشارکت ایرانی - خارجی) در ایران انجام می‌شود.</p> <p>۲-۶-۵. میزان و ارزش تجهیزات و ماشین‌آلاتی که در ایران ساخته یا تولید نمی‌شود، لکن شریک خارجی خود را متعهد و ملزم می‌نماید که نسبت به سامان دادن تولید آنها در ایران با همکاری سازندگان خارجی این ماشین‌آلات و تجهیزات (منفرداً و یا مشترکاً با سازندگان ایرانی) اقدام نماید.</p> <p>۲-۶-۶. فهرست آنچه که، با ارجاع کار به مشارکت ایرانی - خارجی توسط شریک خارجی مشارکت پس از اجرای موضوع قرارداد به‌عنوان منافع کشور ایران به‌صورت ماندگار در کشور ایجاد شده و به‌جا می‌ماند (BENEFIT FOR IRAN).</p> <p>۲-۷. خرید لیسانس و واگذاری مهندسی پایه به صاحب لیسانس منتخب، در صورتی که از طریق شرکت‌ها و مؤسسات ایرانی میسر نباشد، با رعایت ماده (۱۰۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی و با تأیید بالاترین مقام وزارتخانه یا دستگاه اجرایی، از شرکت‌های خارجی مجاز است.</p> <p>۳. در موارد زیر اخذ مجوز از شورای اقتصاد الزامی است</p> <p>۳-۱. برای ارجاع کار به مشارکت ایرانی - خارجی مشروط بر اینکه حداقل سهم ارزشی کار طرف ایرانی ۵۱ درصد باشد.</p> <p>۳-۲. ارجاع کار به شرکت یا مؤسسه ایرانی و یا مشارکت ایرانی - خارجی که انجام کمتر از ۵۱ درصد ارزش قرارداد را در داخل کشور تعهد نموده باشد.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۳. روش اخذ مصوبه از شورای اقتصاد</p> <p>۱-۴. درخواست بالاترین مقام دستگاه اجرایی به همراه موارد زیر برای طرح در شورای اقتصاد، به سازمان ارائه می‌گردد:</p> <p>- گزارش کامل اقدامات انجام شده موضوع بندهای «۲-۶» و «۳-۲» این دستورالعمل.</p> <p>- تقاضنامه فیما بین شرکت ایرانی و خارجی مورد نظر دستگاه اجرایی برای ارجاع کار به مشارکت ایرانی - خارجی.</p> <p>۲-۴. دبیرخانه شورای اقتصاد گزارش مذکور را برای بررسی به دبیرخانه کمیته کارشناسی نظارت ارسال می‌نماید. نتایج بررسی کمیته مذکور از طریق دبیرخانه مربوط، در اختیار دبیرخانه شورای اقتصاد قرار می‌گیرد. دبیرخانه شورای اقتصاد، گزارش نتایج بررسی کمیته کارشناسی نظارت را برای اخذ تصمیم نهایی در اختیار شورای اقتصاد قرار می‌دهد.</p>		
<p>ماده (۱) - به منظور استفاده هر چه بیشتر از توان فنی، مهندسی، تولیدی و صنعتی و دولت (موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی)، بانکها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع (ماده (۵) قانون محاسبات عمومی) یا عام‌المنفعه، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی و همچنین تمامی سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات، دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز، شرکت پتروشیمی، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان صدا و سیما، شرکت ملی فولاد و شرکت ملی صنایع مس ایران اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها موظفند در ارجاع کارهای خدمات مهندسی مشاور، پیمانکاری، ساختمانی، تأسیساتی و تجهیزاتی پروژه‌های خود اعم از اینکه از بودجه عمومی دولت و یا از درآمدهای خود و یا از اعتبارات و تسهیلات ارزی و ریالی دستگاه‌های مزبور استفاده می‌کنند براساس این مصوبه اقدام کنند.</p> <p>ماده (۲) - به منظور تقویت توان فنی و اجرایی کشور در اجرای کارهای بزرگ و استفاده حداکثر از توان داخلی، سازمان برنامه و بودجه موظف است ظرف مدت سه ماه با کسب نظر از وزارتخانه‌های ذیربط آیین‌نامه لازم برای سازماندهی و روش فعالیت واحدهای پیمانکار طراحی و ساخت را تهیه و برای تصویب به هیئت وزیران تسلیم نماید.</p> <p>تبصره «۱» - پیمانکار طراحی و ساخت به شرکت یا مؤسسه‌ای اطلاق می‌شود که مسئولیت انجام خدمات طراحی تفصیلی و اجرایی (طراحی مهندسی یا مهندسی فرآیند)، تهیه و تأمین کالا و تجهیزات، عملیات اجرایی، نصب و راه‌اندازی و مدیریت انجام این فعالیت‌ها در یک پروژه را برعهده دارد.</p>	<p>قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات ۱۳۷۵/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی</p>	<p>۵</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>تبصره «۲» - به منظور ایجاد فرصت کافی برای محققین و مبتکرین داخلی در تأمین نیازهای تکنولوژیک، تجهیزات و مواد اولیه مورد نیاز کشور کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۱) موظف هستند حداقل ۶ ماه قبل از برگزاری مناقصه لیست انواع تکنولوژی‌ها، تجهیزات و مواد اولیه مورد نیاز خود را در اختیار سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران قرار دهند. این سازمان موظف است در کمتر از یک ماه لیست فوق را منتشر و به اطلاع کلیه محققین و مبتکرین کشور برساند.</p> <p>ماده (۳) - از تاریخ تصویب این قانون ارجاع کارهای خدمات مهندسی مشاور و پیمانکاری ساختمانی، تأسیساتی، تجهیزاتی و خدماتی صرفاً به مؤسسات و شرکت‌های داخلی مجاز است و در صورت عدم امکان با پیشنهاد دستگاه اجرایی و تصویب شورای اقتصاد از طریق مشارکت از شرکت‌های ایرانی - خارجی مجاز خواهد بود حداقل سهم ارزی کار طرف ایرانی پنجاهویک درصد (۵۱ درصد) خواهد بود.</p> <p>تبصره «۱» - طرف قرارداد موظف کلیه لوازم و تجهیزات و خدماتی را که در داخل کشور تولید و ارائه می‌شود یا قابلیت تولید و ارائه دارد مورد استفاده قرار دهد. در هر حال حداقل پنجاهویک درصد (۵۱ درصد) ارزش کار بایستی در داخل انجام پذیرد و کارفرما مکلف است بر این امر نظارت نماید مورد استثناء پس از تأیید سازمان برنامه و بودجه بایستی به تصویب شورای اقتصاد برسد.</p> <p>تبصره «۲» - پیمانکار ایرانی و یا مشارکت ایرانی - خارجی صرفاً مجاز است بخش یا بخش‌هایی از کار را به واحدهای تخصصی به صورت دست دوم و اگزار نماید و نمی‌تواند تمامی قرارداد را یکجا به صورت دست دوم و اگزار نماید.</p> <p>سازمان برنامه و بودجه موظف به نظارت کلی بر این امر می‌باشد.</p> <p>ماده (۴) - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور حمایت از شرکت‌های ایرانی و افزایش توان تولید و ارائه خدمات موضوع این قانون نسبت به موارد زیر اقدام نماید: گشایش اعتبار و یا صدور مجوز گشایش اعتبار توسط بانک‌های تجاری در چارچوب قوانین بودجه‌های سنواتی و تسهیلات ارزی دستگاه‌های اجرایی حسب درخواست دستگاه ذیربط به نفع شرکت‌های ایرانی یا مشارکت ایرانی - خارجی به صورت قابل تقسیم و یا انکایی که طرف قرارداد دستگاه‌های اجرایی موضوع این قانون می‌باشد. صدور ضمانتنامه‌های مورد نیاز شرکت‌ها و مؤسسات برای مناقصه‌ها و قراردادهای موضوع این قانون براساس مصوبات هیئت وزیران. افتتاح حساب ارزی و نیز صدور اجازه استفاده مستقیم از ارزی که توسط مؤسسات و شرکت‌های مهندسی مشاور یا پیمانکاری ساختمانی تأسیساتی، تجهیزاتی، بازرسی فنی داخلی در پیمان‌ها و قراردادهای ارزی یا ارزی‌ریالی مربوط، اعم از پیمان‌ها و قراردادهای بخش دولتی یا غیردولتی حاصل می‌شود با رعایت مصوبات هیئت وزیران.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ماده (۵) - وزارت امور اقتصادی و دارایی از تاریخ تصویب این قانون مکلف است، ظرف مدت دو ماه با مشارکت سازمان برنامه و بودجه آیین‌نامه مربوط به پوشش بیمه قراردادهای موضوع این قانون به‌خصوص در مورد تضمین پرداخت و ضمانتنامه‌ها را توسط بیمه‌های ایرانی تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند.</p> <p>خروج ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز فعالیت در خارج از کشور به‌صورت صادرات موقت با ارائه سفته معادل ارزش صادراتی اقلام و با تأیید وزارتخانه ذیربط و یا سازمان برنامه و بودجه مجاز باشد.</p> <p>ایجاد تسهیلات لازم برای خروج مصالح، لوازم و کالاهای مصرفی مورد نیاز اجرای قراردادهای خارج از کشور.</p> <p>ماده (۶) - معافیت کارگران اعزامی موضوع قراردادهای صدور خدمات فنی به خارج از کشور از پرداخت عوارض خروج به شرط داشتن کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی است.</p> <p>ماده (۷) - الف) - وزارت کار و امور اجتماعی از تاریخ تصویب این قانون مکلف است کارنامه شغلی برای کلیه کارگران ایرانی که در ارتباط با صدور خدمات فنی اعزام می‌شوند صادر و مراتب را به سازمان تأمین اجتماعی جهت وصول حق بیمه و تحت پوشش قرار دادن آنها اطلاع دهد.</p> <p>ب) سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه افراد مذکور در قانون تأمین اجتماعی، آنها را بیمه نماید.</p> <p>ماده (۸) - وزارتخانه‌های صنعتی مکلفند در پایان هر سال آن بخش از کالاهای صنعتی را که قادر به ساخت آنها در داخل می‌باشند از نظر نوع و مشخصات فنی، تعداد و زمان ساخت به دستگاه‌های اجرایی موضوع این قانون اعلام دارند.</p>		
<p>ماده (۶۰) - به‌منظور ایجاد ثبات در میزان درآمدهای ارزی حاصل از صدور نفت خام در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تبدیل داریی‌های خاص از فروش نفت خام به دیگر انواع ذخایر و سرمایه‌گذاری و فراهم کردن امکان تحقق فعالیت‌های پیش‌بینی شده در برنامه، دولت مکلف است با ایجاد حساب ذخیره ارزی حاصل از صادرات نفت خام اقدام‌های زیر را معمول دارد:</p> <p>الف) از سال ۱۳۷۸ مازاد درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفت خام نسبت به ارقام پیش‌بینی شده در جدول شماره ۲ این قانون در حساب سپرده دولت نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان «حساب ذخیره ارزی حاصل از صادرات نفت خام» نگهداری می‌شود.</p> <p>ب) در طول سال‌های برنامه سوم توسعه، در صورتی که درآمد ارزی حاصل از صدور نفت خام، کمتر از ارقام مندرج در جدول شماره ۲ این قانون باشد، دولت می‌تواند در فواصل زمانی سه‌ماهه از موجودی حساب ذخیره ارزی برداشت کند. معادل ریالی این وجوه در حساب درآمد</p>	<p>ماده (۶۰) قانون برنامه سوم توسعه ۱۳۷۸/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی</p>	۶

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>عمومی دولت منظور می‌گردد.</p> <p>ج) به دولت اجازه داده می‌شود حداکثر معادل پنجاه درصد (۵۰ درصد) حساب ذخیره ارزی برای سرمایه‌گذاری و تأمین بخشی از اعتبارات مورد نیاز طرح‌های تولیدی و کارآفرینی صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل‌ونقل و خدمات فنی مهندسی بخش غیردولتی که توجیه فنی و اقتصادی آنها به تأیید وزارتخانه‌های تخصصی ذیربط رسیده است از طریق شبکه بانکی داخلی و بانک‌های ایرانی خارج از کشور به‌صورت تسهیلات با تضمین کافی استفاده نماید.</p> <p>د) استفاده از وجوه «حساب ذخیره ریالی» برای تأمین هزینه‌های عمومی دولت صرفاً در صورت کاهش درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام نسبت به رقم مصوب و عدم امکان تأمین اعتبارات مصوب از مالیات و سایر منابع، مجاز خواهد بود و استفاده از آن برای تأمین کسری ناشی از درآمدهای غیرنفتی بودجه عمومی دولت ممنوع است.</p> <p>هـ) آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی طی مدت سه ماه از تصویب این قانون به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.</p> <p>جدول شماره ۲. پیش‌بینی درآمد از صادرات نفت خام (میلیون دلار)</p> <p>سال: ۱۳۷۸ - ۱۳۷۹ - ۱۳۸۰ - ۱۳۸۱ - ۱۳۸۲ - ۱۳۸۳</p> <p>شرح</p> <p>صادرات نفت خام: ۱۰۹۵۱/۵ - ۱۱۰۸۹/۶ - ۱۰۸۱۴/۸ - ۱۱۵۷۸/۸ - ۱۴۹۰۰ - ۱۲۰۸۲/۸</p>	<p>مواد (۸۴) و (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه ۱۳۷۹/۱/۱۷ شورای اسلامی</p>	۷
<p>ماده (۸۴) - الف) افزایش در مانده تسهیلات تکلیفی طی سال‌های برنامه سوم به‌طور متوسط سالیانه ده درصد (۱۰ درصد) نسبت به ارقام مصوب سال ۱۳۷۸ کاهش می‌یابد.</p> <p>ب) حمایت‌های دولت در اعطای تسهیلات اعتباری به بخش‌ها و فعالیت‌های مختلف به شکل پرداخت یارانه نرخ سود، اعتبارات ترجیحی و قبول تضمین بازپرداخت در چارچوب بودجه‌های سالیانه انجام خواهد شد.</p> <p>ماده (۸۵) - الف) به‌منظور تنظیم تعهدات ارزی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۱۱) این قانون، ملزم به رعایت موارد ذیل هستند:</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۱. عملیات و معاملات ارزی خود را از طریق حساب‌های ارزی که در بانک‌های داخل یا خارج یا تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌کند، انجام دهند. بانک‌های عامل ایرانی مکلفند خدمات مورد نیاز آنها را در سطح استانداردهای بین‌المللی تأمین کنند.</p> <p>۲. ظرف سه ماه از تصویب این قانون لیست کلیه حساب‌های ارزی خارج از کشور را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام نمایند، ادامه کار آنها از این پس منوط به تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.</p> <p>ب) به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت شرایط زیر نسبت به اخذ و یا تضمین تسهیلات مالی خارجی در قالب لوایح بودجه سنواتی اقدام نماید:</p> <p>۱. زمان‌بندی بازپرداخت بدهی‌ها و تعهدات اعم از میان‌مدت و کوتاه‌مدت خارجی باید به گونه‌ای تنظیم گردد که بازپرداخت‌های سالیانه این بدهی‌ها و تعهدات - بدون در نظر گرفتن تعهدات ناشی از بیع متقابل - پس از سال پایانی برنامه، از سی درصد (۳۰ درصد) درآمدهای ارزی دولت در سال آخر برنامه سوم تجاوز نکند. در استفاده از تسهیلات بلندمدت خواهد بود.</p> <p>۲. دولت موظف است میزان تعهدات و بدهی‌های خارجی کشور در طول برنامه سوم را به گونه‌ای تنظیم نماید تا ارزش حال خالص بدهی‌ها و تعهدات کشور (ماه‌التفاوت ارزش حال بدهی‌ها، تعهدات کشور و ذخایر ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران) در سال آخر برنامه سوم بیش از بیست و پنج میلیارد (۲۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار نباشد.</p> <p>ج) در مورد طرح‌های دولتی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می‌کند، دستگاه‌های اجرایی موظف به رعایت موارد ذیل خواهند بود:</p> <p>۱. تمامی طرح‌ها با مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذیربط و تأیید شورای اقتصاد، دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند و مجموع هزینه‌های اجرای کامل آنها از سقف‌های تعیین شده تجاوز نکند. تعیین زمان‌بندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیت‌ها، امکانات و توانایی‌های داخل و یا رعایت قانون «حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲» و نیز رعایت شرایط زیست‌محیطی در اجرای هر یک از طرح‌ها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.</p> <p>۲. قبل از عقد قرارداد با ارائه توجیهات فنی و اقتصادی با سازمان برنامه و بودجه موافقتنامه مبادله کنند.</p> <p>۳. هرگونه معامله و قرارداد خارجی را که بیش از یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) دلار باشد تنها از طریق مناقصه محدود یا بین‌المللی (با درج آگهی مناقصه در روزنامه‌های کثیرالانتشار داخلی و خارجی) انجام و منعقد کنند.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>در کلیه مناقصه‌ها حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی و کنترل قیمت برای کلیه کالاهای وارداتی و پروژه‌ها برای خریدار محفوظ است. وزیر یا بالاترین مقام اجرایی ذیربط مسئول حسن اجرای این موضوع می‌باشد.</p> <p>د) دولت مکلف است همراه با لوائح بودجه سالیانه جداول دریافت‌ها و پرداخت‌های ارزی را برای سال‌های باقیمانده از برنامه ارائه نماید.</p> <p>هـ) دولت موظف است طرح‌های بیع متقابل خود و دستگاه‌های موضوع ماده (۱۱) این قانون و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و بانک‌ها را در لوائح بودجه سالیانه برنامه ارائه و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی اجرا نماید.</p> <p>و) آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.</p>		
<p>ماده (۸۸) - به منظور استفاده حداکثر از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور، دستگاه‌های اجرایی موضوع این قانون موظفند به هنگام انجام کلیه معاملات از پیمانکاران و سازندگان ایرانی در چارچوب رتبه‌بندی سازمان برنامه و بودجه دعوت به عمل آورند و با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی کشور در کلیه معاملات، شرایط یکسان ارزی و ریالی جهت پیمانکاران، مشاوران و سازندگان و تولیدکنندگان داخلی و خارجی معمول دارند.</p> <p>ماده (۸۹) - به منظور حمایت از تولید و صادرات، کلیه دستگاه‌های اجرایی که بابت خرید کالاهای یا انجام پروژه‌ها از ارز استفاده می‌نمایند موظفند حداقل ده درصد (۱۰ درصد) قیمت کالا یا هزینه ارزی پروژه را از محل تحویل کالاهای ساخت داخل پرداخت نمایند.</p> <p>موارد استثنا با تأیید شورای اقتصاد یا وزیر دستگاه ذیربط بلا مانع است.</p>	مواد (۸۸) و (۸۹) قانون برنامه سوم توسعه ۱۳۷۹/۱/۱۷ شورای اسلامی	۸
<p>ماده (۱) - در راستای اصلاح و بهسازی تشکیلات دولت و به منظور فراهم آوردن موجبات توسعه و پیشبرد امور صنعتی و معدنی در چارچوب سیاست‌های اقتصادی کشور و تمرکز و یکپارچگی سیاستگذاری و وظایف امور صنعت و معدن و استفاده بهینه از نیروی انسانی و امکانات موجود، وزارت صنایع و معادن با مأموریت‌ها و اختیارات زیر تشکیل می‌گردد:</p> <p>۱. تدوین استراتژی (راهبردهای) توسعه صنعتی و معدنی،</p> <p>۲. تعیین سیاست‌ها، برنامه‌ها و ضوابط کلی بخش صنعت و معدن کشور،</p> <p>۳. نظارت بر فعالیت‌های صنعتی و معدنی به منظور تحقق سیاست‌ها و برنامه‌های بخش صنعت و معدن کشور.</p>	قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن شماره ۴۰۴ - ق م - ۱۳۷۹/۱۰/۱۲ مجلس شورای اسلامی	۹

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۴. هدایت و حمایت از واحدهای صنعتی و معدنی و مساعدت در گسترش، نوسازی و توسعه فعالیت‌های آنها،</p> <p>۵. هدایت و حمایت از توسعه خدمات فنی - مهندسی در بخش صنعت و معدن کشور،</p> <p>۶. انجام بررسی‌های زمین‌شناسی و اکتشافات و مطالعات ذخایر معدنی به‌منظور فراهم نمودن زمینه بهره‌برداری صحیح و مؤثر از آنها،</p> <p>۷. برنامه‌ریزی برای افزایش بازدهی و بهره‌وری بخش صنعت و معدن کشور،</p> <p>۸. برنامه‌ریزی و حمایت از تحقیقات علمی، کاربردی و توسعه فناوری در بخش صنعت و معدن کشور،</p> <p>۹. تدوین و تعیین سیاست‌های توسعه صادرات محصولات صنعتی و فرآورده‌های معدنی و خدماتی فنی، مهندسی در چارچوب سیاست‌های صادراتی کشور،</p> <p>۱۰. پیگیری و نظارت بر تدوین و اجرای استانداردهای تولیدی در واحدها و تشکلهای صنعتی و معدنی،</p> <p>۱۱. برنامه‌ریزی برای ایجاد مجتمع‌های صنعتی و معدنی (اعم از شهرک‌ها و نواحی صنعتی و...) به‌منظور فراهم نمودن زیربنای لازم جهت توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی کشور و کمک به سیاست‌های توسعه منطقه‌ای و توزیع طرح‌های صنعتی در تمام شهرک‌های کشور،</p> <p>۱۲. اداره شرکت‌ها و کارخانجات تولیدی صنعتی و معدنی تحت مالکیت دولت در چارچوب قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ و اصلاحات بعدی با رعایت اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی و در حدود مقررات ماده (۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و فراهم نمودن زمینه بهره‌برداری مطلوب از آنها،</p> <p>۱۳. تنظیم سیاست‌های لازم جهت توسعه کمتی و بهبود کیفی صنایع دستی و روستایی و پیگیری جهت برقراری حمایت‌های لازم از آنها،</p> <p>۱۴. به‌منظور حمایت از تولیدات داخلی و ایجاد زمینه رقابت در بازارهای جهانی، تعرفه‌های گمرکی و سود بازرگانی محصولات و خدمات بخش صنعت و معدن به پیشنهاد وزارتخانه‌های بازرگانی و صنایع و معادن جهت طی مراحل قانونی به هیئت‌وزیران تقدیم خواهد شد،</p> <p>۱۵. سازماندهی لازم جهت توسعه و بهبود صنایع کوچک و اعطای کمک‌های لازم برای این منظور،</p> <p>۱۶. فراهم آوردن تسهیلات و حمایت‌ها و ارائه راهنمایی‌های لازم برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در فعالیت‌های صنعتی و معدنی،</p> <p>۱۷. نظارت بر تحقق اهداف پیش‌بینی شده برای تسهیلات تخصیصی به بخش صنعت و معدن توسط نظام بانکی و مؤسسات اعتباری دولتی و بانک‌های تخصصی در زمینه حمایت و توسعه فعالیت‌های بخش صنعت و معدن کشور.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۱۸. حمایت از اقدامات مربوط به رشد بهره‌وری مدیریت و نیروی انسانی و توسعه کارآفرینی بخش صنعت و معدن کشور،</p> <p>۱۹. نمایندگی دولت در مجامع و سازمان‌های بین‌المللی و برقراری ارتباطات لازم در حوزه مأموریت‌ها و اختیارات وزارتخانه،</p> <p>۲۰. در راستای تحقق امر توسعه منطقی مناطق مختلف کشور و ایجاد انگیزه جهت سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی، میزان فعالیت‌های مالیاتی مربوط به امور صنعت و معدن به پیشنهاد وزارت صنایع و معدن پس از تأیید هیئت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید،</p> <p>۲۱. پیگیری و نظارت بر تدوین و اجرای ضوابط خدمات پس از فروش کالاهای صنعتی و معدنی،</p> <p>۲۲. فهرست صنایع بزرگ تحت مدیریت وزارت صنایع و معدن (موضوع اصل چهارم قانون اساسی) ظرف مدت ۶ ماه با پیشنهاد وزارت صنایع و معدن به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. وزارت مذکور حد اکثر در طول برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷، سایر واحدهای صنعتی و معدنی تحت مالکیت خود را به بخش‌های غیردولتی واگذار نماید،</p> <p>۲۳. صدور مجوز تأسیس و بهره‌برداری واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی با رعایت مقررات زیست‌محیطی به‌عهد وزارت صنایع و معدن بوده و کلیه قوانین و مقررات و تصویب‌نامه‌های مغایر با این بند لغو می‌گردد.</p> <p>ماده (۲) - با ایجاد وزارت صنایع و معدن، وزارتخانه‌های صنایع، معدن و فلزات منحل و کلیه مسئولیت‌ها و اختیارات وزرا و وزارتخانه‌های «صنایع»، «معدن و فلزات» به وزیر و وزارت صنایع و معدن محول می‌شود. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون با همکاری این وزارتخانه شرح وظایف تفصیلی وزارتخانه را با توجه به مفاد این قانون و با جهت‌گیری واگذاری وظایف اجرایی به بخش غیردولتی با رعایت اصل چهارم قانون اساسی، حذف وظایف تکراری و غیرضروری و انتقال وظایف قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها تهیه و در حدود مقررات و با رعایت اصل یکصدوسی و سوم قانون اساسی به تصویب هیئت وزیران برساند.</p> <p>ماده (۳) - کلیه امکانات، اعتبارات، تعهدات، اموال و دارایی‌ها و کارکنان وزارتخانه‌های صنایع، معدن و فلزات به وزارت صنایع و معدن منتقل می‌گردد.</p> <p>تبصره - دولت مکلف است با پیش‌بینی سازوکار تشویقی مناسب و سنوات ارفاقی نسبت به بازخریدی و بازنشسته کردن نیروی انسانی مازاد وزارت صنایع و معدن با جلب رضایت آن از محل اعتبارات سالیانه اقدام نماید.</p> <p>ماده (۴) - کلیه سازمان‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی وابسته به وزارتخانه‌های «صنایع» و «معدن و فلزات» به وزارت صنایع و معدن</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>وابسته می‌شوند. هرگونه تغییر در جایگاه مؤسسات و شرکت‌های دولتی مذکور به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.</p> <p>ماده (۵) - بانک صنعت و معدن با حفظ شخصیت حقوقی و مالی و اداری به وزارت صنایع و معادن وابسته می‌شود. اصلاحات لازم در اساسنامه بانک صنعت و معدن با پیشنهاد وزیر صنایع و معادن و رعایت موارد ذیل ظرف سه ماه به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.</p> <p>الف) پرداختن به امر بانکداری توسعه و اجتناب از اداره شرکت‌ها و کارخانه‌ها.</p> <p>ب) اعطای تسهیلات برای ایجاد، توسعه، تکمیل و بهسازی واحدهای صنعتی و معدنی با اولویت صنایع کوچک اعم از سخت‌افزاری و نرم‌افزاری.</p> <p>ج) استفاده از کلیه ابزارهای مالی برای تجهیز و تخصیص منابع مورد نیاز بخش صنعت و معدن کشور در چارچوب قوانین حاکم بر عملیات بانکی و ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>ماده (۶) - به‌منظور بررسی، تهیه و اجرای طرح‌های احداث، توسعه، تجهیز و نوسازی صنایع تولیدی متالورژی، استخراج و فرآوری مواد معدنی و اجرای طرح‌های اکتشافی «سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران» تشکیل می‌گردد. این سازمان طبق قانون تأسیس گسترش و نوسازی صنایع ایران مصوب ۱۳۶۴/۴/۲۶ و اساسنامه و مقررات آن اداره خواهد شد.</p> <p>تبصره - شرکت سهامی کل معادن ایران منحل و کلیه امکانات، تعهدات، اموال و دارایی‌ها و کارکنان آن عیناً به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران منتقل می‌گردد.</p> <p>ماده (۷) - سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور با ارتقا و اصلاح ساختار اساسنامه خود و با شیوه مدیریت متناسب، مسئولیت سیاستگذاری، نظارت و انجام مطالعات زمین‌شناسی و طرح‌های اکتشافی و تهیه گزارش‌های فنی و اقتصادی مقدماتی را به‌عهده خواهد داشت.</p> <p>تبصره - انجام مطالعات زمین‌شناسی، اکتشاف و شناسایی منابع و ذخایر و تهیه اطلاعات و نقشه‌ها با استفاده از دانش فنی روز از وظایف حاکمیتی دولت بوده و اعتبارات و تسهیلات مورد نیاز آن هرساله در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی خواهد شد.</p> <p>ماده (۸) - به‌منظور افزایش اشتغال صنعتی و حمایت از واحدهای کوچک بخش غیردولتی در جهت توسعه مناطق کمتر توسعه‌یافته با استفاده از امکانات موجود در وزارتخانه مذکور، سازمان صنایع کوچک ایران تشکیل می‌گردد. سیاستگذاری و تنظیم حمایت‌های لازم از صنایع کوچک به‌عهده این سازمان خواهد بود.</p> <p>اساسنامه سازمان مذکور توسط وزارت صنایع و معادن با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت چهار ماه تهیه و به تصویب</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>هیئت وزیران خواهد رسید.</p> <p>ماده (۹) - به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۹، حسب پیشنهاد وزارت صنایع و معادن در محدوده اعتبارات مصوب نسبت به هرگونه جابجایی، تغییر ردیف، کاهش یا افزایش اعتبارات ردیف‌های بودجه‌ای وزارتخانه‌های صنایع و معادن و فلزات به‌نحوی که حداکثر تسهیلات لازم را جهت اجرای این قانون فراهم نموده و اختلالی در اداره امور وزارت صنایع و معادن ایجاد نشود، اقدام نماید.</p> <p>ماده (۱۰) - وزارت صنایع و معادن موظف است حداکثر چهار ماه پس از تصویب این قانون با رعایت سیاست‌های مربوط به جلوگیری از گسترش تشکیلات دولت و اصل صرفه‌جویی و استفاده بهینه از امکانات، تشکیلات وزارتخانه را تهیه و پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به مرحله اجرا درآورد.</p> <p>ماده (۱۱) - کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای سازمان‌های دولتی و عمومی (به‌استثنای صنایع صرفاً نظامی) که مالکیت یا مدیریت واحدهای صنعتی و یا معدنی را عهده‌دار می‌باشند، موظفند فعالیت‌های صنعتی خود در حوزه صنعت و معدن را در چارچوب سیاست‌های صنعتی و معدنی کشور که توسط وزارت صنایع و معادن تعیین می‌شود، انجام دهند.</p> <p>تبصره - کلیه دستگاه‌های اجرایی دولتی موضوع این ماده که دارای واحدهای صنعتی و معدنی می‌باشند موظفند با رعایت اصل چهارم و چهارم قانون اساسی نسبت به واگذاری این واحدها به بخش غیردولتی ظرف دو سال اقدام نمایند. در صورت عدم واگذاری، شورای عالی اداری نسبت به تعیین تکلیف این واحدها یا انتقال مدیریت آنها به پیشنهاد وزارت صنایع و معادن تصمیم‌گیری خواهد نمود.</p> <p>ماده (۱۲) - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است به‌منظور ایجاد تسهیل در مدیریت واحدهای صنعتی و معدنی کشور، ترتیبی اتخاذ نماید تا عوارض متعلقه به واحدهای صنعتی و معدنی به‌صورت تجمیعی وصول گردد به نحوی که مراجع وصول عوارض به حداقل برسد و تخصیص عوارض وصولی از این واحدها عم از عوارض مربوط به تولید و مصرف به مراکز ذینفع براساس مقررات مربوط توسط خزانه صورت گیرد.</p> <p>تبصره «۱» - عوارض موضوع این ماده صرفاً به کالاهای تولید شده نهایی تعلق خواهد یافت. عناوین کالاهای نهایی توسط دولت تعیین خواهد شد.</p> <p>تبصره «۲» - وضع هرگونه عوارض علاوه بر عوارض موضوع این ماده توسط کلیه مراجع غیر از دولت ممنوع می‌باشد.</p> <p>ماده (۱۳) - وزارت صنایع و معادن دارای مقررات اداری و استخدامی خاص خواهد بود که ظرف ۶ ماه به تصویب مجلس شورای اسلامی ایران خواهد رسید.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>تبصره - تا تصویب مقررات اداری و استخدامی وزارت صنایع و معادن، مقررات مورد عمل هر واحد درخصوص کارکنان و فعالیت‌های واحد مجری خواهد بود.</p> <p>ماده (۱۴) - این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست و کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن لغو می‌گردد.</p> <p>قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و هفت تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ششم دی‌ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.</p>	<p>عنوان قانون</p>	<p>ردیف</p>
<p>فصل اول - تعاریف</p> <p>ماده (۱) - اصطلاحات و عبارات به‌کار برده شده در این قانون دارای معانی زیر می‌باشد:</p> <p>قانون: قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی</p> <p>سرمایه‌گذار خارجی: اشخاص حقیقی یا حقوقی غیرایرانی یا ایرانی با استفاده از سرمایه یا منشأ خارجی که مجوز سرمایه‌گذاری موضوع ماده (۶) را اخذ نموده باشند.</p> <p>سرمایه خارجی: انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیرنقدی که توسط سرمایه‌گذار خارجی به کشور وارد می‌شود و شامل موارد زیر می‌گردد:</p> <p>الف) وجوه نقدی که به‌صورت ارز قابل تبدیل، از طریق نظام بانکی یا دیگر طرق انتقال وجوه که مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد، به کشور وارد شود.</p> <p>ب) ماشین‌آلات و تجهیزات.</p> <p>ج) ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله و مواد اولیه، افزودنی و کمکی.</p> <p>د) حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی.</p> <p>هـ) سود سهام قابل انتقال سرمایه‌گذار خارجی.</p> <p>و) سایر موارد مجاز با تصویب هیئت دولت.</p> <p>سرمایه‌گذاری خارجی: به‌کارگیری سرمایه خارجی در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود پس از اخذ مجوز سرمایه‌گذاری.</p> <p>مجوز سرمایه‌گذاری: مجوزی که برطبق ماده (۶) این قانون برای هر مورد سرمایه‌گذاری خارجی صادر می‌شود.</p>	<p>قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی</p> <p>۱۰</p>	

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>سازمان: سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران موضوع ماده (۵) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی مصوب ۱۳۵۳/۴/۲۴.</p> <p>هیئت: هیئت سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (۶) این قانون.</p> <p>فصل دوم - شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی</p> <p>ماده (۲) - پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی براساس این قانون و با رعایت سایر قوانین و مقررات جاری کشور می‌بایست به‌منظور عمران و آبادی و فعالیت تولیدی اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات براساس ضوابط زیر صورت پذیرد:</p> <p>الف) موجب رشد اقتصادی، ارتقای فناوری، ارتقای کیفیت تولیدات، افزایش فرصت‌های شغلی و افزایش صادرات شود.</p> <p>ب) موجب تهدید امنیت ملی و منافع عمومی، تخریب محیط زیست، اختلال در اقتصاد کشور و تضییع تولیدات مبتنی بر سرمایه‌گذاری‌های داخلی نشود.</p> <p>ج) متضمن اعطای امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی نباشد منظور از امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه‌گذاران خارجی را در موقعیت انحصاری قرار دهد.</p> <p>د) سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون نسبت به ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در هر بخش اقتصادی از ۲۵ درصد و در هر رشته، از ۳۵ درصد آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیئت وزیران برسد.</p> <p>سرمایه‌گذاری خارجی جهت تولید کالا و خدمات برای صدور به خارج از کشور بجز نفت خام از این نسبت‌ها معاف است.</p> <p>تبصره - قانون مربوط به تملک اموال غیرمنقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰/۳/۱۶ کماکان به قوت خود باقی می‌باشد. تملک هر نوع زمین به هر میزان به نام سرمایه‌گذار خارجی در چارچوب این قانون مجاز نمی‌باشد.</p> <p>ماده (۳) - سرمایه‌گذاری‌های خارجی که براساس مفاد این قانون پذیرفته می‌شوند از تسهیلات و حمایت‌های این قانون برخوردارند. این سرمایه‌گذاری‌ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:</p> <p>الف) سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در زمینه‌هایی که فعالیت بخش خصوصی در آن مجاز می‌باشد.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>(ب) سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کلیه بخش‌ها در چارچوب روش‌های (مشارکت مدنی)، (بیع متقابل) و (ساخت، بهره‌برداری و واگذاری) که برگشت سرمایه و منافع حاصله صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه‌گذاری ناشی شود و متکی به تضمین دولت یا بانک‌ها و یا شرکت‌های دولتی نباشد.</p> <p>تبصره - مادام که سرمایه خارجی موضوع روش‌های (ساخت، بهره‌برداری و واگذاری) مندرج در بند «ب» این ماده و سود مترتب بر آن مستهکب نشده است، اعمال حق مالکانه نسبت به سهم سرمایه باقیمانده در بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر توسط سرمایه‌گذار خارجی مجاز می‌باشد.</p> <p>ماده (۴) - سرمایه‌گذاری دولت یا دولت‌های خارجی در جمهوری اسلامی ایران حسب مورد منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌باشد. سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های دولتی خارجی، خصوصاً تلقی می‌گردد.</p> <p>فصل سوم - مراجع نیرصلاح</p> <p>ماده (۵) - سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی درخصوص امور مربوطه ازجمله پذیرش، ورود، به‌کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم گردد.</p> <p>ماده (۶) - به‌منظور رسیدگی و اخذ تصمیم درخواست‌های موضوع ماده (۵)، هیئتی با نام هیئت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به‌عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزیر امور خارجه، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذیربط تشکیل می‌گردد. در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیئت با تأیید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد. به هنگام پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی هیئت موظف به رعایت ضوابط مندرج در ماده (۲) این قانون می‌باشد.</p> <p>تبصره - سازمان مکلف است درخواست‌های سرمایه‌گذاری را پس از بررسی مقدماتی حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در هیئت مطرح نماید. هیئت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن درخواست‌های مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم نهایی خود را کتباً اعلام نماید.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ماده (۷) - به منظور تسهیل و تسریع امور مربوط به پذیرش و فعالیت سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور، کلیه دستگاه‌های ذیربط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند نسبت به معرفی یک نماینده تام‌الاختیار با امضای بالاترین مقام دستگاه به سازمان اقدام نمایند. نمایندگان معرفی شده به‌عنوان رابط و هماهنگ‌کننده کلیه امور مربوطه در آن دستگاه با سازمان شناخته می‌شوند.</p> <p>فصل چهارم - تضمین و انتقال سرمایه خارجی</p> <p>ماده (۸) - سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون از کلیه حقوق، حمایت‌ها و تسهیلاتی که برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی موجود است به‌طور یکسان برخوردار می‌باشند.</p> <p>ماده (۹) - سرمایه‌گذاری خارجی مورد سلب مالکیت و ملی شدن قرار نخواهد گرفت مگر برای منافع عمومی. به موجب فرآیند قانونی، به روش غیر تبعیض‌آمیز و در مقابل مالکیت.</p> <p>تبصره «۱» - تقاضای جبران خسارت وارده باید حداکثر در مدت یک سال پس از سلب مالکیت یا ملی شدن به هیئت تسلیم شود.</p> <p>تبصره «۲» - اختلاف ناشی از سلب مالکیت یا ملی شدن براساس ماده (۱۹) این قانون حل و فصل خواهد شد.</p> <p>ماده (۱۰) - واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی به سرمایه‌گذار داخلی و یا با موافقت هیئت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی به سرمایه‌گذار خارجی دیگر مجاز می‌باشد. در صورت انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر، انتقال‌گیرنده که باید حداقل دارای شرایط سرمایه‌گذار اولیه باشد. از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه‌گذار قلی خواهد بود.</p> <p>فصل پنجم - مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی</p> <p>ماده (۱۱) - سرمایه خارجی می‌تواند به یک یا ترکیبی از صور زیر به کشور وارد و تحت پوشش این قانون قرار گیرد:</p> <p>الف) وجوه نقدی که به ریال تبدیل می‌شود.</p> <p>ب) وجوه نقدی که به ریال تبدیل نمی‌شود و مستقیماً برای خریدها و سفارشات مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی مورد استفاده قرار گیرد.</p> <p>ج) اقلام غیرنقدی پس از طی مراحل ارزیابی توسط مراجع ذیصلاح.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>تبصره - ترتیبات مربوط به نحوه ارزیابی و ثبت سرمایه خارجی در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.</p> <p>ماده (۱۲) - نرخ ارز مورد عمل به هنگام ورود یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه انتقالات ارزی در صورت تکنرخی بودن ارز همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر این صورت نرخ آزاد روز به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.</p> <p>ماده (۱۳) - اصل سرمایه خارجی و منافع آن یا آنچه که از اصل سرمایه در کشور باقیمانده باشد با دادن پیش‌آگهی سه ماهه به هیئت و بعد از انجام کلیه تعهدات و پرداخت کسورات قانونی و تصویب هیئت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج خواهد بود.</p> <p>ماده (۱۴) - سود سرمایه‌گذاری خارجی پس از کسر مالیات و عوارض و اندوخته‌های قانونی با تصویب هیئت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج است.</p> <p>ماده (۱۵) - پرداخت‌های مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی سرمایه‌گذاران خارجی و هزینه‌های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک‌های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه‌گذاری خارجی براساس مصوبات هیئت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی، قابل انتقال به خارج می‌باشد.</p> <p>ماده (۱۶) - انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) با رعایت مفاد بند «ب» ماده (۳) این قانون قابل انجام است.</p> <p>ماده (۱۷) - تأمین ارز برای انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به روش‌های زیر میسر است:</p> <p>الف) خرید ارز از نظام بانکی.</p> <p>ب) از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارائه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به‌کار گرفته شده است.</p> <p>ج) صادرات کالاهای مجاز طبق فهرستی که در اجرای این بند به تصویب هیئت وزیران با رعایت قوانین و مقررات مربوطه می‌رسد.</p> <p>تبصره «۱» - به‌کارگیری یک یا ترکیبی از روش‌های فوق در مجوز سرمایه‌گذاری درج می‌گردد...</p> <p>تبصره «۲» - در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند «ب» ماده (۳) چنانچه وضع قوانین یا مصوبات دولت، موجب ممنوعیت یا توقف اجرای موافقتنامه‌های مالی، پذیرفته شده در چارچوب این قانون شود، زیان حاصل حداکثر تا سقف اقساط سررسید شده توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد. حدود تعهدات قابل پذیرش، توسط هیئت وزیران در چارچوب این قانون به تصویب می‌رسد.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>تبصره «۳» - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معامل ارزی وجوه قابل انتقال موضوع بند «الف» این ماده را با موافقت سازمان و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی تأمین و در اختیار سرمایه‌گذار خارجی قرار دهد.</p> <p>تبصره «۴» - چنانچه مجوز سرمایه‌گذاری معطوف به بند «ب» و یا «ج» این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می‌گردد.</p> <p>ماده (۱۸) - خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه‌گذاری به کشور وارد شده، اما به‌کار گرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنا می‌باشد.</p> <p>فصل ششم - حل و فصل اختلافات</p> <p>ماده (۱۹) - اختلافات بین دولت و سرمایه‌گذاران خارجی درخصوص سرمایه‌گذاری‌های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه‌های داخلی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، مگر آنکه در قانون موافقتنامه دوجانبه سرمایه‌گذاری با دولت متبوع سرمایه‌گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.</p> <p>فصل هفتم - مقررات نهایی</p> <p>ماده (۲۰) - دستگاه‌های اجرایی ذیربط مکلفند درخصوص تعهدات متقابل در چارچوب صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی برای بخش خصوصی مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آنها براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.</p> <p>تبصره - موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه‌های اجرایی با نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی حل و فصل می‌شود.</p> <p>ماده (۲۱) - سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران خارجی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد فراهم نماید.</p> <p>ماده (۲۲) - کلیه وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاری خارجی و گزارش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان براساس ماده فوق عمل نماید.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ماده (۲۳) - وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر ۶ ماه یکبار گزارش سازمان درخصوص سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون‌های ذیربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.</p> <p>ماده (۲۴) - از تاریخ تصویب این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی - مصوب ۱۳۳۴/۹/۷ - و آیین‌نامه اجرایی آن لغو می‌گردد. سرمایه‌های خارجی که قبلاً براساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته‌اند تحت شمول این قانون قرار می‌گیرند. مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی در صورتی لغو یا تغییر می‌یابد که لغو یا تغییر این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.</p> <p>ماده (۲۵) - آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.</p> <p>قانون فوق مشتمل بر بیست‌وپنج ماده و یازده تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نوزدهم اسفندماه یک‌هزار و سیصدو هشتاد و شش شورای اسلامی تصویب و صدر مواد (۱) و (۲)، بندهای «ج» و «د» ماده (۳) و تبصره (۲) در جلسه روز شنبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۴ به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.</p>	<p>قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۸۲/۵/۲۶ مجلس شورای اسلامی</p>	<p>۱۱</p>
<p>ماده (۲) - به‌منظور فراهم شدن شرایط رقابتی، افزایش توان و کارایی پیمانکاران داخلی، افزایش اشتغال و سهم ساخت داخل طرح‌های صنعتی و عمرانی کشور، اقدام‌های زیر به عمل می‌آید:</p> <p>ج) دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ضمن رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ موظفند قیمت‌های پیشنهادی شرکت‌کنندگان در مناقصه‌های اجرای طرح‌های صنعتی و زیربنایی و خرید خدمات فنی و مهندسی خود را با اعمال ضرایب ارزیابی تا بیست درصد (۲۰ درصد) که به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، مورد مقایسه و ارزیابی قرار دهند.</p> <p>معیارهای تعیین ضرایب مورد عمل در این ماده متناسب با سهم ساخت داخل و استفاده از خدمات مشاوره و طراحی و مهندسی داخلی که در اجرای موضوع مناقصه توسط پیشنهاددهندگان تعهد می‌شود و همچنین میزان جرائم عدم انجام تعهدات (میزان جرائم در متن قرارداد تصریح می‌شود)، بنا به پیشنهاد مشترک وزارت صنایع و معادن و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت‌وزیران خواهد رسید.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ماده (۱۲) - ارزیابی کیفی مناقصه‌گران</p> <p>ج) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون آیین‌نامه اجرایی ارزیابی کیفی مناقصه‌گران را با رعایت موازین مقرر در این ماده که بیانگر شاخص‌های اندازه‌گیری و روش ارزیابی مناقصه‌گران باشد تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند.</p> <p>ماده (۱۳) - فراخوان مناقصه</p> <p>د) در صورتی که نیاز به برگزاری مناقصه بین‌المللی باشد، با استفاده از تسهیلات اعتباری خارجی مطرح باشد، باید با کسب مجوزهای مربوط و با رعایت موازین قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ آگهی مربوط در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار و حداقل یک نوبت در یکی از روزنامه‌های انگلیسی‌زبان داخل و یک مجله یا روزنامه بین‌المللی مرتبط با موضوع مناقصه، منتشر شود.</p> <p>ماده (۲۶) - نحوه برگزاری مناقصه محدود مناقصه محدود با رعایت مواد (۴) و (۱۲) در موارد زیر برگزار می‌شود:</p> <p>الف) وجود فهرست‌های مناقصه‌گران صلاحیتدار معرفی شده توسط مراجع ذیصلاح دولتی.</p> <p>تهیه این فهرست با رعایت اصل رقابت بین تمامی مناقصه‌گران صلاحیتدار، برابر آیین‌نامه‌ای است که با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>	<p>قانون برگزاری مناقصات ۱۳۸۳/۳/۱۳ مجلس شورای اسلامی</p>	۱۲
<p>قانون اجازه اجرای موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباطات سیار ماده واحده - به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود نسبت به اجرای موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباط سیار که در اجرای بند «ه» ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب ۱۳۸۲/۹/۱۹ با شرکت ایرنسل منعقد شده است با رعایت اصل چهارم قانون جمهوری اسلامی ایران و ضوابط زیر اقدام کند. کلیه امور حاکمیتی از جمله فرکانس و شبکه مادر زیرساخت و مالکیت آنها قابل واگذاری نمی‌باشد و صرفاً در انحصار دولت خواهد بود.</p> <p>۱. کلیه موارد امنیتی موافقتنامه به تأیید شورای عالی امنیت ملی می‌رسد. اختیارات، قوانین و مقررات نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و شورای عالی امنیت ملی به قوت خود باقی است و مفاد این قانون نباید مانع اجرای آنها شود.</p>	<p>قانون اجازه اجرای موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباطات سیار ۱۳۸۴/۴/۲۰ مجلس شورای اسلامی</p>	۱۳

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۲. دولت مکلف است با رعایت اصل چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات بر ایجاد شبکه تلفن همراه موضوع این قانون نظارت کامل داشته باشد.</p> <p>۳. موافقتنامه پس از تأیید توجیه اقتصادی آن توسط شورای اقتصاد، قابل اجرا می‌باشد.</p> <p>۴. دولت مکلف است بر تنظیم مقررات مدیریت فرکانس کشور و سیاستگذاری درخصوص صدور مجوز فرکانس، در چارچوب سیاست‌های کلی نظام نظارت کامل نماید.</p> <p>۵. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است جهت تأمین و توسعه شبکه زیرساخت اپراتور دوم، قبل از موعد مقرر اقدام نماید.</p> <p>۶. با توجه به قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲، حداقل پنجاهویک درصد (۵۱ درصد) از سهم ارزش مالی تجهیزات اصلی شبکه در طول اجرای قرارداد از داخل کشور تأمین می‌شود.</p> <p>۷. مدیریت فنی و پشتیبانی فنی جزء مسئولیت‌های مدیران کنسرسیوم ایرانسل می‌باشد.</p> <p>۸. کلیه تصمیمات هیئت‌مدیره و مجامع عمومی و فوق‌العاده شرکت مشروط به موافقت حداقل پنجاه درصد (۵۰ درصد) سهامداران ایرانی این کنسرسیوم می‌باشد.</p> <p>۹. سهام شرکت‌های ایرانی که صد درصد (۱۰۰ درصد) سهام آنها متعلق به شخصیت‌های حقیقی و حقوقی ایرانی است، در کنسرسیوم ایرانسل نباید از پنجاهویک درصد (۵۱ درصد) کمتر باشد.</p> <p>انتقال سهام بین سهامداران کنسرسیوم ایرانسل باید به نحوی صورت پذیرد که سهام شرکت‌های سهامداران ایرانی از پنجاهویک درصد (۵۱ درصد) سهام کنسرسیوم ایرانسل کمتر نگردد.</p> <p>۱۰. تعرفه‌های ارتباطی ارائه شده از طرف کنسرسیوم ایرانسل حداکثر بیست درصد (۲۰ درصد) بیشتر از تعرفه‌های شرکت مخابرات نباشد. حداقل تعرفه‌های اعلام شده از طرف ایرانسل محدودیتی نخواهد داشت.</p> <p>۱۱. بیست‌وهشت و یک‌دهم درصد (۲۸/۱ درصد) درآمد حاصله از انجام خدمات ویژه و ارزش‌افزوده و مالیات متعلقه باید علاوه‌بر درآمدهای کنسرسیوم ایرانسل از بابت قرارداد اپراتوری دوم پرداخت گردد.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۱۲. موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباط سیار منعقد با شرکت ایرانسل با رعایت کلیه موارد مذکور در این قانون باید اصلاح گردد و اجرایی شدن آن منوط به اعمال اصلاحات مذکور می باشد.</p> <p>قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ پنجم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۴/۲/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسید.</p>		
<p>ماده (۷) - شهرداری های مشمول می توانند از طریق سرمایه گذاری داخلی و خارجی به روش ساخت، بهره برداری و واگذاری (BOT) برای سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه استفاده نمایند.</p> <p>تبصره - وزارتخانه های کشور و امور اقتصادی و دارایی موظفند دستورالعمل اجرایی استفاده از روش ساخت، بهره برداری و واگذاری (BOT) را به استناد قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی - مصوب ۱۳۸۱ - و قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات - مصوب ۱۳۷۵ - را ظرف مدت ۶ ماه تدوین و به شهرداری های مشمول ابلاغ نمایند.</p>	قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه ۱۳۸۵/۵/۲۲ مجلس شورای اسلامی	۱۴
<p>ماده (۱۰) - به منظور تأمین مالی طرح ها و فعالیت های صنعتی و استفاده بهینه از حساب ذخیره ارزی و جهت دهی آن به سمت استفاده حداکثر از توان داخلی:</p> <p>الف) بانکها و وزارتخانه های تخصصی موضوع بند «د» ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موظفند، برای اعطای تسهیلات از حساب ذخیره ارزی، فروش محصول طرح های صنعتی و معدنی را با قیمت تحویل در بنادر صادراتی کشور (FOB) محاسبه نمایند.</p> <p>ب) بانکها موظفند، تسهیلات ارزی و ریالی (اعم از منابع حساب ذخیره ارزی، وجوه اداره شده، تسهیلات تکلیفی یا منابع داخلی) مورد نیاز از طرح های صنعتی و معدنی را همزمان بررسی و تسهیلات مصوب را براساس برنامه زمان بندی اجرای طرح و پیشرفت کار پرداخت نمایند. در صورت عدم پرداخت تسهیلات مطابق با برنامه زمان بندی شده مصوب و متناسب با تأخیر در پرداخت تسهیلات اعطایی قبلی استمهال گردد.</p> <p>ج) اعطای تسهیلات برای ماشین آلات و تجهیزات داخلی طرح های صنعتی و معدنی از محل منابع حساب ذخیره ارزی مجاز بوده، سرمایه گذاران طرح های صنعتی و معدنی می توانند خریدهای داخلی از سازندگان ماشین آلات و تجهیزات صنعتی و معدنی را نیز به صورت ارزی انجام دهند.</p>	قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه گذاری صنعتی ۱۳۸۶/۵/۱۷ مجلس شورای اسلامی	۱۵

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>(د) در مواردی که جمع ارزش وثایق و آورده سرمایه‌گذار، بیش از پنجاه درصد (۵۰ درصد) کل سرمایه‌گذاری پروژه باشد، بررسی توجیه فنی و اقتصادی طرح‌ها توسط بانک‌ها ضرورت نخواهد داشت و باید با وثیقه گرفتن کل طرح، تسهیلات لازم را پرداخت نمایند.</p> <p>(هـ) بانک ذریعہ موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وصول درخواست، پاسخ قطعی خود را در مورد قبول یا عدم قبول طرح اعلام نماید و در صورتی که پاسخ منفی باشد باید دلایل کتباً به متقاضی اعلام شود.</p> <p>(و) جهت رعایت مفاد قانون حمایت از ساخت داخلی و وزارت صنایع و معادن موظف است حسب استعلام بانک‌ها به پروفرم‌های واصله رسیدگی و مراتب تأیید آن را به بانک عامل اعلام نماید.</p> <p>ماده (۱۱) - دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی موظفند، با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور:</p> <p>الف) خریدهای داخلی (اعم از پروژه‌ای و غیرپروژه‌ای) با ارزش بیش از دو میلیارد ریال را از طریق گشایش اعتبار ریالی و یا ارزی به نفع سازندگان داخلی انجام دهند.</p> <p>ب) صورت وضعیت کارهای انجام شده توسط پیمانکاران و صورت‌حساب (فاکتور) فروش سازندگان داخلی را ظرف مدت سی روز بررسی و وجوه آن را به ذینفع پرداخت نمایند.</p> <p>در صورت عدم تأیید صورت‌وضعیت‌های ارائه شده باید مراتب را با ذکر دلیل ظرف سی روز کتباً به ذینفع منعکس نمایند.</p> <p>ج) وزارت رفاه و تأمین اجتماعی موظف است حق بیمه تأمین اجتماعی پیمانکاران طرح‌های عمرانی و غیرعمرانی یا بدون مصالح و با مصالح را صرفاً بر مبنای لیست ارائه شده توسط پیمانکار دریافت نماید.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ماده (۱) - به دولت اجازه داده می‌شود برای مطالعه، تبیین، تنظیم و اعمال انواع حمایت از صنایع دریایی (ساخت، تولید، تعمیر و نگهداری انواع مختلف تجهیزات شناورهای سطحی، زیرسطحی، اترسطحی و صنایع فراساحلی)، رفع مشکلات و عوامل بازدارنده با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی، به شرحی که در اساسنامه خواهد آمد صندوق توسعه صنایع دریایی که از این پس به اختصار «صندوق» نامیده می‌شود را به صورت شرکت با سرمایه اولیه چهارصد میلیارد (۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تأسیس نماید.</p> <p>تصوره «۵» - صندوق مجاز است در جهت تشویق استفاده بیشتر از امکانات ساخت داخل و ایجاد شرایط مناسب در اجرای ماده (۳۴) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به منظور رقابت سازندگان داخلی شناور با رقیب خارجی آنها تا سقف بیست درصد (۲۰ درصد) قیمت بین‌المللی شناور مورد مناقصه یا سفارش را به عنوان تعرفه ترجیحی به سازنده داخلی برنده مناقصه بین‌المللی منوط به رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی داخلی پرداخت نماید. مبالغ پرداخت شده از این بابت جزء هزینه‌های قابل قبول صندوق می‌باشد.</p>	<p>قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی ۱۳۸۷/۲/۱۵</p> <p>مجلس شورای اسلامی</p>	۱۶
<p>ماده (۱۷) - دولت مجاز است به منظور توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>الف) حمایت مالی از پژوهش‌های تقاضامحور مشترک با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمی در موارد ناظر به حل مشکلات موجود کشور مشروط به اینکه حداقل پنجاه درصد (۵۰ درصد) از هزینه‌های آن را کارفرمای غیردولتی تأمین و تعهد کرده باشد،</p> <p>ب) حمایت مالی و تسهیل شکل‌گیری و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی و تعاونی که در زمینه تجاری‌سازی دانش و فناوری به‌ویژه تولید محصولات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته و صادرات خدمات فنی و مهندسی فعالیت می‌کنند و نیز حمایت از راه‌اندازی مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری از طریق بخش غیردولتی،</p> <p>ج) حمایت‌های قانونی لازم در راستای تشویق طرف‌های خارجی قراردادهای بین‌المللی و سرمایه‌گذاری خارجی برای انتقال دانش فنی و بخشی از فعالیت‌های تحقیق و توسعه مربوط به داخل کشور و انجام آن با مشارکت شرکت‌های داخلی،</p> <p>د) حمایت مالی از ایجاد و توسعه بورس ایده و بازار فناوری به منظور استفاده از ظرفیت‌های علمی در جهت پاسخگویی به نیاز بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات،</p>	<p>قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰ - ۱۳۹۴</p> <p>مجلس شورای اسلامی</p>	۱۷

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>(ه) حمایت مالی از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی در راستای ارتقای بهره‌وری و حل مشکلات کشور، (و) تأمین و پرداخت بخشی از هزینه ثبت اختراعات، تولید دانش فنی و حمایت مالی از تولیدکنندگان برای خرید دانش فنی و امتیاز اختراعات، تبصره «۱» - دستگاه‌های اجرایی مکلفند امکانات و تجهیزات پژوهشی و تحقیقاتی، آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها را با نرخ ترجیحی در اختیار مؤسسات و شرکت‌های دانش‌بنیان مورد تأیید شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب مصوبه هیئت وزیران قرار دهند.</p> <p>تبصره «۲» - در راستای توسعه و انتشار فناوری به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود مالکیت فکری، دانش فنی و تجهیزاتی را که در چارچوب قرارداد با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و فناوری دولتی ایجاد و حاصل شده است به دانشگاه‌ها و مؤسسات یاد شده واگذار نمایند.</p> <p>تبصره «۳» - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است صرفاً پس از ارائه گواهی ممیزی علمی اختراعات از سوی مراجع نوصلاح نسبت به ثبت اختراعات اقدام نماید.</p> <p>تبصره «۴» - اعضای هیئت علمی می‌توانند با موافقت هیئت امنای همان دانشگاه نسبت به تشکیل مؤسسات و شرکت‌های صد درصد (۱۰۰ درصد) خصوصی دانش‌بنیان اقدام و یا در این مؤسسات و شرکت‌ها مشارکت نمایند. این مؤسسات و شرکت‌ها برای انعقاد قرارداد پژوهشی مستقیم و یا غیرمستقیم با دستگاه‌های اجرایی، مشمول قانون منع مداخله کارکنان در معاملات دولتی و تغییرات بعدی آن نیستند.</p> <p>ماده (۸۰) - به دولت اجازه داده می‌شود در راستای ایجاد اشتغال پایدار، توسعه کارآفرینی، کاهش عدم تعادل منطقه‌ای و توسعه مشاغل نو اقدام‌های زیر را انجام دهد:</p> <p>الف) حمایت مالی و تشویق توسعه شبکه‌ها، خوشه‌ها و زنجیره‌های تولیدی، ایجاد پیوند مناسب بین بنگاه‌های کوچک، متوسط، بزرگ (اعطای کمک‌های هدفمند) و انجام تمهیدات لازم برای تقویت توان فنی - مهندسی - تخصصی، تحقیق و توسعه و بازاریابی در بنگاه‌های کوچک و متوسط و توسعه مراکز اطلاع‌رسانی و تجارت الکترونیک برای آنها،</p> <p>ب) رفع مشکلات و موانع رشد و توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط و کمک به بلوغ و تبدیل آنها به بنگاه‌های بزرگ و رقابت‌پذیر،</p> <p>ج) گسترش کسب‌وکار خانگی و مشاغل از راه دور و طرح‌های اشتغالزای بخش خصوصی و تعاونی به‌ویژه در مناطق با نرخ بیکاری بالاتر از متوسط نرخ بیکاری کشور،</p> <p>د) حمایت مالی و حقوقی و تنظیم سیاست‌های تشویقی در جهت تبدیل فعالیت‌های غیرمشکل اقتصادی خانوار به واحدهای مشکل.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>هم حمایت مالی از بخش غیردولتی به منظور توسعه و گسترش آموزش‌های کسب‌وکار، کارآفرینی، فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی، (و) اعمال تخفیف پلکانی و یا تأمین بخشی از حق بیمه سهم کارفرمایان کارگاه‌هایی که با تأیید و یا معرفی واحدهای وزارت کار و امور اجتماعی در جهت به‌کارگیری نیروی کار جدید مبادرت می‌نمایند، به شرط آنکه واحد، تازه‌تأسیس بوده و یا در سال قبل از آن، کاهش نیروی کار نداشته باشد.</p> <p>تبصره - آیین‌نامه اجرایی بندهای فوق شامل نحوه، میزان و مدت‌زمان استفاده از امتیازات موضوع بندهای فوق حداکثر ظرف ۶ ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>(ز) برای استمرار فرصت‌های شغلی، ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در طول سال‌های برنامه پنجم تنفیذ می‌گردد.</p> <p>ماده (۸۲) - الف) استفاده دستگاه‌های اجرایی از تسهیلات مالی خارجی در طول برنامه در قالب قوانین بودجه سنواتی مجاز است. سهمیه‌های باقیمانده تسهیلات مصوب بیع متقابل و تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) مربوط به برنامه‌های سوم و چهارم (با رعایت ضوابط اسلامی از جمله تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام) در طول برنامه پنجم نیز به قوت خود باقی است.</p> <p>ب) به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود برای تأمین منابع مالی طرح‌های خود از روش بیع متقابل با رعایت اصل عدم تضمین بازگشت تعهدات ایجاد شده توسط دولت، بانک مرکزی و بانک‌های دولتی پس از تصویب شورای اقتصاد استفاده نمایند.</p> <p>ج) بانک‌های تجاری و تخصصی مجازند بدون تضمین دولت، نسبت به تأمین منابع مالی طرح‌های سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی و شهرداری‌ها از منابع بین‌المللی اقدام نمایند. تعیین نسبت تعهدات و بدهی‌های ارزی به دارایی‌های هر بانک به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد.</p> <p>د) در استفاده از تسهیلات مالی خارجی موضوع بندهای «الف»، «ب» و «ج» این ماده رعایت موارد زیر توسط دستگاه‌های اجرایی و بانک‌های عامل ضروری است:</p> <p>۱. تمامی طرح‌های دستگاه‌های اجرایی با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی با مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذیربط و تأیید شورای اقتصاد، باید دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند و مجموع هزینه‌های اجرای آنها از سقف‌های تعیین</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>شده تجاوز نکند. زمان‌بندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیت‌ها، امکانات و توانایی‌های داخلی و رعایت قانون «حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲» و نیز رعایت شرایط زیست‌محیطی در اجرای هر یک از طرح‌ها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.</p> <p>۲. استفاده‌کنندگان از بیع متقابل و تسهیلات مالی خارجی شامل تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) و وام‌های مستقیم باید ظرف دو ماه از زمان انعقاد قرارداد، جدول زمانی و میزان تعهدات ایجاد شده و یا استفاده شده و نیز زمان‌بندی بازپرداخت بدهی‌ها و تعهدات ارزی خود را در اختیار بانک مرکزی قرار دهند. پس از اجرایی شدن طرح‌های مذکور، گزارش عملکرد طرح مشتمل بر اصل و سود وجوده دریافتی یا پرداختی و باقیمانده تعهد در فواصل سه‌ماهه به بانک مرکزی و معاونت اعلام می‌شود.</p> <p>تبصره - استفاده‌کنندگان از وام‌های مستقیم موظفند در ایجاد تعهد با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هماهنگی لازم را به عمل آورند.</p> <p>د) تمامی معاملات و قراردادهای خارجی که بیش از یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) دلار باشد با رعایت قوانین مربوط شامل قانون «حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲» تنها از طریق مناقصه محدود و یا بین‌المللی با درج آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار و رسانه‌های الکترونیکی داخلی و خارجی انجام و منعقد می‌شود. موارد استثنا به تأیید کمیته سه نفره متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی، معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست‌جمهوری و وزیر وزارتخانه مربوطه یا بالاترین مقام اجرایی ذیربط می‌رسد. در کلیه مناقصه‌ها، حق کنترل و بازرسی کفی و کیفی و کنترل قیمت برای کلیه کالاهای وارداتی و پروژه‌ها برای خریدار محفوظ است. وزیر یا بالاترین مقام اجرایی ذیربط، مسئول حسن اجرای این موضوع است. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فقط مجاز به تعهد یا پرداخت بهای معاملات و قراردادهایی است که تأیید بالاترین مقام دستگاه‌های اجرایی، مبنی بر رعایت مفاد این بند را داشته باشد.</p> <p>ماده (۸۴) - ط) مصارف صندوق:</p> <p>۱. اعطای تسهیلات به بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی برای تولید و توسعه سرمایه‌گذاری‌های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۲. اعطای تسهیلات صادرات خدمات فنی و مهندسی به شرکت‌های خصوصی و تعاونی ایرانی که در مناقصه‌های خارجی برنده می‌شوند از طریق منابع خود یا تسهیلات سندیکایی</p> <p>۳. اعطای تسهیلات خرید به طرف‌های خریدار کالا و خدمات ایرانی در بازارهای هدف صادراتی کشور</p> <p>۴. سرمایه‌گذاری در بازارهای پولی و مالی خارجی</p> <p>۵. اعطای تسهیلات به سرمایه‌گذاران خارجی با در نظر گرفتن شرایط رقابتی و بازدهی مناسب اقتصادی به منظور جلب و حمایت از سرمایه‌گذاری در ایران با رعایت اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی می‌باشد</p> <p>۶. تأمین هزینه‌های صندوق:</p> <p>ماده (۱۰۴) - الف) به منظور ارتقای مشارکت بنگاه‌ها و افزایش سهم تشکیل‌ها، شبکه‌ها، خوشه‌ها، اتحادیه شرکت‌ها (کنسرسیوم‌ها)، شرکت‌های مدیریت صادرات و شرکت‌های بزرگ صادراتی و دارای تنوع محصول، دولت مجاز است کمک‌ها، تسهیلات، مشوق‌ها و حمایت‌های مستقیم و غیرمستقیم خود در حوزه صادرات غیرنفتی را از طریق این تشکیل‌ها اعطا نماید.</p> <p>تشکل‌های موضوع این ماده، در مقابل اختیارات واگذار شده، پاسخگو و مسئول جبران خسارت خواهند بود.</p> <p>آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت بازرگانی و معاونت تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.</p> <p>ب) اخذ هرگونه مالیات و عوارض از صادرات کالاهای غیرنفتی و خدمات در طول برنامه ممنوع است.</p> <p>تبصره «۱» - فهرست کالاهای نفتی ظرف ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.</p> <p>تبصره «۲» - دولت مجاز است به منظور صیانت از منابع کشور، عوارض ویژه‌ای برای صادرات مواد خام یا دارای ارزش افزوده پایین وضع و دریافت نماید.</p> <p>تبصره «۳» - میزان عوارض موضوع این ماده برحسب جدولی است که متناسب با افزایش سهم ارزش افزوده داخلی، کاهش می‌یابد. فهرست و عوارض مربوطه این کالاها و جدول مذکور به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. این عوارض حداقل سه ماه پس از وضع و اعلام عمومی قابل وصول است.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>(ج) صادرات کالاها و خدمات از اخذ هرگونه مجوز به استثنای استانداردهای اجباری و گواهی‌های مرسوم در تجارت بین‌الملل مورد درخواست خریداران معاف است.</p> <p>تبصره - به دولت اجازه داده می‌شود با لحاظ منافع ملی تا پایان سال اول برنامه ترتیبات قانونی لازم برای اصلاح قانون مقررات صادرات و واردات شامل ارائه مشوق‌های صادراتی مندرج در این قانون و دیگر قوانین مربوطه که جنبه دائمی دارند را به‌عمل آورد.</p> <p>(د) دولت تدابیر و اقدام‌های مؤثر حفاظتی، جبرانی و ضدقیمت‌شکنی (ضد دامپینگ) در مواردی که کالایی با شرایط غیرمعارف و با امتیاز قابل توجه به کشور وارد می‌شود را اتخاذ و اعمال نماید.</p> <p>(هـ) تنظیم بازار داخلی موجب ممنوعیت صدور نمی‌گردد و صدور کلیه کالاها و خدمات بجز موارد زیر مجاز است:</p> <p>۱. اشیای عتیقه و میراث فرهنگی به تشخیص سازمان میراث فرهنگی.</p> <p>۲. اقلام خاص دامی، نباتی، خاک زراعی و مرتعی و گونه‌هایی که جنبه حفظ ذخایر ژنتیکی و یا حفاظت تنوع زیستی داشته باشند، به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست.</p> <p>تبصره - صادرات کالاهایی که دولت برای تأمین آنها یارانه مستقیم پرداخت می‌کند، تنها با پیشنهاد دستگاه مربوطه و تصویب شورای اقتصاد مجاز است. در این‌صورت کلیه صادرکنندگان موظفند گواهی مربوط به عودت کلیه یارانه‌های مستقیم پرداختی به کالاهای صادر شده را قبل از خروج از وزارت امور اقتصادی و دارایی اخذ کنند.</p> <p>(و) دولت موظف است ضمن ایجاد همسویی قوانین و مقررات بخش تجاری کشور با قوانین و مقررات اتحادیه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله سازمان تجارت جهانی، نسبت به آماده‌سازی و توانمندسازی ارکان اقتصادی کشور برای عضویت در سازمان توسعه تجارت جهانی (WTO) اقدام قانونی نماید.</p> <p>صنعت، معدن</p> <p>ماده (۱۵۰) - وزارت صنایع و معادن موظف است به‌منظور تحقق اهداف چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران در قالب تدوین راهبرد (استراتژی) توسعه صنعتی و معدنی با هماهنگی معاونت در زیربخش‌های برگزیده صنعت و معدن، در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی با رعایت محورهای راهبردی ذیل به‌گونه‌ای اقدام کند که نرخ رشد ارزش‌افزوده بخش صنعت و معدن افزایش یابد:</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>الف) ارتقای سطح رقابتمندی صنایع کشور با تأکید بر توسعه قابلیت‌های فناوری و انتقال نقطه اتکای مزیت‌های نسبی از مواد اولیه و خام به توانایی‌های فناورانه (تکنولوژیک) و خلق مزیت‌های رقابتی</p> <p>ب) متنوع‌سازی پایه صادرات صنعتی و افزایش سهم محصولات دارای پردازش بیشتر (صنایع نهایی) در صادرات</p> <p>ج) توسعه پیوند مناسب صنایع کوچک، متوسط و بزرگ و شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی و نشان تجاری (برند) و تهیه ادغام و شکل‌گیری بنگاه‌های بزرگ رقابت‌پذیر</p> <p>د) توسعه زنجیره ارزش پایین‌دستی صنایع واسطه‌ای (پتروشیمی، فلزات اساسی، محصولات معدنی غیرفلزی) از طریق ترغیب گسترش سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی با تأکید بر ایجاد شهرک‌های صنعتی تخصصی غیردولتی</p> <p>هـ) افزایش توانمندی‌ها و قابلیت‌های طراحی، تدارک، ساخت، گسترش همکاری صنعت و دانشگاه، ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات صنعتی، تعمیق تعامل صنایع با شهرک‌های فناوری و پارک‌های علم و فناوری و افزایش مستمر سهم صنایع مبتنی بر فناوری‌های برتر (صنایع نوین) در ترکیب تولید صنعتی، نوسازی و ارتقای بهره‌وری صنایع و معادن</p> <p>و) تقویت سازوکارهای تمهیدی و نظارتی اجرای «قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲»</p> <p>تبصره - کلیه فعالیت‌ها و اقدامات غیرحاکمیتی مذکور در این ماده توسط بخش‌های غیردولتی انجام می‌پذیرد.</p> <p>ماده (۱۹۷) - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور توسعه توان علمی و فناوری نیروهای مسلح، اقدامات زیر را به عمل آورد:</p> <p>الف) پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز برای حمایت از کسب دانش و فناوری‌های نو و توسعه مرزهای دانش و تولید محصولات بدیع دفاعی با اختصاص حداقل ده درصد (۱۰ درصد) از اعتبارات تجهیز و توسعه دفاعی، به طریقی که در طول سال‌های برنامه در محورهای زیر به سمت خوداتکایی حرکت نماید:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. تولید مواد حیاتی و کلیدی مورد نیاز صنایع دفاعی ۲. توسعه فناوری‌های نوین به‌ویژه در حوزه‌های ناوبری و اجزای دقیق، ریزالکترونیک (میکروالکترونیک)، لیزر، اپتیک، نانو، زیستی، اطلاعات و ارتباطات، مواد شناختی و نرم، حساسه‌ها، ریزمکانیک‌ها (میکرومکانیک‌ها) و ساخت و پرتاب ماهواره امن و پایدار		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>(ب) افزایش صادرات محصولات، خدمات فنی و مهندسی دفاعی به میزان حداقل پنجاه درصد (۵۰ درصد)</p> <p>(ج) حمایت مالی و پشتیبانی از فعالیتهای پژوهش‌های تحقیقاتی مرتبط با امور دفاعی در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی</p> <p>(د) حمایت مالی در جهت بهره‌گیری صنعت کشور از ظرفیتهای خالی صنایع دفاعی و همچنین حمایت مالی برای بهره‌گیری از ظرفیت صنایع کشور جهت رفع نیازهای دفاعی مشروط به عدم ورود لطمه به نیازهای داخلی و صادرات کشور</p> <p>(ه) دولت مکلف است در لایحه بودجه سنواتی نسبت به افزایش دو درصد (۲ درصد) سالیانه سهم اعتبارات دفاعی در طول برنامه اقدام و پیش‌بینی لازم را به عمل آورد.</p> <p>پنجاه درصد (۵۰ درصد) از افزایش مذکور برای حفظ توان تولید خطوط صنایع دفاعی و همچنین تولید مواد حیاتی و قطعات کلیدی و توسعه فناوری‌های نوظهور منظور می‌گردد.</p>		

پیوست ۲ - متن مقررات مرتبط با موضوع پروژه

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
۱	<p>نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور ۱۳۰ - ۱۳۶۷/۲/۷ - ۷۲۵ - ۱۳۶۷/۲/۷ ت</p> <p>نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور ۱۳۰ - ۱۳۶۷/۲/۷ - ۱۶۶ - ۱۳۶۷/۲/۱۷ - ۱۳۰ هیئت وزیران</p>	<p>نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور ۱۳۰ - ۱۳۶۷/۲/۷ - ۱۶۶ ت ۷۲۵ - ۱۳۶۷/۲/۷ - ۱۳۰ برنامه‌های عمرانی وزارت برنامه و بودجه هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۶۷/۲/۷ براساس پیشنهاد شماره ۳۹۹۳ - ۸۵۲۰/۵۰ - مورخ ۱۳۶۶/۸/۸ وزارت برنامه و بودجه نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور را به شرح پیوست تصویب نموده و مقرر داشتند.</p> <p>الف) وزارت برنامه و بودجه اقدامات زیر را برای تحقق اصول نظام معمول دارد.</p> <ol style="list-style-type: none"> تهیه و پیشنهاد نهادهای نظام و نقش و وظیفه اصلی هر یک، برای تصویب هیئت وزیران تهیه و پیشنهاد لوایح مورد نیاز به هیئت وزیران جهت تصویب و ارائه به مجلس شورای اسلامی تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های اجرایی نظام برای تصویب هیئت وزیران تهیه و عناوین دستورالعمل‌های نظام و برنامه زمان‌بندی تهیه آن با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی ذیربط تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های نظام طبق برنامه زمان‌بندی یاد شده در قالب اصول کلی نظام و آیین‌نامه‌های اجرایی آن <p>ب) کلیه دستگاه‌های اجرایی و شوراهای فنی اقدامات و تصمیمات مربوط به تهیه و اجرای طرح‌های عمرانی را با رعایت اصول و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب نظام فنی و اجرایی به عمل آورند.</p> <p>ج) تا تصویب و ابلاغ ضوابط موضوع بند «الف» فوق ضوابط موجود مورد عمل و رعایت دقیق باشد.</p> <p>میرحسین موسوی - نخست‌وزیر</p> <p>گسترده‌ی ابعاد و ماهیت فعالیت‌های مربوط به تهیه و تدوین و اجرای برنامه‌های عمرانی و اثرات ناشی از چگونگی انجام آنها و نیز مصرف حجم</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>قابل توجهی از منابع مالی و غیرمالی کشور برای آن ایجاب می‌نماید که فعالیت‌های مذکور در قالب یک نظم سنجیده هماهنگ تنظیم و اجرا گردیده و بر مبنای اصول فنی مورد بهره‌برداری قرار گیرد. نظام فنی و اجرایی که هدف مشخص آن به‌کارگیری اصول و ضوابط فنی در تنظیم و به ثمر رساندن برنامه‌های عمرانی می‌باشد با توجه به گونه‌گونی سیستم‌ها و فعالیت‌های آن به شرح زیر تعریف می‌گردد.</p> <p>تعریف - نظام فنی و اجرایی عبارت است از مجموع اصول، روش‌ها، مقررات و ضوابط فنی، حقوق و مالی حاکم بر تهیه، اجرا، بهره‌برداری و ارزشیابی برنامه‌های عمرانی کشور و چگونگی انتخاب و به‌کارگیری عوامل دست‌اندرکار اجرای آن و نیز تبیین بافت درونی و نحوه ارتباط برونی عوامل مذکور.</p> <p>نظام فنی و اجرایی بر آن قسمت از برنامه‌های عمرانی کشور که مشتمل بر طرح‌های عمرانی و نیز طرح‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و بخش خصوصی می‌باشد حاکمیت داشته و این مجموعه صرفاً ناظر به ضوابط مربوط به طرح‌های عمرانی کشور می‌باشد.</p> <p>در فرآیند برنامه‌ریزی که مشتمل بر چهار مرحله:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. تصمیم‌گیری‌های سیاسی و اقتصادی و اجتماعی ۲. تعیین اولویت‌ها و تخصیص منابع ۳. روش اجرا ۴. کنترل و ارزشیابی <p>می‌باشد، نظام فنی و اجرایی به‌عنوان ارائه‌دهنده اصول، روش‌ها، معیارها، مقررات و ضوابط فنی حضور خود را از مرحله دوم مطرح و نقش عمده و اساسی را در مراحل سوم و چهارم ایفا می‌نماید.</p> <p>ارکان تشکیل‌دهنده نظام فنی و اجرایی</p> <p>به‌طور کلی نظام در قالب ارکان مشروحه زیر وظیفه و نقش اصلی خود را ایفا می‌نماید:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. معیارها و ضوابط فنی ۲. مدیریت اجرایی 		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۲. مطالعه و طراحی شامل:</p> <p>۱-۲. مطالعات تحقیقاتی، منطقه‌ای و جامع بخشی</p> <p>۲-۲. مطالعه و طراحی اجرایی مشتمل بر</p> <p>۱-۲-۲. مطالعات شناسایی</p> <p>۲-۲-۳. مطالعه و طراحی مقدماتی</p> <p>۳-۲-۳. طراحی تفصیلی و اجرایی</p> <p>۴. ساخت شامل</p> <p>۱-۴. عملیات ساخت</p> <p>۲-۴. نظارت بر ساخت</p> <p>۳-۴. آماده‌سازی برای بهره‌برداری</p> <p>۵. ارزشیابی.</p> <p>اصول و مبانی حاکم بر نظام فنی و اجرایی</p> <p>۱. استفاده بهینه از منابع و ظرفیت‌های موجود و ایجاد ظرفیت‌های جدید متناسب با نیازهای فنی و اجرایی برنامه.</p> <p>۲. به‌کارگیری اصول علمی و ضوابط حاکم بر انتخاب تکنولوژی مناسب در جهت ایجاد صرفه و کیفیت بالاتر در اجرا و بهره‌برداری از طرح‌های عمرانی و نیز انتقال تکنولوژی مناسب انتخاب شده و همچنین ارتقای سطح دانش فنی کشور، با توجه به سیاست‌های اشتغال در برنامه.</p> <p>۳. ایجاد زمینه مناسب برای جلب مشارکت مردم در مدیریت، اجرا و سرمایه‌گذاری.</p> <p>۴. ایجاد زمینه مناسب برای بروز ابتکارات و خلاقیت‌ها.</p> <p>۵. تأمین هدف خودکفایی کشور در زمینه امور فنی و اجرایی.</p> <p>۶. ایجاد نظم و هماهنگی در روش‌های مدیریت اجرایی، مطالعه و طراحی، ساخت، نظارت بر ساخته، بهره‌برداری و ارزشیابی طرح‌های عمرانی و تنظیم روابط فنی و حقوقی بین عوامل دست‌اندرکار.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۷. نظارت و ارزشیابی عملکرد نظام و استفاده از نتایج حاصله در جهت تکامل و پویایی نظام فنی و اجرایی و همچنین اصلاح برنامه.</p> <p>۸. جلب مشارکت بانکها و نهادهای انقلاب اسلامی و سایر مؤسسات اعتباری مستقل یا عام‌المنفعه جهت سرمایه‌گذاری در کارهای عمرانی.</p> <p>معیارها و ضوابط فنی</p> <p>تعریف - معیارها و ضوابط فنی عبارتست از مجموعه‌ای از مشخصات فنی، ضوابط و دستورالعمل‌هایی که براساس اصول علمی (اقتصادی - فنی) موجود در کشور و در جهان با توجه به ارزش‌های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی حاکم بر جامعه و همچنین شرایط اقلیمی در جهت تنظیم و به ثمر رساندن برنامه‌های عمرانی تهیه و تدوین می‌شوند.</p> <p>اصول و مبانی حاکم بر تهیه و تدوین معیارها و ضوابط فنی</p> <p>۱. حداکثر بهره‌گیری از منابع داخلی اعم از نیروی انسانی و سایر منابع.</p> <p>۲. هماهنگی با روند دانش فنی پیشرو در جهان (با توجه به شرایط اجتماعی و اقتصادی و اقلیمی و فرهنگی کشور ایران) و ایجاد صرفه و کیفیت بهتر در به ثمر رسیدن طرح‌های عمرانی.</p> <p>۳. تعیین ضوابط لازم برای انتخاب تکنولوژی مناسب مورد نیاز و انتقال آن و ارتقای سطح دانش فنی موجود در کشور.</p> <p>۴. هماهنگی و ارتقای سطح دانش فنی در بخش‌های مختلف.</p> <p>۵. لزوم تنظیم و حفظ روابط فنی بین واحد مدیریت اجرایی، واحد خدمات مشاوره (مطالعه و طراحی و نظارت) و واحد ساخت و ایجاد نظم و یکپارخت نمودن روش‌های مطالعاتی طراحی، ساخت، بهره‌برداری و ارزشیابی.</p> <p>۶. یکپارخت نمودن ملزومات و مصالح و اجزای ساختمانی به‌منظور فراهم نمودن زمینه و شرایط لازم برای تولید انبوه آنها.</p> <p>۷. برنامه‌ریزی متمرکز و جامع و ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات تهیه‌کننده معیارها و ضوابط فنی (که وظیفه قانونی آنها تدوین معیار می‌باشد) به‌منظور جلوگیری از دوباره‌کاری‌ها در این زمینه.</p> <p>مدیریت اجرایی</p> <p>تعریف - مدیریت اجرایی عبارتست از کلیه فعالیت‌هایی که به‌منظور برنامه‌ریزی اجرایی، سازمان‌دهی، هدایت و راهبری و بالاخره مراقبت و کنترل مورد نیاز جهت تهیه و اجرای طرح‌های عمرانی انجام می‌شود.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>اصول و مبانی حاکم بر مدیریت اجرایی</p> <p>۱. سازماندهی فنی و حقوقی واحد مدیریت اجرایی طرح‌های عمرانی متناسب با حجم اعتبارات عمرانی و رشته عملیات اجرایی به‌منظور هر چه بالاتر بردن کیفیت فنی و اجرایی طرح‌ها.</p> <p>۲. انجام مدیریت اجرایی طرح توسط مجری مربوط و رعایت مراتب مندرج در بند «۱» در صورت تفویض اختیار.</p> <p>۳. اقدام تدریجی برای سازماندهی جدید و مستقل جهت تصدی مدیریت اجرایی طرح‌های عمرانی مربوط به دستگاه‌هایی که وظیفه اصلی آنان خدمات عمومی، رفاهی و بهره‌برداری و نگهداری است (نظیر دستگاه‌های قضایی، انتظامی، بهداشتی، آموزشی و...) و خودداری از ارجاع مدیریت اجرایی کارهای جدید به دستگاه‌های اخیرالذکر و همچنین جمع‌آوری و انتقال افراد فنی این دستگاه‌ها به سازمان‌های جدید اجرایی و یا به دستگاه‌های اجرایی که وظیفه اصلی آنان مدیریت اجرایی طرح‌های عمرانی می‌باشد.</p> <p>۴. اتخاذ تمهیداتی برای جذب و حفظ نیروهای فنی و مدیران اجرایی در دستگاه‌های اجرایی با رعایت اصل مزد در مقابل کار.</p> <p>۵. انجام مدیریت اجرایی طرح‌های عمده و خاص توسط دستگاه اجرایی مرکزی و ایجاد زمینه مناسب در جهت رعایت عدم تمرکز و استانی نمودن مدیریت اجرایی طرح‌ها.</p> <p>۶. فراهم نمودن تدریجی زمینه لازم جهت مدیریت مردمی در پروژه‌های کوچکی که هزینه آن از محل خودداری مردم تأمین می‌شود یا هماهنگی لازم با شورای اسلامی محل مربوط.</p> <p>۷. به هنگام نمودن اطلاعات فنی و اجرایی مدیران از طریق آموزش.</p> <p>۸. تعیین ضوابط انتخاب مدیر اجرا با در نظر داشتن خصوصیات فنی و اجرایی طرح‌های مختلف.</p> <p>۹. عدم شروع مراحل اجرای طرح بدون وجود گزارش توجیه فنی و اقتصادی برای آن.</p> <p>۱۰. انجام مراحل مختلف اجرای طرح از زمان شروع مرحله مطالعه و طراحی مقدماتی تا زمان بهره‌برداری با توجه به امکان تأمین منابع مالی و غیرمالی در قالب برنامه زمان‌بندی شده.</p> <p>مطالعه و طراحی</p> <p>تعریف - مطالعه و طراحی کلیه تحقیقات و مطالعات منطقه‌ای و جامع‌بخشی مورد لزوم برای تدوین و اصلاح برنامه و همچنین فعالیت‌هایی را که</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>برای طراحی اجرایی و شروع و انجام مرحله ساخت و نیز آماده شدن برای بهره‌برداری یک پروژه لازم است، دربرمی‌گیرد.</p> <p>اصول و مبانی حاکم بر مطالعه و طراحی</p> <p>۱. انجام مطالعه و طراحی در قالب مطالعات جامع بخشی و منطقه‌ای و برنامه‌های عمرانی.</p> <p>۲. تعیین دستگاه بهره‌برداری در مرحله مطالعات شناسایی و انجام بررسی‌ها و مطالعات مربوط به سازمان‌دهی و شیوه‌های بهره‌برداری و همچنین تهیه برنامه زمان‌بندی عملیات آماده‌سازی در مرحله مطالعه و طراحی.</p> <p>۳. شروع هر یک از مراحل مطالعه و طراحی مقدماتی و طراحی تفصیلی و اجرایی با رعایت فاصله زمانی منطقی این مراحل با شروع عملیات ساخت.</p> <p>۴. رعایت هماهنگی طرح با سایر طرح‌های مربوط (اعم از طرح‌هایی که در منطقه طرح قرار دارد و غیر آن) و ملاحظه شرایط اقلیمی، استعدادها و امکانات بالقوه مناطق مختلف، حفاظت محیط زیست و در نظر گرفتن شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مناطق.</p> <p>۵. انجام خدمات مطالعه و طراحی توسط واحدهای ذیصلاحیت در چارچوب معیارها و ضوابط فنی و اجرایی.</p> <p>۶. شناخت، انتخاب و به‌کارگیری تکنولوژی مناسب در طراحی، ساخت و بهره‌برداری و فراهم آوردن زمینه لازم برای آموزش، انتقال و ارتقای سطح تکنولوژی.</p> <p>۷. بالا بردن کیفیت کارهای با رعایت اصل صرف، از طریق به‌کارگیری روش مسابقه بین واحدهای خدمات مشاوره در موارد ممکن.</p> <p>۸. جلب مشارکت مردم و استفاده از نظرات آنان در طراحی بالاخص در طرح‌هایی که مستقیماً در ارتباط با زندگی مردم می‌باشد.</p> <p>۹. تصویب نتایج مطالعات و طراحی‌های انجام شده و انتخاب بهترین گزینه از نظر فنی و اقتصادی توسط دستگاه اجرایی با استفاده از هیئت‌های تخصصی ذیصلاحیت.</p> <p>۱۰. رعایت تناسب در ایجاد ظرفیت‌های رشته‌های تخصصی (در بخش‌های مختلف عمومی، دولتی و غیردولتی) در ارتباط با نیازهای برنامه‌های عمرانی.</p> <p>۱۱. ایجاد انگیزه و اتخاذ سیاست‌های لازم برای استانی نمودن واحدهای خدمات مشاوره.</p> <p>۱۲. حداکثر استفاده از منابع و امکانات داخلی در طراحی.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>الف) اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت (اهلیت و ظرفیت کاری) واحدهای خدمات مشاوره (مطالعه و طراحی و نظارت)</p> <p>الف - ۱. اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای خدمات مشاوره غیردولتی (در این واحدها صد درصد سهام به اشخاص حقیقی ایرانی تعلق دارد)</p> <p>۱. تشکیل واحدهای خدمات مشاوره صرفاً به منظور انجام خدمات مطالعه و طراحی و نظارت براساس مقررات مربوط.</p> <p>۲. ملاک عمل قرار دادن تحصیلات تخصصی مربوط دانشگاهی (حداقل لیسانس) و تجربه مفید و مؤثر در رشته ذیربط برای هیئت مدیره و مدیرعامل و شرکا و نیز تجربه کاری و حسن عمل این واحدها برای تعیین صلاحیت در شرکت‌های خدمات مشاوره و همچنین اشخاص حقیقی که به عنوان کارشناس حقیقی خدمات مشاوره تشخیص صلاحیت می‌شوند.</p> <p>تبصره - عدم الزام به دارا بودن تحصیلات تخصصی دانشگاهی (لیسانس) برای شرکا شرکت‌های خدمات مشاوره در رشته‌های ژئوتکنیک و نقشه‌برداری نظیر آن.</p> <p>۳. نداشتن ممنوعیت قانونی و یا محکومیت و محرومیت‌های مؤثر در موضوع خدمات مشاوره یا ساخت در مورد شرکت، هیئت مدیره، مدیرعامل و شرکا و نیز اشخاص حقیقی که مستقلاً به عنوان واحد خدمات مشاوره تأیید صلاحیت می‌شوند.</p> <p>الف - ۲. اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای خدمات مشاوره عمومی و دولتی (در این واحدها صد درصد سهام یا مالکیت به دولت یا مؤسسات وابسته به دولت و نهادهای انقلاب اسلامی ایران تعلق دارد)</p> <p>۱. تشکیل واحدهای خدمات مشاوره صرفاً به منظور ارائه خدمات مطالعه و طراحی و یا نظارت براساس مقررات مربوط.</p> <p>۲. ملاک عمل قرار دادن تحصیلات تخصصی مربوط دانشگاهی (حداقل لیسانس) و تجربه مفید و مؤثر در رشته ذیربط برای مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره و به طور کلی رؤسا و مدیران و افراد اداره‌کننده و نیز تجربه کاری و حسن عمل در این واحدها.</p> <p>۳. دارا بودن استقلال از نظر مالی، مدیریت فنی و اجرایی (به استثنای واحدهای خدمات مشاوره وابسته یا تابعه دستگاه‌های اجرایی).</p> <p>الف - ۳. اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای مختلف ایرانی خدمات مشاوره</p> <p>۱. ایجاد این واحدها صرفاً به منظور رفع تنگناها، در زمینه‌هایی که مانع از انجام مطالعات جامع بخشی و منطقه‌ای توسط شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت می‌شود.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۲. تشکیل این واحدها با مشارکت واحدهای دولتی وابسته به دولت و یا نهادها و اشخاص حقیقی و حقوقی بخش خصوصی صرفاً به منظور انجام خدمات مطالعه و طراحی و نظارت بر اساس مقررات مربوط برای یک کار معین و مشخص و مدت محدود.</p> <p>۳. تعیین صلاحیت این واحدها به نسبت میزان سهم‌الشرکه بخش‌های مختلف (غیردولتی، دولتی و عمومی) بر مبنای ضوابط مورد عمل در بخش مربوط.</p> <p>۴. امکان مشارکت اشخاص حقیقی در این واحدها صرفاً برای تخصص‌ها و تجربه‌های بسیار ممتاز آنان بر اساس ضوابط خاص مربوط.</p> <p>۵. مشمولیت سایر اصول مصرح در مورد واحدهای غیردولتی و دولتی حسب مورد به این واحدها.</p> <p>الف - ۴. اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای خدمات مشاوره خارجی</p> <p>۱. تشکیل این واحدها و منظور انجام خدمات مطالعه و طراحی و نظارت بر اساس مقررات در کشور مربوطه و همچنین سپردن تعهد به ثبت شعبه شرکت در ایران و رعایت مقررات جمهوری اسلامی ایران</p> <p>۲. دارا بودن تخصص و حسن عمل و تجربه ممتاز در انجام کار نظیر امکانات لازم برای انجام کار و نیز دارا بودن صلاحیت کار در کشور متبوعه.</p> <p>۳. تعهد آموزش افراد ایرانی و حداکثر استفاده از تخصص و امکانات داخلی در قراردادهای مربوط.</p> <p>۴. تعهد به انجام کار با مشارکت واحدهای خدمات مشاوره ایرانی.</p> <p>ب) اصول و مبانی حاکم بر ارجاع کار به واحدهای خدمات مشاوره (شامل مطالعه، طراحی و نظارت)</p> <p>۱. رعایت کامل صلاحیت فنی و حرفه‌ای و حسن سابقه واحدهای خدمات مشاوره در ارجاع کارها</p> <p>۲. انجام مراحل دو و سه ترجیحاً توسط واحدهایی که مراحل قبلی را به‌طور رضایتبخش انجام داده‌اند (به استثنای طرح‌هایی که با توجه به ماهیت آنها اجرای این بند ممکن نیست).</p> <p>۳. در نظر گرفتن تجربه واحدهای خدمات مشاوره از نظر موضوع و منطقه اجرای کار و استفاده از ظرفیت و توانایی کلیه آنها با رعایت ضرورت‌ها و اولویت‌ها.</p> <p>۴. جهت‌گیری در ارجاع کار به واحدهای خدمات مشاوره، به انجام مطالعات منطقه‌ای و جامع بخشی، شناسایی و هدایت و هماهنگی طرح‌های مربوطه و همچنین بررسی و تأیید گزارشات سایر واحدهای خدمات مشاوره توسط شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت و بخش عمومی و ارجاع</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>کارهای مطالعه و طراحی اجرایی و نظارت صرفاً در موارد خاص به شرکتهای مذکور و جهتگیری در کارهای اخیرالذکر به سمت ارجاع کار به واحدهای غیردولتی.</p> <p>۵. اولویت ارجاع کار به واحدهای خدمات مشاوره محلی در صورت وجود شرایط یکسان.</p> <p>۶. ایجاد زمینههای رقابت و سبقت در جهت ارتقای کیفی و کاهش هزینه بین واحدهای خدمات مشاوره.</p> <p>۷. امکان استفاده از مجموعه چند واحد خدمات مشاوره در کارهای بزرگی که قابل تقسیم برای ارجاع به واحدهای موجود بهطور جداگانه نیست.</p> <p>۸. استفاده از شرکتهای خارجی صرفاً در موارد بسیار استثنایی و خاص که زمینه تخصصی آن در ایران موجود نباشد از طریق ایجاد شرايطی که استفاده از نیروهای داخلی و انتقال دانش فنی را امکانپذیر سازد با مشارکت واحدهای ایرانی.</p> <p>(پ اصول و مبانی حاکم بر قراردادهای خدمات مشاوره (مطالعه و طراحی و نظارت)</p> <p>۱. تعیین شرح خدمات و تأییدات و تکالیف و وظایف و تعهدات و اختیارات طرفین قرارداد بهطور جامع و مانع و روشن.</p> <p>۲. رعایت عدالت در تعیین تعهدات و وظایف، تأییدات، اختیارات، شرح خدمات و سایر تکالیف و حقوق طرفین در قرارداد.</p> <p>۳. پیش‌بینی تضمین‌های لازم و تکالیف مشخص در قرارداد، در صورت عدول از تعهدات توسط هر یک از طرفین و نیز اتخاذ تمهیدات لازم برای مسئولیت‌پذیری واحدهای خدمات مشاوره.</p> <p>۴. ارجحیت دادن به استفاده از تضمین‌های صنفی نسبت به تضمین‌های متکی بر بانکها و مؤسسات دولتی.</p> <p>۵. پیش‌بینی مرجعی جهت حل سریع اختلافات.</p> <p>۶. تیپ نمودن قرارداد و شرح خدمات برای هر یک از رشته‌های مختلف خدمات مشاوره و استفاده از آن در ارجاع کارها.</p> <p>۷. استفاده از قراردادهای غیرتیپ با تأیید مرجع نیصلاحتیت در مواردی که استفاده از قرارداد تیپ میسر نباشد.</p> <p>۸. پیش‌بینی حد معقول و منطقی برای تغییر دادن میزان خدمات در قالب موضوع قرارداد.</p> <p>۹. پیش‌بینی آموزش نیروی انسانی دستگاه اجرایی و بهره‌بردار.</p> <p>(ت اصول و مبانی حاکم بر نرخگذاری و نحوه پرداخت حق الزحمه قراردادهای خدمات مشاوره (مطالعات و طراحی و نظارت)</p> <p>۱. تهیه فرمول‌های استاندارد و ضوابط عمومی و نحوه کاربرد آن برای محاسبه تعرفه‌های خدمات مشاوره در رشته‌های مختلف که امکان تیپ</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>نمودن آنها وجود دارد با توجه به تخصص‌های مورد نیاز و راندمان‌های متعارف کشور و استفاده از آن.</p> <p>۲. مستقل نمودن فرمول‌های محاسبه تعرفه خدمات مشاوره از مبلغ برآورد اجرای کار در موارد ممکن.</p> <p>۳. محاسبه تعرفه‌های تیپ خدمات مشاوره و ضوابط آن براساس مبانی زیر:</p> <p>الف) دستمزد - نرخ دستمزد مطابق نرخ رسمی</p> <p>ب) تجهیزات و وسایل - نرخ تجهیزات و وسایل اجرای کار مطابق نرخ‌های رسمی</p> <p>۴. استفاده از تعرفه غیرتیپ با تأیید مرجع ذیصلاحیت و با رعایت مبانی تعرفه تیپ مندرج در بند «۳» در مواردی که استفاده از تعرفه تیپ ممکن نباشد.</p> <p>ساخت</p> <p>تعریف - ساخت به‌طور کلی فعالیت‌های تصمیم‌گیری راجع به روش انجام کار، اجرای عملیات، نظارت فنی بر حسن اجرا و نیز فراهم آوردن مقدمات لازم (آماده‌سازی) برای شروع بهره‌برداری را دربر می‌گیرد.</p> <p>اصول و مبانی حاکم بر ساخت</p> <p>۱. عدم شروع عملیات ساخت قبل از انجام مطالعات مرحله اول طرح و همچنین قبل از انجام طراحی تفصیلی هر بخش از کار، کارهای صنعتی و نظایر آن از قسمت اخیر (طراحی تفصیلی) مستثنا می‌باشد.</p> <p>۲. ارجاع کار برای شروع عملیات ساخت پس از حصول اطمینان از تأمین امکانات مالی (ارزی ریال) و غیرمالی (زمینه، جواز ساختمان، آب، برق، مصالح و ماشین‌آلات و...).</p> <p>۳. انجام فعالیت‌های مرحله ساخت توسط واحدهای ذیصلاحیت در قالب ضوابط حاکم بر قراردادهای، قیمت، نحوه ارجاع کارها، معیارها، ضوابط و مشخصات فنی و بازرسی فنی حین ساخت.</p> <p>تبصره - اجرای کار به روش امانی تابع آیین‌نامه خاص خواهد بود.</p> <p>۴. ایجاد زمینه برای بروز ابتکارات و خلاقیت از طریق استفاده از روش‌های اجرایی جدید قابل قبول در جهت تقلیل مدت اجرای کار.</p> <p>۵. فراهم آوردن زمینه لازم برای آموزش و تربیت نیروهای فنی برای ایجاد تشکیلات فنی کارآمد و متعهد.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۶. بالا بردن کیفیت کار با رعایت اصل صرف از طریق انتخاب قیمت معقول اجرای کار با توجه به آنالیز بهای واحد اقلام کار.</p> <p>۷. نظارت بر عملیات ساخت توسط واحدهای ذیصلاحیت به طور مستمر.</p> <p>۸. پیش‌بینی و انجام فعالیت‌های مربوط به ایجاد آمادگی جهت بهره‌برداری از قالب برنانه زمان‌بندی شده.</p> <p>۹. پیش‌بینی ضوابط و تسهیلات لازم برای جلب مشارکت و خودیاری مردم در عملیات ساخت.</p> <p>۱۰. جلب مشارکت بانک‌ها و دیگر مؤسسات مالی و اعتباری برای تأمین نقدینگی و امکانات غیرمالی اجرای کارها برای واحدهای ساخت.</p> <p>۱۱. رعایت تناسب در ایجاد ظرفیت‌های اجرایی برای رشته‌های مختلف کارها در بخش‌های غیردولتی، دولتی و عمومی در ارتباط با نیاز برنامه‌های عمرانی.</p> <p>۱۲. ایجاد روش مناسب برای تعیین و دریافت میزان واقعی مالیات و سایر حقوق دولتی به منظور سالم‌سازی واحدهای ساخت غیردولتی و تسریع و تسهیل در وصول مالیات و کاهش تشریفات اداری.</p> <p>الف) اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای ساخت</p> <p>الف - ۱. اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای ساخت</p> <p>تعلق دارد)</p> <p>۱. تشکیل واحدهای ساخت صرفاً به منظور انجام عملیات ساخت (پیمانکاری و یا مدیریت) براساس مقررات مربوط.</p> <p>۲. ملاک عمل قرار دادن تحصیلات، تخصص و تجربه مفید و مؤثر در رشته ذیربط برای مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره در اعطای صلاحیت به شرکت و نیز رأی اشخاص حقیقی که مستقلاً به عنوان واحد ساخت تأیید صلاحیت می‌شوند.</p> <p>۳. نداشتن ممنوعیت قانونی و یا محکومیت و محرومیت‌های مؤثر در موضوع کارهای ساخت و خدمات مشاوره در مورد شرکت، هیئت مدیره، مدیرعامل، شرکا و نیز اشخاص حقیقی که مستقلاً به عنوان واحد ساخت تأیید صلاحیت می‌شوند.</p> <p>۴. ملاک عمل قرار دادن حسن عمل، تجربه کاری، حداقل امکانات مالی و اعتباری و نیز حداقل ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز کار در این واحدها.</p> <p>۵. ایجاد انگیزه برای سوق و اسکان نیروهای متخصص در قالب واحدهای ساخت به استان‌ها.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>الف - ۲. اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای ساخت عمومی و دولتی (در این واحدها صد در صد سهام یا مالکیت به دولت یا مؤسسات وابسته به دولت یا نهادهای انقلاب اسلامی ایران تعلق دارد)</p> <p>۱. تشکیل واحدهای ساخت عمومی و دولتی به منظور انجام عملیات ساخت.</p> <p>۲. ملاک عمل قرار دادن تحصیلات دانشگاهی، تخصص و تجربه مفید و مؤثر در رشته ذیربط برای مدیرعامل، اعضای هیئت مدیره و به طور کلی رؤسا و مدیران و افراد اداره کننده این واحدها و همچنین حداقل ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز کار. تجربه کاری و حسن عمل در این واحدها.</p> <p>۳. دارا بودن استقلال از نظر مالی، مدیریت فنی و اجرایی (به استثنای واحدهای ساخت وابسته یا تابعه دستگاه های اجرایی).</p> <p>الف - ۳. اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای مختلط ایرانی ساخت</p> <p>۱. تشکیل این واحدها با مشارکت واحدهای دولتی و وابسته به دولت و یا نهادهای اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی صرفاً به منظور انجام عملیات ساخت براساس مقررات مربوط و برای یک کار معین و مشخص و مدت محدود.</p> <p>۲. ایجاد این واحدها صرفاً برای مواردی است که استفاده از امکانات دولت و بخش عمومی برای رشته های اختصاصی که در آن کمبود داریم لزوم پیدا می کند.</p> <p>۳. مشارکت بخش غیردولتی در این واحدها صرفاً برای تخصص و تجربه بسیار ممتاز و مدیریت کارگاهی در رشته های اختصاصی مورد نظر (براساس ضوابط خاصی که در این زمینه باید تدوین شود).</p> <p>۴. مشمولیت سایر اصول مصرح در مورد واحدهای غیردولتی و عمومی و دولتی حسب مورد به این واحدها.</p> <p>الف - ۴. اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای ساخت خارجی</p> <p>۱. تشکیل این واحدها براساس مقررات کشور مربوط به منظور انجام عملیات ساخت و همچنین سپردن تعهد به ثبت شعبه شرکت در ایران و رعایت مقررات جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>۲. دارا بودن تخصص، حسن عمل، تجربه ممتاز در انجام کار نظیر و امکانات لازم برای انجام کار و نیز دارا بودن صلاحیت کار در کشور مقبوعه.</p> <p>۳. تعهد آموزش افراد ایرانی و حداکثر استفاده از تخصص و امکانات داخلی در پیمان مربوط.</p> <p>۴. تعهد به انجام کار با مشارکت واحدهای ساخت ایرانی.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ب) اصول و مبانی حاکم بر روش ارجاع و انجام کار ساخت</p> <p>۱. رعایت کامل صلاحیت فنی و حرفه‌ای و ظرفیت کاری و حسن سابقه این واحدها در ارجاع کارها.</p> <p>۲. استفاده از روش اجرای کار به‌صورت امانی توسط دستگاه اجرایی تنها در مواد خاص که استفاده از روش پیمانکاری ممکن و یا به صلاح نباشد.</p> <p>۳. استفاده از نیروهای فنی و کارآمد به‌صورت پیمان مدیریت در موارد ضروری.</p> <p>۴. رعایت اصل انجام مناقصه و تعیین برنده بر مبنای قیمت معقول در واگذاری کارها.</p> <p>۵. رعایت اصل عدم تمرکز و اولویت اجرای کارها در شرایط مساوی توسط نیروهای محلی.</p> <p>۶. احتراز از تمرکز کار در شرکت‌ها و بخش‌های معین از طریق استفاده از ظرفیت کلیه شرکت‌ها به‌منظور بالا بردن توان فنی کشور.</p> <p>۷. تقسیم کارهای بزرگ فراتر از ظرفیت شرکت‌های موجود داخلی به قسمت‌های جداگانه مناسب قابل اجرا برای شرکت‌های داخلی و استفاده از مجموعه چند واحد ساخت در کارهای بزرگ غیرقابل تقسیم.</p> <p>۸. رعایت اصل واگذاری کامل یک کار در مورد کارهایی که نوعاً و به‌صورت معمول باید به‌طور یکجا واگذار شوند به‌منظور احتراز از ارجاع بقیه آن به‌صورت متمم و الحاقیه و یا کار تکمیلی.</p> <p>۹. ممنوعیت استفاده از شرکت‌های خارجی جز در کارهای استثنایی (با تشخیص هیئت تخصصی) که امکان اجرای آن توسط واحدهای داخلی موجود نیست و با تأکید بر حداکثر به‌کارگیری منابع داخلی و انتقال دانش اجرای کار به نیروهای داخلی از طریق مشارکت واحدهای داخلی در قرارداد.</p> <p>۱۰. رعایت اصل واگذاری کار به واحدهای دولتی و عمومی صرفاً برای کارهای بزرگ و یا موارد خاصی که استفاده از واحدهای غیردولتی ممکن و یا موارد خاصی که استفاده از واحدهای غیردولتی ممکن یا به مصلحت نمی‌باشد یا در نظر گرفتن ضرورت استفاده از ظرفیت واحدهای دولتی موجود ذیصلاحیت.</p> <p>پ) اصول و مبانی حاکم بر قراردادهای ساخت</p> <p>۱. تعیین تأییدات، تعهدات و اختیارات و سایر شرایط قراردادی طرفین قرارداد به‌طور جامع و مانع و بدون ابهام.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۲. پیش‌بینی تضمین‌های لازم و تکالیف مشخص، در صورت عدم اجرای صحیح یا عدول از تعهدات و تأییدات و سایر شرایط قراردادی توسط هر یک از طرفین قرارداد متناسب با خسارت مالی وارده به طرف دیگر.</p> <p>۳. ارجحیت دادن به استفاده از تضمین‌های صنفی نسبت به تضمین‌های متکی به بانکها و مؤسسات دولتی.</p> <p>۴. رعایت عدالت در تعیین تأییدات، تعهدات، اختیارات و سایر شرایط قراردادی برای طرفین قرارداد.</p> <p>۵. ایجاد انگیزه و تشویق مالی برای واحدهای ساخت که موضوع قرارداد یا کار را با کیفیت بهتر یا مثابه قبل از موعد مقرر به پایان برسانند و یا بالعکس.</p> <p>۶. تعیین مرجعی جهت حل سریع اختلافات.</p> <p>۷. تعیین حدود اختیارات و نقش دستگاه نظارت در قرارداد ساخت.</p> <p>۸. پیش‌بینی آموزش نیروی انسانی (اعم از آموزش برای روش‌های ساخت و یا بهره‌برداری در موارد لزوم).</p> <p>۹. پیش‌بینی تدابیر لازم به‌منظور حفظ حقوق کارکنان واحد ساخت و رعایت سلامت و بهداشت محیط کار و همچنین جلوگیری از ایجاد خسارت به تأسیسات و منابع عمومی و خصوصی مجاور عملیات مورد پیمان.</p> <p>۱۰. توجه به طبیعت کارها در تهیه متن و شرایط عمومی قراردادهای ساخت و عنداللزوم تهیه و استفاده از قراردادهای و شرایط متعدد تیپ برای کارهای مختلف.</p> <p>۱۱. پیش‌بینی بیمه لازم به‌منظور تأمین خسارت وارده به طرفین و نیز اجتناب از گزاردن مسئولیت‌های خارج از توانایی طرفین برعهده آنان.</p> <p>۱۲. پیش‌بینی حد معقول و منطقی برای تغییر مقادیر مبلغ و مدت قرارداد.</p> <p>۱۳. استفاده از قرارداد غیرتیپ برای مواردی که استفاده از قرارداد تیپ میسر نیست یا تأیید مرجع نیرصلاحت.</p> <p>ت) اصول و مبانی حاکم بر نرگذاری و نحوه پرداخت قراردادها یا هزینه در مرحله ساخت</p> <p>۱. تهیه و استفاده از شرح ردیف و قیمت‌های تیپ بر حسب رشته‌های مختلف کارهای اجرایی به‌عنوان فهرس قیمت پایه به‌صورت سالیانه.</p> <p>۲. متناسب نمودن قیمت‌های قرارداد در طول اجرا با استفاده از شاخص‌های تعدیل آحاد بها و یا روش‌های دیگر در موارد خاص.</p> <p>۳. محاسبه قیمت‌های پایه و شاخص‌های تعدیل با استفاده از مبانی زیر:</p> <p>الف) مواد و مصالح - نرخ مواد و مصالح مطابق نرخ‌های رسمی</p>		

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
		<p>ب) دستمزد - نرخ دستمزد مطابق نرخ های رسمی</p> <p>ج) ماشین آلات - نرخ اجاره ساعتی ماشین آلات براساس نرخ حاصل از تجزیه هزینه ساعتی ماشین آلات یا نرخ های رسمی</p> <p>۴. تهیه فرمول های استاندارد برای محاسبه قیمت های رفیدهای فهارس پایه (تجزیه قیمت) براساس راندهای متعارف کشور و استفاده از آن</p> <p>۵. استفاده از مابین مورد عمل در محاسبه قیمت های پایه (مدرج در بند «۳») برای محاسبه و تهیه قیمت های غیرتپ یا آنالیز خاص مربوط به آن در مواردی که قیمت پایه مربوط تهیه نشده باشد.</p> <p>۶. استفاده از روش تهیه متره و محاسبه مقادیر اقلام کار جهت محاسبه و پرداخت کارکردها و یا استفاده از روش محاسبه و پرداخت براساس مراحل پیشرفت فیزیکی کار در مواردی که استفاده از این روش منطقی باشد صرفاً برای پرداخت کارکردهای موقت.</p> <p>۷. تهیه و استفاده از روش محاسبه کارکرد در کارهای امانی - قیمت مقطوع و سایر روش های ارجاع کار براساس مبانی بند «۳»</p> <p>نظارت بر ساخت</p> <p>نظارت فنی بر ساخت مشتمل است بر فعالیت هایی که به جهت کنترل کمی و کیفی عملیات ساخت طرح های عمرانی، از طریق اعمال نظارت عالی و یا نظارت مستقیم بر کارها صورت می گیرد و هدف آن تطبیق کمی و کیفی عملیات ساخت با مشخصات فنی و نقشه های اجرایی و برنامه زمانی اجرای کار می باشد.</p> <p>اصول و مبانی حاکم بر نظارت بر عملیات ساخت</p> <p>۱. الزامی بودن اعمال نظارت بر ساخت در کلیه پروژه ها و مستقل بودن قسمت نظارت از واحد ساخت.</p> <p>۲. مسئول بودن دستگاه نظارت نسبت به کنترل صحت اجرای عملیات توسط واحد ساخت به منظور اجرای صحیح کار برطبق معیارها و ضوابط فنی نقشه های اجرایی و سایر اسناد و شرایط کار.</p> <p>۳. مسئول بودن دستگاه نظارت نسبت به کنترل و صحت خدمات و عملیات آزمایشگاهی ساخت، در این زمینه دستگاه نظارت می تواند با تأیید کارفرما از خدمات واحدهای آزمایشگاهی دیصلاحیت استفاده نماید و یا اینکه رأساً خدمات را انجام دهد.</p> <p>تبصره - در مورد کارهای بزرگ واحد ساخت نیز باید با دایر کردن آزمایشگاه از مرغوبیت و صحت و کیفیت مطلوب مصالح و عملیات خود اطمینان حاصل کند.</p>

عنوان قانون	متن قانون	ردیف
	<p>در مواقعی که دستگاه نظارت لازم بداند آزمایشات واحد ساخت تحت نظر او انجام خواهد شد و به هر حال اقدام واحد ساخت خواه رأساً و خواه تحت نظارت دستگاه نظارت از مسئولیت دستگاه نظارت نسبت به کنترل و تأیید کیفیت و کمیت مطلوب کار نمی‌کاهد.</p> <p>۴. تهیه و استفاده از شرح خدمات تیپ نظارت و همچنین تعیین ترکیب استاندارد برای عوامل نظارت بر ساخت و مشخصات و وظایف آنها در رشته‌های مختلف.</p> <p>۵. تهیه ضوابط و دستورالعمل‌های فنی نحوه انجام نظارت بر ساخت به‌منظور استفاده از آن توسط دستگاه نظارت.</p> <p>۶. ایجاد انگیزه و پیش‌بینی تسهیلات رفاهی برای کارکنان نظارت کارگاهی به‌منظور جذب افراد کاردان در کادر نظارت.</p> <p>۷. استفاده از همان واحد خدمات مشاوره که خدمات مطالعه و طراحی تفصیلی طرح را انجام داده است برای خدمات نظارت در صورت امکان.</p> <p>۸. توجه به امر آموزش و تربیت کادر نظارت فنی به‌منظور بالا بردن سطح کیفی پروژه از طریق برگزاری کلاس‌های آموزشی و تهیه و ارسال نشریات فنی.</p> <p>آماده‌سازی برای بهره‌برداری</p> <p>آماده‌سازی برای بهره‌برداری مشتمل بر کلیه فعالیت‌هایی است که به‌منظور تهیه و تدارک مواد و مصالح و تجهیزات و قطعات بزرگی، نیروی انسانی و همچنین تهیه دستورالعمل‌های بهره‌برداری به موازات سایر فعالیت‌های اجرایی طرح توسط واحد بهره‌بردار انجام می‌شود تا بهره‌برداری به موقع و با ظرفیت پیش‌بینی شده در طراحی ممکن گردد این فعالیت‌ها توسط مدیریت.</p> <p>ج) اصول و مبانی حاکم بر آماده‌سازی برای بهره‌برداری</p> <p>۱. تعیین واحد بهره‌بردار و انجام به موقع فعالیت‌های مربوط به برنامه‌ریزی اجرایی عملیات آماده‌سازی، سازماندهی و آموزش نیروی انسانی دوران بهره‌برداری و نیز سایر اقدامات لازم برای بهره‌برداری قبل از اتمام دوران ساخت.</p> <p>۲. تهیه به موقع دستورالعمل‌های نگهداری و بهره‌برداری (فنی، مالی، اداری) به‌طور ساده و روشن.</p> <p>۳. پیش‌بینی و تهیه و تدارک به موقع ماشین‌آلات و تجهیزات و قطعات و لوازم و مصالح مورد نیاز برای حداقل یک سال از مرحله بهره‌برداری.</p> <p>۴. تأمین نیازهای تکنیکی و دانش فنی بهره‌برداری به‌نحوی که انتقال و به‌کارگیری تکنولوژی را در چارچوب سیاست‌های تعیین شده به همراه داشته باشد.</p>	

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۵. تنظیم روابط دستگاه بهره‌بردار و مدیریت اجرایی و فراهم نمودن امکان بهره‌برداری تدریجی از کار ارزشیابی</p> <p>ارزشیابی عبارت است از فعالیت‌هایی که به منظور سنجش عملکرد نظام فنی و اجرایی در جهت وصول به اهداف مصرح در نظام و نیز مقایسه این عملکرد با هدف‌های تعیین شده طی برنامه‌های عمرانی و تأثیر نتایج حاصله در فرآیند تهیه و تنظیم برنامه انجام می‌شود.</p> <p>اصول و مبانی حاکم بر ارزشیابی</p> <p>۱. ارزشیابی از جنبه فنی و اقتصادی و اجتماعی، مالی و نهادی بر مبنای شاخص‌ها نرم‌ها و استانداردهای علمی و فنی.</p> <p>۲. انتخاب معیارها و روش‌های ارزشیابی به نحوی که نتایج حاصل از اطلاعات آن متضمن تقویت و اصلاح مکانیسم برنامه‌ریزی در سطوح مختلف کلان بخشی و طرح باشد.</p> <p>۳. انتخاب زمان مناسب جهت ارزشیابی قبل از ورود زیان غیرقابل جبران به منظور چاره‌جویی و اعمال اصلاحات لازم.</p> <p>۴. ارزشیابی منظم و زمان‌بندی شده از عملکرد ضوابط، معیارها و روش‌ها، عوامل دست‌اندرکار.</p> <p>۵. ارزشیابی منظم و زمان‌بندی شده از عملکرد طرح‌های عمرانی در مراحل مختلف مطالعه و طراحی، ساخت و بهره‌برداری و انعکاس نتایج آن به منظور اصلاح نظام فنی و اجرایی.</p> <p>۶. ارزشیابی از طریق ایجاد شناسنامه کاری برای عوامل، افراد فنی و متخصص و نیز شناسنامه برای هر یک از طرح‌های عمرانی.</p> <p>۷. ایجاد نظام اطلاعاتی و به‌روز نمودن اطلاعات در مراحل مختلف اجرای طرح جهت آگاهی از وضعیت و مشکلات واحدهای مدیریتی اجرایی، واحدهای ساخت، واحد خدمات مشاوره و واحدهای بهره‌برداری از نظر کمی و کیفی.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>نحوه اجرای نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور ۱۳۷۵/۳/۲۲ - ۲۴۵۲۵ ت ۱۴۸۹۸ هـ - ۱۳۷۵/۴/۴ - ۲۲۲ - ۱۳۷۵/۳/۲۲ برنامه‌های عمرانی - سازمان‌های دولتی سازمان برنامه و بودجه هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۳/۲۲ بنا به پیشنهاد شماره ۱۴۴۲ - ۵۵۵۷/۵ - مورخ ۱۰۲ - ۵۵۵۷/۵ - سازمان برنامه و بودجه تصویب نمود: نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور که از این پس به اختصار «نظام» نامیده می‌شود، با رعایت موارد زیر به شرح پیوست به اجرا گذاشته شود:</p> <p>۱. با مسئولیت سازمان برنامه و بودجه و همکاری وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت، شهرداری‌ها، بانک‌ها و تشکلهای صنفی - تخصصی، ظرف مدت یک سال اقدامات زیر برای تحقق اصول نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور به عمل آید. تشخیص واحدهایی که همکاری آنان مورد نیاز است با سازمان برنامه و بودجه می‌باشد.</p> <p>الف) تهیه پیش‌نویس لوایح مورد نیاز و پیشنهاد آن به هیئت وزیران برای تصویب و ارائه به مجلس شورای اسلامی.</p> <p>ب) تهیه پیش‌نویس آیین‌نامه‌های اجرایی نظام و پیشنهاد آن برای تصویب به هیئت وزیران یا دیگر مراجع ذیربط.</p> <p>ج) تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های لازم در قالب مقررات موضوع بندهای «الف» و «ب».</p> <p>۲. تمام دستگاه‌های اجرایی، شوراهای تخصصی و دیگر مراجع مربوط، تا تصویب و ابلاغ ضوابط یاد شده، اقدام‌ها و تصمیم‌های مربوط به انجام مطالعات مورد نیاز طرح‌های تحقیقاتی، بنیادی، منطقه‌ای و جامع‌بخشی و نیز تهیه و اجرای طرح‌های خود را با رعایت مقررات، قوانین، آیین‌نامه و دستورالعمل‌های موجود به عمل آورند.</p> <p>۳. با توجه به ضرورت شمول عام نظام فنی و اجرایی کشور، سازمان برنامه و بودجه مکلف است لایحه تسری نظام مذکور به کلیه سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت، از جمله شهرداری‌ها و بانک‌ها و نیز سازمان‌ها و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است تهیه و برای طرح در هیئت وزیران ارائه نماید.</p> <p>۴. این تصویب‌نامه جایگزین مصوبه شماره ۱۶۶ت۷۲۵۰ هـ مورخ ۱۳۶۷/۳/۷ هیئت وزیران می‌باشد.</p>	<p>نحوه اجرای نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور ۱۳۷۵/۳/۲۲ - ۲۴۵۲۵ هیئت وزیران ۲</p>	

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>حسن حبیبی - معاون اول رئیس جمهور</p> <p>نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور</p> <p>کلیات - ۱. گستردگی ابعاد و ماهیت فعالیت‌های مربوط به تهیه، اجرا، نگهداری و بهره‌برداری طرح‌های عمرانی کشور و آثار ناشی از چگونگی انجام آنها و نیز مصرف حجم قابل توجهی از منابع اقتصادی برای آن و لزوم تنظیم این امور و هماهنگ کردن آن با دیگر امور کشور، ضرورت تصویب نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور را ایجاد می‌کند.</p> <p>تعاریف - ۲. نظام فنی و اجرایی: عبارت است از مجموع اصول، روش‌ها، مقررات و ضوابط فنی، حقوقی و مالی حکام بر تهیه، اجرا و ارزشیابی طرح‌های عمرانی کشور و چگونگی انتخاب و به‌کارگیری عوامل دست‌اندرکار مربوط به آن و نیز تبیین مشخصات عوامل یاد شده و نحوه ارتباط بین آنها.</p> <p>نقش نظام فنی و اجرایی در تهیه و اجرای برنامه‌های عمرانی کشور</p> <p>۲. نقش نظام فنی و اجرایی در تهیه و اجرای برنامه‌های عمرانی کشور در فرآیند برنامه‌ریزی شامل موارد زیر می‌باشد:</p> <p>الف) مطالعات بنیادی، تحقیقاتی، پایه، منطقه‌ای (آمایش سرزمین) و جامع‌بخشی،</p> <p>ب) تعیین اهداف کلان و سیاست‌های کلی،</p> <p>پ) تعیین اولویت‌ها و تخصیص منابع،</p> <p>ت) تهیه طرح‌ها،</p> <p>ج) ارزشیابی،</p> <p>نظام فنی و اجرایی، با ارائه اصول، روش‌ها، معیارها، مقررات و ضوابط فنی و اجرایی و نحوه انتخاب و به‌کارگیری عوامل دست‌اندرکار مربوط در آن، در مراحل موضوع بندهای «ت»، «ث» و «ج» نقش مؤثر و اساسی داشته و در مرحله «الف» نیز برحسب مورد، نقش لازم خود را ایفا می‌کند.</p> <p>۴. اصول و مبانی کلی حاکم بر نظام فنی و اجرایی شامل موارد زیر می‌باشد:</p> <p>الف) استفاده بهینه از منابع و ظرفیت‌های موجود و فراهم نمودن زمینه ایجاد ظرفیت‌های جدید و مورد نیاز،</p> <p>ب) به‌کارگیری اول و مبانی علمی و فنی در جهت ارتقای تکنولوژی و سطح دانش فنی و صنعتی کشور و دستیابی به کیفیت مطلوب‌تر،</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>پ) جلب مشارکت بخش خصوصی و استفاده عملی از این بخش در تهیه و اجرای طرح‌های عمرانی با توجه به قابلیت‌ها، از طریق تهیه و تدوین روش‌های بهینه برای انجام مراحل مختلف به‌طور جداگانه یا توأم.</p> <p>ت) ایجاد زمینه مناسب برای بروز ابتکارات و خلاقیت‌ها، به ویژه در جهت ایجاد منابع جدید، بالا بردن کیفیت، کم کردن هزینه و مدت اجرا، شناسایی، سازماندهی، طبقه‌بندی و تشخیص صلاحیت واحدهای مختلف مطالعات بنیادی، تحقیقاتی، پایه، منطقه‌ای، جامع‌بخشی، تهیه و اجرای طرح به‌طور جداگانه یا به‌صورت توأم (در موارد مجاز)، براساس ضوابط معین،</p> <p>ج) تقویت توان فنی و اجرایی کشور، از طریق حمایت از نیروهای فنی داخلی و کمک به ایجاد واحدهای بزرگ برای انجام مراحل مختلف تهیه و اجرای طرح به‌طور جداگانه یا به‌طور توأم (در موارد مجاز)،</p> <p>چ) فراهم ساختن تسهیلات برای صدور نیروی کار و خدمات فنی و مهندسی و اجرایی و تشویق و ترغیب و حمایت از آن،</p> <p>ح) ایجاد زمینه آموزش و تربیت نیروی فنی و کارآمد متخصص برای تهیه و اجرای طرح، از طریق جلب همکاری و مبادله یافته‌های تجربی بین عوامل نظام فنی و اجرایی و دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی و تحقیقاتی کشور،</p> <p>خ) جلب مشارکت عمومی، بانک‌ها، نهادهای انقلاب اسلامی و مؤسسات اعتباری مستقل یا عام‌المنفعه برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های عمرانی کشور که دارای توجیه فنی - اقتصادی هستند،</p> <p>د) ارزشیابی زمانبندی شده از عملکرد این نظام، مشتمل بر ضوابط، معیارها، روش‌ها و عوامل دست‌اندرکار مطالعاتی و تهیه و اجرای طرح و انعکاس نتایج مربوط، به‌منظور اصلاح نظام،</p> <p>ذ) الزام به مستندسازی در مورد تمام وقایع و جریان‌های مربوط به مراحل مطالعاتی و تهیه و اجرای طرح و پیش‌بینی اقدامات مربوط به این فعالیت در شرح وظایف و قراردادهای،</p> <p>ر) طراحی و استقرار فرآیندی علمی، دقیق و عملی برای الزام به گزارش‌دهی و گزارش‌گیری از جریان تهیه و اجرای طرح‌های عمرانی در دوره‌های زمان معین.</p> <p>گستره نظام فنی و اجرایی</p> <p>ه. گستره یا مباح مورد طرح در نظام فنی و اجرایی، شامل موارد زیر می‌باشد:</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>الف) مطالعات بنیادی، تحقیقاتی، پایه، منطقه‌ای (آمایش سرزمین) و جامع‌بخشی، ب) معیارها، استانداردها و ضوابط فنی، پ) تهیه طرح، ت) اجرای طرح، ث) ارزشیابی.</p> <p>۶. تهیه طرح شامل موارد زیر می‌باشد:</p> <p>الف) مدیریت بر تهیه طرح، ب) مطالعات شناسایی، توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی (مکان‌سنجی) اولیه، پ) مطالعه و طراحی اولیه و توجیه فنی، اقتصادی و اجتماعی (مکان‌سنجی) نهایی.</p> <p>۷. مدیریت بر تهیه طرح شامل موارد زیر می‌باشد:</p> <p>الف) مدیریت بر تهیه طرح از جنبه ایفای وظایف قانونی غیر قابل واگذاری، ب) خدمات مدیریت تهیه طرح.</p> <p>۸. اجرای طرح شامل موارد زیر می‌باشد:</p> <p>الف) مدیریت بر اجرای طرح از جنبه ایفای وظایف قانونی غیر قابل واگذاری، ب) خدمات مدیریت و کنترل، پ) خدمات و فعالیت‌های اجرایی.</p> <p>۹. خدمات مدیریت و کنترل شامل موارد زیر می‌باشد:</p> <p>الف) خدمات مدیریت اجرای طرح، ب) کنترل‌های مهندسی، پ) کنترل پروژه،</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ت) نظارت.</p> <p>۱۰. خدمات فعالیت‌های اجرایی شامل موارد زیر می‌باشد:</p> <p>الف) طراحی تفصیلی و اجرایی،</p> <p>ب) تهیه و ساخت کالا و تجهیزات،</p> <p>پ) پیمانکاری اجرا (عملیات اجرایی و نصب)،</p> <p>ت) آماده‌سازی برای بهره‌برداری.</p> <p>۱۱. با توجه به مباحث مشروحه در گستره فوق، اصول و مبانی نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی، به شرح زیر می‌باشد:</p> <p>الف) مطالعات بنیادی و تحقیقاتی (شامل مطالعات پایه، جامع بخشی، منطقه‌ای، آزمایش سرزمین، تحقیقات و نظایر آن)،</p> <p>ب) معیارها، استانداردها و ضوابط فنی،</p> <p>پ) تهیه طرح،</p> <p>ت) اجرای طرح،</p> <p>ث) ارزشیابی.</p> <p>مطالعات بنیادی و تحقیقاتی (شامل مطالعات پایه، جامع بخشی، منطقه‌ای، آمایش سرزمین، تحقیقات و نظایر آن)</p> <p>تعریف</p> <p>۱۲. مطالعات بنیادی و تحقیقاتی، مطالعاتی است که نتایج حاصل از آنها منجر به تصمیم‌گیری کلی در مورد برنامه‌ها و شناخت طرح‌ها و مدیریت آنها می‌شود یا دستاوردهای علمی نظیر معیارها و استانداردهای فنی یا اطلاعات پایه را نتیجه می‌دهد.</p> <p>۱۳. اصول حاکم بر انجام مطالعات بنیادی و تحقیقاتی به شرح زیر می‌باشد:</p> <p>الف) انجام مطالعات تحقیقاتی و بنیادی در قالب روش‌های معتبر تحقیقات علمی و آخرین دستاوردهای مطالعاتی جهانی در زمینه‌های مرتبط،</p> <p>ب) انجام مطالعات با حداکثر استفاده از منابع و امکانات داخلی،</p> <p>پ) انجام مطالعات توسط واحدهای تشخیص صلاحیت شده در بخش تهیه طرح برای مطالعات بنیادی یا مؤسسات معتبر پژوهشی برای کارهای</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>تحقیقاتی، در قالب قرارداد و شرح خدمات مشخص،</p> <p>ت) ارجاع کار از طرف دستگاه‌های اجرایی به مؤسسات علمی و یا تخصصی جهت طرح‌های مطالعات بنیادی و تحقیقاتی و همچنین انعقاد قرارداد مربوط با تأیید سازمان برنامه و بودجه خواهد بود،</p> <p>ث) به‌کارگیری سایر اصول مندرج در بخش تهیه طرح، اعم از تشخیص صلاحیت، قیمت و ارجاع کارها برحسب مورد برای واحدهای متولی انجام این مطالعات.</p> <p>معیارها، استانداردها و ضوابط فنی</p> <p>تعریف - ۱۴. معیارها، استانداردها و ضوابط فنی، عبارتند از مجموعه‌ای از مشخصات فنی، روش‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌هایی که براساس اصول علمی و فنی موجود در کشور و جهان، با توجه به شرایط اقلیمی، زیست‌محیطی، اجتماعی و امکانات موجود برای پذیرش طرح از نظر فنی و اقتصادی، تضمین‌ایمنی، حفاظت اطلاعات و بهبود کیفیت طراحی، اجرا، نگهداری و بهره‌برداری طرح‌ها تهیه و تدوین می‌شوند.</p> <p>۱۵. اصول و مبانی حاکم بر تهیه و تدوین معیارها، استانداردها و ضوابط فنی به شرح زیر می‌باشد:</p> <p>الف) ارتقای سطح دانش فنی و کیفیت در بخش‌های مختلف، از طریق تدارک استانداردهای لازم منتهی بر اصول علمی و فنی کشور و جهان،</p> <p>ب) تنظیم و حفظ روابط فنی بین واحدهای مدیریتی بر تهیه و اجرای طرح، واحدهای خدمات مدیریتی تهیه یا اجرای طرح، واحدهای اجرای طرح و وظایف و روش انجام کار هر یک از آنها،</p> <p>پ) تأمین و تعیین معیارها، استانداردها و تیپ نمودن روش‌های مورد نیاز مطالعاتی، طراحی، ساخت، مدیریت، کنترل، نظارت، نگهداری، بهره‌برداری و ارزشیابی، با استفاده از تجارب مؤسسات معتبر بین‌المللی،</p> <p>ت) استاندارد نمودن اجزا و محصولات با اولویت بخش ساختمانی، تا حد امکان لازم برای انبوه‌سازی،</p> <p>ث) برنامه‌ریزی متمرکز و جامع‌نگرانه برای تهیه معیارها، استانداردها و ضوابط فنی، به‌منظور جلوگیری از هر نوع دوباره‌کاری در این زمینه.</p> <p>ج) فراهم ساختن زمینه آموزش و ترویج استانداردها، معیارها و ضوابط فنی و برقراری تشویق و ترغیب در مورد اشخاصی که دستاورد عینی در تهیه و تدوین و ارائه استانداردها و معیارهای با کیفیت بالا دارند.</p> <p>ج) استفاده از مؤسسات، انجمن‌ها، شرکتها و سازمان‌های تحقیقاتی در بخش‌های مختلف دولتی، تعاونی و خصوصی در تدوین استانداردها و</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>معیارها و تشویق و حمایت آنها، تهیه و تدوین استانداردهای فنی کارهای تخصصی از طریق واحدهای تخصصی ذربیط (عم از دولتی و غیردولتی) و با همکاری سازمان برنامه و بودجه صورت می‌گیرد و تأیید و ابلاغ آن از سوی سازمان مذکور خواهد بود.</p> <p>ح) پیش‌بینی سازوکار کنترل برای الزام به رعایت معیارها، استانداردها و ضوابط فنی، به‌منظور ارتقای کیفیت طرح‌ها، تولید و محصولات ساختمانی و صنعتی و انفورماتیکی.</p> <p>تهیه طرح</p> <p>تعریف - ۱۶. تهیه طرح، عبارت است از انجام تحقیق، بررسی، مطالعه و طراحی مورد لزوم برای شناسایی، توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی و به‌طور کلی، فعالیت‌هایی که منجر به پذیرش یا رد یک طرح (به معنای توصیه به سرمایه‌گذاری یا عدم سرمایه‌گذاری در طرح) می‌شود و نیز اقداماتی که به‌منظور برنامه‌ریزی، ساماندهی و هدایت و راهبری و مراقبت و کنترل بر فعالیت‌های فوق‌انجام می‌گیرد. فعالیت‌های مختلف تهیه طرح به شرح زیر تقسیم‌بندی می‌شوند:</p> <p>تبصره - ارزیابی زیست‌محیطی طرح‌های توسعه باید براساس تبصره «۲» قانون برنامه دوم و الگوهای مصوب شورای عالی حفاظت محیط زیست صورت پذیرد.</p> <p>الف) مدیریت بر تهیه طرح، شامل:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. مدیریت بر تهیه طرح از جنبه ایفای وظایف قانونی غیرقابل واگذاری، ۲. خدمات مدیریت تهیه طرح، <p>ب) مطالعات شناسایی، توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی (مکان‌سنجی) اولیه،</p> <p>پ) مطالعه و طراحی اولیه و توجیه فنی اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی (مکان‌سنجی) نهایی.</p> <p>۱۷. اصول و میانی حاکم بر تهیه طرح شامل موارد زیر می‌باشد:</p> <p>الف) انجام مطالعه و طراحی مورد لزوم برای شناسایی، توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی (تهیه طرح) در قالب مطالعات جامع بخشی، منطقه‌ای و برنامه‌های توسعه و ضوابط، معیارها و استانداردهای فنی و اقتصادی و دارایی گزارش مربوط، همراه به مقایسه و تحلیل گزینه</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>پیشنهادی و سایر گزینه، ب) رعایت هماهنگی طرح با سایر طرح‌های مربوط و ضوابط آمایش سرزمین، پ) تهیه طرح براساس استفاده حداکثر از منابع مکانات محلی و داخلی، ت) جلب مشارکت مردم و استفاده از نظریات آنها در تهیه طرح، به ویژه در طرح‌هایی که مستقیماً با زندگی مردم مرتبط است، ث) تعیین دستگاه بهره‌بردار (به استثنای طرح‌های انفورماتیکی) و انجام بررسی‌ها و مطالعات مربوط به سازماندهی و شیوه‌های نگهداری و بهره‌برداری و همچنین تهیه برنامه زمان‌بندی عملیات آماده‌سازی برای بهره‌برداری در مرحله تهیه طرح، ج) انجام خدمات تهیه طرح (اعم از خدمات مدیریت یا خدمات تهیه طرح) توسط واحدهای تشخیص صلاحیت شده، تحت عنوان واحد خدمات مدیریت تهیه طرح و واحد خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح بر طبق شرح خدمات تیپ با غیرتیپ مصوب سازمان برنامه و بودجه، بدینمی است امر سیاستگذاری، تصمیم‌گیری‌های اساسی، برنامه‌ریزی و کنترل کلان (وظایف قانونی غیرقابل واگذاری)، همچنان برعهده واحد مدیریت بر تهیه طرح (دستگاه اجرایی) خواهد بود، تبصره - ارجاع کارهای خدمات مدیریت تهیه طرح به واحدهای بخش خصوصی یا تعاونی به تدریج و همراه با ایجاد شرکتهای و مؤسسات تشخیص صلاحیت شده در این مورد در قالب شرح خدمات و قرارداد مشخص انجام خواهد گرفت، چ) بالا بردن کیفیت خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح، از طریق ایجاد رقابت سازنده بین واحدهای تشخیص صلاحیت شده در هنگام ارجاع کار در موارد لازم و ممکن و ارزیابی جامع پیشنهادهای دریافتی از این واحدها در هیئت‌های تخصصی که اعضای آن توسط دستگاه اجرایی از میان اهل خبره تعیین می‌شوند، برای تهیه مناسب‌ترین پیشنهاد، ضوابط انتخاب هیئت‌های تخصصی و روش بررسی و اخذ تصمیم در این هیئت‌ها در مورد کارهای غیرتیپ و همچنین در مورد آن دسته از کارهای تیپی که هر یک از ضوابط یا استانداردهای معین شده ازسوی سازمان برنامه و بودجه مورد قرار نگیرد، طبق آیین‌نامه است که بنا به پیشنهاد سازمان مزبور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. ح) بررسی و تصویب نتایج خدمات تهیه طرح توسط دستگاه اجرایی و در صورت نیاز با استفاده از هیئت‌ها یا مؤسسات تخصصی صلاحیتدار یا واحد خدمات مدیریت تهیه طرح، به منظور اعمال کنترل‌های فنی، زیست‌محیطی و اقتصادی.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>(ح) ایجاد انگیزه و اتخاذ سیاست‌های لازم برای استانی کردن واحدهای خدماتی مشاوره‌ای تهیه طرح، (د) به هنگام نمودن اطلاعات فنی و علمی افراد کلیدی شاغل در مدیریت بر تهیه طرح، از طریق آموزشی، (ذ) اتخاذ تدابیری برای جذب و حفظ نیروهای کارآمد فنی در واحدهای مدیریت بر تهیه طرح (دستگاه اجرایی) با به‌کارگیری اصل دستمزد در مقابل کار.</p> <p>(ر) تعیین ضوابط انتخاب و ارزشیابی در مورد افراد کلیدی شاغل در مدیریت بر تهیه طرح.</p> <p>(ز) سازماندهی متناسب واحدهای مدیریتی بر تهیه طرح و احتراز از واگذاری وظیفه مدیریت بر تهیه طرح به دستگاه‌هایی که وظیفه اصلی آنها انجام فعالیت‌های دیگری است و انتقال کارشناسان مربوط به واحدهایی که وظیفه مستقیم در این مورد دارند.</p> <p>تبصره - مدیریت بر تهیه طرح‌های انفورماتیکی مشمول این بند نیست.</p> <p>۱۸. اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>(الف) براساس قوانین و مقررات مربوط در زمینه فعالیت‌های نظام فنی و اجرایی تشکیل یافته و انجام خدمات مزبور در موضوع فعالیت یا شرح وظایف آنها قید شده باشد.</p> <p>(ب) دارا بودن تحصیلات تخصصی مربوط (حداقل لیسانس) و تجربه مفید و مؤثر برای واحدهای شخص حقیقی، هیئت مدیره، مدیر عامل و کارکنان فنی شرکت‌ها و مؤسسات، سوابق کاری و تحقیقاتی، مخزن و بانک اطلاعات فنی منظم، امکانات نرم‌افزاری، سخت‌افزاری و حسن عمل و شیوه مدیریت در این واحدها و نظام‌های فعال در سازمان آنها، از جمله نظام کیفیت.</p> <p>(پ) نداشتن ممنوعیت قانونی یا محکومیت و محرومیت مؤثر در موضوع فعالیت‌های مندرج در این نظام در مورد هر واحد، هیئت مدیره و مدیر عامل و نیز اشخاص حقیقی که به‌صورت واحدهای مستقل برای تمام یا برخی از خدمات این مرحله تأیید صلاحیت می‌شوند.</p> <p>(ت) منظور داشتن اقداماتی از قبیل لغو صلاحیت، تنزل رتبه و محرومیت از ارجاع کار برای واحدهایی که در کارهای خود استانداردها و اصول فنی را مراعات ننموده یا گزارش‌های لازم از پیشرفت کار خود را به موقع ارسال نمی‌نمایند.</p> <p>(ث) دارای بودن استقلال از نظر مالی، مدیریت فنی و اجرایی (به استثنای دفاتر فنی مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت)، به‌منظور ایجاد ثبات نسبی</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>در مدیریت و عوامل مؤثر در تشخیص صلاحیت این واحدها،</p> <p>ج) در مورد تشخیص صلاحیت واحدهای خارجی تهیه طرح علاوه بر مراتب فوق که حسب مورد ملاک عمل می‌باشد، حصول شرایط زیر نیز ضروری است:</p> <p>۱. واحد خارجی باید تعهد نماید کار را با مشارکت مؤثر واحدهای ایران به انجام رساند.</p> <p>۲. دارای تخصص، حسن عمل و تجربه ممتاز در انجام کار (با اولویت سابقه کار در کشور ثالث) بوده و صلاحیت انجام کار در رشته مورد نظر در کشور متبوع خود را داشته باشد.</p> <p>۱۹. اصول و مبانی حاکم بر ارجاع کار به واحدهای خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح (واحدهای تهیه طرح) به طرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>الف) ارجاع کار خدمات مدیریت تهیه طرح یا خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح به واحدهای تشخیص صلاحیت شده با توجه به حسن سابقه و کیفیت انجام کارهای قبلی توسط آنها،</p> <p>ب) در نظر گرفتن تجربه این واحدها از نظر موضوع و منطقه اجرای کار و استفاده از ظرفیت و توانایی آنها،</p> <p>پ) اولویت ارجاع کار به واحدهای محلی در شرایط یکسان،</p> <p>ت) عدم انجام خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات تهیه طرح به‌طور یکجا توسط یک واحد از بخش خصوصی یا تعاونی،</p> <p>ث) ایجاد زمینه‌های رقابت و سبقت بین این واحدها در جهت ارتقای کیفی و کاهش هزینه‌های اجرایی طرح‌ها،</p> <p>ج) امکان استفاده از مجموعه چند واحد در کارهای بزرگی که قابل تقسیم برای ارجاع به واحدهای داخلی موجود به‌طور جداگانه نیستند، در جهت کمک و تسهیل در ایجاد واحدهای بزرگ،</p> <p>چ) استفاده از واحدهای خارجی صرفاً در موارد استثنایی و خاص که زمینه تخصصی آن در کشور موجود نباشد، بنا به پیشنهاد دستگاه اجرایی ذیربط (حاوی روش واکزاری کار) و با تأیید سازمان برنامه و بودجه، از طریق و یا مسئولیت مشترک و تضامنی واحدهای ایران و خارجی تشخیص صلاحیت شده.</p> <p>تبصره - در مورد کارهای معین با پیشنهاد مشترک دستگاه اجرایی و سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیئت وزیران می‌توان تصمیم‌هایی خارج</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>از چارچوب این بند اتخاذ نمود.</p> <p>۲۰. اصول و مبانی حاکم بر قراردادهای خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>الف) تعیین شرح خدمات، تأییدات، تکالیف، وظایف، تعهدات و اختیارات طرفین قرارداد، به‌طور جامع و مانع و روشن و قابل انجام و براساس رعایت حقوق طرفین به‌طور منطقی،</p> <p>ب) تأکید بر رعایت معیارها و استانداردها و استانداردهای فنی، اقتصادی و اجرایی ملی و استفاده از امکانات و توانایی‌های داخلی و مصالح محلی در شرح خدمات و شرایط قرارداد،</p> <p>پ) پیش‌بینی تضمین‌های لازم و تکالیف مشخص در قرارداد در صورت عدول از تعهدات و یا سایر مراتب مندرج در جزء «الف» بند «۲۰» توسط هر یک از طرفین و نیز اتخاذ تمهیدات لازم برای جبران خسارت‌های احتمالی و مسئولیت‌پذیری واحدهای خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح مانند پوشش‌های بیمه‌ای،</p> <p>ت) استفاده از تضمین‌های صنفی و پوشش‌های بیمه‌ای برای ایفای تعهدات همانند تضمین‌های متکی بر بانک‌ها و مؤسسات دولتی در قالب ضوابطی که بدین منظور تدوین می‌شود.</p> <p>ث) تعیین روشن و مرجعی برای حل‌وفصل سریع اختلافات،</p> <p>ج) استفاده از متون و شرایط عمومی و شرح خدمات تئپ برای قراردادهای رشته‌های مختلف خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح که برای آن متون تئپ تهیه و ابلاغ شده یا می‌شوند،</p> <p>۱. سازمان برنامه و بودجه مکلف است با همکاری دستگاه اجرایی، شرح خدمات تئپ و موارد غیرتئپ را تهیه نماید.</p> <p>۲. تهیه و به‌کارگیری متون و شرایط و شرح خدمات غیرتئپ تنها در مواردی که استفاده از متون تئپ میسر نباشد، براساس آیین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، مشخص خواهد شد.</p> <p>ج) پیش‌بینی حد معقول و منطقی برای تغییر حجم خدمات، مبلغ و مدت در قالب موضوع قرارداد،</p> <p>ح) واحد خدمات تهیه طرح باید متعهد شود که تعداد نسخه‌های لازم و نیز نسخه اصلی مدارک، اسناد، محاسبات و نقشه‌های مرتبط با قرارداد را همراه با گزارش‌ها و انجام خدمات مربوط در موعد مقرر به کارفرما تحویل دهد.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۲۱. اصول و مبانی حاکم بر نرخیگذاری و نحوه پرداخت حق الزحمه قراردادهای خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>الف) تهیه فرمول‌های استاندارد و ضوابط عمومی و نحوه کاربرد آن برای محاسبه حق الزحمه یا تعرفه این خدمات در رشته‌های مختلف که امکان یکسان‌سازی روش محاسبه آنها وجود دارد، با توجه به تخصص‌های مورد نیاز و بازده‌های متعارف در کشور و بر مبنای نرخ‌های رایج و معقول برای دستمزدها، تجهیزات و وسایل و هزینه تکنولوژی،</p> <p>ب) مستقل نمودن فرمول‌های محاسبه حق الزحمه یا تعرفه این خدمات از مبلغ برآورد اجرای کار، موارد استثنا با تصویب سازمان برنامه و بودجه می‌باشد،</p> <p>پ) تأیید روش عمل، در مواردی که استفاده از روش مصوب ابلاغی برای محاسبه حق الزحمه یا تعرفه انجام خدمات مقدور نیست بر اساس آیین‌نامه‌ای است که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و با به‌کارگیری روش‌های مندرج در جزء «ج» بند «۱۷» و جزء «ث» بند «۱۹» با رعایت اصل رقابت در تعیین قیمت با حفظ کیفیت کار به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>اجرای طرح</p> <p>۲۲. به‌طور کلی، اجرای طرح، شامل انجام خدمات و فعالیت‌های مشروح زیر است:</p> <p>الف) انجام وظایف قانونی غیرقابل واگذاری، نظیر انتخاب روش اجرا که لزوماً توسط کارفرما (دستگاه اجرایی) انجام می‌گیرد.</p> <p>ب) خدمات مدیریت و کنترل، مشتمل بر:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. مدیریت اجرا، ۲. کنترل‌های مهندسی، ۳. کنترل پروژه، ۴. نظارت. <p>پ) خدمات و فعالیت‌های اجرایی، مشتمل بر:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. طراحی تفصیلی و اجرایی،		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۲. تهیه یا ساخت کالا و تجهیزات،</p> <p>۳. پیمانکاری اجرا (عملیات اجرایی، نصب)،</p> <p>۴. آماده‌سازی برای شروع بهره‌برداری.</p> <p>۲۳. اصول و مبانی حاکم بر اجرای طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>الف) شروع اقدامات مربوط به مرحله اجرای طرح، منوط به اتمام مرحله تهیه طرح و پذیرش (یا توصیه به سرمایه‌گذاری در) طرح می‌باشد،</p> <p>ب) انجام فعالیت مدیریت بر اجرای طرح از جنبه وظایف قانونی غیرقابل واگذاری (جزء «الف» بند «۲۳») در طرح‌هایی که ماهیتاً باید به‌صورت ملی باشند، توسط دستگاه اجرایی مرکزی و ایجاد زمینه مناسب برای استانی نمودن اجرای طرح‌های دیگر،</p> <p>پ) انعقاد پیمان یا قرارداد برای هر یک از فعالیت‌های اجرای طرح، به شرط حصول اطمینان از تأمین بودن اعتبارات مورد نیاز تا اتمام و تکمیل کار و نیز تأمین سایر منابع از قبیل زمین، پروانه ساختمان، آب و برق،</p> <p>ت) انجام فعالیت‌های مختلف اجرای طرح به‌طور جداگانه و یا به‌طور توأم در مواردی که در این نظام اجرای آنها به‌طور توأم مجاز شناخته شده، توسط واحدهای تشخیص صلاحیت شده برای هر فعالیت در قالب ضوابط حاکم بر قراردادها، پیمان‌ها، قیمت‌ها، تعرفه‌ها، نحوه ارجاع کارها، معیارها، ضوابط و مشخصات فنی و روش بازرسی فنی،</p> <p>ث) فراهم ساختن زمینه ایجاد و تشخیص صلاحیت واحدهایی که توانایی انجام مجموعه فعالیت‌هایی که ارجاع توأم آنها مجاز شناخته شده است را دارا باشند،</p> <p>تبصره - مادام که تعداد واحدهای تشخیص صلاحیت شده که برای انجام مجموعه خدمات و فعالیت‌های اجرای طرح که به‌طور توأم قابل واگذاری به یک واحد هستند تکافوی کارهای مزبور را ندارد، می‌توان از گروه‌های مشارکت یا همکاری متشکل از واحدهایی که برای فعالیت‌ها و بخش‌های مختلف کار مورد نظر به‌طور جداگانه تشخیص صلاحیت شده‌اند، استفاده نمود.</p> <p>ج) تأکید بر اصل انتخاب قیمت معقول در اجرای طرح،</p> <p>چ) نظارت بر عملیات اجرایی یا نصب توسط واحدهای تشخیص صلاحیت شده به‌طور مستمر،</p> <p>ح) کنترل پروژه‌های مهم ملی یا روش‌های پیشرفته و توسط واحدهای خدمات مدیریت اجرای طرح یا واحدهای کنترل پروژه،</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>خ) فراهم ساختن زمینه انجام کنترل‌های کیفی کار و نیز کنترل پروژه توسط واحدهای تشخیص صلاحیت شده‌ای که در زمینه ساخت و نصب و اجرای عملیات فعالیت دارند، در کارهای مورد قرارداد خود،</p> <p>د) تهیه نقشه‌های اجرایی (طراحی تفصیلی و اجرایی) با رعایت فاصله زمانی منطقی با شروع عملیات اجرایی و نصب،</p> <p>ذ) ایجاد انگیزه سیاست‌های لازم برای تشکیل واحدهای محلی اجرای طرح،</p> <p>ر) کنترل مدارک فنی، محاسباتی، نقشه‌های اجرایی (کنترل‌های مهندسی) توسط دستگاه اجرایی و در صورت نیاز، با استفاده از هیئت‌ها یا مؤسسات ذیصلاحیت،</p> <p>ز) پیش‌بینی انجام فعالیت‌های مربوط به ایجاد آمادگی برای بهره‌برداری از طرح در قالب برنامه زمان‌بندی شده،</p> <p>ژ) ایجاد روش مناسب برای تعیین و دریافت میزان واقعی مالیات و سایر حقوق دولتی در این مرحله،</p> <p>س) پیش‌بینی سازماندهی مناسب و نحوه آموزش نیروی انسانی دستگاه نگهداری و بهره‌برداری و تهیه و تدوین ضوابط لازم برای تحویل و تحول پروژه‌های انجام شده از دستگاه اجرایی به بهره‌بردار،</p> <p>ش) پیش‌بینی تدابیر لازم در اجرا به منظور رعایت اصول ایمنی و بهداشت محیط کار و حداقل تسهیلات رفاهی،</p> <p>ص) فراهم نمودن زمینه به‌کارگیری نیروی انسانی ماهر و متخصص در اجرای کارها، از طریق واحدهایی که برای امور ایجاد و تشخیص صلاحیت می‌شوند و استفاده از آن در تدارک سازمان‌یافته نیروی کار.</p> <p>اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای اجرای طرح</p> <p>تعریف - ۲۴. واحدهای اجرای طرح، عبارتند از واحدهای تشخیص صلاحیت شده‌ای که مسئولیت اجرای هر یک از خدمات و فعالیت‌های مندرج در جزء «ب» و «پ» بند «۲۲» را به‌صورت جداگانه یا به‌طور توأم برای فعالیت‌های بندهای فوق که انجام توأم آنها در این نظام مجاز شناخته شده است برعهده می‌گیرند.</p> <p>۲۵. ضوابط حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای اجرایی طرح، به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>الف) این واحدها باید براساس مقررات مربوط در زمینه فعالیت‌های نظام فنی و اجرایی تشکیل یافته و در موضوع فعالیت یا شرح وظایف آنها، انجام خدمات مربوط مندرج در جزء «ب» و «پ» بند «۲۲» قید شده باشد.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>(ب) دارا بودن تحصیلات مربوط دانشگاهی (حداقل لیسانس) و تجربه مفید و مؤثر برای واحدهای شخص حقیقی و مدیر عامل، اعضای هیئت مدیره و به‌طور کل، مدیران و افراد مسئول در بخش‌های حائز اهمیت در شرکت‌ها و مؤسسات و همچنین در کارکنان فنی این واحدها (به استثنای کارکنان فنی در مورد واحدهای پیمانکار اجرا)،</p> <p>تبصره - در مورد اعطای صلاحیت به واحدهای پیمانکاری اجرای محلی تشخیص صلاحیت شده موجود برای مدیران فعلی آنان به شرط دارا بودن تجربه مفید و مؤثر، شرط دارا بودن تحصیلات دانشگاهی الزامی نیست.</p> <p>(پ) نداشتن ممنوعیت قانونی یا محکومیت‌های مؤثر در موضوع خدمات و فعالیت‌های مندرج در این نظام، در مورد هر واحد، هیئت مدیره و مدیر عامل آن و نیز اشخاص حقیقی که به‌صورت واحدهای مستقل برای تمام یا برخی از خدمات و فعالیت‌های این مرحله تعیین صلاحیت می‌شوند، (ت) منظور نداشتن اقداماتی از قبیل لغو صلاحیت، تنزل رتبه و محرومیت از ارجاع کار برای واحدهایی که استانداردها و اصول فنی را مراعات ننموده یا گزارش‌های لازم از پیشرفت کار خود را به موقع گزارش و ارسال نمی‌نمایند، (ث) ملاک عمل قرار دادن سوابق کاری و حسن عمل، شیوه مدیریت در واحدهای مختلف اجرای طرح و نظام‌های فعال حاکم در سازمان آنها از جمله نظام کیفیت،</p> <p>(ج) دارا بودن امکانات سرمایه‌ای متناسب، بر حسب نوع فعالیت (مالی، اعتباری و ماشین‌آلات) و تراز مثبت عملکرد مالی و مالیاتی در پنج سال گذشته قابل ارائه.</p> <p>(چ) ملاک عمل قرار دادن تجربه مدیریت برای مدیر عامل و هیئت مدیره و مسئولین بخش‌های حائز اهمیت در این واحدها،</p> <p>(ح) دارا بودن استقلال از نظر مالی (به استثنای مؤسسات و دفاتر فنی وابسته به دولت)، مدیریت فنی و اجرایی و ثبات نسبی در مدیریت و عوامل مؤثر در تشخیص صلاحیت در این واحدها،</p> <p>(خ) دارا بودن امکانات ساخت‌افزایی و نرم‌افزاری و مخزن و بانک اطلاعاتی منظم فنی (به استثنای واحدهای کوچک محلی)،</p> <p>(د) در مورد تشخیص صلاحیت واحدهای خارجی اجرای طرح، علاوه بر بندهای فوق که حسب مورد ملاک عمل می‌باشند، حصول شرایط زیر ضروری است:</p> <p>۱. واحدهای خارجی باید تعهد نمایند کار را با مشارکت مؤثر واحدهای ایرانی به انجام رسانده و در سازمان اجرایی و نیز دیگر نیازهای پروژه به</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>همین ترتیب مسئولیت و بازار کار را به امکانات داخلی بسپارند،</p> <p>تبصوه - در مورد خدمات و فعالیت‌های اجرایی (کارهای موضوع جزء «پ» بند «۲۲») میزان درصد سهم‌الشرکه ایرانی حداقل ۵۱ درصد می‌باشد.</p> <p>۲. دارای تخصص، حسن عمل و تجربه ممتاز در انجام کار (با اولویت سابقه کار در کشور ثالث) بوده و صلاحیت انجام کار در رشته مورد نظر را در کشور متبوع خود کسب نموده باشد.</p> <p>۲۶. اصول و مبانی حاکم بر ارجاع کار به واحدهای اجرای طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>الف) تأکید بر رعایت صلاحیت فنی، ظرفیت کاری و حسن سابقه واحدهای اجرای طرح در ارجاع کار به این واحدها،</p> <p>ب) تأکید بر ارجاع کارهای موضوع جزء «پ» بند «۲۲» (به استثنای خدمات طراحی تفصیلی و اجرایی) به صورت مناقصه و ممنوعیت واگذاری این کارها با ترک مناقصه، روش لازم برای کارهایی که از طریق سرمایه‌گذاری واحدهای غیرمشمول این مصوبه انجام می‌شود و نیز موارد استثنایی طبق ضوابط مصوب هیئت‌وزیران خواهد بود.</p> <p>پ) تدوین ضوابط و شرایط مشخص برای مناقصه‌گذاری و تعیین برنده مناقصه بر مبنای مقایسه فنی اقتصادی پیشنهادها و قیمت معقول،</p> <p>ت) رعایت اصل عدم تمرکز و اولویت انجام کارهایی که ماهیت استانی دارند در شرایط مساوی توسط واحدهای محلی،</p> <p>ث) استفاده از مجموع چند واحد اجرای طرح در انجام کارهای فراتر از ظرفیت واحدهای تشخیص صلاحیت شده داخلی و نیز کارهای مرکب از رشته‌های تخصصی متفاوت در قالب گروه همکاری یا یک واحد حقوقی،</p> <p>ج) ارجاع کارهای خدمات مرحله اجرای طرح در موارد زیر به‌طور توأم مجاز نیست:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. خدمات مدیریت اجرای طرح، با خدمات نظارت، ۲. خدمات مدیریت اجرای طرح، با خدمات و فعالیت‌های اجرایی، ۳. خدمات مدیریت اجرای طرح، با خدمات مدیریت تهیه طرح، ۴. خدمات مدیریت اجرای طرح، با خدمات تهیه طرح، ۵. خدمات کنترل‌های مهندسی، با خدمات و فعالیت‌های اجرایی، ۶. خدمات نظارت، با تهیه ساخت کالا، پیمانکاری اجرا و آماده‌سازی برای بهره‌برداری.		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ج) رعایت اصل ارجاع کامل یک کار براساس برآورد مصوب کل کار در مورد کارهایی که نوعاً و به‌صورت معمول باید به‌طور یکجا واگذار شوند، تبصره - در مورد کارهای فزاینده از ظرفیت واحدهای تشخیص صلاحیت شده داخلی، مشروط بر رعایت صرفه اقتصادی و امکان‌پذیری اجرا، تقسیم کار برای واگذاری آن به واحدهای دارای صلاحیت داخلی ارجح می‌باشد.</p> <p>ح) استفاده از واحدهای خارجی اجرای طرح صرفاً در موارد استثنایی که امکان اجرا توسط واحدهای داخلی موجود نیست، بنا به پیشنهاد دستگاه اجرایی مربوط، حاوی روش واگذاری کار، با تأیید سازمان برنامه و بودجه از طریق و با مسئولیت مشترک تضامنی واحدهای ایران و خارجی تشخیص صلاحیت شده،</p> <p>تبصره «۱» - در مورد خدمات و فعالیت‌های اجرایی (کارهای موضوع جزء «پ» بند «۲۲») میزان سهم‌الشرکه ایرانی حداقل ۵۱ درصد می‌باشد،</p> <p>تبصره «۲» - در مورد کارهای معین با پیشنهاد مشترک دستگاه اجرایی و سازمان برنامه و بودجه و با تصویب هیئت وزیران می‌توان تصمیم‌هایی خارج از چارچوب فوق اتخاذ نمود.</p> <p>خ) عدم انجام کار به‌صورت امانی توسط دستگاه‌های اجرایی جز در موارد خاص که استفاده از سایر روش‌های مصوب ممکن و یا به صلاح نمی‌باشد.</p> <p>۲۷. اصول و مبانی حاکم بر قراردادهای بیمه‌های اجرای طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>الف) تعیین شرح خدمات، تأییدات، تکالیف، وظایف، تعهدات و اختیارات طرفین قرارداد یا پیمان به‌طور جامع و مانع و روشن و قابل انجام براساس رعایت حقوق طرفین به‌طور منطقی.</p> <p>ب) پیش‌بینی تضمین‌های لازم و تکالیف مشخص در پیمان یا قرارداد، در صورت عدول از تعهدات و سایر مراتب مندرج در جزء «الف» بند «۲۷» توسط هر یک از طرفین پیمان یا قرارداد و اتخاذ تمهیدات لازم جبران خسارت‌های احتمال وارده به طرف مقابل و مسئولیت‌پذیری این واحدها از قبیل پوشش‌های بیمه‌ای.</p> <p>پ) استفاده از تضمین‌های صنعتی و پوشش‌های بیمه‌ای برای ایفای تعهدات، همانند تضمین‌های متکی بر بانک‌ها و مؤسسات دولتی در قالب ضوابطی که بدین منظور تدوین می‌شود.</p> <p>ت) تأکید بر رعایت استانداردها، معیارها و ضوابط فنی، اقتصادی و اجرایی ملی و استفاده از امکانات و توانایی‌های داخلی و مصالح محلی در</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>اجرای کار.</p> <p>ث) پیش‌بینی مدت معقول برای اجرای کار و ایجاد انگیزه و تشویق مالی برای انجام و اتمام کار یا موضوع پیمان یا قرارداد قبل از موعد مقرر.</p> <p>ج) تعیین روش و مرجعی برای حل و فصل سریع اختلافات.</p> <p>چ) تعیین حدود اختیارات و مسئولیت واحدهای مدیریت، کنترل و نظارت در پیمان‌ها و قراردادهای اجرای طرح.</p> <p>ح) پیش‌بینی آموزش نیروی انسانی (اعم از آموزش برای اجرا، راه‌اندازی یا بهره‌برداری) در موارد لازم.</p> <p>خ) اتخاذ تدابیر لازم به منظور رعایت اصول ایمنی و بهداشت محیط کار و همچنین جلوگیری از وارد آمدن خسارت به تأسیسات و منابع عمومی و خصوصی و اشخاص ثالث در اثر اجرای قرارداد و پیش‌بینی نحوه جبران خسارت‌های وارده (از قبیل پوشش‌های بیمه‌ای).</p> <p>د) الزام به استفاده از متون، شرایط و شرح خدمات تئپ برای قراردادهای پیمان‌های اجرای طرح که در مورد آنها متون تئپ تهیه و ابلاغ شده یا می‌شود.</p> <p>تبصره - تهیه و به‌کارگیری متون و شرایط غیرتئپ تنها در مواردی که استفاده از متون تئپ میسر نباشد براساس آیین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیئت وزیران می‌رسد مشخص خواهد شد.</p> <p>ذ) پیش‌بینی حد معقول و منطقی برای تغییر مقادیر، مبلغ و مدت در قالب موضوع قرارداد یا پیمان.</p> <p>ر) واحد اجرای طرح باید متعهد شود که حداقل یک نسخه و نیز نسخه اصلی اسناد و مدارک محاسبات و نقشه‌های مرتبط با قرارداد را در محل دفتر مرکزی خود در ایران نگهداری کند تا در صورت خواست کارفرما آن را فوراً به کارفرما تسلیم نماید.</p> <p>۲۸. اصول و مبانی حاکم بر نرخگذاری و نحوه پرداخت قراردادهای پیمان‌های اجرای طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>الف) تهیه فرمول‌های استاندارد، ضوابط عمومی و نحوه کاربرد آن برای محاسبه حق‌الزحمه، تعرفه یا قیمت‌های پایه خدمات و کارهای رشته‌های مختلف اجرای طرح که امکان یکسان‌سازی روش محاسبه آنها وجود دارد، براساس میزان مصرف یا بازده متعارف مواد و مصالح تجهیزات ماشین‌آلات، نیروی انسانی و تکنولوژی مورد نیاز.</p> <p>ب) تهیه قیمت‌های پایه براساس فرمول‌های جزء «الف» بند «۲۸» نرخ و هزینه‌های متداول و معقول در کشور برای هر یک از عوامل یاد شده و نیز سایر اجزای هزینه‌های اجرای طرح از قبیل هزینه‌های حمل، تجهیز و برچیدن کارگاه، بیمه کار، بالاسری و منطقه‌ای.</p> <p>پ) تهیه فهرست بهای اجرای کار با تعداد ردیف‌های محدود، بدون درج قیمت برای استفاده از آن در موارد ممکن و اخذ پیشنهاد قیمت، بر حسب</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>بهای واحد ردیف‌های فوق و مقایسه قیمت پیشنهادی با برآورد کل کار براساس قیمت‌های پایه برای تعیین برنده مناقصه و انجام پرداخت‌های موقت و قطعی براساس ردیف‌های محدود شده فوق،</p> <p>ت) متناسب نمودن قیمت پیمان‌ها و قراردادهای اجرای طرح در طول اجرا، برای کارهای با مدت اجرای بیش از یک سال و با قیمت‌های مقطوع برای کارهای با مدت اجرای بیش از یک سال و با قیمت‌های مقطوع برای کارهای با مدت کمتر از یک سال (منظور از مدت اجرا، مدت پیمان یا قرارداد و تعمیرات مجاز حادث در حین اجرای کار می‌باشد)،</p> <p>ث) استفاده از مبانی مورد عمل در محاسبه قیمت‌های پایه، حق‌الزحمه و تعرفه‌ها برای تعیین قیمت کارهایی که قیمت پایه حق‌الزحمه یا تعرفه مصوب سازمان برنامه و بودجه در مورد آنها ابلاغ نشده است با در نظر گرفتن آنالیز خاص مربوط به هر کار،</p> <p>ج) استفاده از روش تهیه متر در محاسبه و پرداخت کارکردها با استفاده از روش محاسبه و پرداخت براساس مراحل پیشرفت فیزیکی کار در مواردی که استفاده از این روش منطقی باشد،</p> <p>چ) به‌کارگیری روش‌ها تضمین پرداخت به موقع مطالبات تأیید شده واحدهای اجرای طرح از کارفرما (در مورد طرح‌های عمرانی)، از طریق گشایش اعتبار اسناد ریالی نزد بانکها یا مؤسسات اعتباری یا پوشش‌های بیمه‌ای.</p> <p>ح) فراهم نمودن زمینه تأمین منابع مالی و پولی لازم برای اجرای طرح‌های عمرانی (که از محل بودجه عمومی دولت انجام می‌شوند)، توسط واحدهای اجرای طرح یا مؤسسات یا شرکت‌هایی که در این مورد تعیین صلاحیت می‌شوند و بازپرداخت تسهیلات مزبور در قراردادهای مربوط براساس ضوابط و شرایطی که تدوین و توافق خواهد شد.</p> <p>مدیریت، کنترل و نظارت بر اجرای طرح (فعالیت‌های موضوع جزء «ب» بند «۲۲»)</p> <p>تعریف - ۲۹. مدیریت، کنترل و نظارت بر اجرای طرح، شامل فعالیت‌هایی است که برای مدیریت و کنترل کمی و کیفی اجرای طرح‌ها، طبق هماهنگی لازم اعمال کنترل‌های فنی و نظارت عالی یا مستقیم بر کار، براساس مشخصات فنی، استانداردها و معیارها در چارچوب برنامه زمانبندی مربوط صورت می‌گیرد.</p> <p>۳۰. اصول و مبانی حاکم بر مدیریت، کنترل و نظارت بر اجرای طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>الف) مستقل بودن واحدهای موضوع این بند از واحدهای تهیه و ساخت کالا و تجهیزات و پیمانکاری اجرا و رعایت مراتب مندرج در بند «۲۶» در ارجاع کار به آنها.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>(ب) مسئول بودن واحدهای موضوع این بند حسب وظایف محوله، نسبت به مدیریت و کنترل بر اجرای صحیح کار، طبق معیارها و ضوابط فنی، نقشه‌های اجرایی، برنامه زمانبندی و سایر اسناد و مدارک مربوط و شرایط کار.</p> <p>(پ) مسئول بودن واحد نظارت نسبت به کنترل کیفیت مواد، مصالح، تجهیزات و عملیات اجرایی،</p> <p>(ت) محفوظ بودن اختیار دستگاه اجرایی برای انجام کنترل‌های کیفی لازم،</p> <p>(ث) الزام به استفاده از شرح خدمات تیپ نظارت و شرایط و مشخصات لازم برای نیروهای متخصص به‌عنوان عوامل مدیریت، کنترل و نظارت و شرح وظایف آنها در رشته‌های مختلف،</p> <p>(ج) الزام به رعایت روش‌ها و دستورالعمل‌های فنی نحوه انجام مدیریت، کنترل و نظارت،</p> <p>(چ) تعیین حداقل تسهیلات رفاهی برای کارکنان نظارت کارگاهی در ضوابط و قراردادهای مربوط،</p> <p>(ح) استفاده از واحدی که خدمات طراحی تفصیلی و اجرایی طرح را انجام داده است، برای خدمات نظارت در مواردی که پیمانکاری اجرا برعهده واحد مزبور نیست، مجاز می‌باشد.</p> <p>آماده‌سازی برای نگهداری و بهره‌برداری</p> <p>تعریف - ۳۱. آماده‌سازی برای نگهداری و بهره‌برداری شامل اقداماتی است که به موازات سایر فعالیت‌های اجرایی انجام می‌شود تا بهره‌برداری به موقع و با ظرفیت پیش‌بینی شده در طراحی ممکن گردیده و همچنین نگهداری مؤثر، مطلوب و هرچه ساده‌تر طرح عملی باشد.</p> <p>۳۲. اصول و مبانی حاکم بر آماده‌سازی برای نگهداری و بهره‌برداری به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>الف) تعیین هر یک از واحدهای نگهداری و بهره‌برداری در زمان پیش‌بینی شده در برنامه اجرای طرح (به استثنای طرح‌های انفورماتیکی) و انجام به‌موقع فعالیت‌های مزبور به برنامه‌ریزی اجرایی، عملیات آماده‌سازی، سازماندهی و آموزش نیروی انسانی دوران نگهداری و بهره‌برداری و نیز سایر اقدامات لازم، به‌منظور آماده بودن برای بهره‌بردار تا قبل از اتمام دوران اجرای طرح.</p> <p>ب) ایجاد نظام کنترل و گزارش‌گیری از انجام آزمایش‌های راه‌اندازی و راه‌اندازی هر بخش تا رفع عیب کامل و حصول به نتیجه لازم در طرح‌های صنعتی،</p> <p>پ) تهیه و ارائه به موقع نقشه‌ها چون ساخت و دستورالعمل‌های آزمایش و تحویل و نگهداری و بهره‌برداری (فنی، مالی، اداری) به‌طور روشن و</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>قبل از تحویل موقت (در مورد پروژه‌های صنعتی قبل از آزمایش و تحویل موقت (در مورد پروژه‌های صنعتی قبل از آزمایش و تحویل موقت)، (ت) پیش‌بینی و تهیه به موقع ماشین‌آلات، تجهیزات، قطعات یدکی، لوازم، مواد و مصالح مورد نیاز برای مدت پیش‌بینی شده در برنامه طرح، در دوران نگهداری و بهره‌برداری، (ث) تأمین نیازهای تکنیکی و دانش فنی نگهداری و بهره‌برداری، به نحوی که انتقال و به‌کارگیری تکنولوژی را در چارچوب سیاست‌های تعیین شده به همراه داشته باشد. (ج) تنظیم روابط واحد بهره‌بردار و مدیریت اجرایی و فراهم نمودن امکان بهره‌برداری تدریجی از کار.</p> <p>ارزشیابی</p> <p>تعریف - ۲۳. منظور از ارزشیابی در این نظام مجموع فعالیت‌هایی است که به منظور سنجش عملکرد تهیه و اجرای طرح‌ها و عوامل دست‌اندرکار مربوط به آن برای وصول به اهدافی تصریح شده در نظام فنی و اجرایی و طرح‌های عمرانی کشور انجام می‌شود. نتایج حاصل از این ارزشیابی‌ها در اصلاح این نظام و تهیه و اجرای طرح‌های عمرانی کشور مورد عمل قرار خواهد گرفت.</p> <p>۲۴. اصول و مبانی حاکم بر ارزشیابی به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>(الف) ارزشیابی طرح‌ها از جنبه‌های فنی، اقتصادی و اجتماعی بر مبنای مفروضات اولیه طرح، شاخص‌ها، نرم‌ها و استانداردهای عملی و فنی، (ب) تعیین زمان ارزشیابی با توجه به نوع کارها و پروژه‌ها و درج مقاطع و زمان‌های مختلف ارزشیابی در برنامه زمانبندی پروژه، (پ) ایجاد شناسنامه کاری برای عوامل دست‌اندرکار تهیه و اجرای طرح‌ها، شامل دستگاه‌های اجرایی و اشخاص حقیقی و حقوقی فنی و متخصص و نیز تهیه شناسنامه برای هر یک از طرح‌های عمرانی کشور، (ت) ایجاد نظام اطلاعاتی و به‌روز نمودن اطلاعات در مراحل مختلف تهیه و اجرای طرح، برای آگاهی از وضعیت و مشکلات اجرایی طرح‌ها، واحدهای مدیریت اجرایی واحدهای کنترل و نظارت، واحدهای پیمانکاری اجرا، واحدهای خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح، واحدهای نگهداری و بهره‌برداری و نیز واحدهای تولیدکننده ماشین‌آلات تجهیزات و تأسیسات از نظر کمی و کیفی، طی یک برنامه زمانی مشخص، (ث) ارزشیابی عملکرد واحدهای دست‌اندرکار تهیه و اجرای طرح‌ها و اقدام به تشویق و قدردانی از کسانی که در انجام وظایف مربوط، استانداردها و مشخصات فنی را به خوبی رعایت کرده‌اند.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ماده (۱) - تعریف اصطلاحات مندرج در این آیین‌نامه به شرح زیر است:</p> <p>الف) قانون برنامه: قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۹</p> <p>ب) قانون حداکثر استفاده: قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی و تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات - مصوب ۱۳۷۵.</p> <p>ج) بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران</p> <p>د) سازمان: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور</p> <p>ماده (۲) - وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۱) قانون برنامه مکلفند کلیه عملیات و معاملات ارزی خود را از طریق بانک مرکزی یا سایر بانک‌های ایرانی و خارجی با تأیید بانک مرکزی انجام دهند. افتتاح حساب ارزی جهت تسهیل عملیات و معاملات مذکور نزد بانک‌های ایرانی و خارجی با تأیید بانک مرکزی و رعایت سایر مقررات مربوط بلامانع است. برای این منظور:</p> <p>۱. بانک‌های عامل ایرانی مکلفند طی سال‌های برنامه نسبت به ارتقای سطح علمی و تخصصی کارکنان، تأمین تجهیزات و اصلاح روش کار خود به منظور انطباق سطح ارائه خدمات با استانداردهای بین‌المللی اقدام نمایند.</p> <p>۲. کلیه دستگاه‌های موضوع این ماده ملزم هستند که ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه فهرست کلیه حساب‌های ارزی خود، اعم از حساب‌های مفتوحه نزد بانک‌های ایرانی و خارجی را با ذکر مانده آنها در پایان سال ۱۳۷۸ و دلایل توجیهی مربوط به بانک مرکزی اعلام نمایند.</p> <p>بانک مرکزی مکلف است پس از وصول فهرست حساب‌های ارزی مذکور مراتب تأیید یا عدم تأیید خود را در ادامه یا توقف کار آنها در اسرع وقت به دستگاه ذیربط اعلام نماید. دستگاه‌های ذیربط مکلفند ظرف مدت یک ماه حساب‌هایی که مورد تأیید بانک مرکزی نمی‌باشد را مسدود نموده و وجوه آن را به حساب یا حساب‌های مورد تأیید بانک مرکزی انتقال دهند. افتتاح حساب‌های ارزی جدید در بانک‌های ایرانی و خارجی منوط به تأیید بانک مرکزی است.</p> <p>تبصره - مجوزهای صادر شده قبلی بانک مرکزی به قوت خود باقی است.</p> <p>ماده (۳) - الف) کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه موظفند در استفاده از تسهیلات مالی خارجی، تسهیلات بلندمدت را در اولویت قرار دهند. بانک مرکزی می‌بایست شرایط مالی قراردادهای تأمین مالی موضوع این آیین‌نامه را به نحوی تنظیم نماید که تکلیف مقرر در جزء «۱» بند</p>	<p>آیین‌نامه اجرایی ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه مصوبه شماره ۲۳۵۲۰ - ت / ۳۲۱۶۲ مورخ ۱۳۷۹/۷/۲۵ هیئت وزیران</p>	۳

عنوان قانون	متن قانون	ردیف
	<p>«ب» ماده (۸۵) قانون برنامه حاصل شود. کلیه دستگاه‌های ذیربط مکلفند همکاری لازم را با بانک مرکزی جهت حصول شرط مذکور به عمل آورند.</p> <p>«ب» کنترل و تنظیم میزان تعهدات و بدهی‌های خارجی کشور در طول برنامه سوم توسعه به گونه‌ای که ارزش حال خالص بدهی‌ها و تعهدات کشور (مابه‌التفاوت ارزش حال بدهی‌ها، تعهدات کشور و ذخایر ارزی بانک مرکزی) با رعایت بند «۲» جزء «ب» ماده (۸۵) قانون برنامه سوم بدون در نظر گرفتن تعهدات ناشی از بیع متقابل در سال آخر برنامه سوم بیش از بیست و پنج میلیارد دلار نباشد، به‌عهده بانک مرکزی است. کلیه دستگاه‌های ذیربط مکلفند همکاری لازم را با بانک مرکزی جهت حصول شرط مذکور به عمل آورند.</p> <p>«ج» بانک مرکزی مکلف است در طول برنامه سوم توسعه، اطلاعات و آمار و ارقام مربوط به دریافت‌ها و پرداخت‌های ارزی را مطابق بند «د» ماده مذکور به موقع جهت ملحوظ شدن در لوائح بودجه سالیانه در اختیار سازمان قرار دهد.</p> <p>ماده (۴) - استفاده از تسهیلات مالی خارجی برای طرح‌های دولتی در قالب لوائح بودجه سنواتی مستلزم طی مراحل زیر است:</p> <p>الف) اخذ تأیید وزیر یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذیربط درخصوص توجیه‌پذیری فنی، اقتصادی و مالی و امکان اجرای کامل طرح در قالب هزینه‌های تعیین شده به‌عنوان سقف هزینه</p> <p>«ب» ارائه توجیهات فنی و اقتصادی و مالی طرح‌های دولتی و مبادله موافقتنامه با سازمان قبل از عقد قرارداد</p> <p>«ج» رعایت نکات زیر برای خرید کالا و خدمات از خارج درخصوص طرح‌های موضوع این ماده:</p> <p>۱. در صورتی که مبلغ قرارداد از یک میلیون دلار تجاوز نماید، برگزاری مناقصه محدود یا بین‌المللی (با درج آگهی در روزنامه کثیرالانتشار) الزامی است. موارد استثنا از جمله مواردی که تابع مقررات خاص می‌باشند می‌بایست به تصویب شورای اقتصاد برسد.</p> <p>۲. حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی و کنترل قیمت برای کلیه کالاهای وارداتی و پروژه‌ها برای خریدار محفوظ است. وزیر یا بالاترین مقام اجرایی ذیربط مسئول حسن اجرای این موضوع می‌باشد.</p> <p>«د» ارائه طرح به شورای اقتصاد جهت:</p> <p>۱. تأیید توجیه فنی و اقتصادی و مالی طرح</p> <p>۲. تصویب زمان‌بندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات</p> <p>۳. تصویب میزان استفاده طرح از امکانات ساخت داخل با توجه به قانون حداکثر استفاده</p>	

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۴. تأیید رعایت شرایط زیست‌محیطی در اجرای طرح (ه) ارائه مقررات ارزی و مالی توسط بانک مرکزی جهت رعایت در قراردادهای تجاری و مالی و ارائه قراردادهای تجاری با بانک مرکزی جهت رسیدگی و انطباق آن با مقررات ارزی، عقد قرارداد تسهیلات مالی، بررسی مراحل ثبت سفارش، صدور گواهی ثبت آماری و در صورت لزوم اخذ مصوبه هیئت وزیران مبنی بر اجازه صدور ضمانت‌نامه (و) تودیع وثایق کافی و لازم نزد بانک عامل، یا اخذ تأییدیه از سازمان جهت تأمین اقساط تسهیلات مالی شامل اصل و هزینه‌های مربوط در سررسید پرداخت.</p> <p>تبصره - طرح‌های بخش خصوصی که منتهی به صدور ضمانت‌نامه توسط دولت می‌شود و کلیه پرداخت‌های ارزی آنها با نرخ گواهی سپرده ارزی و یا از محل صدور محصولات تولیدی تأمین می‌شود نیاز به رعایت شرایط مندرج در این ماده را ندارد لکن با تأیید توجیه‌پذیری فنی، اقتصادی و مالی توسط بانک عامل و رعایت بندهای «ه» و «و» قابل اجرا می‌باشند.</p> <p>ماده (۵) - عملیات تأمین منابع ارزی کلیه قراردادهای باید با هماهنگی بانک مرکزی صورت گیرد.</p> <p>ماده (۶) - در مواردی که استفاده از تسهیلات مالی خارجی منوط به تضمین دولت جمهوری اسلامی ایران مبنی بر بازپرداخت اصل و هزینه‌های تسهیلات مالی مذکور می‌باشد، وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است به نمایندگی از طرف دولت ضمانت‌نامه‌های مربوط را صادر و یا اختیار امضای آن را به غیر تفویض نماید.</p> <p>ماده (۷) - صدور ضمانت‌نامه‌های موضوع ماده (۶) این آیین‌نامه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی منوط به ابلاغ مصوبه هیئت وزیران، درخصوص طرح مورد نظر و درخواست کتبی بانک مرکزی منضم به اسناد و مدارک مشروع ذیل می‌باشد:</p> <p>الف) نسخه اصل یا مصدق قراردادهای مالی منعقد شده بین اعتبارگیرنده / گیرندگان و اعتباردهنده / دهندگان که به مهر و امضای بانک عامل رسیده باشد.</p> <p>ب) نسخه اصل اعلام کتبی سیستم بانکی درخصوص اخذ وثایق کافی یا تأییدیه صادر شده توسط سازمان جهت تأمین اقساط در سررسید، اعم از اصل مبلغ قرارداد و هزینه‌های تجمعی از هزینه‌های بانکی، بیمه اعتبارات صادراتی و سایر هزینه‌های مربوط.</p> <p>ج) درخواست کتبی بانک مرکزی، این درخواست به منزله تأیید انطباق تسهیلات مالی دریافتی با مقررات ارزی کشور و وجود سهمیه ارزی جهت</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>بازپرداخت اصل مبلغ تسهیلات و هزینه‌های مترتب بر آن نیز می‌باشد.</p> <p>تبصره - در مورد ضمانت‌نامه‌های کلی که در ارتباط با خطوط اعتباری صادر می‌شوند دریافت تقاضای بانک مرکزی به ضمیمه نسخه اصل یا مصدق قرارداد مالی منعقد شده بین اعتباردهنده / دهندگان و اعتبارگیرنده / گیرندگان که به مهر و امضای بانک عامل رسیده باشد، کفایت می‌نماید.</p> <p>ماده (۸) - الف) در مواردی که تسهیلات مالی مستقیماً توسط دولت جمهوری اسلامی ایران اخذ می‌گردد، به وزیر امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود با رعایت مفاد این آیین‌نامه و سایر قوانین و مقررات مربوط، از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران اقدام و اسناد، قراردادها، موافقتنامه‌ها و سفته‌های مربوط را امضا و مبادله و یا اختیار امضای آن را به غیر تفویض نماید.</p> <p>ب) وزارت امور اقتصادی و دارایی در تنظیم بازپرداخت‌های این قراردادها هماهنگی لازم را با بانک مرکزی به عمل خواهد آورد.</p> <p>ج) استفاده از تسهیلات مالی مستقیم صرفاً در قالب سهمیه ارزی دستگاه‌های ذیربط مجاز است.</p> <p>د) مسئولیت حسن اجرای قراردادهای منعقد شده، تحت این ماده و رعایت مفاد این آیین‌نامه و سایر قوانین و مقررات مربوط کلاً به عهده دستگاه‌های اجرایی ذیربط می‌باشد. دستگاه‌های مزبور مکلفند گزارش پیشرفت کار را به‌طور موردی یا ادواری (هر سه ماه یکبار) به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارائه نمایند.</p> <p>ماده (۹) - به‌منظور تنوع بخشیدن به ابزارهای تأمین مالی جهت استفاده از حداکثر توان ساخت داخل در اجرای طرح‌ها، بانک مرکزی با شرکت‌های دولتی با موافقت بانک مرکزی می‌توانند با انتشار اوراق قرضه ارزی در بازارهای بین‌المللی منابع لازم را فراهم آورند و از محل وجوه حاصل، طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی را با رعایت مفاد این آیین‌نامه تأمین مالی نمایند.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ماده (۱) - در این آیین‌نامه واژه‌های زیر در معانی مشروح مربوط به‌کار می‌روند:</p> <ul style="list-style-type: none"> - سازمان: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور - بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - خزانه: خزانه‌داری کل (وزارت امور اقتصادی و دارایی) - حساب ارزی: حساب ذخیره ارزی حاصل از مازاد درآمد فروش نفت خام - قانون برنامه: قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - بودجه سالیانه: قانون بودجه کل کشور - وجوه اداره شده: وجوهی است که از محل حساب ارزی براساس ضوابط این آیین‌نامه در اختیار بانک‌های عامل قرار می‌گیرد تا براساس مقررات این آیین‌نامه به متقاضیان سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی و کارآفرینی صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل‌ونقل و خدمات فنی - مهندسی بخش غیردولتی (تعاونی و خصوصی) به‌صورت تسهیلات اعطا شود. - بانک عامل: بانک‌ها و یا شعب بانک‌های کشور در خارج از کشور هستند که عاملیت اعطای تسهیلات موضوع این آیین‌نامه به آنها واگذار می‌شود. بانک عامل به‌طور یک‌جا، از بخش‌های مختلف اقتصادی یا حسب مورد توسط بانک مرکزی تعیین و اعلام می‌گردد. ماده (۲) - خزانه مکلف است حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، یک فقره حساب ارزی نزد بانک مرکزی افتتاح نماید. برداشت از حساب مذکور صرفاً براساس مقررات این آیین‌نامه مجاز می‌باشد. ماده (۳) - بانک مرکزی موظف است از ابتدای سال ۱۳۸۰ در طول چهار ماه اول سال، معادل ریالی صد درصد (۱۰۰ درصد) درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام در ماه‌های یاد شده را به حساب درآمد عمومی مربوط واریز نماید و از ماه پنجم تا تأمین مجاز ایجاد تعهدات ارزی سال، معادل ریالی یک‌دوازدهم $\frac{1}{12}$ سقف مزبور را به حساب درآمد عمومی و بقیه را به‌صورت ارزی به حساب ارزی واریز نماید. پس از تأمین تمام بودجه سالیانه، کلیه مبالغ دریافتی، به حساب ارزی واریز می‌گردد. حداکثر پنجاه درصد (۵۰ درصد) از ارز واریز شده به حساب ارزی، براساس مقررات این آیین‌نامه پس از تصویب هیئت موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه تا پایان برنامه سوم توسعه، به‌صورت تسهیلات از طریق بانک‌های عامل به طرح‌های ذیربط اختصاص می‌یابد.	<p>آیین‌نامه اجرایی ماده (۶۰) اصلاحی قانون برنامه سوم توسعه مصوبه شماره ۳۱۵۷۴/ت ۲۳۲۲۰ هـ - مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ هیئت وزیران</p>	۴

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>تبصره «۱» - چنانچه معادل ریالی درآمد حاصل از صادرات نفت خام در هر سال در پایان بهمن‌ماه همان سال، کمتر از رقم پیش‌بینی شده در بودجه سالیانه باشد، بانک مرکزی موظف است بلافاصله در اول اسفند ماه همان سال کسری یاد شده را از موجودی حساب ارزی برداشت و معادل ریالی آن را تا سقف درآمد مصوب ردیف مربوط در بودجه سالیانه، به حساب درآمد عمومی واریز نماید.</p> <p>تبصره «۲» - صد درصد (۱۰۰ درصد) وجوه ارزی برگشتی ناشی از اعطای تسهیلات فوق به طرح‌ها که توسط بانک‌های عامل به حساب ارزی واریز می‌گردد، مجدداً با رعایت ضوابط این آیین‌نامه برای پرداخت تسهیلات تا پایان برنامه سوم قابل تخصیص می‌باشد.</p> <p>تبصره «۳» - در سال ۱۳۷۹، پس از تحقق صد درصد (۱۰۰ درصد) ارز قابل تعهد مصوب از محل فروش نفت خام در قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور و اصلاحیه آن، مازاد درآمد ارزی به حساب ارزی واریز خواهد شد.</p> <p>تبصره «۴» - بانک مرکزی مکلف است گردش عملیات حساب ارزی را در پایان هر ماه به خزانه و سازمان ارائه نماید.</p> <p>ماده (۴) - طرح‌های بخش غیردولتی مشمول بند «ج» ماده (۶۰) اصلاحی قانون برنامه سوم صرفاً طرح‌های انتفاعی هستند که با سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی (با استفاده یا بدون استفاده از منابع بانکی) و با مباحثات اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی در زمینه‌های تولیدی و کارآفرینی در بخش‌های صنعت، معدن، کشاورزی و همچنین حمل‌ونقل و خدمات فنی و مهندسی به اجرا در می‌آیند.</p> <p>تبصره «۱» - بررسی‌های فنی، مالی و اقتصادی طرح‌های موضوع این ماده، توسط بانک‌های عامل در چارچوب ضوابط مصوب هیئت موضوع ماده (۸) آیین‌نامه انجام و پس از تأیید وزارتخانه‌های تخصصی ذیربط قابل اجراست.</p> <p>تبصره «۲» - وجوه ارزی مورد نیاز هر طرح (سرمایه ثابت و سرمایه در گردش) که در قالب بند «ج» ماده (۶۰) اصلاحی قانون برنامه سوم و از محل حساب ارزی تأمین می‌شود، از طریق بانک‌های عامل در قالب روش‌های پرداخت بانک به صورت نظارت شده صرفاً در جهت تأمین هزینه‌های ارزی طرح در طول دوران اجرا به مجری طرح پرداخت می‌شود.</p> <p>تبصره «۳» - دوره استفاده از تسهیلات برای سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری آزمایشی از طرح‌ها حداکثر سه سال خواهد بود. مدت بازپرداخت تسهیلات اعطایی حداکثر پنج سال پس از مدت یاد شده می‌باشد.</p> <p>ماده (۵) - سازمان موظف است حداکثر تا پایان فروردین ماه هر سال در چارچوب اولویت‌های قانون برنامه و برنامه‌های اجرایی بخش‌ها، پیشنهاد نحوه استفاده از وجوه حساب ارزی را در قالب اعطای تسهیلات برای فعالیت‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری به هیئت موضوع ماده (۸) آیین‌نامه ارائه نماید.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>تبصره «۱» - نحوه استفاده از وجوه حساب ارزی در سال ۱۳۷۹ در چارچوب اولویت‌های قانون برنامه و برنامه‌های اجرایی بخش‌ها را سازمان باید حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه به هیئت موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه ارائه نماید.</p> <p>تبصره «۲» - وجوه ارزی در قالب قراردادی که با رعایت مقررات این آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مربوط بین سازمان و بانک‌های عامل منعقد می‌شود، در اختیار آنها قرار می‌گیرد.</p> <p>تبصره «۳» - استفاده‌کنندگان از تسهیلات ارزی موضوع این آیین‌نامه باید اصل و سود متعلقه را طبق مقررات ارزی کشور، به ارز تأمین و بازپرداخت نمایند.</p> <p>تبصره «۴» - بانک‌های عامل موظفند هر سال، در چارچوب اولویت‌های ابلاغی سالیانه هیئت موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه، تسهیلات موضوع این ماده را صرفاً به طرح‌هایی که از نظر آنها دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی است اعطا نمایند و تأمین لازم و کافی را هم برای بازپرداخت اصل و سود از متقاضی دریافت دارند.</p> <p>تبصره «۵» - اعطای تسهیلات ارزی به طرح‌هایی که در چارچوب قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی ایران به تصویب می‌رسند (سرمایه‌گذاری‌های مشترک) با رعایت مقررات این آیین‌نامه بلامانع است.</p> <p>ماده (۶) - دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه در ارتباط با وظایف تعیین شده برای سازمان، خزانه، بانک مرکزی، بانک عامل و سایر دستگاه‌های اجرایی ذیربط و چگونگی ارتباط آنها و تأمین و پرداخت وجوه ارزی مورد نیاز طرح‌ها، به تصویب هیئت موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه می‌رسد.</p> <p>ماده (۷) - بانک مرکزی موظف است به موجودی حساب ارزی، هر سه ماه یکبار سود به ارز مربوط پرداخت نماید. نرخ سود را شورای پول و اعتبار با توجه به میزان تعهدات متقابل انجام شده تعیین می‌نماید. سود ارزی، هر سه ماه یکبار به موجودی حساب ارزی اضافه می‌شود.</p> <p>ماده (۸) - هیئتی مرکب از رئیس سازمان، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس کل بانک مرکزی و چهار نفر به انتخاب رئیس‌جمهور (حداقل دو نفر از بین وزیران) به عنوان هیئت امنای حساب ذخیره ارزی جهت حسن اجرای قانون و اتخاذ تصمیم در موارد تعیین شده در این آیین‌نامه و موارد زیر تشکیل می‌گردد. دبیرخانه هیئت یاد شده در سازمان مستقر خواهد بود.</p> <p>الف) نحوه تعیین اولویت طرح‌ها جهت استفاده از تسهیلات موضوع این آیین‌نامه.</p> <p>ب) تعیین روش محاسبه و نرخ سود تسهیلات اعطایی براساس پیشنهاد بانک مرکزی.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>پ) زمان بازپرداخت تسهیلات اعطایی. ت) نحوه پیگیری وصول مطالبات. ث) تعیین چارچوب قراردادهای سازمان با بانکهای عامل. ج) تعیین کارمزد بانکهای عامل. ح) سایر ضوابط و دستورالعمل‌های مورد نیاز.</p>		
<p>الف) نوع ارز و واحد محاسبات ۱. واحد پولی محاسبات دلار آمریکایی است ولی پرداخت‌هایی که از محل حساب ذخیره ارزی به طرح‌ها صورت می‌گیرد، براساس ارز مورد نیاز طرح به دلار یا هر ارز قابل تبدیل دیگر خواهد بود. ۲. بازپرداخت تسهیلات ارزی استفاده شده به همان ارزی خواهد بود که به طرح پرداخت شده است.</p> <p>ب) بخش‌های مجاز بخش‌های صنعت، معدن، کشاورزی، حمل‌ونقل و خدمات فنی - مهندسی.</p> <p>پ) اشخاص مجاز ۱. اشخاص حقیقی و همچنین شرکت‌هایی که اکثریت سرمایه سهامی آنها متعلق به بخش خصوصی یا تعاونی است. ۲. شرکت ایرانی که محل فعالیت تولیدی و خدماتی آنها در ایران است ولی بخشی از سهام با حق رأی آنها متعلق به سرمایه‌گذاران مقیم خارج از کشور است. ۳. شرکت‌هایی که دولت یا شرکت‌های دولتی یا مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در آنها سهامدار جزئی هستند، مشروط به اینکه سهم آنها از ۴۹ درصد سهام دارای حق رأی تجاوز نکند و اکثریت هیئت مدیره آنها منتخب سهامداران خصوصی باشد و فعالیت آنها انتفاعی بوده و به تقویت بخش غیردولتی بیانجامد، خصوصاً محسوب می‌شوند. ۴. شرکت‌های خارجی که با اشخاص مذکور در بندهای «۱» و «۲» و «۳» فوق در قالب اعتبار اسنادی معتبر و دارای پوشش بیمه‌ای دولتی، قرارداد خرید کالا یا خدمت و یا حمل‌ونقل دارند.</p>	<p>شرایط و ضوابط اعطای تسهیلات ارزی - موضوع ماده (۶۰) اصلاحی قانون برنامه سوم توسعه؛ مصوب هیئت امنای حساب ذخیره ارزی (۵ آذرماه ۱۳۷۹) به شماره ۱۰۵/۶۰۱۹ مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷ هیئت وزیران</p>	<p>۵</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ت) فعالیتهای قابل قبول</p> <p>۱. کلیه فعالیتهای سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی و کارآفرینی صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل‌ونقل و خدمات فنی - مهندسی بخش‌های تعاونی و خصوصی.</p> <p>۲. سرمایه‌گذاری برای ایجاد ظرفیتهای جدید از جمله خرید تجهیزات و ماشین‌آلات، دانش فنی و پرداخت هزینه‌های نصب و راه‌اندازی مربوط به طرح‌های تولیدی و کارآفرینی صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل‌ونقل و خدمات فنی - مهندسی.</p> <p>۳. خرید نهاده‌های وارداتی برای بهره‌برداری آزمایشی، راه‌اندازی تجاری و قطعات یدکی به‌عنوان سرمایه در گردش طرح‌های تولیدی و کارآفرینی صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل‌ونقل و خدمات فنی - مهندسی.</p> <p>۴. سرمایه‌گذاری برای توسعه و بازسازی ظرفیتهای تولیدی موجود.</p> <p>در کلیه موارد فوق سرمایه‌گذاری در طرح‌های بهینه‌سازی انرژی در صنایع، فناوری اطلاعات (IT)، فناوری زیستی (BT) و صنایع تبدیلی کشاورزی و دامی از اولویت برخوردار خواهد بود.</p> <p>۵. اعطای اعتبار به خریداران خارجی کالاهای صنعتی و مهندسی ایران به‌منظور تشویق صادرات غیرنفتی.</p> <p>ث) سودآوری طرح‌ها</p> <p>حداقل نرخ بازده مورد انتظار طرح نباید از نرخ سود تأمین مالی تسهیلات کمتر باشد.</p> <p>ج) کارمزد و سود</p> <p>سود و کارمزد تسهیلات اعطایی به طرح‌های بخش غیردولتی، با توجه به عوامل زیر تعیین می‌شود: مخاطره سرمایه‌گذاری، مدت، نوع و میزان وثیقه، نرخ بهره ارز مورد استفاده در بازارهای مالی جهانی و حداقل بازده مورد انتظار دولت از حساب ذخیره ارزی.</p> <p>۱. نرخ سود:</p> <p>- برای تسهیلات به‌طور عام: LIBOR اضافه ۰/۲۰ تا ۰/۷۰ درصد</p> <p>- برای تسهیلات طرح‌های بازسازی صنایع که متضمن بازسازی حداقل ۵۰ درصد ماشین‌آلات و تجهیزات موجود باشد: نرخ تسهیلات عام منهای ۰/۲۰ درصد</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>- برای تسهیلات طرح‌های سرمایه‌گذاری در استان‌های اردبیل، کردستان، کرمانشاه، ایلام، سیستان و بلوچستان، بوشهر، هرمزگان، چهارمحال و بختیاری، و کهگیلویه و بویراحمد، نرخ تسهیلات عام منهای ۰/۵ درصد (طرح‌های بازسازی صنایع این استان‌ها، همزمان مشمول نرخ تسهیلات بازسازی نیز خواهد بود).</p> <p>۲. کارمزد دیرکرد: ۰/۸ درصد در سال اضافه بر نرخ سود</p> <p>تخفیف اعطایی از سود متعلقه برای تسریع در بهره‌برداری نسبت به موعد برنامه‌ریزی شده: ۱۰ درصد نرخ سود برای ۶ ماه و ۱۵ درصد نرخ سود برای یک سال.</p> <p>ج) محدودیت‌ها</p> <p>۱. تسهیلات اعطایی به هر طرح از محل حساب ذخیره ارزی، حداکثر معادل جزء ارزی هزینه‌های سرمایه‌گذاری طرح (شامل سرمایه در گردش اولیه) خواهد بود.</p> <p>۲. حقوق صاحبان سهام در مورد اشخاص حقوقی و با آورده نقدی و غیرنقدی شخص سرمایه‌گذار در مورد اشخاص حقوقی، حداقل باید معادل ۲۵ درصد مجموع مبلغ استفاده از تسهیلات موضوع این دستورالعمل و سایر تسهیلات دریافتی متقاضی از بازارهای مالی داخلی و خارجی باشد.</p> <p>ح) مدت تسهیلات</p> <p>حداکثر مدت تأمین مالی هر طرح، از ۸ سال تجاوز نخواهد کرد که تا ۳ سال آن دوره سرمایه‌گذاری و راه‌اندازی و ۵ سال بقیه دوران بهره‌برداری (بازپرداخت) خواهد بود.</p> <p>مدت دقیق تأمین مالی طرح‌ها با توجه به شرایط خاص هر طرح توسط بانک تعیین می‌گردد.</p> <p>خ) انواع وثیقه</p> <p>هریک از دارایی‌ها و ابزارهای زیر به تشخیص بانک به‌عنوان وثیقه پذیرفته خواهد شد:</p> <p>۱. زمین</p> <p>۲. ماشین‌آلات و تجهیزات</p> <p>۳. سهام شرکت‌های پذیرفته در بورس</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۴. سهام شرکت‌های خارج از بورس</p> <p>۵. تضمین بانکی و اعتبارات اسنادی معتبر بانک‌های خارجی به نفع متقاضی ایرانی</p> <p>۶. اسناد قابل وصول</p> <p>۷. سفته مدیران شرکت</p> <p>۸. پروانه بهره‌برداری از معدن</p> <p>۹. صورت وضعیت‌های تأیید شده و بدهی‌های قطعی دستگاه‌های اجرایی دولتی به متقاضی</p> <p>۱۰. هر نوع تأمین دیگری که برای بانک قابل قبول باشد.</p> <p>د) شرایط بازپرداخت</p> <p>۱. برنامه بازپرداخت تسهیلات طبق روش بانک و در مورد هر طرح با توجه به شرایط طرح طبق تشخیص بانک تنظیم خواهد شد.</p> <p>۲. بازپرداخت‌ها کلاً به صورت ارزی خواهد بود.</p> <p>ذ) نرخ تسعیر</p> <p>نرخ تسعیر در هر مورد که ضرورت پیدا کند، معادل نرخ روز گواهی سپرده‌های ارزی خواهد بود.</p> <p>و) حمایت‌ها و تضمین‌ها</p> <p>بانک عامل می‌تواند از حداکثر معادل ۳ درصد هر پرداختی را که به صورت ارزی از محل حساب ذخیره ارزی به هر طرح صورت می‌گیرد، به عنوان ذخیره بیمه خطرات نزد خود بانک و یا از طریق شرکت‌های بیمه، برای جبران خسارات احتمالی ناشی از شکست طرح (در نتیجه شرایط صنعت یا بازار یا هر عامل دیگر خارج از اختیار سرمایه‌گذار و بانک)، استفاده نماید.</p> <p>ز) کارمزد بانک</p> <p>نرخ کارمزد بانک‌های عامل بر مبنای معادل سالانه ۰/۷۰ درصد وجوه پرداختی به طرح‌ها خواهد بود که طبق قرارداد عاملیت بین سازمان و بانک محاسبه و پرداخت می‌گردد.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ز) حجم تسهیلات حجم تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی فعلاً معادل یک میلیارد دلار تعیین می‌گردد. س) مسئولیت بانک عامل علاوه بر موارد ذکر شده، مسئولیت نظارت بر پیشرفت طرح، وصول اقساط متقاضی و بازپرداخت آن به حساب ذخیره ارزی به عهده بانک عامل است. ماده (۱) - در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر به‌جای عبارات مربوط به‌کار می‌رود:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. کشور: جمهوری اسلامی ایران. ۲. بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران. ۳. عامل: بانک یا بانک‌های تجاری و تخصصی و مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز از طرف بانک مرکزی که انجام تمام یا بخشی از امور بانکی مربوط به قراردادهای بیع متقابل را عهده‌دار می‌شوند. ۴. قرارداد: قرارداد مربوط به بیع متقابل. ۵. سرمایه‌پذیر: هر شخص حقیقی و حقوقی ایرانی که عهده‌دار ایجاد، توسعه، اصلاح یا بازسازی واحد تولیدی یا خدماتی از تسهیلات مالی خارجی در قالب قرارداد بیع متقابل جهت واردات خدمات، مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای برای انجام عملیات تولیدی و خدماتی در کشور می‌باشد و رأساً یا از طریق هر شخص حقیقی یا حقوقی دیگر با صدور کالا و خدمات و تحویل آن به سرمایه‌گذار، بهای کالا و خدمات و تسهیلات مالی دریافتی را می‌پردازد. ۶. سرمایه‌گذار: هر شخص حقیقی یا حقوقی که سرمایه یا تسهیلات ارزی مورد نیاز «سرمایه‌پذیر» را در قالب قرارداد بیع متقابل و به‌منظور تأمین کالا و خدمات ارائه می‌کند. ۷. خریدار: هر شخص حقیقی یا حقوقی خارجی که با دریافت کالا یا خدمات از «سرمایه‌پذیر» یا صادرکننده نسبت به تأدیه مطالبات «سرمایه‌گذار» از تولید اقدام می‌نماید. ۸. واحد تولیدی یا خدماتی: واحد تولیدی یا خدماتی متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی سرمایه‌پذیر. <p>ماده (۲) - بیع متقابل یا معاملات دو جانبه به مجموعه‌ای از روش‌های معاملاتی اطلاق می‌شود که به موجب آن سرمایه‌گذار تعهد می‌نماید تمام یا بخشی از تسهیلات مالی (نقدی و غیرنقدی) را برای تأمین کالاها و خدمات مورد نیاز، شامل کالاهای سرمایه‌ای یا واسطه‌ای یا مواد اولیه یا</p>	<p>آیین‌نامه چگونگی قراردادهای بیع متقابل غیرنقدی مصوبه شماره مورخ ۲۱۵۶۰ ت / ۵۰۹۹۱ هیئت مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۱ هیئت وزیران</p>	<p>۶</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>خدمات، جهت ایجاد، توسعه، بازسازی و اصلاح واحد تولیدی یا خدماتی در اختیار سرمایه‌پذیر قرار دهد و بازپرداخت تسهیلات، شامل اصل و هزینه‌های تبیی آن را از محل صدور کالا و خدمات تولیدی سرمایه‌پذیر دریافت کند.</p> <p>ماده (۳) - منابع مالی و تسهیلات دریافتی در قالب قراردادهای بیع متقابل، مشمول ضوابط، مقررات و پوشش و تضمین‌های مربوط به قانون جلب و حمایت از سرمایه‌های خارجی است و در مقابل مصدوره یا ملی شدن و سلب مالکیت اموال و سرمایه سرمایه‌گذار و همچنین تغییر تصمیمات و قوانین دولتی و حکومتی که منجر به ممنوعیت صادرات شود، تضمین لازم در قالب قانون فوق صادر خواهد شد.</p> <p>ماده (۴) - دولت در صدور کالا و خدمات تولیدکننده حاصل از اجرای قراردادهای بیع متقابل معنی ایجاد نخواهد نمود.</p> <p>ماده (۵) - در صورت تغییر قوانین و مقررات به گونه‌ای که موجب ممانعت از اجرای قرارداد صدور کالا و خدمات مورد توافق و در نتیجه عدم ایفای تعهدات سرمایه‌پذیر گردد، اقساط سررسید شده، براساس همان ارز مقرر در قراردادهای مربوط و با رعایت قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی به ذینفع پرداخت خواهد شد.</p> <p>ماده (۶) - سرمایه‌پذیر مجاز است برای پرداخت تعهدات خود به سرمایه‌گذار، تولیدات همان طرح یا همان کارخانه و واحد تولیدی یا همان شرکت را صادر نماید.</p> <p>ماده (۷) - مقدار کالا و خدمات صادراتی، توسط سرمایه‌گذار برای بازپرداخت کامل مطالبات سرمایه‌پذیر، توسط وزارتخانه یا سازمان مستقل ذیربط تعیین و مراتب از طریق سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، به گمرک، مرکز توسعه صادرات و بانک مرکزی و بانک عامل اطلاع داده می‌شود تا تسهیلات لازم در چارچوب مقررات مربوط برای صدور کالا و خدمات فوق برقرار گردد.</p> <p>ماده (۸) - کالا و خدمات تولیدی در حد و مقدار تعیین شده در ماده (۷)، بدون الزام به تودیع پیمان ارزی قابل صدور است.</p> <p>ماده (۹) - به‌منظور تنوع بخشیدن به ابزارهای تأمین مالی جهت استفاده از حداکثر توان ساخت داخل در اجرای طرح‌ها، بانک مرکزی ایران یا شرکت‌های دولتی با موافقت بانک یاد شده می‌توانند در حدودی که در قانون بودجه ۱۳۸۰ کل کشور ضرورت اخذ یا تضمین وام از خارج به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده یا در بودجه سنوات آتی برنامه سوم به تصویب می‌رسد، با انتشار اوراق قرضه در بازارهای بین‌المللی منابع لازم را فراهم آورند و از کل وجوه حاصل، طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی را با رعایت مفاد این آیین‌نامه تأمین مالی نمایند.</p> <p>ماده (۱۰) - در قرارداد بیع متقابل باید ترتیبات مشخصی برای موارد زیر تعیین شود:</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>- چگونگی انجام تعهدات سرمایه‌پذیر در مقابل سرمایه‌گذار.</p> <p>- چگونگی تعیین قیمت کالا و خدمات مورد معامله.</p> <p>- ترتیبات لازم برای تسویه حساب طرفین قرارداد.</p> <p>- تعیین ترتیبات بازرسی مورد قبول طرفین برای بررسی کیفیت کالا و خدمات صادراتی.</p> <p>- تعیین بازرس برای بررسی کیفیت تجهیزات و ماشین‌آلات و کالا و خدمات.</p> <p>ماده (۱۱) - سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، یک نسخه از مجوزها و تضمینهای صادر شده بابت طرح‌های بیع متقابل را به همراه اطلاعات لازم، به وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل ذربط، بانک مرکزی، بانک عامل، مرکز توسعه صادرات، گمرک ایران و وزارت امور خارجه ارسال خواهد نمود.</p> <p>ماده (۱۲) - وزارت امور خارجه نسبت به صدور روایید مکرر برای ورود سرمایه‌گذاران خارجی طرف قرارداد یا نمایندگان آنها اقدام خواهد نمود.</p> <p>ماده (۱۳) - هرگونه اصلاح تغییر یا تمدید قرارداد که موجب تغییر تعهدات مالی طرفین قرارداد شود پس از اعلام نظر سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران و تأیید وزارتخانه و سازمان مستقل ذربط مجاز خواهد بود. از سایر تغییرات یک نسخه برای اطلاع سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران ارسال خواهد شد.</p> <p>ماده (۱۴) - به‌منظور تسهیل و تسریع اجرای قراردادها و طرح‌های بیع متقابل موضوع این آیین‌نامه و رفع اشکالات ناشی از آن، هیئتی متشکل از نمایندگان وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، امور خارجه، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، بانک مرکزی و حساب مورد، دستگاه ذربط و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران یا اتاق تعاون تشکیل می‌شود.</p> <p>هیئت مزبور نسبت به پیگیری و اخذ گزارش‌های عملکرد طرح‌های بیع متقابل و جمع‌آوری و تحلیل مسائل مربوط به آن قراردادها اقدام و پیشنهادهای اصلاحی برای حل مسائل و مشکلات این طرح‌ها را به‌صورت کلی یا موردی تهیه و برای بررسی و اتخاذ تصمیم به مراجع ذربط ارسال خواهد نمود. همچنین در صورت نیاز به مصوبه هیئت دولت، پیشنهاد لازم برای دفتر هیئت دولت نیز ارسال خواهد شد. دبیرخانه این هیئت در سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران خواهد بود.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>نظر به اینکه «قانونگذار حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات» مصوب ۱۳۷۵ مجلس شورای اسلامی تکالیف ویژه‌ای را در مورد اجرای پروژه‌ها تعیین و دستگاه‌های مسئول را مشخص نموده است از جمله مواد (۱) و (۳) آن مقرر داشته است:</p> <p>ماده (۱) - به‌منظور استفاده هر چه بیشتر از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت (موضوع ماده ۴) قانون محاسبات عمومی، بانک‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (موضوع ماده ۵) قانون محاسبات عمومی، مؤسسات عمومی یا عام‌المنفعه، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی و همچنین تمامی سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات، دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز، شرکت پتروشیمی، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان صداوسیما، شرکت ملی صنایع مس ایران اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها موظفند در ارجاع کارهای خدمات مهندسی مشاور، پیمانکاری، ساختمانی، تأسیساتی و تجهیزاتی پروژه‌های خود اعم از اینکه از بودجه عمومی دولت و یا از درآمدهای خود و یا از اعتبارات و تسهیلات ارزی و ریالی دستگاه‌های مزبور استفاده می‌کنند براساس این مصوبه اقدام کنند.</p> <p>ماده (۳) - از تاریخ تصویب این قانون ارجاع کارهای خدمات مهندسی مشاور و پیمانکاری ساختمانی، تأسیساتی، تجهیزاتی و خدماتی صرفاً به مؤسسات و شرکت‌های داخلی مجاز است و در صورت عدم امکان با پیشنهاد دستگاه اجرایی و تصویب شورای اقتصاد از طریق مشارکت از شرکت‌های ایرانی - خارجی مجاز خواهد بود حداقل سهم ارزشی کار طرف ایرانی پنجاهویک درصد (۵۱ درصد) خواهد بود.</p> <p>تبصره «۱» - طرف قرارداد موظف است کلیه لوازم و تجهیزات و خدماتی را که در داخل کشور تولید و ارائه می‌شود یا قابلیت تولید و ارائه دارد مورد استفاده قرار دهد. در هر حال حداقل پنجاهویک درصد (۵۱ درصد) از ارزش کار بایستی در داخل انجام پذیرد و کارفرما مکلف است بر این امر نظارت نماید.</p> <p>موارد استثنا پس از تأیید سازمان برنامه و بودجه بایستی به تصویب شورای اقتصاد برسد.</p> <p>لذا مقتضی است کلیه دستگاه‌های ذکر شده در این ماده نسبت به اجرای تکالیفی که در قانون به آنها تصریح شده است اهتمام لازم مبذول دارند.</p>	<p>موضوع مواد (۱) و (۳) قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات مصوبه شماره ۲۳۲۲۹ مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۶ هیئت وزیران</p>	۷

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>شرکت‌های مادر تخصصی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت ملی گاز ایران موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۱۱۹۲ / ت ۲۴۲۶ هـ - مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۰ مکلفند در چارچوب اساسنامه خود احکام مندرج در فصل‌های دوم و سوم قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۹ - و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به واگذاری سهام شرکت‌های زیرمجموعه خود را براساس سیاست‌های تعیین شده از سوی هیئت عالی واکذاری، موضوع ماده (۱۳) قانون یاد شده اجرا نمایند.</p>	<p>شرکت‌های مادر تخصصی، ماده (۴) قانون برنامه سوم توسعه مصوبه شماره ۳۳۲۵۶/ت ۲۵۴۱۱ هـ - مورخ ۱۳۸۰/۸/۷ هیئت وزیران</p>	۸
<p>شاخص‌ها و اهداف کمی بخش‌های صنعت و معدن، محیط زیست و برق در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران شماره ۴۵۰۹۱ ت ۲۵۷۵۹ هـ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ - ۱۳۸۰/۱۰/۱۶ نقل از شماره ۱۶۵۸۰ - ۱۳۸۰/۱۱/۶ روزنامه رسمی شماره ۴۵۰۹۱ ت ۲۵۷۵۹ هـ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ شاخص‌ها و اهداف کمی بخش‌های صنعت و معدن، محیط زیست و برق در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران وزارت صنایع و معادن - وزارت نیرو - سازمان حفاظت محیط زیست - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶ بنا به پیشنهاد شماره ۳۱۹/۲۰۳۵ - ۱۰۵/۱۵۸۷۴ - مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۴ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد اصل یکصدوسوم و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود: شاخص‌ها و اهداف کمی بخش‌های صنعت و معدن، محیط زیست و برق در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به شرح جداول پیوست تعیین می‌شوند. معاون اول رئیس‌جمهور - محمدرضا عارف</p>	<p>شاخص‌ها و اهداف کمی بخش‌های صنعت و معدن، محیط زیست و برق در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران</p>	۹

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>فصل اول - دامنه کاربرد</p> <p>ماده (۱) - این آیین‌نامه ضوابط صدور «گواهی احراز صلاحیت پیمانکاران اجرای پروژه‌های صنعتی به روش طرح و ساخت» را که از این پس به اختصار «گواهی صلاحیت» نامیده می‌شود، بیان می‌کند.</p> <p>ماده (۲) - دریافت گواهی صلاحیت، مرحله اول از فرآیند احراز صلاحیت شرکت‌های متقاضی برای شرکت در مناقصه‌های طرح و ساخت است، بنابراین برای اجرای هر پروژه باید توان شرکت‌های دارنده گواهی صلاحیت طبق ضوابط آیین‌نامه ارجاع کار به پیمانکاران طراحی و ساخت صنعتی توسط دستگاه اجرایی ذیربط ارزیابی شود.</p> <p>فصل دوم - تعاریف</p> <p>ماده (۳) - اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به‌کار می‌روند:</p> <p>الف) احراز صلاحیت: احراز حداقل صلاحیت شرکت متقاضی شامل شرکت (سازمان مدیریتی و نیروهای تخصصی) و توان شرکت یا شرکت‌های همکار وی می‌باشد که براساس ضوابط این آیین‌نامه از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تأیید شده باشد.</p> <p>ب) ارزیابی توان اجرای کار: بخشی از فرآیند ارجاع کار به پیمانکاران برای اجرای پروژه‌های صنعتی به روش طرح و ساخت است که در ارتباط با پروژه مورد نظر طی آن توان اجرای کار پیمانکاران دازنده گواهی صلاحیت، براساس «آیین‌نامه ارجاع کار به پیمانکاران طراحی و ساخت صنعتی» به وسیله دستگاه اجرایی بررسی شده و حائزان شرایط برای دعوت به ارائه پیشنهاد تعیین می‌شوند.</p> <p>پ) دعوت به ارائه پیشنهاد: سندی است که به منظور اخذ پیشنهاد از پیمانکاران توسط دستگاه اجرایی برای آنها ارسال می‌شود.</p> <p>ت) گروه مدیریت طرح و ساخت: سازمان مدیریتی به شرح ماده (۸) این آیین‌نامه است که مسئولیت مدیریت و هدایت تمام فعالیت‌های مورد نیاز اجرای پروژه را در بخش‌های مختلف مهندسی، تدارکات، ساختمان و نصب و راه‌اندازی به عهده دارد.</p> <p>ث) شرکت متقاضی: شخصیت حقوقی ایرانی و یا مختلط ایرانی - خارجی است که «گروه مدیریت طرح و ساخت» مطابق ضوابط این آیین‌نامه در آن ایجاد شده و از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور درخواست صدور «گواهی صلاحیت» نموده است.</p> <p>ج) شرکت همکار: واحد خدمات مشاوره یا پیمانکار ایرانی تشخیص صلاحیت شده یا شرکت معتبر خارجی است که براساس ضوابط درج شده در ماده (۹) این آیین‌نامه جهت انجام بخش‌های مختلف پروژه‌ها همزمان با درخواست صدور گواهی صلاحیت به وسیله شرکت متقاضی به سازمان</p>	<p>موضوع «آیین‌نامه تشخیص صلاحیت پیمانکاران اجرای پروژه‌های صنعتی به روش طرح و ساخت» مصوبه شماره ۵۸۵۶۷/ت ۲۱۸۱۱ هـ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ هیئت وزیران</p>	۱۰

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>مدیریت و برنامه‌ریزی کشور معرفی می‌شود.</p> <p>ج) پیمانکار: شخصیت حقوقی مندرج در بند «ث» که برای اجرای پروژه‌های صنعتی به روش طرح و ساخت از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور گواهی صلاحیت دریافت کرده است.</p> <p>تبصره «۱» - عناوین «رشته»، «گرایش» و «رتبه» در مورد واحدهای خدمات مشاوره دارای همان تعاریف درج شده در آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی واحدهای خدمات مشاوره، موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۷۰۲۲/ت/۱۱۵ مورخ ۱۳۶۹/۷/۱ و عناوین «رشته» و «رتبه» در مورد پیمانکاران دارای همان تعاریف درج شده در آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و ارجاع کار به پیمانکاران، موضوع تصویب‌نامه شماره ۶۲۵/ت/۵۲۵ مورخ ۱۳۶۷/۶/۱۹ و اصلاحیه شماره ۷۷۸/ت/۷۷۰ مورخ ۱۳۶۸/۸/۲۳ آن است. عناوین «رشته» و «گرایش» گواهی صلاحیت پیمانکاران موضوع این آیین‌نامه دارای تعاریف مشابه در مورد واحدهای خدمات مشاوره می‌باشد.</p> <p>تبصره «۲» - در صورتی که تغییراتی در تصویب‌نامه‌های شماره ۶۲۵/ت/۵۲۵ مورخ ۱۳۶۷/۶/۱۹ و اصلاحیه شماره ۷۷۸/ت/۷۷۰ مورخ ۱۳۶۸/۸/۲۴ موضوع آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و ارجاع کار به پیمانکاران و آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی واحدهای خدمات مشاوره به تصویب هیئت وزیران برسد، جداول شماره ۱ تا ۷ متناسب با آن تغییرات توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور دوباره تنظیم و ابلاغ خواهد شد.</p> <p>فصل سوم - طبقه‌بندی انواع گواهی صلاحیت و رشته‌های مربوط</p> <p>ماده (۴) - انواع گواهی‌نامه صلاحیت موضوع فصل اول در رشته‌ها و گرایش‌های درج شده در جدول شماره ۱ به شرح زیر است:</p> <p>الف) گواهی‌نامه صلاحیت نوع یک</p> <p>ب) گواهی‌نامه صلاحیت نوع دو</p> <p>ماده (۵) - حداقل شرایط لازم برای دریافت گواهی‌نامه‌های موضوع ماده (۴) براساس جدول‌های شماره ۱ تا ۷ این آیین‌نامه تعیین می‌شود.</p> <p>ماده (۶) - انواع کارهای قابل ارجاع به هر یک از پیمانکاران واجد گواهی‌نامه، موضوع ماده (۴) به شرح زیر می‌باشد:</p> <p>الف) گواهی‌نامه صلاحیت نوع یک: کارهایی که نیازمند انجام مهندسی پایه باشد و یا دانش فنی مورد نیاز آن در کشور وجود نداشته باشد.</p> <p>ب) گواهی‌نامه صلاحیت نوع دو: سایر کارهایی که مشمول موارد موضوع بند «الف» نباشد.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>ماده (۷) - متقاضی در صورت تأمین نیروهای تخصصی مورد نیاز درج شده در جدول‌های شماره ۲ تا ۶ و معرفی شرکت‌های همکار می‌تواند همزمان در رشته‌ها و گرایش‌های یک رشته و رشته‌های مرتبط با آنها از سایر رشته‌ها تقاضای گواهی‌نامه نماید.</p> <p>فصل چهارم - سازمان «گروه مدیریت طرح و ساخت»</p> <p>ماده (۸) - ویژگی‌های سازمان گروه مدیریت طرح و ساخت به شرح زیر است:</p> <p>الف) حداقل نیروهای تخصصی مورد نیاز «گروه مدیریت طرح و ساخت» برای رشته‌ها و گرایش‌ها و انواع مختلف گواهی صلاحیت براساس ضوابط و جدول‌هایی خواهد بود که به تصویب کارگروه تأیید صلاحیت، موضوع فصل هشتم خواهد رسید.</p> <p>ب) بررسی مدارک مستند برای هریک از مشاغل تعیین شده توسط کارگروه یاد شده انجام می‌شود.</p> <p>پ) در مواردی که شرکت متقاضی با توجه به بندهای «الف» و «ب» ماده (۹) یکی از واحدهای خدمات مشاوره یا پیمانکاری و یا براساس ردیف‌های (۱) و (۲) بند «پ» ماده (۹) مشارکت واحدهای خدمات مشاوره و پیمانکاری باشد، افراد موردنیاز «گروه مدیریت طرح و ساخت» می‌توانند با رعایت شرایط تعیین شده در جدول موضوع فصل چهارم از بین کارکنان موجود آن‌ها نیز انتخاب و معرفی شوند.</p> <p>ث) مدیر یا مسئول هریک از بخش‌های «مهندسی»، «تدارکات» و «نصب و راه‌اندازی» در «گروه مدیریت طرح و ساخت» باید به‌طور تمام‌وقت در شرکت شاغل باشند.</p> <p>ث) متقاضی باید به همراه نمودار سازمانی «گروه مدیریت طرح و ساخت» اسامی افراد متصدی هریک از سمت‌های تعیین شده در نمودار را نیز به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور معرفی کند.</p> <p>فصل پنجم - انواع متقاضیان</p> <p>ماده (۹) - متقاضیان زیر می‌توانند گواهی صلاحیت تقاضا کنند:</p> <p>الف) واحدهای خدمات مشاوره دارای صلاحیت در رشته‌های درج شده در جدول شماره (۱) و دارای حداقل رتبه تعیین شده در آن جدول (برای تقاضای گواهی صلاحیت در همان رشته‌ها و گرایش‌ها).</p> <p>ب) پیمانکاران تشخیص صلاحیت شده در رشته‌های درج شده در جدول شماره (۲) دارای حداقل رتبه تعیین شده در آن جدول (برای تقاضای گواهی صلاحیت در رشته‌های متناسب با رشته پیمانکار).</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>تبصره - در مورد رشته‌های اختصاصی پیمانکاری که فاقد رتبه‌بندی می‌باشند، توان شرکت به‌عنوان شرکت متقاضی یا شرکت همکار برای تقاضای گواهی صلاحیت (نوع ۱ یا ۲) باید قبلاً به تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برسد.</p> <p>پ) سایر شرکت‌ها:</p> <p>۱. شرکت ایرانی که برای انجام خدمات طراحی، مدیریت و اجرای پروژه‌ها در اداره ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده است و مالکیت اکثریت سهام آنها متعلق به دو یا چند شرکت از هر یک از واحدهای خدمات مشاوره یا پیمانکاری موضوع بندهای «الف» و «ب» باشد (برای تقاضای گواهی صلاحیت در رشته مربوط).</p> <p>۲. گروه همکاری طراحی و ساخت، متشکل از مشارکت مدنی دو یا چند شرکت ایرانی یا ایرانی - خارجی از هر یک از واحدهای خدمات مشاوره یا پیمانکاری موضوع بندهای «الف» و «ب» (برای تقاضای گواهی صلاحیت در رشته مربوط) باید موافقتنامه مشارکت مدنی داشته باشند.</p> <p>۳. شرکت‌های ایرانی که به‌منظور انجام امور پیمانکاران طراحی و ساخت تشکیل شده باشند و مدیران آن تجربه اجرای دستکم دو پروژه صنعتی را داشته و یا در بیش از نیمی از آنها مشارکت داشته باشند ولی گواهی تشخیص صلاحیت مطابق تصویب‌نامه‌های شماره ۷۸۴۸/هـ/ت مورخ ۱۳۶۷/۶/۱۹ و اصلاحیه شماره ۷۷۸/ت/۷۷۰۵ مورخ ۱۳۶۹/۷/۱ موضوع آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و ارجاع کار به پیمانکاران و تصویب‌نامه شماره ۳۷۰۲۲/ت/۱۱۵ ک مورخ ۱۳۶۶/۷/۱ موضوع آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و ارجاع کار به پیمانکاران به‌عنوان مؤثر به‌محوریت یا محکومیت شرکت یا سهامداران آن نباید مشمول محرومیت یا محکومیت مؤثر به‌عنوان واحد خدمات مشاوره یا پیمانکار یا سهامدار این‌گونه شرکت‌ها باشند.</p> <p>فصل ششم - ویژگی‌های شرکت همکار</p> <p>ماده (۱۰) - متقاضی تشخیص صلاحیت، حسب مورد می‌تواند، برای دریافت گواهی صلاحیت، یک یا چند واحد خدمات مشاوره و پیمانکار تشخیص صلاحیت شده را در رشته‌های موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۷۰۲۲/ت/۱۱۵ ک مورخ ۱۳۶۶/۷/۱ موضوع آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی واحدهای خدمات مشاوره و تصویب‌نامه شماره ۶۲۵/ت/۶۸۴۸ مورخ ۱۳۶۷/۶/۱۹ و اصلاحیه شماره ۷۷۰۵/ت/۷۷۸ مورخ ۱۳۶۸/۷/۲۴ موضوع آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و ارجاع کار به پیمانکاران به‌عنوان معرفی نماید.</p> <p>ماده (۱۱) - در مواردی که شرکت متقاضی یکی از واحدهای خدمات مشاوره یا پیمانکار تشخیص صلاحیت شده در رشته مورد درخواست و با</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>حداقل رتبه مورد نظر باشد، برحسب مورد، نیازی به معرفی شرکت همکار جداگانه در آن زمینه نخواهد داشت و سازمان و امکانات موجود واحد خدمات مشاوره یا پیمانکار جایگزین شرکت همکار برای انجام خدمات مربوط خواهد شد.</p> <p>ماده (۱۲) - در صورت انصراف شرکت دارنده گواهی صلاحیت یا شرکت همکار از همکاری با طرف دیگر، شرکت دارنده گواهی صلاحیت باید مراتب را همراه با معرفی شرکت همکار جایگزین به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام کند، در غیر این صورت تا زمان معرفی شرکت همکار جدید و قبول آن توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور گواهی صلاحیت صادر شده به حالت تعلیق درمی آید.</p> <p>ماده (۱۳) - شرکت های معتبر خارجی که در زمینه طراحی و اجرای پروژه های صنعتی از تجربه و سابقه مؤثری برخوردار بوده و بخواهند به صورت همکار با شرکت های ایرانی همکاری کنند، با رعایت شرایط زیر می توانند درخواست گواهی صلاحیت نمایند:</p> <p>الف) در کشور خود به طور رسمی به ثبت رسیده باشند و مدارک ثبت و اجازه فعالیت آنها در رشته مورد نظر از طرف نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در آن کشور گواهی شده باشد.</p> <p>تبصره - در صورتی که شرکت جزئی از تشکیلات دولتی متبوع خود باشد، نیاز به ثبت ندارد.</p> <p>ب) حسن سابقه و تجربه و تخصص شرکت توسط مراجع رسمی کشور متبوع یا مراجع معتبر بین المللی تأیید شده باشد.</p> <p>پ) شعبه خود را در ایران به طور رسمی به ثبت رسانده باشد.</p> <p>ت) تعهد نماید که در جهت انجام کارهای واگذار شده، مقررات جمهوری اسلامی ایران را رعایت نماید.</p> <p>ماده (۱۴) - هرگاه متقاضی مشارکت، دستکم یک واحد خدمات مشاوره و یک پیمانکار طبق هر یک از ردیف های (۱) و (۲) بند «پ» ماده (۹) باشد، معرفی شرکت همکار لازم است.</p> <p>فصل هفتم - حداکثر کار قابل ارجاع</p> <p>ماده (۱۵) - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در پایان ۳ سال پس از ابلاغ این آیین نامه، حداکثر تعداد کار مجاز در دست اجرای دارندگان گواهی نامه صلاحیت را تعیین و اعلام می کند. تا آن هنگام، شرط درخواست شرکت در مناقصه کارهای جدید، اتمام به طور متوسط (۲۵ درصد) کل کارهای دست اجرای دارندگان گواهی صلاحیت خواهد بود.</p> <p>ماده (۱۶) - ضوابط مربوط به حداکثر تعداد و مبلغ کار در دست اجرا به وسیله واحدهای مشاوره و پیمانکاران با احتساب کارهای در دست اجرای</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>این شرکت‌ها به عنوان شرکت همکار برحسب مورد تابع تصویب‌نامه شماره ۳۷۰۲۲/ت ۱۵۵ ک مورخ ۱۳۶۹/۷/۱ موضوع آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی واحدهای خدمات مشاوره و تصویب‌نامه شماره ۶۲۵/ت ۶۸۴۸/ه مورخ ۱۳۶۷/۶/۱۹ و اصلاحیه شماره ۷۷۰۵۴/ت ۷۷۸ مورخ ۱۳۶۸/۸/۲۴ موضوع آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و ارجاع کار به پیمانکاران می‌باشد.</p> <p>فصل هشتم - صدور گواهی صلاحیت و تغییرات آن</p> <p>ماده (۱۷) - تعیین صلاحیت و صدور گواهی مربوط به وسیله سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به ترتیب زیر انجام می‌شود:</p> <p>الف) تشکیل پرونده در دفتر امور مشاوران و پیمانکاران سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تهیه گزارش کارشناسی درخصوص سوابق تحصیلی و تجربی افراد و شرکت‌های معرفی شده و تناسب آنها با رشته درخواستی برای ارائه به کارگروه تأیید صلاحیت.</p> <p>ب) تأیید صلاحیت توسط کارگروه تأیید صلاحیت که متشکل از افراد زیر می‌باشد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. نماینده دفتر مشاوران و پیمانکاران ۲. نماینده وزارتخانه ذیربط ۳. یک نفر کارشناس خبره در پروژه‌های صنعتی در رشته مربوط بنا به پیشنهاد وزارت صنایع و معادن و انتخاب معاونت امور فنی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور. <p>پ) در صورت تأیید سوابق تجربی افراد و شرکت‌های معرفی شده موضوع ردیف (۳) بند «پ» ماده (۹) توسط اکثریت کارگروه مزبور، مراتب به دفتر امور مشاوران و پیمانکاران گزارش می‌شود تا با رعایت شرایط و ضوابط این آیین‌نامه گواهی صلاحیت توسط آن دفتر صادر شود.</p> <p>ت) در صورت وجود نقایص در سوابق و تجربیات افراد فنی معرفی شده یا عدم انطباق شرایط متقاضی با ضوابط این آیین‌نامه مراتب با ذکر موارد به وی اعلام می‌شود تا نسبت به جایگزینی افراد یا ارائه مدارک تکمیلی یا انطباق خود با ضوابط این آیین‌نامه اقدام نماید.</p> <p>ماده (۱۸) - دارندگان گواهی صلاحیت موظفند هر نوع تغییر در افراد معرفی شده برای گروه مدیریت طرح و ساخت و یا تغییر در رتبه‌بندی و صلاحیت شرکت‌های همکار را بلافاصله به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام کنند. هرگاه در نتیجه تغییرات ایجاد شده، اصلاحات و یا جایگزینی‌هایی برای حفظ گواهی صلاحیت صادر شده لازم باشد، مراتب از سوی آن سازمان به دارندنده آن اعلام می‌شود تا وی ظرف حداکثر (۳) ماه نسبت به جایگزینی و رفع نقص و انطباق با شرایط اقدام کند، در غیر این صورت، نوع گواهی صلاحیت صادر شده برحسب مورد لغو یا تغییر</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>خواهد کرد. هرگاه دارنده گواهی صلاحیت لغو شده کار در دست اجرا داشته باشد، قبول درخواست مجدد گواهی صلاحیت برای کارهای جدید ازسوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موقوف به اتمام کارهای در دست اجرا طبق برنامه زمانی خواهد بود.</p> <p>ماده (۱۹) - مدت اعتبار گواهی صلاحیت ؛ سال از تاریخ صدور آن می‌باشد. تمدید گواهی به درخواست دارنده آن، قبل از پایان مدت اعتبار و ارائه مدارک مثبته دال بر حفظ شرایط و ضوابط گواهی صلاحیت دریافت شده می‌باشد.</p> <p>ماده (۲۰) - اسامی شرکت‌های دارنده گواهی صلاحیت ازسوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور منتشر می‌شود.</p> <p>ماده (۲۱) - در صورتی که متقاضی برای دریافت گواهی صلاحیت اطلاعات و یا مدارک خلاف واقع ارائه دهد و خلاف بودن آن نیز حسب درخواست سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا دستگاه اجرایی نیربط به تأیید کارگروه مذکور برسد، گواهی صلاحیت دریافتی لغو می‌شود و قبول تقاضای جدید وی نیز موقوف به موافقت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و حد اقل ۶ ماه پس از لغو گواهی صلاحیت خواهد بود.</p> <p>در صورتی که ثابت شود هریک از کارشناسانی که از طرف شرکت دارنده گواهی صلاحیت به‌عنوان یکی از افراد گروه مدیریت طرح و ساخت معرفی شده‌اند، مدارک خلاف واقعی ارائه نموده‌اند، نام فرد مربوط از فهرست افراد گروه مدیریت طرح و ساخت حذف می‌شود و اینگونه افراد به مدت حداقل یک سال نمی‌توانند در فهرست افراد فنی معرفی شده توسط واحدهای خدمات مشاوره، پیمانکاران و گروه‌های مدیریت طرح و ساخت قرار گیرند.</p> <p>ماده (۲۲) - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است عملکرد پیمانکاران طرح و ساخت را در چارچوب دستورالعملی که به این منظور تهیه و ابلاغ می‌کند، مورد ارزشیابی قرار دهد و از نتایج آن در تعیین صلاحیت پیمانکاران استفاده نماید. دستگاه‌های اجرایی باید براساس دستورالعمل یاد شده و با درخواست آن سازمان، اطلاعات مورد نیاز برای ارزشیابی عملکرد پیمانکاران مربوط را به‌موقع در اختیار آن سازمان قرار دهند.</p>		

متن قانون		عنوان قانون	ردیف
<p>جدول ۱. موضوع ماده (۵) و فصل ششم آیین نامه - رشته‌ها و رشته‌های «گواهی صلاحیت» و رتبه واحدهای خدمات مشاوره به عنوان «شرکت همکار»</p>			
<p>رشته و گرایش گواهی صلاحیت طرح و ساخت</p>		رشته	ردیف
صنایع نفت، گاز و پتروشیمی خطوط انتقال نفت و گاز	۱	صنعت و معدن	۱
صنایع فلزی (نورد، ذوب و ریخته‌گری، ماشین‌سازی) صنایع شیمیایی و کشاورزی و نساجی کانی‌های غیر فلزی صنایع برقی و الکترونیکی معدن	۲	صنعت و معدن	۲
برق - تولید نیرو	۳	برق	۳
برق - توزیع و انتقال نیرو	۴	برق	۴
برق - دیسپاچینگ و مخابرات نیرو	۵	برق	۵
مخابرات - سوئیچینگ مخابراتی	۶	مخابرات و مخابرات پست	۶
مخابرات - انتقال	۷	مخابرات و مخابرات پست	۷
مخابرات - انتقال	۸	مخابرات و مخابرات پست	۸
مخابرات - انتقال	۹	مخابرات و مخابرات پست	۹
مخابرات - انتقال	۱۰	مخابرات و مخابرات پست	۱۰
مخابرات - انتقال	۱۱	مخابرات و مخابرات پست	۱۱
مخابرات - انتقال	۱۲	مخابرات و مخابرات پست	۱۲
مخابرات - انتقال	۱۳	مخابرات و مخابرات پست	۱۳

متن قانون			عنوان قانون	ردیف
جدول ۲. موضوع فصل ششم آیین نامه - مشخصات شرکت های همکار در بخش عملیات ساختمان و نصب				
رشته و حداقل رتبه پیمانکار (شرکت همکار)				
حداقل رتبه برای کوهی صلاحیت نوع (۲)	حداقل رتبه برای کوهی صلاحیت نوع (۱)	رشته (رشته‌های) قابل قبول	رشته و گرایش کوهی صلاحیت طرح و ساخت	ردیف
۳	۵	۱. پالایشگاه‌های نفت، گاز و پتروشیمی	صنایع نفت، گاز و پتروشیمی	۱
۳	۴	۲. تلمبه‌خانه نفت و کمپرسور گاز		
۳	۵	لوله‌کشی‌های بزرگ برای انتقال مواد نفتی، گاز و آب (خطوط لوله نفت و گاز در خشکی)	خطوط انتقال نفت و گاز	۲
۳	۵	نصب تأسیسات و ماشین‌آلات و کارخانه‌های صنعتی و نگهداری آن	صنایع فلزی (نورد، ریخته‌گری، ماشین‌سازی)	۳
۳	۵	نصب تأسیسات و ماشین‌آلات و کارخانه‌های صنعتی و نگهداری آن	صنایع شیمیایی، کشاورزی و نساجی	۴
۳	۵	نصب تأسیسات و ماشین‌آلات و کارخانه‌های صنعتی و نگهداری آن	کانی‌های غیر فلزی	۵
۳	۵	۱. نصب تأسیسات و ماشین‌آلات و کارخانه‌های صنعتی و نگهداری آن	صنایع برقی و الکترونیکی	۶
*	*	۲. تأسیسات و تجهیزات برقی و الکترونیکی خاص		
۱	۲	آماده‌سازی و اکتشاف و استخراج معادن	معادن	۷
*	*	تجهیزات و تأسیسات نیروگاه‌ها (اعم از آبی، حرارتی، گازی، اتمی و غیره)	برق - تولید نیرو	۸

متن قانون				عنوان قانون	ردیف
جدول‌های موضوع فصل چهارم آیین‌نامه - حداقل نیروهای تخصصی مورد نیاز «گروه مدیریت طرح و ساخت»					
جدول ۳. بخش مهندسی در رشته‌های «نفت و گاز» و «صنعت و معدن»					
حداقل مشخصات قابل قبول افراد**	حداقل تعداد کارشناسان		رشته تحصیلی* قابل قبول	عنوان سمت	ردیف
	گواهی نوع (۲)	گواهی نوع (۱)			
۱. دوازده سال تجربه در کارهای طراحی و مهندسی ۲. سوابق تجربی در سمت مدیر مهندسی در حداقل دو پروژه صنعتی مرتبط	۱	۱	مهندسی فرآیند، شیمی، پتروشیمی، مکانیک، متالورژی، مواد، معدن، نساجی	مسئول مهندسی	۱
	۱	۱	مهندسی فرآیند، شیمی، پتروشیمی، متالورژی، مواد، معدن، نساجی	کارشناس ارشد فرآیند	۲
	۱	۲	مهندسی مکانیک	کارشناس ارشد مکانیک	۳
	۱	-	مهندسی برق	کارشناس ارشد برق و ابزار دقیق	۴
	-	۱	مهندسی برق	کارشناس ارشد برق	۵
	-	۱	مهندسی برق - کنترل	کارشناس ارشد ابزار دقیق	۶
<p>*رشته و گرایش تحصیلی قابل قبول از میان رشته‌های درج شده در جدول و با توجه به گواهی صلاحیت درخواستی و تجربیات فنی افراد توسط کارگروه تخصصی تعیین می‌گردد.</p> <p>** برای دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر حداقل سال‌های تجربه کاری قابل قبول سه سال کمتر از ارقام درج شده در جدول می‌باشد.</p>					

متن قانون				عنوان قانون	ردیف	
<p>دنباله جدول‌های موضوع فصل چهارم آیین‌نامه - حداقل نیروهای تخصصی مورد نیاز «واحد مدیریت طرح و ساخت»</p> <p>جدول ۴. بخش مهندسی در رشته «برق، پست و مخابرات»</p>						
حداقل مشخصات قابل قبول افراد ^(۱)	حداقل تعداد کارشناسان	گواهی نوع (۲)		رشته‌های تحصیلی قابل قبول ^(۱)	عنوان سمت	ردیف
		گواهی نوع (۱)				
<p>۱۲ سال تجربه در کارهای طراحی و مهندسی در رشته مربوط</p> <p>سوابق تجربی در سمت مدیر مهندسی در حداقل دو پروژه صنعتی مرتبط</p> <p>۱۰ سال تجربه در زمینه کارهای طراحی و مهندسی در رشته مورد نظر</p>	تولید نیرو	۱	۱	مهندسی برق مکانیک ^(۳) مخابرات ^(۴)	مسئول مهندسی	۱
	تولید نیرو	۱	۱	مهندسی مکانیک، شیمی، فرآیند	کارشناس ارشد فرآیند	۲
	- تولید نیرو - توزیع نیرو - دیسپاچینگ	۱	۲	مهندسی برق (قدرت)	کارشناس ارشد برق	۳
	- تولید نیرو - پست	۱	۱	مهندسی مکانیک	کارشناس ارشد مکانیک	۴
	- تولید نیرو - توزیع و انتقال نیرو	۱	۱	مهندسی برق - کنترل الکترونیک	کارشناس ارشد ابزار دقیق و کنترل	۵
	مخابرات	۱	۲	مهندسی مخابرات - الکترونیک	کارشناس ارشد مخابرات	۶
	مخابرات، پست	۱	۱	مهندسی کامپیوتر	کارشناس ارشد کامپیوتر	۷
<p>۱. رشته و گرایش تحصیلی قابل قبول از میان رشته‌های درج شده در جدول و با توجه گواهی صلاحیت درخواستی و تجربیات فنی افراد توسط کارگروه تخصصی تعیین می‌گردد.</p> <p>۲. برای دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر حداقل سال‌های تجربه کاری قابل قبول سه سال کمتر از ارقام درج شده در جدول می‌باشد.</p> <p>۳. فقط برای رشته «تولید نیرو» و «پست» قابل قبول است.</p> <p>۴. فقط برای رشته مخابرات.</p>						

متن قانون		عنوان قانون	ردیف
<p>دنباله جدول‌های موضوع فصل چهارم آیین‌نامه - حداقل نیروهای تخصصی مورد نیاز «واحد مدیریت طرح و ساخت»</p> <p>جدول ۵. بخش تدارکات (برای هر ردیف یک نفر)</p>			
حداقل مشخصات قابل قبول افراد**	حداقل مشخصات قابل قبول افراد**	عنوان سمت	ردیف
۱. دوازده سال سابقه تجربه که حداقل ۸ سال از آن در زمینه تدارکات داخل و خارج پروژه صنعتی می‌باشد.	رشته‌های تخصصی قابل قبول *	مسئول تدارکات	۱
۲. سوابق تجربی در سمت «مدیر یا مسئول تدارکات» یا مسئول «خدمات مهندسی کالا» در حداقل دو پروژه صنعتی	مهندسی مکانیک، برق، فرآیند، شیمی، پزشکی، متالورژی، صنایع	کارشناس ارشد خدمات فنی خرید	۲
۱. هشت سال سابقه در کارهای طراحی و مهندسی	مهندسی مکانیک، برق، نساجی	کارشناس ارشد امور مالی و قراردادی	۳
۲. سوابق تجربی به‌عنوان مسئول «خدمات فنی خرید کالا» در حداقل یک پروژه مرتبط با رشته مورد نظر	امور بانکی، بیمه، حسابداری، بازرگانی، حقوق		
۱۵ سال تجربه در زمینه انجام امور بانکی، قراردادی، ضمانت‌نامه، بیمه‌نامه، تدارکات داخل و خارج پروژه‌های صنعتی			

* رشته و گرایش تحصیلی قابل قبول از میان رشته‌های درج شده در جدول و یا توجه به گرامی صلاحیت درخواستی و تجربیات فنی افراد توسط کارگروه تخصصی تعیین می‌گردد.

** برای دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر حداقل سال‌های تجربه کاری قابل قبول سه سال کمتر از ارقام درج شده در جدول می‌باشد.

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>دنباله جداول موضوع فصل چهارم آیین‌نامه - حداقل نیروهای تخصصی مورد نیاز «واحد مدیریت طرح و ساخت»</p> <p>جدول ۶. بخش نصب و راه‌اندازی (برای هر ردیف یک نفر)</p>		
حداقل مشخصات قابل قبول افراد**	رشته‌های تخصصی قابل قبول*	عنوان سمت
۱. ده سال تجربه در کارهای اجرایی نصب و راه‌اندازی	مهندسی مکانیک - برق	مسئول نصب و راه‌اندازی
۲. ۶ سال تجربه در پروژه‌های صنعتی یا سمت مدیر عامل شرکت و یا مدیر پروژه اجرایی یا مسئول نصب و راه‌اندازی	مهندسی مکانیک - برق	کارشناس ارشد نصب
۱. ده سال تجربه اجرایی نصب تجهیزات و تأسیسات صنعتی		
۲. ۶ سال تجربه در پروژه‌های صنعتی یا سمت «مدیرعامل شرکت» یا «مدیر پروژه» یا رئیس کارگاه یا مسئول نصب و راه‌اندازی یا کارشناس ارشد نصب		
۸ سال تجربه در راه‌اندازی و بهره‌برداری واحدهای صنعتی مرتبط با رشته درخواستی	مهندسی فرآیند، شیمی، پتروشیمی، مکانیک، برق و نساجی	کارشناس ارشد راه‌اندازی
<p>* رشته و گرایش تحصیلی قابل قبول از میان رشته‌های درج شده در جدول و با توجه به گواهی صلاحیت درخواستی و تجربیات افراد توسط کارگروه تخصصی تعیین می‌گردد.</p> <p>** برای دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر حداقل سال‌های تجربه کاری قابل قبول سه سال کمتر از ارقام درج شده در جدول می‌باشد.</p>		
جدول ۷. کنترل کیفیت		
حداقل مشخصات قابل قبول افراد**	رشته‌های تخصصی قابل قبول*	عنوان سمت
۱۰ سال سابقه در کارهای کنترل کیفی و بازرسی فنی تجهیزات در دست ساخت و عملیات ساختمان و نصب	مهندسی مکانیک، برق، متالورژی مواده، فناوری صنعتی	کارشناس ارشد کنترل کیفیت
<p>* رشته و گرایش تحصیلی قابل قبول از میان رشته‌های درج شده در جدول و با توجه به گواهی صلاحیت درخواستی و تجربیات افراد توسط کارگروه تخصصی تعیین می‌گردد.</p> <p>** برای دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر حداقل سال‌های تجربه کاری قابل قبول سه سال کمتر از ارقام درج شده در جدول می‌باشد.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>پیوست ۱ بسمه تعالی</p> <p>تقاضانامه صدور گواهی احراز صلاحیت عمومی اجرای پروژه‌های صنعتی به روش طرح و ساخت</p> <p>در رشته و گرایش: الف) مشخصات ثبتی شرکت متقاضی (اساسنامه و آگهی ثبت و تغییرات در شرکت ضمیمه می‌باشد). ۱. نام شرکت: ۲. نام قبلی: ۳. نوع شرکت: ۴. شماره ثبت: ۵. تاریخ تأسیس: ۶. نوع مالکیت: ☐ خصوصی ☐ دولتی ☐ ...درصد دولتی ☐ درصد خصوصی ☐</p> <p>احراز سهام تاریخ درصد سهام سمت اشخاص حقوقی اشخاص حقیقی</p> <p>۷. مشخصات سهامداران: ۱. نام خانوادگی (نام شرکت - نام نماینده) ۲. ۳. ۴. ۵. ۶.</p> <p>ب) مشخصات حرفه‌ای شرکت ۸. رشته فعالیت: ☐ پیمانکار ☐ واحد خدمات مشاوره ... سایر - نوع فعالیت ... (سوابق تجربی شرکت ضمیمه می‌باشد)</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>درجه تاریخ اخذ صلاحیت</p> <p>تاریخ اخذ صلاحیت</p>	<p>پ) مشخصات شرکتهای همکار</p> <p>۱۱. واحد (واحدهای) خدمات مشاوره همکار</p> <p>نام مهندس مشاور</p> <p>رشته و گرایش</p> <p>فقط رشته و گرایش موضوع همکاری)</p> <p>۱.</p> <p>۲.</p> <p>۱۲. پیمانکار (پیمانکاران)</p> <p>نام شرکت</p> <p>رشته</p> <p>گروه</p>	<p>ب) تأییدیهات متقاضی</p> <p>۱۳. موارد زیر توسط این شرکت (شرکت متقاضی) تأیید می شود.</p> <p>الف) در صورتی که ثابت شود هر یک از اطلاعات یا مدارک یاد شده در این تقاضانامه و ضمیمه آن خلاف واقع می باشد، گواهی صلاحیت دریافتی لغو و قبول تقاضای جدید این شرکت موقوف به موافقت سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و حداقل طی ۶ ماه پس از تاریخ اخذ گواهی صلاحیت خواهد بود.</p> <p>ب) شرکت در مناقصه پروژههای طرح و ساخت و ارائه پیشنهاد اجرای کار منوط به طی مراحل تشخیص صلاحیت اختصاصی موضوع ماده (۱۷) این آیین نامه خواهد بود و دریافت گواهی صلاحیت عمومی به تنهایی ملاک دریافت پیشنهاد متقاضی به وسیله کارفرما نمی باشد.</p> <p>شرکت متقاضی: ...</p> <p>نام و نام خانوادگی صاحبان امضای تعهدآور:</p> <p>۱.</p> <p>۲.</p> <p>امضا</p> <p>مهر شرکت</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>پیوست ۲</p> <p>«تعهدنامه شرکت‌های همکار»</p> <p>بدین وسیله این شرکت دارای گواهی تشخیص صلاحیت از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به عنوان:</p> <p>□ واحد خدمات مشاوره در رشته و گرایش (فقط رشته و گرایش موضوع همکاری با شرکت متقاضی) به شرح زیر:</p> <p>رشته و گرایش: رتبه:</p> <p>□ پیمانکار در رشته و گروه (فقط رشته موضوع همکاری با شرکت متقاضی) به شرح زیر:</p> <p>رشته: گروه:</p> <p>با اطلاع کامل و رعایت مفاد آیین‌نامه تشخیص صلاحیت پیمانکاران اجرای پروژه‌های صنعتی به روش طرح و ساخت موافق و متعهد به همکاری با شرکت:..... (متقاضی گواهی صلاحیت) در زمینه:</p> <p>□ انجام خدمات مهندسی ..... □ عملیات ساختمان و نصب.....</p> <p>در رشته و گرایش:..... (رشته و گرایش موضوع همکاری صلاحیت درخواستی متقاضی) به عنوان «شرکت همکار» موضوع فصل ششم آیین‌نامه یاد شده می‌باشم.</p> <p>ضمناً موارد زیر توسط این شرکت تأیید می‌شود:</p> <p>۱. نحوه همکاری و روابط فی مابین طی تفاهم‌نامه‌ای که در مورد هر پروژه به امضای این شرکت و شرکت متقاضی گواهی صلاحیت خواهد رسید، تعیین می‌شود. مفاد تفاهم‌نامه یاد شده معایرتی با مفاد آیین‌نامه مذکور نخواهد داشت.</p> <p>۲. در صورت شرکت در مناقصه به اتفاق شرکت متقاضی که منجر به برنده شدن پیشنهاد و عقد قرارداد شود، این شرکت نیز در مقابل کارفرما به صورت مشترک و تضامنی متعهد خواهد بود و ضمانت‌نامه‌های لازم را ارائه می‌نماید.</p> <p>نام شرکت:..... صاحبان تعهدآور:..... امضا:..... مهر شرکت:.....</p> <p>۱.</p> <p>۲.</p> <p>- مندرج در روزنامه رسمی ۱۳۸۰/۱۲/۲۸-۱۶۶۲۲</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>طرح و ساخت صنعتی</p> <p>به استناد ماده (۲۰) آیین‌نامه ارجاع کار به پیمانکاران طرح و ساخت صنعتی، موضوع مصوبه شماره ۵/۸۵۱/ت/ه/۸۱۱/۲۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ هیئت محترم وزیران و در چارچوب نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور (مصوبه شماره ۲۴۵۲۵/ت/۱۴۸۹ هـ، مورخ ۱۳۷۵/۴/۴ هیئت وزیران)، به پیوست «راهنمای تهیه اظهارنامه صلاحیت» از مجموعه ضوابط اجرایی طرح و ساخت در پروژه‌های صنعتی، ابلاغ می‌شود.</p> <p>اظهارنامه ارزیاب توان اجرای کار</p> <p>اظهارنامه ارزیابی توان اجرای کار که جزء مدارک دعوتنامه ارزیابی توان اجرای کار است، باید به وسیله متقاضیان، تکمیل و بازگردانده شود. این اظهارنامه، شامل اطلاعات خواسته شده‌ای به شرح زیر است که می‌تواند به صورت جدول‌های لازم تهیه شده و تکمیل آن از پیمانکاران خوانسته شود.</p> <p>۱. مشخصات پیمانکار:</p> <p>مشخصات ثبتی شرکت</p> <p>۱-۱. کمی روزنامه‌های رسمی، حاوی آگهی تأسیس و آخرین تغییرات ثبتی شرکت.</p> <p>۲-۱. معرفی مدیران شرکت (مشمول بر اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل) و صاحبان امضای مجاز، از نظر پایه تحصیلات و سابقه کاری.</p> <p>۳-۱. مشخصات گواهی صلاحیت اخذ شده، از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.</p> <p>۴-۱. شاخص ارزشیابی پیمانکار.</p> <p>۲. مشخصات هسته سازمان مدیریتی پیمانکار (گروه مدیریت طرح و ساخت):</p> <p>برای یکایک گروه مدیریت پیمانکار و هر یک از شرکت‌های همکار وی، مشخصات عمومی آنها به شرح زیر، ارائه شود و در هر مورد (در صورت نیاز)، مدارک مصدق پیوست گردد.</p> <p>۱-۲. مشخصات فردی (شناسنامه‌ای).</p> <p>۲-۲. مشخصات تحصیلی (مدرک تحصیلی اخذ شده، رشته تحصیلی در هر مقطع، نام محل تحصیل و تاریخ اخذ مدرک).</p> <p>۳-۲. آثار علمی و تحقیقی.</p>	<p>راهنمای تهیه اظهارنامه صلاحیت پیمانکاران بخشنامه شماره ۱۰/۳۲۷۲۳ - ۵۰/۲۲۵۱۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ هیئت وزیران</p>	۱۱

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۲-۴. سوابق کاری و تجربی (نام سازمان، محل خدمت، سمت، تاریخ شروع و خاتمه، تشویق‌ها و جوایز).</p> <p>۳. مشخصات سازمانی پیمانکار:</p> <p>۴. مشخصات مالی و اعتباری پیمانکاران</p> <p>۴-۱. نمودار تغییرات در اقلام ترانزنامه‌ای پیمانکار (یا هر یک از شرکت‌های همکار). برای ه ساله گذشته، به همراه کمی صورت‌حساب‌های سود و زیان که طبق استانداردهای پذیرفته شده تهیه گردیده‌اند، ارائه شود.</p> <p>۴-۲. نمودار تغییرات در اقلام حساب سود و زیان پیمانکار (یا هر یک از شرکت‌های همکار). برای ه ساله گذشته، به همراه کمی صورت‌حساب‌های سود و زیان، که طبق استانداردهای پذیرفته شده تهیه گردیده‌اند، ارائه شود.</p> <p>۴-۳. اعتبار پیمانکار (یا هر یک از شرکت‌های همکار) نزد بانک‌های کارگزار و مؤسسات اعتباری، در زمینه تسهیلات مختلف بانکی اعم از وام و تضمین‌ها، به همراه مدارک مربوط ارائه شود.</p> <p>۵. تجربه‌های قبلی پیمانکار و شرکت‌های همکار</p> <p>۵-۱. فهرست کارهای انجام شده و یا در دست اقدام پیمانکار، یا هر یک از شرکت‌های همکار، طی ه سال گذشته (اعم از طرح و ساخت یا ساخت یا سایر قراردادهای)، به تفکیک شرح کار، محل، کارفرما، تاریخ شروع، تاریخ خاتمه و مبلغ پیمان، ارائه شود.</p> <p>۵-۲. فهرست کارهای انجام شده و یا در دست انجام پیمانکار، طی ه سال گذشته (اعم از طرح و ساخت یا سایر قراردادهای)، که به‌طور مشترک با هر یک از شرکت‌های همکار انجام شده، به تفکیک شرح کار، محل، کارفرما، تاریخ شروع و تاریخ خاتمه و مبلغ پیمان ارائه شود.</p> <p>۶. وضعیت تعهدات و دعاوی پیمانکار</p> <p>۶-۱. فهرستی از پیمان‌های متوقف شده پیمانکار و شرکت‌های همکار، به تفکیک موضوع پیمان، نام کارفرما، مبلغ پیمان و درصد انجام آن، با درج علل توقف قرارداد.</p> <p>۷. توانمندی طراحی و اجرا</p> <p>۷-۱. مشخصات افراد کلیدی</p> <p>۷-۱-۱. مشخصات تجربی و تحصیلی افراد کلیدی شاغل در بخش طراحی، به همراه فهرست پروژه‌های طراحی صورت گرفته توسط این بخش و</p>		

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
		<p>خدمات طراحی که هر یک از افراد کلیدی در آنها مشارکت داشته‌اند، در شرکت پیمانکار و شرکت‌های همکار، ارائه شود.</p> <p>۲-۱-۷. مشخصات تجربی و تحصیلی افراد کلیدی شاغل در بخش اجرا، به همراه فهرست پروژه‌های اجرایی صورت گرفته توسط این بخش و خدمات اجرایی که هر یک از افراد کلیدی در آنها مشارکت داشته‌اند، در شرکت پیمانکار و شرکت‌های همکار، ارائه شود.</p> <p>۳-۱-۷. مشخصات تجربی و تحصیلی افراد کلیدی شاغل در بخش تدارکات کالا و تجهیزات، به همراه فهرست عملیات تدارکات صورت گرفته توسط این بخش و خدمات تدارکاتی که هر یک از افراد کلیدی در آنها مشارکت داشته‌اند، ارائه شود.</p> <p>۴-۱-۷. مشخصات تجربی و تحصیلی افراد کلیدی شاغل در بخش کنترل به همراه فهرست پروژه‌هایی که هر یک از افراد کلیدی این بخش وظیفه کنترل پروژه آنها را برعهده داشته‌اند، ارائه شود.</p> <p>۵-۱-۷. مشخصات تجربی و تحصیلی افراد کلیدی شاغل در بخش کنترل کیفیت، به همراه فهرست پروژه‌هایی که هر یک از کارکنان کلیدی شاغل در این بخش، وظیفه کنترل کیفیت عملیات طراحی، اجرا و تدارکات پروژه‌های یاد شده را برعهده داشته‌اند، ارائه شود. در مورد بازرسان فنی، مشخصات گواهی صلاحیت آنها ارائه شود.</p> <p>۲-۷. مشخصات سازندگان و فروشندهگان همکار یا طرف قرارداد پیمانکار.</p> <p>۳-۷. معرفی دارندگان ليسانس در زمینه‌های لازم.</p> <p>۴-۷. برنامه کنترل پروژه، پیمانکار.</p> <p>۵-۷. برنامه کنترل کیفی پیمانکار.</p> <p>۸. وضعیت امکانات و تجهیزات فنی و اداری</p> <p>فهرستی از امکانات و تجهیزات فنی و نرم‌افزاری پیمانکار و هر یک از شرکت‌های همکار، ارائه شود.</p> <p>۹. وضعیت ماشین‌آلات ساختمانی.</p> <p>فهرستی از ماشین‌آلات ساختمانی پیمانکار و هر یک از شرکت‌های همکار، ارائه شود.</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>به استناد ماده (۲۲) آیین‌نامه تشخیص صلاحیت پیمانکاران طرح و ساخت صنعتی، موضوع مصوبه شماره ۵۸۵۶۷/ت/۲۱۸۱۱ هـ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ هیئت محترم وزیران و در چارچوب نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور (مصوبه شماره ۲۴۵۲۵/ت/۱۴۸۹۸ هـ مورخ ۱۳۷۵/۴/۴ هیئت وزیران)، به پیوست، «دستورالعمل ارزشیابی پیمانکاران» از مجموعه ضوابط اجرایی طرح و ساخت در پروژه‌های صنعتی، ابلاغ می‌شود.</p> <p>۱. هدف و دامنه کاربرد</p> <p>این دستورالعمل، سطح کیفیت عملکرد پیمانکاران طرح و ساخت را در کارهای صنعتی تعیین می‌کند.</p> <p>این دستورالعمل، پیمانکاران را که دارای گواهی صلاحیت برای اجرای پروژه‌های صنعتی به روش طرح و ساخت هستند، شامل می‌شود.</p> <p>۲. تعاریف</p> <p>۱-۲. ارزشیابی</p> <p>ارزشیابی، فرآیندی است که سطح کیفیت کارهای درحال انجام و یا انجام شده به وسیله پیمانکاران طرح و ساخت را در دوره زمانی معین، طبق این دستورالعمل تعیین می‌کند.</p> <p>۲-۲. شاخص ارزشیابی</p> <p>عددی است که براساس بند «۶» این دستورالعمل تعیین می‌شود و به‌عنوان مبنای مقایسه پیمانکاران طرح و ساخت، مورد استفاده قرار می‌گیرد.</p> <p>۳-۲. دوره ارزشیابی</p> <p>ارزشیابی پیمانکاران طرح و ساخت، هر چهار سال یکبار انجام می‌شود.</p> <p>۴-۲. کمیته بازنظری</p> <p>کمیته‌ای است که وظایف مقرر در بند «۴ - ۱» این دستورالعمل را برعهده دارد و از اشخاص زیر تشکیل می‌شود:</p> <p>- مدیرکل دفتر امور مشاوران و پیمانکاران (رئیس کمیته).</p> <p>- نماینده یکی از دستگاه‌های اجرایی در رشته مربوط، برحسب مورد.</p> <p>- نماینده انجمن صنفی مربوط.</p>	<p>دستورالعمل ارزشیابی پیمانکاران طرح و ساخت صنعتی بخشنامه شماره ۵۰/۷۹ - ۱۰/۱۴۲ مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۰ هیئت وزیران</p>	<p>۱۲</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۳. معیارهای ارزشیابی ارزشیابی پیمانکاران طرح و ساخت، با توجه به عوامل زیر انجام می‌شود:</p> <ul style="list-style-type: none"> - کیفیت خدمات - مدیریت و ارتقای سطح علمی - نوآوری و خلاقیت ۱-۳. کیفیت خدمات <p>کیفیت خدمات، برای کارهایی که خاتمه یافته و یا حداقل ۰۰ درصد آن تا پایان دوره ارزشیابی انجام شده است، طبق ردیف‌های زیر مورد بررسی قرار می‌گیرد.</p> <ul style="list-style-type: none"> ۱-۱-۳. مهندسی بنیادی - انتخاب فناوری مناسب. - کیفیت و کفایت نقشه‌ها و نمودارهای موازنه مواد و انرژی، جریان فرآیند (PFD)، لوله‌کشی و ابزار دقیق (PID)، در انطباق با نیازهای تعیین شده در مطالعات مهندسی مفهومی. - کامل بودن مشخصات فنی تجهیزات و مصالح و نقشه‌های شماتیک تجهیزات. - کیفیت و کفایت نقشه‌های تکخطی برق و انتخاب سیستم کنترل مناسب. - کیفیت مطالعات ایمنی فرآیند. - کیفیت جانمایی کلی طرح. - کیفیت بررسی آثار زیست‌محیطی طرح. - انتخاب استانداردهای معتبر و ضریب‌های محاسباتی مناسب. - انجام مهندسی ارزش. 		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>۳-۱-۲. مهندسی تفصیلی</p> <p>- آرایش مناسب تجهیزات و لوله‌کشی‌ها از نظر بهره‌برداری و تعمیرات.</p> <p>- کیفیت نقشه‌ها و مدارک و کامل بودن آنها و عدم نیاز به تجدیدنظرهای متعدد.</p> <p>- کیفیت و دقت مشخصات فنی تجهیزات و لوله‌کشی‌ها.</p> <p>- کیفیت طراحی سیویل و سازه.</p> <p>- انطباق نقشه‌ها و مدارک بخش‌های مختلف با یکدیگر.</p> <p>- رعایت استانداردهای تعیین شده در مراحل قبلی.</p> <p>۳-۱-۳. تدارک تجهیزات و مصالح</p> <p>- رعایت دقیق مشخصات فنی تأیید شده در خرید و حمل.</p> <p>- کامل بودن مدارک بازرسی فنی تجهیزات و مصالح.</p> <p>- کامل بودن مدارک مرتبط با تحویل تجهیزات، مصالح، لوازم یدکی و مواد شیمیایی.</p> <p>- کیفیت مناسب انبارداری مصالح و تجهیزات، در دوران نصب و راه‌اندازی.</p> <p>۳-۱-۴. ساختمان و نصب و راه‌اندازی</p> <p>- کیفیت اجرای عملیات ساختمان و نصب.</p> <p>- کامل بودن و دقت مدارک کنترل کیفی و بازرسی فنی عملیات اجرایی.</p> <p>- کامل بودن مدارک و دستورالعمل‌های راه‌اندازی، بهره‌برداری و نگهداری.</p> <p>- انجام مراحل راه‌اندازی با حداقل مشکلات و تکرار عملیات.</p> <p>- انجام آزمایش‌های کارآیی و دریافت نتایج، با کمترین انحراف از مشخصات تعیین شده در قرارداد.</p> <p>- چگونگی تغییرات مبلغ قرارداد.</p> <p>- انتقال دانش فنی و آموزش نیروهای بهره‌دار.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>- کیفیت نقشه‌های چون ساخت، مستندسازی طرح.</p> <p>۲-۱-۵. رعایت برنامه زمانبندی</p> <p>۲-۱-۶. سهولت در بهره‌برداری و نگهداری</p> <p>۲-۲. مدیریت و ارتقای سطح علمی</p> <p>۲-۳. داشتن سیستم‌های کنترلی، به‌منظور مدیریت صحیح برای اجرای طرح‌ها، شامل:</p> <p>- مدیریت محدوده کارهای اصلی طرح‌ها.</p> <p>- مدیریت زمانی طرح‌ها.</p> <p>- مدیریت هزینه طرح‌ها.</p> <p>- مدیریت منابع انسانی طرح‌ها.</p> <p>- مدیریت مهندسی طرح‌ها.</p> <p>- مدیریت تدارکات طرح‌ها.</p> <p>- مدیریت عملیات اجرایی طرح‌ها.</p> <p>- مدیریت کیفیت طرح‌ها.</p> <p>- مدیریت خسارت‌پذیری طرح‌ها.</p> <p>- مدیریت ارتباطات طرح‌ها.</p> <p>۲-۳-۲. آموزش کارکنان سطح علمی آنها.</p> <p>۲-۳-۳. عضویت در مجامع علمی.</p> <p>۲-۳-۴. نوآوری و خلاقیت</p> <p>- داشتن ابتکار و ارائه راه‌حل‌های جدید.</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>- داشتن رضایت‌نامه و یا تشویق، ازسوی دستگاه‌های اجرایی.</p> <p>- داشتن تحقیقات، تألیفات و ارائه مقالات.</p> <p>- احراز رتبه پیمانکار طرح و ساخت شایسته در مسابقات.</p> <p>۴. وظایف عوامل دست‌اندرکار ارزشیابی</p> <p>۱-۴. دستگاه‌های اجرایی</p> <p>دستگاه‌های اجرایی، جدول ۱ پیوست را در موارد زیر تکمیل می‌نماید و آن را برای دفتر مشاوران و پیمانکاران ارسال می‌دارند.</p> <p>تبصره - هرگاه طرح دارای مشاور کارفرما باشد، جدول شماره یک پیوست، به وسیله وی نیز تکمیل و به دفتر امور مشاوران و پیمانکاران ارسال می‌شود.</p> <p>۱-۱-۴. اطلاعات مربوط به تمام طرح‌هایی که به وسیله پیمانکاران طرح و ساخت، اجرا و خاتمه یافته است.</p> <p>۲-۱-۴. اطلاعات مربوط به تمام طرح‌هایی که بیش از ۵۰ درصد عملیات اجرایی آنها، به وسیله پیمانکار طرح و ساخت تا پایان دوره ارزشیابی انجام شده است.</p> <p>۲-۴. دفتر بخش سازمان</p> <p>دفتر بخشی سازمان جدول ۲ پیوست را در مورد طرح‌های خاتمه‌یافته و یا طرح‌هایی که تا پایان دوره ارزشیابی بیش از ۵۰ درصد آن انجام شده و از آنها بازدید کرده‌اند، تکمیل می‌کنند و آن را برای دفتر امور مشاوران و پیمانکاران ارسال می‌دارند.</p> <p>۳-۴. دفتر امور مشاوران و پیمانکاران سازمان</p> <p>۱-۳-۴. جمع‌آوری اطلاعات و جدول‌های دریافت شده ازسوی دستگاه‌های اجرایی، دفتر بخشی، مشاور کارفرما و پیمانکار طرح و ساخت.</p> <p>۲-۳-۴. تکمیل و امتیاز دادن جدول‌های ۱-۳ و ۲-۳، با توجه به مستندهایی که ازسوی پیمانکار طرح و ساخت ارسال شده است.</p> <p>۳-۳-۴. ارزشیابی پیمانکاران طرح و ساخت و تعیین شاخص ارزشیابی آنها طبق این دستورالعمل.</p> <p>۴-۳-۴. ایجاد بانک اطلاعات و شبکه اطلاع‌رسانی ارزشیابی پیمانکاران طرح و ساخت.</p> <p>۵-۳-۴. بازدید از شرکت‌های پیمانکاری طرح و ساخت و بررسی صحت اطلاعات و سوابق آنها به‌طور موردی.</p> <p>تبصره - پیمانکاران طرح و ساخت در پایان هر دوره ارزشیابی، تنها قسمت مشخصات و اطلاعات کلی قرارداد و قسمت اظهارنظر کلی را از جدول</p>		

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
		<p>۱. برای طرح‌هایی که در آن دوره، تکمیل شده و یا حداقل ۵۰ درصد آن به انجام رسیده است، تکمیل می‌کنند و همراه با مستندهای مربوط به جدول‌های ۱-۲ و ۲-۳، به دفتر امور مشاوران و پیمانکاران ارسال می‌دارند.</p> <p>۲-۴. کمیته بازنگری</p> <p>۱-۴-۱. اصلاح و بازنگری کاربرگ‌ها در چارچوب دستورالعمل.</p> <p>۲-۴-۲. رسیدگی به تقاضای تجدیدنظر پیمانکاران طرح و ساخت، در مورد نتیجه ارزیابی.</p> <p>تبصره - در صورت نیاز کمیته بازنگری به بازدید از طرح و بررسی کارشناسی، دفتر امور مشاوران و پیمانکاران، اقدام‌های لازم را به عمل می‌آورد.</p> <p>۵. نحوه ارزیابی</p> <p>دفتر امور مشاوران و پیمانکاران، جدول‌هایی را که به وسیله دستگاه اجرایی، مدیر طرح، مشاور طرح، دفتر بخشی مربوط، تکمیل و ارسال شده و جدول‌های ۱-۲ و ۲-۳ را که خود تکمیل نموده است، جمع‌آوری کرده و طبق بند «۶» این دستورالعمل، پیمانکاران طرح و ساخت را ارزیابی می‌نماید و شاخص ارزیابی را برای آنها به‌دست می‌آورد، سپس، شاخص به‌دست آمده را به ترتیب نزولی مرتب نموده و با شماره ردیف در جدولی تنظیم می‌کند. دفتر امور مشاوران و پیمانکاران، نتیجه ارزیابی خود را داشته باشد، موضوع را حداکثر یک ماه پس از دریافت نتیجه ارزیابی، هرگاه پیمانکار طرح و ساخت تقاضای تجدیدنظر در نتیجه ارزیابی خود را داشته باشد، موضوع را حداکثر یک ماه پس از دریافت نتیجه ارزیابی، به دفتر امور مشاوران و پیمانکاران گزارش می‌کند. تقاضای وی در کمیته بازنگری مطرح شده و پس از بررسی، نتیجه نهایی حداکثر ظرف مدت سه ماه، از سوی کمیته اعلام می‌گردد. پس از آن، دفتر امور مشاوران و پیمانکاران، فهرست نهایی شاخص ارزیابی پیمانکاران را اعلام می‌نماید.</p> <p>۶. محاسبه شاخص ارزیابی</p> <p>۱-۶. نمره ارزیابی مربوط به کیفیت خدمات انجام شده (موضوع بند «۳-۱»)، برای هر طرح با توجه به جدول ۱، که به وسیله دستگاه اجرایی، مشاور کارفرما یا مدیر طرح و جدول ۲ که به وسیله دفتر بخشی تکمیل شده است، از رابطه ۱ به‌دست می‌آید:</p> <p>رابطه ۱</p> <p>در این رابطه، a، امتیاز به‌دست آمده از جدول‌های مربوط به هر یک از عوامل یاد شده در این بند (برای عالی $a = 4$، برای خوب $a = 3$ و برای ضعیف $a = 1$ است) و b، ضریب وزنی مربوط به آن عامل، از همان جدول است.</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>هرگاه پیمانکار دارای چند طرح برای ارزشیابی باشد، محاسبه میانگین نمره آنها، از رابطه ۲ به‌دست می‌آید.</p> <p>رابطه ۲</p> <p>که در این رابطه از رابطه ۱ به‌دست می‌آید و Π شمار طرح‌هاست.</p> <p>۲-۶. امتیاز مدیریت و ارتقای سطح علمی (موضوع بند «۳-۲»)، طبق رابطه زیر محاسبه می‌شود:</p> <p>رابطه ۳</p> <p>که در این رابطه، a امتیاز به‌دست آمده از جدول ۳-۱ و b ضریب وزنی مربوط به آن عامل، از همان جدول است.</p> <p>۳-۶. امتیاز نوآوری و خلاقیت (موضوع بند «۳-۱»)، از رابطه زیر به‌دست می‌آید:</p> <p>رابطه ۴</p> <p>در این رابطه، a امتیاز به‌دست آمده از جدول ۳-۲ و b ضریب وزنی از همان جدول است.</p> <p>۴-۶. شاخص ارزشیابی از رابطه زیر به‌دست می‌آید.</p> <p>رابطه ۵</p> <p>تبصره - هرگاه پیمانکار طرح و ساخت در طول دوره ارزشیابی، طرحی را انجام نداده باشد، شاخص ارزشیابی قبلی وی، برای آن دوره در نظر گرفته می‌شود.</p> <p>۷. تأثیر ارزشیابی</p> <p>۱-۷. پیمانکار طرح و ساخت که بالاترین شاخص ارزشیابی را در هر رشته و نوع گواهی صلاحیت به‌دست آورده‌اند، ازسوی معاون امور فنی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، مورد تشویق قرار می‌گیرند.</p> <p>۲-۷. در ارجاع کار به پیمانکاران طرح و ساخت، شاخص‌های ارزشیابی به‌عنوان امتیاز برای ارزیابی توان اجرای کار آنها مورد توجه قرار می‌گیرد.</p> <p>۳-۷. به پیمانکارانی که شاخص ارزشیابی کمتر از ۷۰ را به‌دست آورده‌اند، ازسوی دفتر امور مشاوران و پیمانکاران یادآوری می‌شود تا نسبت به اصلاح عملکردشان اقدام کنند. هرگاه در دو دوره متوالی، نتیجه ارزشیابی پیمانکاری کمتر از ۷۰ باشد، موضوع برای لغو صلاحیت او به کمیته بازنگری ارجاع می‌شود و کمیته بازنگری در این مورد اتخاذ تصمیم می‌کند.</p>		

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
		<p>جدول ۱. شرح عوامل ارزشیابی برای تعیین کیفیت خدمات شماره دستگاه:</p> <p>نام دستگاه اجرایی: نام مدیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی: نام مجری طرح: نام طرح: نام پروژه: نام مشاور کارفرما: نام پیمانکار طرح و ساخت: تاریخ شروع پیمان: مدت پیمان (ماه) اولیه: نهایی نهایی نحوه انتخاب پیمانکار مناقصه: ترک مناقصه: درصد پیشرفت کار: ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی ۱-۲. مهندسی بنیادی: الف) انتخاب فناوری مناسب ب) کیفیت نقشه‌ها و نمودارهای موازنه مواد و انرژی، جریان فرآیند لوله‌کشی و ابزار دقیق، در انطباق با نیازهای تعیین شده در مرحله مهندسی مفهومی ج) کامل بودن مشخصات فنی تجهیزات و مصالح و نقشه‌های شماتیک تجهیزات د) کیفیت نقشه‌های تک خطی برق و انتخاب سیستم کنترل مناسب هـ) کیفیت مطالعات ایمنی فرآیند و) کیفیت جانمایی کلی طرح ز) کیفیت بررسی آثار زیست‌محیطی طرح</p>
۱۰		شماره تلفن: محل اجرا: نام مدیر طرح: نام مدیر پروژه پیمانکار: شماره تلفن: شماره تلفن:
۷		شماره تلفن:
۷		شماره تلفن:
۷		شماره تلفن:
۷		شماره تلفن:
۸		شماره تلفن:
۷		شماره تلفن:

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
۹		ح) انتخاب استانداردهای معتبر و ضریب‌های محاسباتی مناسب
۶		ط) انجام مهندسی ارزش ۲-۱-۲. مهندسی تفصیلی:
۷		الف) آرایش مناسب تجهیزات و لوله‌کشی‌ها از نظر بهره‌برداری و تعمیرات
۵		ب) کیفیت نقشه‌ها و مدارک، کامل بودن آنها و عدم نیاز به تجدیدنظرهای متعدد
۶		ج) کیفیت و دقت مشخصات فنی تجهیزات و لوله‌کشی‌ها
۶		د) کیفیت طراحی سیویل و سازه
۶		هـ) انطباق نقشه‌ها و مدارک بخش‌های مختلف با یکدیگر
۵		و) رعایت استانداردهای تعیین شده در مراحل قبلی
۱۰		۳-۱-۲. تدارک تجهیزات و مصالح: الف) رعایت دقیق مشخصات فنی تأیید شده در خرید و حمل
۷		ب) کامل بودن مدارک بازرسی فنی تجهیزات و مصالح
۵		ج) کامل بودن مدارک بازرسی فنی تجهیزات و مصالح
۶		د) کیفیت مناسب انبارداری مصالح و تجهیزات در دوران نصب و راه‌اندازی
۱۰		۳-۱-۴. ساختمان و نصب و راه‌اندازی: الف) کیفیت اجرای عملیات ساختمان و نصب
۷		ب) کامل بودن و دقت مدارک کنترل کیفی و بازرسی فنی عملیات اجرایی
۷		ج) کامل بودن مدارک و دستورالعمل‌های راه‌اندازی، بهره‌برداری و نگهداری
۷		د) انجام مراحل راه‌اندازی با حداقل مشکلات و تکرار عملیات
۹		هـ) انجام آزمایش‌های کارآیی و دریافت نتایج با کمترین انحراف از مشخصات تعیین شده در قرارداد
۹		و) چگونگی تغییرات مبلغ قرارداد
۶		ز) انتقال دانش فنی و آموزش نیروهای بهره‌بردار

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
۴	ح) کیفیت نقشه‌های چون ساخت	
۶	ط) مستندسازی طرح	
۱۰	۲-۱-۵. رعایت برنامه زمان‌بندی	
۹	۲-۱-۶. سهولت در بهره‌برداری و نگهداری	
	اظهار نظرهای کلی	
	نام و مشخصات تکمیل کننده:	امضا:
	نام و مشخصات مدیر مسئول:	امضا:
		تاریخ:

جدول ۲. شرح عوامل برای تعیین کیفیت خدمات

«مربوط به دفاتر بخشی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور»

گروه بازدیدکننده:

نام دفتر:

شماره تلفن:

نام پروژه:

شماره طرح:

محل اجرا:

نام مجری طرح:

نام پیمانکار طرح و ساخت:

شماره تلفن:

شماره تلفن:

نام مدیر پروژه پیمانکار:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

مدت پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

تاریخ تنظیم گزارش:

درصد کار انجام شده:

تاریخ شروع پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

تاریخ شروع پیمان:

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
۱۰	ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی	الف) انتخاب فناوری مناسب ب) کیفیت جانمایی طرح ج) انجام مهندسی ارزش د) کیفیت مناسب انبارداری مصالح و تجهیزات هـ) کیفیت اجرای عملیات ساختمان و نصب و) چگونگی تغییرات در مبلغ قرارداد ز) مستندسازی
۸	ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی	ح) رعایت برنامه زمانی ط) سهولت در بهره‌برداری و نگهداری ظواهر نظریه‌های کلی
۶	ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی	نام و مشخصات تکمیل‌کننده: نام و مشخصات مدیرکل دفتر بخشی:
۶	ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی	امضا: امضا: تاریخ:
۱۰	ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی	جدول ۳- ۱. شرح عوامل مدیریت و ارتقای سطح علمی ۲- ۱. داشتن سیستم‌های کنترل برای اعمال مدیریت صحیح برای اجرای طرح‌ها، شامل: الف) مدیریت محدوده کارهای اصلی طرح‌ها ب) مدیریت زمانی طرح‌ها ج) مدیریت هزینه طرح‌ها
۹	ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی	۷
۶	ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی	۸
۱۰	ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی	۹
۹	ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی	

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
۸	مدیریت منابع انسانی طرح‌ها	
۹	مدیریت مهندسی طرح‌ها	
۸	مدیریت تدارکات طرح‌ه	
۹	مدیریت عملیات اجرایی طرح‌ها	
۱۰	مدیریت کیفیت طرح‌ها	
۶	مدیریت خسارت‌پذیری طرح‌ها	
۵	مدیریت ارتباطات طرح‌ها	
۷	آموزش کارکنان و ارتقای سطح علمی آنها نام و مشخصات تکمیل‌کننده: نام و مشخصات مدیرکل دفتر امور مشاوران و پیمانکاران: نام و مشخصات مدیرکل دفتر امور مشاوران و پیمانکاران:	امضا: تاریخ: امضا: تاریخ:
	ردیف شرح عوامل عالی (۴) خوب (۳) متوسط (۲) ضعیف (۱) ضریب وزنی	جدول ۳- ۲. شرح عوامل نوآوری و خلاقیت
۱۰	داشتن ابتکار و ارائه راه‌حل‌های جدید	امضا: تاریخ:
۶	داشتن رضایتنامه و تشویق از سوی دستگاه‌های اجرایی	
۸	داشتن تحقیقات، تألیفات و ارائه مقالات	
۶	احراز پیمانکار طرح و ساخت شایسته، در مسابقات	
۵	عضویت در مجامع صنفی و حرفه‌ای نام و مشخصات تکمیل‌کننده: نام و مشخصات مدیرکل دفتر امور مشاوران و پیمانکاران:	امضا: تاریخ: امضا: تاریخ:

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۵ بنابه پیشنهاد مشترک شماره ۱۰۲۰۷۴۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲ وزارت صنایع و معادن و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد اصل یکصدوسی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:</p> <p>۱. به پیمانکاران و سازندگان داخلی بخش غیردولتی که در مناقصه‌های بین‌المللی طرح‌های عمرانی و صنعتی با شرایط تأمین اعتبار (فاینانس) شرکت نموده و برنده مناقصه شوند، تا هفتاد درصد (۷۰ درصد) حجم قرارداد، وام ارزی و یا تسهیلات ریالی از محل حساب ذخیره ارزی و با رعایت ضوابط و مقررات آن، تسهیلات بانکی یا وجوه اداره شده اعطا می‌گردد.</p> <p>سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مکلف است با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ظرف مدت دو ماه روش اجرایی اعطای تسهیلات ارزی و ریالی موضوع این بند و نحوه دریافت وثیقه و شرایط بازپرداخت را تنظیم و ابلاغ نماید.</p> <p>۲. محصولات تولیدی غیرانحصاری و غیرایرانه‌ای (ایرانه مستقیم) که واردات آنها صرفاً با روش تعرفه‌ای صورت می‌گیرد، مشروط به اینکه به تشخیص کمیته ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات در تعیین تعرفه، رعایت حقوق مصرف‌کنندگان شده باشد، مشمول قیمتگذاری نمی‌گردند.</p> <p>۳. کلیه وزارتخانه‌ها و سازمان‌هایی که واردات کالا منوط به اجازه آنهاست باید ضوابط فنی مورد نظر را به وزارت بازرگانی ارائه نمایند، به نحوی که از ابتدای سال ۱۳۸۱ موانع غیرتعرفه‌ای واردات مواد اولیه، قطعات، تجهیزات و ماشین‌آلات صنعتی به کلی حذف و معیارها و ضوابط فنی اعلام شده جایگزین آن گردد.</p> <p>۴. وزارت بازرگانی مکلف است تعرفه‌های ترجیحی گمرکات خاص را به نسبت معکوس افزایش میزان تعرفه‌ها نسبت به ابتدای سال ۱۳۸۰ تعدیل و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.</p> <p>۵. به لحاظ ضرورت رقابتی شدن کیفیت خدمات و کاهش هزینه‌های بیمه تأمین اجتماعی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مکلف است تا با انجام مطالعات تطبیقی، پیشنهاد متعادل نمودن نرخ خدمات بیمه را ظرف یک سال تهیه و به دولت ارائه نماید.</p> <p>۶. کارگروه سه‌جانبه‌ای متشکل از وزارت کار و امور اجتماعی (مسئول کمیته) و وزارتخانه‌های صنایع و معادن و امور اقتصادی و دارایی و تشکلهای مدنی عالی کارگری و کارفرمایی مأموریت می‌یابد تا به منظور استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود قانون کار و در جهت انعطاف‌پذیری روابط و محیط کار، مطالعه و بررسی لازم را انجام داده و ظرف مدت ۶ ماه پیشنهادهای اصلاحی لازم در مورد قانون کار و آیین‌نامه‌های مربوط</p>	<p>بازسازی و نوسازی صنایع مصوبه شماره ۱۹۲۵/ت ۲۵۲۴ هـ مورخ ۱۳۸۱/۲/۳۱ هیئت وزیران</p>	<p>۱۳</p>

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
		<p>را به دولت تقدیم نماید. در مواردی که نیاز به اقدامات جبرانی باشد، کمیته یاد شده با مسئولیت وزیر امور اقتصادی و دارایی و عضویت وزیر بازرگانی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نسبت به موضوع رسیدگی و پیشنهادهای لازم را به هیئت وزیران ارائه خواهد نمود.</p> <p>۷. وزرات امور اقتصادی و دارایی مأموریت می‌یابد با همکاری وزارتخانه‌های بازرگانی، دادگستری، صنایع و معادن و کار و امور اجتماعی ظرف مدت ۶ ماه اصلاحات لازم در قانون تجارت - مصوب ۱۳۱۱ - را برای تسهیل ادغام شرکت‌ها، تشکیل شرکت‌های مادر، گروه شرکت‌ها و کنسرسیوم‌ها، همچنین تسهیل شرایط برای انحلال شرکت‌ها را تهیه و به هیئت وزیران ارائه نماید.</p> <p>۸. تا ایجاد رقابت کامل در بازارهای نظیر بازارهای مالی و پولی، بازار کار و سایر بازارها و امکان مقایسه شرایط آنها با سایر کشورها، بخشی از هزینه‌های اضافی تولید از طریق تشویق‌ها و حمایت‌های مناسب جبران گردد.</p> <p>برای تحقق این امر، کارگروهی با مسئولیت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و نمایندگان وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، امور اقتصادی و دارایی، صنایع و معادن، تعاون، جهاد کشاورزی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مأموریت می‌یابد تا ضمن تنظیم و ارائه برنامه رقابتی کردن موارد فوق ظرف مدت ۶ ماه میزان تشویق‌ها و حمایت‌های جبرانی را نیز تعیین نماید.</p> <p>۹. وزارتخانه‌ها، بانک‌ها و مؤسسات دولتی موظفند قبل از صدور اجرائیه و درخواست اجرای احکام توقیف تمام یا بخشی از دارایی واحدهای صنعتی، هیئت حمایت از صنایع را مطلع سازند. هیئت یاد شده در صورتی که حسب شرایط مقرر قانونی تصمیم به اداره واحد مربوط بگیرد، می‌تواند مدیریت آن را به شرکت‌های سرمایه‌گذار یا سازمان‌های صنعتی دستگاه‌های ذینفع واگذار نماید. تصمیمات و اقدام‌های هیئت، نافذ و وظایف و اختیارات وزارتخانه‌ها، بانک‌ها و مؤسسات دولتی ذریبند نخواهد بود.</p> <p>۱۰. برای رفع مشکل واحدهایی که گردش اقتصادی نامناسبی داشته و مالکان و مدیران آنها نسبت به اصلاح ساختار مالی و اقتصادی آنها اقدام نمی‌نمایند و در اجرای ماده (۱۱۹) قانون تجارت با مشکل مواجه می‌گردند، کمیسیون رسیدگی به مشکلات واحدهای صنعتی موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۱۹۵۵ مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۱۴ هیئت وزیران مأموریت می‌یابد تا مشکلات اداری و اجتماعی انحلال آنها را در چارچوب قوانین و مقررات قانونی مربوط رفع نماید.</p> <p>۱۱. وزارت صنایع و معادن موظف است ظرف مدت یک سال یا مدت مندرج در هر بند وظایف زیر را رأساً یا با همکاری وزارتخانه‌های مرتبط انجام دهد:</p>

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>(الف) تدوین استراتژی توسعه صنعتی و تبیین چشم‌انداز تحولات تکنولوژیکی و صنایع نوظهور و جایگاه رشته‌های اصلی صنعتی در تولید و صادرات کشور به‌منظور هدایت منابع و سرمایه‌ها به فعالیت‌های پربازده و کم‌آلاینده و ارتقای مستمر قابلیت‌های رقابت‌پذیری صنایع کشور.</p> <p>(ب) تهیه، تنظیم و ارائه طرح گسترش مدیریت علمی در شرکت‌های صنعتی و طراحی شناسایی و تشویق مدیران صنعتی برجسته و پشتیبانی از شرکت‌های صنعتی پیش‌تاز کشور.</p> <p>(ج) طراحی نظام پشتیبانی از توسعه مؤسسات و نهادهای ارائه‌دهنده خدمات مدیریت، به‌منظور حمایت از آموزش و پژوهش در زمینه مدیریت تکنولوژی، مدیریت بازرگانی (بازاریابی در بازارهای خارج)، مدیریت انرژی، مدیریت زیست‌محیطی، ارتقای بهره‌وری، توسعه محصول و موارد مشابه.</p> <p>(د) طراحی نظام کمک به طرح‌های پژوهشی و مشاوره‌ای، بهبود و توسعه ظرفیت‌های مدیریت، با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.</p> <p>(هـ) بررسی روش‌های بازیافت مواد زائد محصولات صنعتی و طراحی نظام تشویق و جبران هزینه‌های بازیافت.</p> <p>(و) پیشگیری جهت طراحی و ساماندهی جایزه ملی بهره‌وری توسط سازمان ملی بهره‌وری.</p> <p>(ز) برنامه‌ریزی جهت تحقیق و اثر بخشی سیاست حمایت از بهینه‌سازی مصرف انرژی در فرآیند و محصولات صنعتی.</p> <p>(ح) سازماندهی جهت انجام آزمون‌ها، صدور گواهینامه و تأیید صلاحیت‌ها براساس استانداردها، راهنماها و دستورالعمل‌های سازمان بین‌المللی استاندارد در جهت ایجاد زمینه شناسایی متقابل گواهینامه‌های صادره توسط مؤسسه استاندارد ایران و مؤسسات استاندارد کشورهای طرف تجاری، توسط مؤسسه استاندارد.</p> <p>(ط) پیگیری و نظارت بر تنظیم و ارائه برنامه ارتقای سطح خدمات بعد از فروش برای کالاهای خاص و اولویت‌دار به‌ویژه خودرو و لوازم خانگی توسط واحدهای تولیدی و تشکل‌های ذربط با همکاری وزارت بازرگانی براساس برنامه‌ای که ظرف مدت ۶ ماه تهیه و اعلام می‌گردد.</p> <p>(ی) تنظیم نظام گردآوری، پردازش و انتشار اطلاعات صنعتی، به ویژه از طریق شبکه‌های اطلاع‌رسانی براساس برنامه‌ای که ظرف مدت شش‌ماه تنظیم می‌شود.</p> <p>(ک) پیگیری و کمک به تشکل‌ها و شرکت‌های بزرگ صنعتی برای طراحی استراتژی توسعه صادرات، همکاری خارجی، برنامه‌های ارتقای بهره‌وری، توسعه منابع انسانی و آموزش‌های مدیریتی در زمینه‌های بازاریابی، مذاکرات تجاری و حقوق بین‌الملل، سازماندهی، مدیریت تکنولوژی،</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>مدیریت کیفیت و زیست‌محیطی.</p> <p>ل) تنظیم و اعلام روش اجرایی ماده (۵) قانون تأسیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در مورد مشارکت یا مدیریت واحدهای صنعتی برای تسریع نوسازی آنها و انجام اقدام‌های زیر توسط سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران.</p> <p>۱. سازماندهی مشاورین صنعتی جهت کمک به تنظیم و بررسی برنامه‌های ارتقای سطح مدیریت، منابع انسانی، توسعه محصول، فناوری تولید و توجیه فنی، اقتصادی و مالی طرح‌های نوسازی واحدهای صنعتی.</p> <p>۲. ارائه خدمات مشاوره‌ای و آموزشی جهت توسعه ظرفیت‌های مدیریت علمی و فنی، تدارک، عرضه و آموزش نرم‌افزارهای مدیریت، فناوری‌های برتر، ارائه مشاوره در زمینه تأمین منابع مالی، ارائه کمک‌های فنی و تکنولوژی برای توسعه محصول، بهبود کیفیت، ارتقای بهره‌وری، توسعه بازار.</p> <p>۱۲. در اجرای بند «ب» ماده (۱۱۶) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، وزارت بازرگانی مکلف است مراکز اطلاع‌رسانی در زمینه‌های زیر را ساماندهی و فعال نماید:</p> <p>الف) تعرفه‌های گمرکی و مالیات و عوارض بر واردات کشورهای طرف تجاری.</p> <p>ب) موانع غیرتعرفه‌ای و الزامات فنی بازارهای هدف.</p> <p>ج) اقلام مهم وارداتی و صادراتی بازارهای هدف.</p> <p>د) اطلاعات و آمار مربوط به آگاهی‌های بازار و محصول.</p> <p>هـ) اطلاعات و آمار مربوط به حمایت‌های یارانه‌ای محصولات و مواد اولیه صنعتی کشورهای طرف تجاری با جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>۱۳. به‌منظور توسعه سطح همکاری بین دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و بخش صنعت، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و صنایع و معادن مأموریت می‌یابند تا راهکارهای عملی تحقق این امر را با هدف گسترش نوآوری، افزایش رقابت‌پذیری، بهبود مستمر کیفیت و ارتقای سطح فناوری و توسعه محصول، طراحی و هماهنگ نمایند.</p> <p>۱۴. استادان دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی که به فرصت مطالعاتی اعزام می‌شوند می‌توانند با موافقت وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و صنایع و معادن فرصت مطالعاتی خود را در واحد صنعتی داخل کشور انجام دهند و از کلیه امتیازات مربوط به زمینه‌های مطالعاتی برخوردار</p>		

متن قانون	عنوان قانون	ردیف
<p>شوند. وزارتخانه‌های مذکور موظفند ظرف مدت ۶ ماه ضوابط اجرای این بند را تنظیم و اعلام نمایند.</p> <p>۱۵. جریمه‌های تأخیر در پرداخت بدهی‌های بانکی، مالیات و بیمه واحدهای صنعتی که تا پایان سال ۱۳۸۱ تسویه نشود، در چارچوب قوانین و مقررات، مشمول بخشودگی می‌گردد. در صورتی که معافیت از پرداخت جریمه منوط به اخذ تصمیم در دستگاه‌های اجرایی باشد، مراجع مربوط طی مدت دو ماه تصمیمات لازم را برای تحقق این سیاست، اتخاذ و ابلاغ خواهند نمود.</p> <p>۱۶. به‌منظور کمک به صندوق‌های غیردولتی توسعه تکنولوژی موضوع ماده (۱۰۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و پرداخت حق لیسانس و انتقال تکنولوژی به‌ویژه از دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی به واحدهای صنعتی با پیشنهاد وزارت صنایع و معادن، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کور اعتبارات لازم را در بودجه‌های سالیانه وزارت صنایع و معادن پیش‌بینی می‌نماید.</p> <p>۱۷. به‌منظور اجرای طرح کارروزی و استفاده از نیروی تحصیلکرده و جوان کشور در اصلاح ساختار منابع انسانی و فنی واحدهای صنعتی و تقویت ظرفیت کارآفرینی و اجرای برنامه‌های افزایش بهره‌وری و طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی و حمایت از توسعه تکنولوژی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در سال‌های باقیمانده برنامه سوم، سالیانه اعتبارات مورد نیاز را در ردیف‌های مربوط به بودجه وزارت صنایع و معادن و وزارت کار و امور اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای) پیش‌بینی می‌نماید تا از طریق آن وزارتخانه در موارد فوق‌الذکر هزینه گردد.</p> <p>۱۸. به‌منظور جبران هزینه‌های محیطی در قیمت تمام شده محصولات صنعتی و در جهت رقابتی شدن قیمت‌ها در بازار صادراتی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با پیشنهاد وزارتخانه‌های صنایع و معادن و بازرگانی اعتبارات لازم جهت تشویق صادرات کالاهای صنعتی را در بودجه‌های سالیانه پیش‌بینی می‌نماید.</p> <p>کالاهای مشمول این بند و میزان تشویق با پیشنهاد وزارت صنایع و معادن و در صنایعی که مواد اولیه آن توسط بخش کشاورزی تأمین می‌شود، با پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و تصویب شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی خواهد بود.</p> <p>۱۹. در مورد آن دسته از رشته‌های صنعتی که به تشخیص کمیته‌ای متشکل از وزارتخانه‌های صنایع و معادن (مسئول کمیته)، کار و امور اجتماعی، امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، به‌علت قیمتگذاری و یا سایر سیاست‌های خاص دولت با مشکلات مالی جهت نوسازی صنایع مواجه گردیده‌اند، در صورتی که طرح نوسازی واحد که توجیه فنی و اقتصادی آن</p>		

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
		<p>به تأیید بانک عامل مربوط برسد، از محل حساب ذخیره ارزی تسهیلات با نرخ یک درصد کمتر از نرخ رایج در سایر موارد اعطا خواهد گردید. تسهیلات ریالی این دسته واحدها براساس شرایط و ضوابطی که به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد، مشخص خواهد گردید.</p> <p>۲۰. در صورت کافی نبودن منابع صندوق بیمه بیکاری، برای پوشش اصلاح ساختار نیروی انسانی واحدهای صنعتی، منابع لازم با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در بودجه‌های سالیانه پیش‌بینی و پرداخت می‌شود</p>
۱۴	<p>نظارت بر عملکرد صحیح بر اجرای قانون حداکثر استفاده از ... بند «۲ و ۳» صورتجلسه مورخ ۱۳۸۱/۴/۸ رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزیر صنایع و معادن هیئت وزیران</p>	<p>۱. دبیرخانه کمیته کارشناسی نظارت موضوع بند «۸-۱» بخشنامه ۱۸۰۸۹ مورخ ۱۳۸۱/۲/۹ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور دستورالعمل اجرای ماده (۳) قانون حداکثر استفاده از ... (دفتر امور صنایع و معادن) موظف است نتایج بررسی‌های خود از پیشنهادات دستگاه‌های اجرایی را در چارچوب فرم‌های یکواختی که طراحی می‌نماید منظور و به دبیرخانه شورای اقتصاد گزارش نماید. دبیرخانه شورای اقتصاد موظف است گزارش مزبور را ضمیمه به کمیسیون و شورای اقتصاد ارائه نماید.</p> <p>۲. به منظور نظارت بر عملکرد صحیح بر اجرای قانون حداکثر ... و تحقق آن دسته از مصوبات شورای اقتصاد که مرتبط با ماده (۳) قانون مزبور می‌باشد، کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت نفت، وزارت صنایع و معادن، بانک مرکزی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تشکیل می‌گردد. آیین‌نامه وظایف کمیته مذکور توسط معاونت امور فنی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور طی دو هفته آینده تهیه و ابلاغ می‌گردد.</p>
۱۵	<p>نظارت بر اجرای قانون حداکثر استفاده از ... مصوبه شماره ۳۷۰۱۰/۳۶۵۳۹ مورخ ۱۳۸۱/۷/۴</p>	<p>هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳ موافقت نمود:</p> <p>۱-۱. به منظور نظارت بر اجرای قانون حداکثر استفاده از ... کارگروهی به مسئولیت رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی می‌شود و با حضور وزیر صنایع و معادن، مدیران ذیربط (برحسب مورد) و معاون هماهنگی امور اقتصادی و فنی نهاد ریاست جمهوری تشکیل گردند.</p> <p>۲-۲. کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند با کارگروه یاد شده همکاری به عمل آورند و اطلاعات و گزارش‌های لازم را در اختیار قرار دهند.</p> <p>۳-۲. کارگروه مذکور است گزارش اجرای قانون یاد شده را هر یک‌بار به رئیس‌جمهور و معاون اول رئیس‌جمهور منعکس نماید.</p>

پیوست ۳ - رویه‌های موجود حمایتی در کشور کره جنوبی

صادرات، به‌ویژه صادرات محصولات صنعتی ساخته شده در بخش‌های کلیدی مانند محصولات مصرفی الکترونیکی و وسایل نقلیه و اخیراً در فناوری بالا از رشد شگفت‌انگیزی برخوردار بوده است. یک دلیل آشکار برای موفقیت‌های صنعتی درخور توجه کره جنوبی وجود یک راهبرد ملی مشوق صادرات بوده است که به‌طور فزاینده‌ای بازتاب مهارت‌ها و فناوری‌های پیچیده است. انگیزه‌های مالی نیرومند برای بنگاه‌های صنعتی به‌منظور ارتقای مهارت‌ها و فناوری‌ها، در اکثر سیاست‌ها اعمال شده است. در سال‌های رشد سریع، کره جنوبی حداقل ۱۹ نوع سیاست صنعتی تشویق صادرات را به‌کار برده است:

۱. تضعیف ارزش پول: نرخ مؤثر ارز برای صادرکنندگان، بالاتر از نرخ برای واردکنندگان نگاه داشته شد. از اوایل سال ۱۹۶۴ نرخ مؤثر ارز برای صادرات ۲۸۰ و برای واردات ۲۴۷ بود که منعکس‌کننده تمایل به حمایت از صادرات بود و نه خنثی بودن تجاری.
۲. اولویت برخورداری از نهاده‌های واسطه‌ای وارداتی به‌منظور تولید محصولات صادراتی با کنترل شدید برای اجتناب از سوءاستفاده و فقط پس از اینکه صادرات ثبت شده باشد پرداخت می‌شد.
۳. حمایت هدفمند از صنایع نوزاد به‌عنوان مرحله اول پیش از یک حرکت صادراتی. کره جنوبی یک پراکنش بالای نرخ مؤثر حمایت را حتی با میانگین نسبی پایین داشته است.
۴. معافیت‌های تعرفه‌ای برای نهاده‌های کالاهای سرمایه‌ای ضروری برای فعالیت‌های صادراتی. این یک انگیزه قیمتی است؛ درحالی که دسترسی برتر بر پایه محدودیت کمیت قرار دارد.
۵. کاهش مالیات برای عرضه‌کنندگان نهاده‌ها در بنگاه‌های صادراتی که یک انگیزه با محتوای داخلی را تشکیل می‌دهد.
۶. معافیت‌های مالیاتی غیرمستقیم داخلی برای صادرکنندگان موفق.
۷. مالیات‌های مستقیم کمتر بر درآمد کسب شده از صادرات.
۸. استهلاک سریع‌تر برای صادرکنندگان.
۹. مجوزهای استحقاقی واردات (معافیت از محدودیت‌های واردات) که به‌طور مستقیم به سطح صادرات مرتبط است. کره جنوبی مدت‌ها واردات اقلام وسیعی از کالاها را ممنوع کرد. ازجمله کالاهای لوکس و هدف‌های مربوط به جایگزینی واردات. معافیت‌های سودمند از این ممنوعیت اغلب شامل شرکت‌هایی می‌شد که کالاهای خاصی را که دارای حاشیه سود کمی بودند صادر می‌کردند.
۱۰. ارائه یارانه‌های مستقیم صادراتی برای صنایع گزینش شده (این مورد دیگر وجود ندارد).
۱۱. حقوق انحصاری به شرکت‌های تضامنی که در صنایع هدفگذاری شده، صادرات داشته باشند.

۱۲. نرخ‌های بهره یارانه‌ای و دسترسی به اعتبارات با امتیاز برای صادرکنندگان در صنایع گزینش شده، از جمله دسترسی خودکار به وام‌های بانکی برای سرمایه در گردش ضروری برای فعالیت‌های صادرات. وام‌های میان‌مدت و بلندمدت برای سرمایه‌گذاری جیره‌بندی شد و اغلب در اختیار بنگاه‌هایی قرار می‌گرفت که اهداف صادراتی تعیین شده توسط دولت یا فعالیت‌های درخواست شده را تحقق بخشند.

۱۳. یک نظام بیمه و تضمین اعتبارات صادراتی و نیز انگیزه‌های مالیاتی برای بازاریابی در ماورای بحر و وام‌های صادراتی پس از بارگیری در کشتی به وسیله بانک صادرات - واردات کره جنوبی.

۱۴. ایجاد یک منطقه آزاد تجاری، پارک‌های صنعتی و زیرساخت‌هایی با جهت‌گیری صادراتی.

۱۵. ایجاد بنگاه‌های عمومی برای هدایت یک صنعت جدید.

- هاوارد پک و لری وست فال دریافتند که سهم بنگاه‌های عمومی در محصولات غیرکشاورزی کره جنوبی به‌طور مقایسه‌ای بالاست و شبیه هند است.

۱۶. فعالیت‌های شرکت تشویق تجارت کره جنوبی برای تشویق صادرات کره جنوبی از طرف بنگاه‌های کره جنوبی در سطح جهان.

۱۷. هماهنگی عمومی فعالیت‌های بخش‌ها برای ارتقای میانگین سطح فناوری از طریق استفاده از نسل جدید فناوری.

۱۸. همکاری دولت در اعطای موافقتنامه‌های فناوری‌های خارجی، با استفاده از قدرت چانه‌زنی ملی برای تضمین بهتر شرایط برای بخش خصوصی در بهره‌برداری از فناوری خارجی.

۱۹. هدفگذاری صادراتی برای بنگاه‌ها (از اوایل دهه ۱۹۶۰)، بنگاه‌ها هدف خود را تعیین می‌کنند که ممکن است به وسیله دولت تعدیل شود.

ریچارد لوده - نورات توضیح می‌دهد که چگونه کره جنوبی توانسته است علاوه بر تنظیم مقررات با محتوای داخلی، یک نظام گسترده کنترل‌های وارداتی را که تا دهه ۱۹۸۰ ادامه داشت به اجرا گذارد. آنچه که وی آن را «کالیبدوسکپ کره‌ای» می‌نامد، شامل مجوزهای محدود تجاری، کنترل‌های گسترده کمی، تخصیص منظم ارز تحت برنامه عرضه و تقاضای ارز خارجی - پیش سپرده ضروری (که تا ۲۰ درصد ارز صادرات را شامل می‌شد) و تعرفه گمرکی بوده است. برای مثال، واردکنندگان بالقوه پیش از اینکه مجوز واردات را دریافت کنند مجبور بودند که حداقل درآمد صادراتی را تحصیل کنند.

از طریق محدودیت‌های وارداتی بدون توجه به سطح حمایت مؤثری که برای تضمین یک بازار مکفی لازم است یا نرخ رضایتبخش سرمایه‌گذاری در صنایع جایگزین واردات اغلب مورد حمایت قرار می‌گرفت». آنها همچنین دریافتند که پس از اصلاحات مربوط به تشویق صادرات در اوایل دهه ۱۹۶۰ واردات برای بازار داخلی تابع کنترل‌های کمی و تعرفه بود. همان‌گونه که وید مطرح می‌کند

نرخ‌های تعرفه برای واردات کالاها بدون ارتباط با صادرات بسیار بالاتر بود. کره جنوبی یک حمایت غیرمعمول از کالاهای با جهت‌گیری صادرات داشته است.

به این ترتیب، می‌توان کنترل‌های وارداتی کره جنوبی را یک حمایت موفق «دست‌ساز» از صنایع صادراتی دانست. در مرحله اول، بسیاری از صنایع صادراتی ابتدا به‌عنوان صنایع نوزاد تحت حمایت شروع کردند.

در کره جنوبی، سیاست یارانه‌ای بین بخش‌ها در داخل بنگاه‌ها بود. هنگامی که شرکت‌ها وارد بازار جدید صادراتی می‌شدند، مانند ساخت کشتی که به‌طور عامدانه توسط دولت تسهیل می‌شد، از شرکت‌های چندمنظوره انتظار می‌رفت که رانتهای انحصاری از این موانع متعدد وارداتی را به‌عنوان سرمایه در گردش برای توسعه بخش‌های جدید به‌کار گیرند. دولت همچنین به شرکت‌هایی که به بازار جدید، صادراتی وارد می‌شدند حمایت‌های مکملی را ارائه می‌کرد.

پیتر اونس ارتباط بین دولت و نخبگان صنعتی را در کره جنوبی (همچنین برزیل و هند) مورد بررسی قرار داده است و نتیجه گرفته است که ارتباط درونی بین خودمختاری واقعی استان‌ها و «شبکه مرتبط متمرکز» از روابط اجتماعی بین دولت و بخش خصوصی - که وی آن را استقرار خودمختاری می‌نامد - عامل کلیدی در راهبرد صنعتی موفق کره جنوبی بوده است. باز این مسئله ناشی از همکاری راهبردی بین کارگزاران کلیدی بوده است. خواه در بخش خصوصی به تنهایی یا در بخش دولتی یا شهروندی.

برخی اقتصاددانان بحث می‌کنند که اگر کره جنوبی سیاست آزاد تجاری را از ابتدا عمل می‌کرد سریع‌تر صنعتی شده بود. به‌نظر سایر تحلیلگران برخی جنبه‌های آزادسازی در نیمه دهه ۱۹۹۰ عامل مهم بحران ۱۹۹۷ بود. به‌ویژه، آزادسازی حساب‌های سرمایه در ابتدا موجب ورود سرمایه برای سفته‌بازی شد و با بروز بحران خروج سرمایه روی داد، ولی این آثار برای بسیاری از کشورهای دیگر که بحران را تجربه کرده بودند، تا حدودی به دلیل افزایش پس‌انداز و میزان خروج سرمایه در خارج از کشور کمتر بود.

مشوق اصلی تحقیق و توسعه صنعتی در کره جنوبی کمتر از انگیزه‌های خاص ناشی می‌شود تا از راهبرد کلی. برای مثال، ایجاد بنگاه‌های بزرگ، تأمین مالی آنها، بازارهای تحت حمایت، وابستگی حداقلی به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و مجبور کردن آنان به وارد شدن به بازارهای صادراتی. آنچه در مورد سیاست صنعتی در کره جنوبی برجسته است درگیر شدن گزینشی دولت در پروژه‌هایی است که پیشرفت فناوری (محصول، فرآیند یا سازمانی) در آنها یک توجه اصلی بوده است. این سیاست تلاش‌های اولیه در تحقق انتقال فناوری در صنایع نسبتاً پایه تا توسعه ظرفیت‌های نوآورانه اصیل در بخش‌های فناوری بالا را شامل می‌شود.

پیوست ۴ - دسته‌بندی مخاطبین و ذینفعان**جدول ۱. نهادهای سیاستگذاری در توسعه صنعتی کشور**

ردیف	معاونت راهبردی و برنامه‌ریزی رئیس‌جمهور
۱	رئیس کل بانک مرکزی
۲	وزیر صنایع و معادن
۳	وزارت صنایع و معادن (قائم‌مقام مرکز پژوهش‌های وزارت صنایع و معادن)
۴	رئیس سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی
۵	معاونت حقوقی و امور مجلس وزارت اقتصادی و دارایی
۶	ریاست اداره سیاست و مقررات ارزی بانک مرکزی
۷	وزیر کار و امور اجتماعی

جدول ۲. دستگاه‌های اجرایی کارفرمایی

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی شرکت ارتباطات زیرساخت
مدیرکل طرح و مهندسی انتقال شرکت ارتباطات زیرساخت
رئیس هیئت مدیره شرکت کالا نفت ایران

جدول ۳. مدیریت شرکت‌های پیمانکار، مشاور و سازندگان تجهیزات

آقای مهندس جوادی	شرکت مهندسی و ساختمان صنایع نفت
آقای مهندس محمدعلی کیایی	مدیرعامل گروه بین‌المللی رهشهر
آقای مهندس ریاضی	شرکت تجهیزات پایا
آقای مهندس بلورانی	شرکت مشاور پولاد
آقای مهندس احمدیه	شرکت ملی فولاد ایران
خانم دکتر حامدی‌فر	مدیرعامل شرکت تولیدی تحقیقاتی سیناژن
آقای مهندس پارسا	رئیس هیئت‌مدیره سندیکای صنعت برق
آقای مهندس حائری	مدیرعامل شرکت توانیر
آقای مهندس مطلع	مدیرعامل کارخانجات مخابراتی ایران
آقای مهندس کهزادی	مدیرعامل شرکت آکام صنعت آسیا

جدول ۴. شخصیت‌های حقیقی صاحب‌نظر، مدیران و کارشناسان مجموعه‌های مختلف صنعتی کشور

عضو هیئت مدیره همراه اول	آقای مهندس سرائیان
از نخبگان اجرایی یا صنعتی شاغل در شرکت مخابرات ایران	آقای مهندس خان‌سفید
از نخبگان اجرایی یا صنعتی صاحب‌نظر در مسائل اقتصادی و صنعتی	آقای دکتر رضائی
از نخبگان اجرایی و صنعتی کشور	آقای مهندس ابراهیمی
از نخبگان اجرایی و صنعتی کشور	آقای مهندس کربلانی
وزیر اسبق وزارت صنایع و معادن	آقای مهندس جهانگیری
وزیر اسبق جهاد، نیرو و نفت	آقای مهندس زنگنه
وزیر اسبق صنایع	آقای مهندس نعمت‌زاده
کارشناس معاونت برنامه‌ریزی نظارت راهبردی رئیس‌جمهور	خانم مهندس عدالت‌پور
نماینده مردم تنکابن در مجلس شورای اسلامی و صاحب‌نظر در صنعت	آقای مهندس نیک‌نام
سفیر جمهوری اسلامی ایران در روسیه و صاحب‌نظر در انتقال تکنولوژی	آقای مهندس سجادی
سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در چین و صاحب‌نظر در انتقال تکنولوژی	آقای دکتر صفری
از نخبگان اجرایی و صنعتی کشور	آقای مهندس ترکی

پیوست ۵ - کارخانجات مخابراتی ایران (شرکت سهامی عام)

جای بسی خرسندی است که با گذشت حدود ۱۵ سال از این قانون و کسب تجربیات علمی در حین اجرای آن، مسئولین محترم به فکر بهینه‌سازی آن افتاده‌اند.

شرایط کنونی از دو بعد زمینه را برای این کار فراهم می‌کند:

الف) تنگ‌تر شدن شرایط تحریم و نیاز بیشتر به تکیه به توان داخل.

ب) در مقطع کنونی بومی‌سازی بسیاری از زمینه‌های فناوری در کشور روند فزاینده‌ای را داشته است.

لذا توجه خاص و دقیق مسئولین محترم به ایجاد اصلاحات در این قانون با بررسی دقیق

بسیار مؤثر خواهد بود. به‌نظر حقیر انجام دقیق این بررسی نیاز به مقدماتی دارد که عبارتند از:

۱. بررسی و شناخت محورهای اصلی و کلی تکنولوژی براساس چشم‌اندازی که برای کشور

تا سال ۱۴۰۴ مجسم گردیده است.

۲. شناسایی و ایجاد یک بانک اطلاعاتی دقیق از توانمندی‌ها و امکانات تکنولوژیکی و علمی

کشور در بخش‌های خصوصی و دولتی.

۳. فازبندی دستیابی به اهداف تکنولوژی در محورهای مشخص شده در طول ۱۵ سال آینده

براساس ضرورت‌های کشور، اولویت‌ها و روند پیشرفت جهانی.

۴. تأسیس یک مرجع بی‌طرف علمی و آگاه داخلی (نه خارجی) مرتبط با مراجع بین‌المللی که

شناخت و اشراف علمی کامل بر توان داخل و موقعیت جهانی به‌روز در هرکدام از محورهای

فناوری داشته باشند. ترجیحاً این سازمان از مجلس (مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی) و

وزارت علوم و تحقیقات فناوری و وزارت صنایع متشکل باشد. این مرجع که متشکل از نخبه‌های

کشور در زمینه‌ها و محورهای مختلف تکنولوژی است باید دسترسی به کلیه امکانات پیشرفته

آزمایشگاهی موجود در کشور داشته باشد و اطلاعات آنها در اختیارشان باشد.

۵. مدون‌سازی استانداردهای به‌روز به‌عنوان چارچوب ارزیابی کیفی و فنی محصولات داخلی و فعالیت

اجرایی پیمانکاران در مقایسه با نیازهای کشور از یک طرف و شرکت‌های خارجی رقیب از طرف دیگر.

۶. حمایت هدفمند از شرکت‌های داخلی، منظور از حمایت هدفمند، حمایت مشروط است. یعنی

در کنار حمایت از طریق ارجاع سفارش یا اختصاص اعتبار یا اعطای سهمی از بازار و یا بالا بردن

تعرفه گمرکی برای محصولات داخلی توسط سازمان مرجع مذکور، هدفگذاری ارتقا از وضعیت

فعالی به وضعیت بالاتر تعیین شده در یک زمانبندی نیز برای شرکت‌ها الزام گردد. این باعث

می‌شود که حمایت‌ها عاملی برای رشد آنها و در نهایت ارتقای توان داخلی گردد.

۷. الزام انتقال دانش فنی و ایجاد خط تولید داخلی برای شرکت‌های خارجی که خرید از آنها در

بعضی مواقع ضرورت دارد.

۸. منع واگذاری مستقیم خدمات و پشتیبانی به شرکت‌های خارجی به‌منظور بالا بردن ضریب

امنیتی سیستم و همچنین تسلط نیروهای داخلی.

پیوست ۶ - سندیکای صنعت مخابرات ایران

موانع موفقیت قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی از نظر این شرکت چنین دسته‌بندی می‌شوند:

۱. اجرای اصل چهل و چهارم قانون اساسی به شکل فعلی موجب بقای معضلات ناشی از اقتصاد دولتی و شبه‌دولتی شده است. تا زمانی که خصوصی‌سازی مبتنی بر اصل چهل و چهارم قانون اساسی به طور واقع اجرا نشود سایر سیاست‌ها نیز تابعی از وضعیت موجود خواهند داشت.

۲. عدم امنیت شغلی مدیران دولتی در رویکرد بر قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی. در صورت بروز اشکال در اجرای پروژه‌ها و مؤاخذه از مدیران اجرایی کشور، این قانون به مدد مدیران نیامده و تنها ضوابط حقوقی صرف مد نظر قرار می‌گیرد. لذا مدیران اجرایی به بی‌خطرترین راه که رویکرد به فناوری غیربومی است متوسل می‌شوند. چراکه فناوری‌های کشورهای پیشرفته به دفعات در کشورهای دیگر بهره‌برداری شده و به عبارتی مورد امتحان قرار گرفته و استفاده از آنها در مقایسه با فناوری حاصل دانشمندان و مؤسسات فنی داخلی از ریسک به مراتب کمتری برخوردار است.

با عنایت به دو بند فوق راه‌حل خروج از وضعیت کنونی چنین به نظر می‌رسد چنانچه خصوصی‌سازی بر مبنای اصل چهل و چهارم به طور کامل انجام پذیرد و در به‌کارگیری فناوری‌ها، بهره‌برداری نیز به مالک فناوری واگذاری شود، در آن صورت ریسک مدیران کاهش یافته و عواقب ضعف در کارآیی فناوری به مالک فناوری برگشته، مدیران اجرایی به جسارت بیشتری قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی را می‌توانند اجرا کنند.

به‌عنوان مثال در خرید فرستنده تلویزیونی، در شرایط کنونی، فرستنده خریداری شده و حتی نصب نیز توسط بخش دولتی (ولو با پیمانکار خصوصی) انجام می‌پذیرد و فروشنده عملاً فقط تأمین قطعات یدکی را گارانتی می‌نماید این مسئولیت بعد از معامله را، بیشتر متوجه خریدار دولتی می‌نماید، اما چنانچه فروشنده فرستنده، ملزم به نگهداری آن تا چند سال (با مسئولیت پوشش منطقه‌ای سیگنال) باشد آنگاه فروشنده داخلی نیز ناگزیر از پذیرش عواقب ناشی از ضعف در محصولات خود خواهد بود.

پیوست ۷ - انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران (ستصا)

این قانون در سال ۱۳۷۵ در یک فرصت تاریخی و با ارائه طرح از طرف نمایندگان محترم مجلس به تصویب رسید. این‌گونه فرصت‌ها در مسیر تصویب قوانین و مقررات کشور به دلیل وزن و نفوذ دستگاه‌های ذینفع و بهره‌بردار در حوزه‌های مختلف به‌خصوص بخش‌های نفت و گاز و پتروشیمی و مخابرات که ساختار اجرای پروژه در آنها از سالیان دور به‌صورت ارجاع کار به خارج از کشور و شکل گرفته است، بسیار کمتر مجال ظهور و بروز می‌یابد و چنین ایده‌های توسعه‌گرایانه درون‌زا معمولاً مسیر تکامل را به سلامت طی نمی‌کند کمااینکه قانون مزبور نیز به‌رغم تصویب در سال ۱۳۷۵ عملاً تا سال ۱۳۸۰ که اولین دستورالعمل اجرایی آن به تصویب رسید اجرا نمی‌شد. اجرای نسبتاً مناسب این قانون طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۶ (با تأخیر پنج‌ساله) بستر ساز رشد بسیاری از شرکت‌های طراحی، مهندسی، پیمانکار طراحی و ساخت و سازندگان تجهیزات صنعتی کشور گردید، طی سالیان اخیر بلا تکلیفی شورای اقتصاد، تغییر و تحول در معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سابق)، عدم وجود ابزارهای نظارتی لازم بر اجرای قانون مذکور، شکل نگرفتن بسته‌های تأمین مالی پیمانکاران و سازندگان داخلی که از اجرای مهم قانون مزبور است کمبود شدید منابع مالی، عدم آشنایی مسئولین به محتوای قانون حداکثر و عوامل دیگر، موجبات عدم اجرای آن را توسط کارفرمایان فراهم ساخته است.

بنابراین این تشکل که از ابتدای تأسیس درگیر اجرای قانون مذکور بود هر چند بعضی از مواد آن دارای ابهاماتی است از جمله اینکه نهادهای عمومی غیردولتی علیرغم تصریح نام آنها در قانون عملاً از اجرای آن سر باز زده‌اند و سازوکارهای نظارتی به حوزه عمل آنها تسری نیافته است و استفاده بخش دولتی از تسهیلات حساب ذخیره ارزی (بند «۳» ماده (۲۸) قانون اجرای سیاست‌های اصل چهارم و چهارم قانون اساسی) الزامی برای رعایت سهم داخل در مورد آنها اعمال نمی‌شود. لکن گشودن باب اصلاح قوانین مترقی مزبور را به هیچ‌وجه به صلاح نمی‌دانیم و این اقدام را فرصتی برای مخالفان استفاده حداکثر از توانمندی‌های داخلی تلقی می‌کنیم که تمامی توان خود را برای ناکارآمد ساختن این قانون که بسیاری از توفیقات صنعتی کشور مرهون آن است به‌کار خواهند گرفت. نظر این تشکل تلاش همه دستگاه‌ها به‌خصوص آن مرکز محترم باید مصروف استقرار بیشتر سازوکار نظارتی بر اجرای قانون موجود شود چراکه همه قوانین و مقررات چنانچه اراده‌ای برای اجرایشان وجود نداشته باشد متروک می‌شوند که نمونه چنین قوانینی در کشور کم نیستند حتی اجرای قانون مذکور با شکل و محتوای کنونی و به‌طور ناقص نیز در سال‌های اخیر دستاوردهای مثبتی برای کشور داشته است و تداوم آن نیز قطعاً همانند سابق موجبات رشد و بالندگی صنایع داخلی را فراهم خواهد کرد. فلذا پیشنهاد می‌شود اشکالات فوق با الحاق تبصره به بند «۳» ماده (۲۸) قانون اجرای سیاست‌های اصل چهارم و چهارم قانون اساسی و با اخذ استفساریه از مجلس محترم شورای اسلامی برای مشمول شدن نهادهای عمومی غیردولتی برطرف گردد.

پیوست ۸ - مصاحبه‌ها

از دیگر اقدامات پژوهشی مصاحبه با چند تن از وزرای سابق در حوزه صنعت (آقایان مهندس نعمت‌زاده وزیر اسبق صنایع، دکتر جهانگیری وزیر اسبق صنایع، دکتر نژادحسینیان و آقای مهندس بیژن زنگنه) و همچنین مصاحبه با آقای صمیمی دهکردی (از افراد مؤثر در تدوین و تبیین آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های قانون حداکثر) و آقای مهندسی کربلایی (از نخبگان اجرایی و صنعتی) و آقای مهندس سجادی (سفیر جمهوری اسلامی ایران در روسیه) بود.

آقای نعمت‌زاده وزیر اسبق صنایع که علاوه بر مسئولیت در صنایع سال‌ها به‌عنوان مدیرعامل شرکت پتروشیمی ایران مجری پروژه‌های بزرگ در حوزه‌های نفتی بوده است به حلقه‌های مفقوده‌ای در تحقیقات صنعتی و کاربردی اشاره کرد که به‌صورت پایلوت با اجرای آن در پتروشیمی گام‌های اولیه را برداشته‌اند که در صورت تعمیم آن در کشور و دیگر صنایع شاهد موفقیت‌های چشمگیری در به ثمر رساندن تحقیقات کاربردی و پیوند آن با تولید خواهیم بود.

آقای دکتر جهانگیری وزیر دیگر صنایع بود که مهمترین برنامه خود هنگام رأی اعتماد از مجلس شورای اسلامی اجرای قانون حداکثر را عنوان کرده بودند که رئیس هیئت عامل این مرکز در شروع مصاحبه به این نکته اشاره کرده است.

آقای نژادحسینیان از اولین وزرای صنعتی بود که دیدگاه‌هایش را در موضوع پروژه جویا شدیم، نامبرده نیز علاوه بر تجربه در وزارتخانه‌های مختلف سال‌ها نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل بوده‌اند.

آقای مهندس بیژن زنگنه که تجارب ارزنده‌ای در وزارت جهاد - نیرو و نفت دارند در این سمت‌های خود مجری پروژه‌های سنگین داخلی و خارجی، سرمایه‌گذاری‌های خارجی، در حوزه‌های نفتی پارس جنوبی بوده‌اند و هیچگاه فراموش نمی‌کنیم در وزارت نیرو با روش‌های مدیریتی خاص خود بنیان شرکت‌های بزرگ مشاوره‌ای و بعداً پیمانکاری را هدایت و بنیان نهادند که امروز شاهد موفقیت این شرکت‌ها همچون مپنا و مآب و... می‌باشیم.

از نقطه‌نظرات مشترک و برجسته وزرای سابق مذکور عدم نیاز دائمی به قانون حداکثر بود آنها معتقدند با توجه به اجرای قانون اصل چهل و چهارم قانون اساسی و روند تجربه شده در کشورهای پیشرفته در این زمینه را یادآور شدند.

مصاحبه با جناب آقای دکتر طهماسبی وزیر صنایع و معادن^۱

پروژه‌های ایرانی باید به بنگاه‌های اقتصادی و کارآفرینان حرفه‌ای کشورمان سپرده شود «این

۱. مجله گسترش صنعت.

شعار پس از چند سال فرازونشیب، دست آخر تبدیل به قانونی شد که در تاریخ ۱۳۷۶/۱/۱۶ جهت اجرا از سوی مجلس شورای اسلامی به دولت ابلاغ شد.

قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات. روح کلی حاکم بر این قانون، واگذاری مسئولیت و انجام مدیریت فعالیت‌های مختلف پروژه‌های کشور به بنگاه‌های اقتصادی، حرفه‌ای ایرانی است تا از این طریق، اهدافی چون استفاده هرچه بیشتر از توان فنی و مهندسی و تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور، تقویت توان فنی و اجرایی کشور در اجرای کارهای بزرگ و همچنین حمایت از شرکت‌ها و پیمانکاران ایران به منظور افزایش تولید و ارائه خدمات، محقق شود. قانون حداکثر... با توجه به راهکارهایی که برای توانمندسازی بنگاه‌های اقتصادی ایرانی در نظر گرفته، باز هم از زمان تصویب تا به امروز، مورد بی‌مهری مسئولان اجرایی قرار دارد و تعهد به پایبندی در قانون مذکور بسیار کم‌رنگ است، اما قانون حداکثر، از زمان روی کار آمدن دکتر احمدی‌نژاد به‌عنوان رئیس‌جمهور با صدای رساتری به گوش می‌رسد چنانچه دکتر طهماسبی وزیر صنایع و معادن بارها بر پایبندی وزارتخانه متبوعش نسبت به قانون مذکور تأکید کرده است. همچنین دیدار دکتر احمدی‌نژاد از نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز و پتروشیمی در هفته گذشته و گلایه‌مندی برخی از تولیدکنندگان و پیمانکاران نفتی مبنی بر تمایل مسئولان نفتی به خرید تجهیزات و به‌کارگیری پیمانکاران خارجی، منجر به آن شد که رئیس‌جمهور بار دیگر قانون حداکثر را به وزیر و معاونانش یادآوری کند. اینکه «باید از تمامی ظرفیت‌های داخلی استفاده شود» و «یا» چرخ صنایع داخلی باید بچرخد «و» تعرفه‌ها را اصلاح کنید» از جمله بیانات رئیس‌جمهور در این نمایشگاه بود که نشان از تمایل دولت به استفاده از توان داخلی در اجرای پروژه‌های مختلف کشور داشت، اما بی‌توجهی مسئولان اجرایی به قانون حداکثر را باید در عملکرد شرکت‌های پیمانکاری و تولیدکننده نیز جستجو کرد. عدم پشتیبانی مالی یکی از عوامل مهمی است که بنگاه‌های اقتصادی کشورمان را درگیر کرده است. مخصوصاً در پروژه‌های نفتی که طرح‌ها عمدتاً به صورت «میلیارد دلاری» محاسبه می‌شود و هیچ‌کس نمی‌تواند آن را در کشور تأمین کند. هرچند برداشت از حساب ذخیره ارزی و یا تأمین مالی به صورت بیع متقابل و یا فاینانس در قانون حداکثر پیش‌بینی شده، اما این دو راه‌حل نیز مشکلات خاص خود را دارد که به صورت جداگانه به آن خواهیم پرداخت.

از شعار تا واقعیت

تأکید وزیر صنایع بر استفاده از حداکثر توان داخلی طی ماه‌های اخیر، بسیاری از پیمانکاران و تولیدکنندگان کشورمان را خشنود کرد، اما موانعی که بر سر اجرایی شدن این قانون وجود دارد،

تحقق آن را با تأخیر مواجه ساخته است. همایون مددی نایب رئیس هیئت مدیره انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران بر این باور است که واردات بی‌رویه کالا به کشور از تحقق شعار حداکثر استفاده از توان داخلی ممانعت می‌کند. وی با بیان این مطلب که قانون حداکثر یکی از مواردی است که مورد تأکید وزیر صنایع می‌باشد، عنوان می‌کند که طی چند ماه اخیر این قانون اجرایی نشده و با توجه به موانعی که بر سر راه تولیدکنندگان وجود دارد، عملی شدن این هدف به راحتی امکانپذیر نخواهد بود، اما موانع تعرفه‌ای در کنار عدم پشتیبانی مالی از جمله مشکلات اجرایی شدن قانون حداکثر از سوی دست‌اندرکاران و بنگاه‌های اقتصادی کشورمان مطرح می‌شود. همایون مددی نیز موانع تعرفه‌ای را عاملی برای عدم استفاده از حداکثر توان داخل عنوان کرده و می‌گوید زمانی که تولیدکنندگان همواره با واردات کالای خارجی و با تعرفه پایین مواجهند، حتی اگر قانون حداکثر استفاده از توان داخلی نیز اجرایی شود، تأثیرگذار نخواهد بود.

شرایط نابرابر رقابت بنگاه‌های داخلی با شرکت‌های خارجی در کشورمان را به‌صورت نامتعادلی، دچار بهم‌ریختگی کرده است. به‌طوری که این شرایط نابرابر به نفع شرکت‌های خارجی تمام می‌شود. نایب رئیس هیئت مدیره انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران نیز بر این نکته تأکید دارد و عنوان می‌کند که وقتی تولیدکنندگان داخلی نقدینگی لازم برای تولید و امکان دریافت وام از بانک‌ها را ندارند، رقابت با تولیدکنندگان خارجی و تحقق شعار استفاده حداکثری از توان داخلی فراهم نخواهد شد.

وی رکود موجود در بازار تولید کشور از سویی و توسعه طرح‌های نفتی را از سویی دیگر دچار تناقض می‌خواند و تأکید می‌کند که این نوع تناقض نشان‌دهنده تأمین نیاز پروژه‌ها از طریق واردات و تولیدات خارجی است.

قانونگذار در قانون حداکثر، تنها جنبه مالی پروژه‌ها را در نظر نگرفته، بلکه انتقال دانش و فناوری نیز مد نظر بوده است. در کشور ما از یک‌سو در برخی از زمینه‌های ارائه خدمات فنی و مهندسی تجارب و توان‌های قوی وجود داشته که حتی با توجه به نیرو و توان مازاد می‌توانیم در آن زمینه‌ها نسبت به صدور خدمات فنی اقدام کنیم و از سوی دیگر بازار بسیار بزرگی برای خرید خدمات فنی و مهندسی نیز وجود دارد که طبق قانون «حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات» باید این بازار در اختیار بنگاه‌های اقتصادی و کارآفرینان قرار گیرد که متأسفانه این قانون چندان مورد توجه قرار نگرفته و این بازار به سادگی در اختیار شرکت‌های کره‌ای، چینی و اروپایی قرار گرفته است. همان‌طوری که گفته شد، روح حاکم بر این قانون واگذاری مسئولیت و انجام مدیریت پروژه‌های کشور به بنگاه‌های

اقتصادی و کارآفرینان حرفه‌ای ایران است تا از این طریق، توانمندی آنان ارتقا و دانش فنی نیز به کشور منتقل شود، اما آنچه در قانون حداکثر مکرراً به آن توجه شده صرفاً انجام کار در ایران نیست، بلکه قانون مذکور بر ارجاع کار به ایرانی و بازار کار برای ایرانی تأکید کرد. طی هفت سالی که از تصویب قانون حداکثر می‌گذرد متأسفانه برخی از شرکت‌ها و یا پیمانکاران ایرانی پس از ارجاع کار آن را به طرف خارجی سپرده و به نوعی از قانون سوءاستفاده کرده‌اند.

مصاحبه با آقای مهندس نعمت‌زاده وزیر اسبق صنایع و معادن^۱

موضوع مصاحبه: دریافت نقطه‌نظرات ایشان درخصوص قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات.

سؤال: با توجه به سابقه طولانی جنابعالی در کارهای اجرایی و سال‌ها وزارت در صنعت و اجرای پروژه‌های بزرگ قطعاً نظرات ارزنده‌ای درخصوص آسیب‌شناسی و اصلاح قانون خواهید داشت و با توجه به اینکه پرسشنامه و مواد پیشنهادی این مرکز را قبلاً دریافت و مطالعه فرموده‌اید آماده‌ایم نکات کلیدی مبتنی بر تجربیات شما را بشنویم.

- بله مطالعات اجمالی داشته‌ام از سؤالات مطرح در پرسشنامه شما؛

۱. در طول ۴۰ سال کار صنعتی، هیچ‌کجا این‌گونه که اجباراً دستگاه‌های دولتی را وادار کند وجود ندارد، بلکه روش‌های دیگری به‌کار می‌برند، تاکنون پروژه‌های بزرگ دست شرکت‌های دولتی بود، طبیعی بود که در مقابلش یک قانون دولتی باشد در کشورهای دیگر شرکت‌ها به‌صورت خصوصی اداره می‌شوند که امیدواریم با اجرای قانون اصل چهل و چهارم ما هم تغییر شکل دهیم.

۲. در کشورهای دیگر مکانیسم اقتصاد حاکم است ما هم وقتی ارز را آزاد کردیم وضع صنعتمان بهتر شد مثالی زدند وقتی وزیر صنایع کره جنوبی آمده بود ایران نزد من پرسیدم راز موفقیت شما را در چند کلمه توضیح دهید؟ کوتاه گفت خودگذشتگی ملت من بود. بعد توضیح داد ما تولید کردیم به داخل گران‌تر دادیم به خارج ارزان‌تر - ضرر صادرات ارزان را از داخل جبران کردیم. بعد صنعت کشتی‌سازی خود را برای نمونه مثال زدند که به‌همین صورت عمل کردند و امروزه یکی از صنایع پیشرفته دنیاست، بعد محدودیت گذاشتیم برای واردات لوازم خانگی، ژاپنی‌ها لوازم خانگی بهتری از ما می‌ساختند. سود بازرگانی بالا گذاشتیم بعد که توانمند شدیم آزاد کردیم. برای مدتی سود بازرگانی بالا داشتیم. در مواردی هم ممنوع کردیم. تجربه دیگری را در زمان مسئولیت کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و اتریش بیان کردند، طرف مقابل ما وزیر اقتصاد اتریش بود. ایشان نقل می‌کرد زمانی که ما روی شاخه‌های درخت زندگی می‌کردیم شما صاحب

۱. مصاحبه‌کننده: آقای سیدحسین شریفی، ۱۳۸۹/۱۲/۳.

تمدن بودید، اقتصاد مثل یک آهو است از کوچک‌ترین صدا رم می‌کند، با این اوضاع و احوال شما سرمایه‌گذار خارجی کم می‌آید، سرمایه آرامش و ثبات می‌خواهد. مثال سرمایه مثل آب است که اگر بستر فراهم باشد خودش می‌آید، ما بیاییم از مکانیسم‌های معمول و معقول دنیا استفاده کنیم چون هنوز مشکلاتی داریم. یک قانون ملایم داشته باشیم، بودن قانون فرای اهداف ماست، همان زمان هم با کلیت آن موافق بودیم با این توضیحات پیشنهادات من به این شرح است).

۳. نرخ ارز را آزاد نگه داریم. نرخ براساس عرضه و تقاضا و شرایط روز باشد.

۴. تعرفه بالا باعث رونق قاچاق می‌شود.

در بررسی قانون هدفمند کردن یارانه‌ها که مشورت به مجلس می‌دادند موفق شدند ۳۰ درصد درآمد را برگردانند به صنعت، تناژ را هم واحد قرار دادیم.

۱. برای قانون جدید که می‌نویسید پنج سال زمان بگذارید تا آن زمان بخش غیردولتی شکل می‌گیرد.

۲. در مورد تحقیقات برای ورود تکنولوژی درب‌ها را باز بگذاریم، هیچ محدودیتی برای دانش فنی قائل نشویم، بلکه تشویق کنیم و ۵۰ درصد سوبسید بدهیم آنگاه مراحل تکنولوژی را به این شرح بیان کردند:

- مطالعات علمی و دانشگاهی،

- در علوم تجربی تولید آزمایشگاهی است،

- تولید بنچ کمی بالاتر است بعد می‌رویم برای پایلوت بعد می‌رویم تدوین دانش فنی می‌کنیم،

گاهی از بنچ به تدوین دانش فنی می‌رسیم این اشتباه است بعد از تدوین دانش فنی به مهندسی پایه می‌رویم، تا یک چیزی به مهندسی پایه نرود به درد صنعت نمی‌خورد ممکن است فاصله صنعت تا دانشگاه ۶ سال بشود ۲۰ مورد از آمریکا تا چین این مسیر را دیده‌ایم بعد مثال‌هایی از موفقیت و تجربه این روش را در اراک و ماهشهر در پتروشیمی ذکر کردند، آنچه از خارج می‌خریم همین آخری است ضمناً مهندسی تفصیلی در ایران هست نروند بخرند. دانشگاه‌ها اصولاً کارهای بلندمدت را انجام نمی‌دهند چون تحقیقات توسط دانشجویان انجام می‌گیرد اگر بخواهند کارهای عمیق انجام دهند این مراحل می‌آید در صنایع، بنابراین توصیه می‌شود زیرمجموعه‌های یک پروژه را برای زمان‌های کوتاه تعریف کنند به دانشگاه بدهند، پروژه‌های زمان‌بر را در آزمایشگاه‌ها خودشان انجام دهند.

مرکز تحقیقات صنعتی به نام Shol- BD ایتالیایی - آلمانی‌ها - Bisf بزرگ‌ترین شرکت

شیمیایی دنیا در آلمان ۷۰,۰۰۰ نفر کار می‌کنند - در قانون بگویم در قبال طرح‌ها کمک کنند مثلاً یک درصد قراردادها را به تحقیقات بدهیم، ما نیاز به داشتن دانایی فنی داریم در پایان پرسیدم

دیگر صاحب‌نظران را در این زمینه معرفی کنید.

آقای سید ابریشمی در بنیاد صدوق کار می‌کنند - معاون وزیر بودند.

آقای مهندس ترکان که فعلاً مرکز مطالعات استراتژیک کار می‌کنند و دید اجرایی خوبی دارند.

مصاحبه با آقای دکتر نژادحسینیان^۱

از وزرای باسابقه و اسبق نظام در وزارت راه و ترابری و صنایع سنگین

سؤال: آقای دکتر با توجه به سوابق دیرینه شما در سمت‌های اجرایی متفاوت و سنگین به‌خصوص در صنعت نقطه‌نظرات خود را در مورد قانون «حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات» بیان فرمایید؟

- در پاسخ به این سؤال به دلیل برداشت ناصحیح از ۵۱ درصد ارزش کار در داخل نسبت به این قانون رویکرد منفی داشتند، بعد از اینکه مفاد قانون برایشان توضیح داده شد با نظر مثبت‌تری به بیان نظرات خود ادامه دادند.

سؤال: با توجه به تجربه شما و آگاهی به موفقیت کشورهای پیشرفته در حمایت از توان داخلی خودشان نوع حمایت‌های آنها چگونه است؟

- من می‌توانم نوع حمایت‌های کشورهای نروژ را به شما معرفی کنم آنها یک نمایندگی به‌نام شرکت Instok در ایران دارند که در صنعت گاز و نفت فعال هستند (خودتان مراجعه کنید).

سؤال: در واگذاری اجرای پروژه‌های بزرگ به پیمانکاران داخلی و پرهیز از واگذاری آنها به پیمانکاران خارجی چگونه عمل کنیم که کارفرماها رغبت بیشتری به پیمانکاران داخلی داشته باشند؟ - سعی شود منافع کارفرما و پیمانکار در یک جهت باشد، مثالی زدند فرض کنید کارفرما با پیمانکار قرار می‌گذارد که ۲۰ درصد کل برآورد پروژه و تمام شده را در صورت انجام به‌موقع و... به او پاداش دهد، با این روش پیمانکار سعی نمی‌کند پروژه با هزینه کمتری تمام شود، اما اگر به‌عکس عمل کنیم ضریب پاداش را متناسب با افزایش قیمت تمام شده کاهش دهیم، پیمانکار سعی نمی‌کند قیمت تمام شده را بالا ببرد.

مصاحبه با آقای مهندس زنگنه وزیر اسبق نیرو و نفت^۲

سؤال: آقای مهندس زنگنه با توجه به اینکه جنابعالی سال‌ها در پست‌های مختلف اجرایی در وزارت نیرو، وزارت جهاد، وزارت نفت مسئولیت داشته‌اید و در جهت خودکفایی صنعتی گام‌های خوبی برداشته‌اید در رابطه با آسیب‌شناسی و اصلاح قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی،

۱. مصاحبه‌کننده: آقای سیدحسین شریفی.

۲. مصاحبه‌کننده: آقای سیدحسین شریفی، ۱۳۸۹/۱۲/۱.

تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات با توجه به پرسشنامه‌ای که خدمتتان ارسال شد نقطه نظرات خود را بفرمایید؟

- پرسشنامه‌های شما را مطالعه کرده‌ام، قانون فعلی نقایص زیادی ندارد. با ایجاد محدودیت بیشتر برای مجریان مخالفم، بیشتر دست آنها را ببندید، به این مقدار کاری هم که انجام می‌دهند لطمه می‌زنید، اشکال کار در جای دیگری است و آن واگذاری پروژه‌های بزرگ به سپاه است که آنها می‌گیرند و تقسیم می‌کنند به پیمانکاران به صورت دست دوم، با این روش بخش خصوصی تقویت نمی‌شود، بهتر است اینها خودشان افرادشان بخش خصوصی شوند و به رقابت با دیگر مشاوران و پیمانکاران بپردازند. از تجربیات و تخصص‌هایی که یاد گرفته کشور بهتر بهره‌مند می‌شود تا اینکه با روش فعلی کار کنند.

مصاحبه با آقای مهندس جهانگیری وزیر اسبق صنایع و معادن^۱

سؤال: جناب آقای مهندس جهانگیری جنابعالی هنگام ارائه برنامه کاری خود به مجلس شورای اسلامی برای رأی اعتماد فرمودید می‌خواهم در این دوره قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات را اجرا کنم نظرتان راجع به اجرای این قانون و مشکلات اجرای آن چیست؟

- بله همین‌طور است، پس از مدتی اجرا یک همایش در سالن صداوسیما برگزار کردیم در دوران مجلس ششم و در آن همایش مقالات و مطالب خوبی در مورد مشکلات قانون، مشکلات اجرایی و... گفته شد و بعداً به صورت یک کتاب درآمد که برای آسیب‌شناسی قانون منبع خوبی است.

- سه عامل مهم را عامل عدم موفقیت در حمایت از توان فنی مهندسی و ساخت داخل می‌دانم:

۱. نحوه تأمین مالی پروژه‌های بزرگ در ایران به خاطر عدم تأمین مالی بانک‌های ما نمی‌توانند خوب عمل کنند اما در معاملات با خارج یک بانک خارجی می‌آید تمام پول را می‌دهند ضمانت دولت را هم می‌گیرند وقتی توافق می‌شود تکلیف سازنده روشن می‌شود با فرض اینکه در ایران همه مسئولین هم موافق باشند که از ساخت داخل استفاده شود در پروژه‌های بزرگ به همین دلیل که عرض شد نمی‌توانند.

راهکار چیست؟

بانک‌های ایرانی با افزایش سرمایه مثلاً از محل ذخیره ارزی قادر شوند LC باز کنند و دولت به این بانک‌ها تضمین دهد.

۲. صاحب طرح‌های بزرگ همه دولتند، دوره تصمیم‌گیری در ایران طولانی است، این دوره باید

۱. مصاحبه‌کننده: آقای سیدحسین شریفی، ۱۳۸۹/۱۲/۱.

کم شود که پروژه توجیه اقتصادی خود را حفظ کند ضمناً در ماده (۳) جمله‌بندی طوری اصلاح شود که مدیریت پروژه ایرانی شود.

۲. نرخ ارز تعیین‌کننده است و تولید داخل با وضعیت نرخ فعلی مقرون به‌صرفه نیست حتی ابتدایی‌ترین تجهیزات را اگر از خارج تأمین کنند ارزان‌تر تمام می‌شود. مثالی زدند که چندی قبل در لهستان بودند، شخصی برایشان تعریف کرده که حتی با نرخ فعلی ارز من از آمریکا بادام آوردم در ایران فروختم.

در این قانون دو ماده خوب وجود دارد یکی تکلیفی است برای بانک مرکزی و دیگری تکلیفی است به وزارت امور اقتصادی و دارایی که این دو ماده خوب ضعیف است آن را تقویت کنید یعنی همان سرویس‌هایی که به خارجی‌ها می‌دهید به ما هم بدهید حمایت دیگری نمی‌خواهیم. در پایان آقای صمیمی دهکردی و جعفر اسلامی را برای همکاری در این پروژه معرفی کردند.

مصاحبه با آقای مهندس صمیمی دهکردی^۱

از مدیران ارشد و کلیدی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سابق و وزارت صنایع و معادن که یکی از متولیان اجرای این قانون و نظارت بر اجرای آن و تدوین کارنامه این قانون پس از چند سال اجرا بوده است و فعلاً در بخش خصوصی فعالیت دارند.

سؤال: اساسی‌ترین مشکل در قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی

و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات را چه می‌بینید؟

- ایراد اساسی عدم پایبندی به اجرا این قانون است، متأسفانه قانون تفهیم نمی‌شود برای مثال اخیراً در نفت فلات قاره دیدم خارجی‌ها را برنده کرده‌اند در مناقصه‌ای به مبلغ ۱۳ میلیارد تومان بدون رعایت قانون مناقصات که در آن رعایت قانون حداکثر الزامی است، وقتی از آنها سؤال کردیم گفتند قانون حداکثر چی هست؟

قبلاً در دولت کمیته‌ای بود به دستور رئیس‌جمهور وقت که آن کمیته نسبتاً خوب نظارت داشت و امروز آن کمیته برچیده شده است، مثالی زدند که در حضور رئیس‌جمهور وقتی مسئله‌ای مطرح شد و بین رئیس کمیته و یکی از وزرا اختلاف نظر بود رئیس‌جمهور از آقای تقدیسیان پرسید حق با کیست؟ و ایشان گفتند رئیس کمیته درست می‌گوید و اینجا نمی‌توانند مستقیم به خارجی‌ها پروژه را واگذار کنند ایشان قاطع ایستادند که من خلاف قانون نمی‌کنم و آقای وزیر عقب‌نشینی کرد و کار را بین ایرانی و خارجی تقسیم کردند و سهم داخل را مراعات کردند. این قانون را یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای مجلس شورای اسلامی می‌دانم، قانون خیلی نقص ندارد.

۱. مصاحبه‌کننده: آقای سیدحسین شریفی، ۱۳۸۹/۱۲/۴.

سؤال: در بعد نظارت با توجه به انحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی جایگاه نظارت فعلی به‌نظر شما کجا باشد؟ آیا در وزارت صنایع مناسب است؟

- خیر چون دعوی بخشی خواهند داشت باید یک جایگاه فرابخشی داشته باشد. سازمان بازرسی کل کشور چطور است؟ بسیار خوب است و ضمن اینکه تکلیف قانونی کنیم، کمیته‌ای خاص را که از بخش خصوصی هم باشند برای بررسی تخصصی در آنجا ببینیم.

سؤال: یکی از مشکلاتی که پیمانکاران و مشاوران داخلی عنوان می‌کنند باز کردن LC ریالی مانند LC ارزی است که علیرغم اینکه در قانون تکلیف شده و در قانون دیگری هم آمده، اما تا به‌حال محقق نشده است نظر شما چیست؟ راهکار پیشنهادی شما چیست؟

- در LC ارزی بانک مرکزی وقتی به بانک‌ها تکلیف می‌کنند پشتوانه دارند در LC ریالی اعتبار پروژه‌ها یک‌ساله است و دستگاه‌ها هم که نمی‌توانند وثیقه بسپارند بنابراین کار معطل می‌ماند پیشنهاد من این است که مانند سایر جاهایی که وجوه اداره شده را تعریف کردیم اینجا هم تکلیف کنیم درصدی را که دستگاه می‌توانند بدهند نزد بانک‌ها و به‌صورت وجوه اداره شده بسپارند و بقیه را بانک‌ها تعهد کنند که مجموعاً پروژه از جهت مالی تضمین شده باشد بعد با معرفی دستگاه مورد استفاده قرار گیرد.

سؤال: در پرسشنامه‌های دریافتی از کارشناسان اعم از دولتی و بخش خصوصی شناور نبودن و آزاد نبودن نرخ ارز را یکی از موانع رقابت ساخت داخل با خارج می‌دانند نظر شما در این مورد چیست؟

- هیچ تولیدی در کشور مقرون به صرفه نمی‌باشد چون هزینه‌ها بالا رفته است ولی واردات با همان قیمت‌ها انجام می‌شود ما نمی‌توانیم با چینی‌ها رقابت کنیم، مثال در این باره از یک مناقصه زدند که چگونه به چینی‌ها واگذار شد و ایرانی‌ها را کنار زدند تعبیر ایشان این بود که ما فعلاً مستعمره چینی‌ها شده‌ایم.

البته مشکلات تحریم هم مشکل دیگری است که باید ۱۵ درصد روی نرخ ارز به‌خاطر استفاده از طرف‌ها بپردازیم.

سؤال: به‌نظر شما نوع حمایت‌هایی که کشورهای پیشرفته یا درحال پیشرفت از ساخت و توان داخلی خودشان می‌کنند چیست؟

- نوع حمایت‌ها اولاً خرید انبوه مواد اولیه به قیمت ارزان و مناسب است و بین آنها توزیع می‌کنند، خود تولیدکننده‌ها دغدغه کیفیت و قیمت مواد اولیه را ندارند ثانیاً شرکت‌های صادراتی عهده‌دار امور صادراتی هستند و با تشویق صادرات و جوایز صادراتی و امتیازات خوبی که

می‌دهند تولیدکننده‌ها را نگه داشته‌اند و ثالثاً نرخ بیمه و مالیات آنها کمتر است و به زحمت نمی‌افتند.

سؤال: در پرسشنامه‌های دریافتی از بدهی سنگین دستگاه‌های دولتی (برای مثال وزارت نیرو) به پیمانکاران گله کرده‌اند، از طرفی پیمانکاران می‌گویند بابت تأخیرات جبران خسارت نمی‌شود درحالی که اگر پروژه‌ها تأخیر داشته باشند جریمه می‌گیرند. چه راه‌حلی برای این مشکل پیشنهاد می‌دهید؟

- در قانون مستقیماً نمی‌توانیم بگوییم مبلغی جریمه تأخیر بدهند (دستگاه‌ها) ولی می‌توانیم قید کنیم که در مقابل تأخیر در پرداخت‌ها از طرف دستگاه‌ها حجم قرارداد که تا ۲۵ درصد مجازند افزایش دهند، افزایش یابد و منجر به قرارداد متمم بشود نکته‌ای در مورد فاینانس اخیر چینی‌ها مطرح شد ایشان احتمال قوی می‌دادند که به خاطر انتقال ذخایر ارزی به چین می‌باشد که آنها هم فاینانس کنند منتها باید در این فاینانس مصالح ما و قانون حداکثر رعایت شود.

سؤال: ایرادات دیگری در متن قانون اگر به نظرتان می‌رسد بفرمایید؟

- تعاریف در این قانون نیامده است ما در آیین‌نامه‌ها تعریف کردیم اگر آنها را در قانون بیاورید خوب است چون با بعضی مدیران دستگاه‌ها روی تعاریف و برداشتها اختلاف نظر داشتیم به‌طور مثال روی ارجاع کار و انجام کار در برداشت متفاوت بود که ما در متن قانون تعاریف را درآورده بودیم.

مطلب دیگر اینکه اگر بشود این را به‌صورت طرحی جداگانه بدهید که غیرمستقیم مکمل آن قانون باشد بهتر است (دغدغه ایشان هم این بود که اصل قانون صدمه نبیند).

آقای صمیمی دهکردی در شرکت تدبیر صنعت ایرانیان فعال هستند.

مصاحبه با آقای مهندس کربلایی^۱

که در درجه اول از کارشناسانی بودند که در ارائه طرح اولیه در مجلس نقش مؤثر و تعیین‌کننده داشته‌اند.

در سال ۱۳۷۵ و در مسئولیت‌های مختلف اجرایی در صنایع سنگین و معاونت وزیر صنایع انجام وظیفه کرده‌اند.

- مهمترین عاملی که به‌نظر شما باعث عدم استفاده از توان فنی و مهندسی داخل می‌شود

چیست؟

۱. عدم اجرای قانون،

۲. عدم تضمین مالی پروژه‌ها توسط بانک‌ها یا به تعبیری دیگر باز نکردن LC ریالی برای

سازندگان و پیمانکاران داخلی است،

۱. مصاحبه‌کننده: آقای سیدحسین شریفی.

۳. گرایش به خرید خارجی،

۴. نبود سازوکار حمایتی و تضمینی از جهت تأمین اعتبار برای پروژه‌های بزرگ.

- پس از دریافت نقطه‌نظرات داور محترم پروژه و پیشنهاد ایشان در بند «۹» مبنی بر موظف کردن دولت به انجام مطالعات پایه مهندسی نظر آقای مهندس کربلایی را در این خصوص باتوجه به تخصص ایشان جویا شدیم، ایشان با توضیحات مفصلی که دادند و تجربه مفیدی که صنایع آذرآب و کشتیرانی داشتند معتقد بودند که در پروژه‌های تکرارپذیر انجام این مطالعات ضروری و بسیار مفید است، اما در دیگر پروژه‌ها به صلاح نمی‌باشد، ضمناً تأکید داشتند که در صورت نیاز ابتدا با یک شرکت خارجی به صورت مشترک انجام شود و در صورت امکان به صورت انفرادی توسط مراکز تحقیقاتی داخلی این مطالعات انجام شود. در نهایت پس از استفاده از نقطه‌نظرات ارزنده ایشان ماده پیشنهادی در این خصوص نگارش گردید.

مصاحبه با آقای مهندس سجادی سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در روسیه^۱

در مورد قوانین مربوط به حمایت از توان فنی و مهندسی داخل کشور روسیه

در تماس با مسئولین ذیربط در روسیه، مشخص گردید که روسیه در حال حاضر، قوانین مربوط به حمایت از توان فنی مهندسی خود را ندارد. تنها قانون موجود، این است که چنانچه بخشی از خط تولید یک محصول، در روسیه باشد، به آن ساخت داخل اطلاق شده و تعرفه واردات به آن تعلق نمی‌گیرد. به عنوان مثال برخی از کارخانه‌های تولید خودرو مانند تویوتا و فورد، خط مونتاژی را در روسیه ایجاد کرده و بدین وسیله از مزایای حذف تعرفه واردات، بهره‌مند شده‌اند.

---

۱. مصاحبه‌کننده: آقای سیدحسین شریفی.

پیوست ۹ - چگونگی طراحی پرسشنامه

برای هدایت و دستیابی به پاسخ‌های مستند و روشن از ارزیابی عملکرد اجرای قانون آسیب‌ها، ضعف‌ها و نارسایی‌های احتمالی قانون و امثال اینها جلسات مشورتی متعددی با عده‌ای از مجریان قانون، گزیده‌ای از مخاطبین قانون و دو تن از طراحان اولیه قانون در وزارت صنایع و معادن برگزار شد و پس از بحث و تبادل نظر پرسشنامه‌ای مطابق نمونه طراحی گردید.

نمونه پرسشنامه

آسیب‌شناسی، بازرگری و اصلاح قانون حداکثر استفاده از توان فنی - مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات
جناب آقای..... مدیرعامل محترم شرکت.....

۱. شرکت شما در کدام گروه قرار می‌گیرد؟

کارفرما پیمانکار هر دو

۲. دلایل عدم اجرای کامل قانون حداکثر و مشکلات آن در هر یک از محورهای زیر چیست؟ لطفاً درخصوص هر یک از موارد مطرح شده راهکار ارائه نمایید:

مشکلات فنی و اجرایی
.۱
.۲
.۳
راهکار
.۱
.۲
.۳
کیفیت پایین خدمات و تولیدات
.۱
.۲
.۳
راهکار
.۱
.۲
.۳
سیستم اطلاع‌رسانی درخصوص توان داخل
.۱
.۲
.۳
راهکار
.۱
.۲
.۳
سیاست‌های مالی و اقتصادی
.۱
.۲
.۳

راهکار
۱.
۲.
۳.
ساختار قانون، نارسایی مواد قانون و خلأهای قانونی
۱.
۲.
۳.
راهکار
۱.
۲.
۳.
سایر موارد
۱.
۲.
۳.

۳. به نظر شما علل موفقیت کشورهای پیشرفته (در موضوع مورد بحث) چیست؟

۴. آیا به نظر شما وجود یک سیستم نظارت، به اجرای قانون حداکثر کمک می‌کند؟ در صورت مثبت بودن پاسخ این سیستم باید چه اجزایی داشته باشد و در چه مواردی و چگونه نظارت نماید؟

۵. آیا اقدامات تشویقی یا اعمال محدودیت‌های بیشتر درخصوص میزان استفاده از توان فنی و مهندسی داخلی، می‌تواند به اجرای این قانون کمک کند؟ لطفاً با ذکر نوع اقدامات دلایل خود را ذکر نمایید؟

۶. نظر شما در مورد تضمین اجرای پروژه‌ها توسط شرکت‌های داخلی از نظر برنامه زمانبندی، کیفیت و تکنولوژی مورد نیاز کارفرما و هزینه پیشنهادی چیست؟ چه راهکاری را برای تضمین کیفیت و ارائه پروژه طبق برنامه و هزینه توسط شرکت‌های داخلی پیشنهاد می‌نمایید؟

۷. در صورت اطلاع شما از وجود قوانین مشابه در سایر کشورها به‌ویژه کشورهای توسعه‌یافته، شرایط و نحوه اجرای آن را شرح دهید؟

۸. بی‌شک مشارکت شرکت‌های داخلی در اجرای پروژه‌های بزرگ موجب افزایش توان داخلی خواهد شد موانع و راهکارهای قانونی برای امکان این حضور را بیان فرمایید؟

۹. راهکارهای قانونی و پیشنهادات شما برای برابر نمودن شرایط رقابتی از جمله درخصوص پرداخت‌ها و ایجاد شرایط یکسان با پیمانکاران خارجی؟

۱۰. برای اصلاح پیش‌نویس قراردادهای یک‌طرفه فعلی دولتی با تولیدکنندگان داخلی و تبدیل آن به قرارداد دوجانبه و الزام‌آور برای اجرای تعهدات فی‌مابین، پیشنهادات اصلاحی شما چیست؟

پیوست ۱۰ - چگونگی دستیابی به پاسخ‌های پرسشنامه

برای اجرای پروژه در حداقل زمان ممکن با توجه به محدودیت زمانی ابتدا جلسات توجیهی با انجمن‌ها و تشکل‌های رسمی مرتبط و ذینفع در قانون برگزار شد اهداف پروژه تشریح و سپس پرسشنامه‌ها برای آنها ارسال گردید که نوعاً با استقبال گرمی برخورد می‌کردند. به همین ترتیب پرسشنامه‌ها برای تشکل‌ها و انجمن‌های رسمی دیگر و اشخاص حقیقی ارسال و توسط کارشناسان مرتباً پیگیری می‌گردید.

پرسشنامه

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

(سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران)

دلایل عدم اجرای کامل قانون حداکثر و مشکلات آن

مشکلات فنی و اجرایی (مشکلات و موانع فنی و تکنولوژیکی محصولات)

- ارجاع وظیفه اطلاع‌رسانی و بررسی توانمندی‌های اظهار شده به سازمان بدون اختصاص و تأمین بودجه و نیروی کارشناس متخصص برای این منظور،

- عدم وجود بانک اطلاعات جامعی از توانمندی‌های بالقوه و بالفعل کشور،

- تعیین رویکرد مدیران ارشد سازمان و سایر مدیران دستگاه‌های اجرایی نسبت به قانون با انجام تغییرات مدیریتی،

- عدم وجود برنامه اجرایی مدون جهت اطلاع‌رسانی قانون به دستگاه‌های اجرایی،

- عدم وجود برنامه اجرایی مدون جهت اجرای قانون،

- عدم وجود ارگان نظارتی در پیگیری و برخورد با متخلفان از قانون،

- نبود فرآیند شفاف و همچنین جلسات منظم میان واحدهای اطلاع‌رسانی (سازمان پژوهش‌ها)،

مجری قانون (معاونت برنامه‌ریزی ریاست جمهوری و شورای اقتصاد) و ناظر قانون (سازمان بازرسی)،

- عدم وجود واحد متمرکز و کارآمد ملی در مستندسازی و به‌روزرسانی فناوری‌های موجود ملی

مطابق با استانداردهای بین‌المللی،

- طولانی شدن زمان اطلاع‌رسانی و اظهار توانمندی به دلیل فقدان بانک‌های اطلاعات مستند و قوی،

- عدم وجود ضمانت اجرایی قوی درخصوص اجبار دستگاه‌های دولتی به اجرای قانون و تعیین و

اعلام متولی خاص اجرای قانون.

راهکار

- تأکید جدی بر معرفی متولی اطلاع‌رسانی و ارزیابی فناوری (سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران) در قانون،
- پیشنهاد اصلاح و به‌روزرسانی قانون با توجه به اصل چهل و چهارم قانون اساسی و هدفمندی یارانه‌ها،
- شناسایی، ارزیابی توانمندی‌های بالقوه و بالفعل موجود در کشور در قالب سامانه ملی توانمندی‌های فناورانه،
- افزایش نقش بخش‌های غیردولتی در اجرای قانون و بهره‌مندی از انجمن‌های صنفی و صنعتی،
- اطلاع‌رسانی دستاوردهای حاصل از اجرای قانون،
- ایجاد ارتباط بین مؤسسات و دستگاه‌های متقاضی فناوری و مراکز ایجادکننده فناوری در قالب شبکه و سامانه ملی توانمندی‌های فناورانه،
- لزوم ایجاد دیده‌بان فناوری طرح و ناظر بر مسیر رشد فناوری در کشور.

کیفیت پایین خدمات و تولیدات (مشکلات و موانع احتمالی مربوط به استاندارد محصولات)

- عدم خرید و به‌کارگیری فناوری‌های داخلی به دلایل زیر:
  - عدم اعتماد دستگاه‌ها به تولیدات شرکت‌های داخلی،
  - عدم هم‌خوانی استانداردهای داخلی با استانداردهای بین‌المللی،
  - اقتصادی نبودن فناوری‌ها و دستاوردهای داخلی،
- عدم وجود عزم ملی در حمایت از فناوری‌ها و دستاوردهای داخلی،
- نبود الزامات قانونی برای استانداردسازی فرآیندهای تولیدی و خدمات مهندسی برای تضمین تداوم کیفیت به‌منظور جلب اعتماد دستگاه‌های اجرایی طرف قانون،
- عدم وجود واحد متمرکز و کارآمد ملی در مستندسازی و به‌روزرسانی فناوری‌های موجود ملی مطابق با استانداردهای بین‌المللی.

راهکار

- لزوم استانداردسازی فرآیندهای تولیدی و خدماتی کشور،
  - تلاش در جهت شکل‌گیری مدون و مستندسازی دانش فنی در کشور:
- سیستم اطلاع‌رسانی درخصوص توان داخل (مشکلات و موانع احتمالی درخصوص عدم وجود سیستم اطلاع‌رسانی درخصوص توان داخل).

- عدم اطلاع‌رسانی گسترده از فناوری‌های تأیید شده و ثبت شده مورد اعتماد،
- عدم وجود ارتباط سازمان‌یافته بین مؤسسات و دستگاه‌های متقاضی فناوری و مراکز ایجادکننده فناوری،
- عدم اطلاع‌رسانی دستاوردهای حاصل از اجرای قانون،
- عدم وجود بانک اطلاعات جامعی از توانمندی‌های بالقوه و بالفعل کشور.

راهکار

- اطلاع‌رسانی گسترده از فناوری‌های تأیید شده و ثبت شده مورد اعتماد،
- ایجاد ارتباط بین مؤسسات و دستگاه‌های متقاضی فناوری و مراکز ایجادکننده فناوری در قالب شبکه ملی توسعه فناوری،
- معرفی دائمی و گسترده قانون و واحدهای مرتبط،
- ایجاد بانک اطلاعات جامعی از توانمندی‌های بالقوه و بالفعل کشور،
- فرهنگسازی در استفاده از فناوری‌های داخلی و ملی.

سیاست‌های مالی و اقتصادی (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص سیاست‌های مالی و اقتصادی)

- واقعی نبودن قیمت ارز و عوارض گمرکی واردات مواد و تجهیزات،
- نبودن مشوق‌های لازم برای خریداران فناوری و خدمات فنی و مهندسی داخلی،
- عدم ریسک‌پذیری و حمایت مالی دولت‌ها در تأمین منابع مالی و بیمه نمودن فناوری‌ها، تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی و جبران ضررهای احتمالی از به‌کارگیری فناوری‌های داخلی.

راهکار

- ایجاد مشوق‌هایی برای خریداران فناوری و خدمات فنی و مهندسی داخلی،
- حمایت متمرکز و برنامه‌ریزی در ایجاد برخی از فناوری‌های سروری در سطح ملی،
- حمایت و تقویت مؤسسات فناوری در ثبت مالکیت فکری فناوری،
- حمایت و تقویت مؤسسات فناوری در مستندسازی فناوری مطابق با استاندارد جهانی،
- حمایت از مؤسسات و بنگاه‌های تولیدی در گذر از یک بنگاه تولیدمحور به بنگاه دانش‌محور،
- پیشنهاد اصلاح و به‌روزرسانی قانون با توجه به اجرای اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی و هدفمندی یارانه‌ها،

- تعیین منابع مالی و بیمه‌های تکمیلی در حمایت از شرکت‌ها و دستگاه‌های مورد نظر قانون.
- ساختار قانون، نارسایی مواد قانون و خلأهای قانونی (مشکلات و موانع احتمالی درخصوص سیاست‌های حقوقی و قانونی)
- نبود گلوگاه و اهرم لازم برای ملزم نمودن شرکت‌ها و مؤسسات در اجرای قانون و بهره‌گیری از توانمندی‌های داخلی،
- عدم شمول خریدهای روتین و یا خریدهای با ماهیت غیرپروژه‌ای در قانون حداکثر،
- تکرار دفعات انتقال یک دانش فنی به کشور و عدم اتخاذ تدبیر لازم در تدوین و مستندسازی و به‌کارگیری آن در کشور،
- شفاف نبودن موارد استثنا در قانون،
- کوتاه بودن زمان بررسی و اظهار توانمندی در قانون (۶ ماه) و از طرفی طول کشیدن زمان اطلاع‌رسانی و اظهار توانمندی به دلیل فقدان بانک اطلاعات مستند و قوی،
- عدم تطابق قوانین و مقررات داخلی با برخی از مقررات بین‌المللی (درخصوص فاینانس)،
- نبود الزامات قانونی برای استانداردسازی فرآیندهای تولیدی و خدمات فنی و مهندسی برای تضمین تداوم کیفیت به‌منظور جلب اعتماد دستگاه‌های اجرایی طرف قانون،
- عدم تعهد دستگاه‌های اجرایی برای اجرای قانون و وجود مسیرهای جایگزین در کشور در حذف و کنار زدن موانع ایجاد شده برای خرید خارجی و همچنین انجام مناقصه‌های مدیریت شده.

راهکار

- تمامی شرکت‌های دولتی در گزارش حسابرسی سالیانه وضعیت عملکرد در مورد قانون حداکثر را اعلام نمایند،
- اصلاح و به‌روزرسانی قانون باتوجه به اجرای قانون اصل چهل و چهارم قانون اساسی، هدفمندی یارانه‌ها و تطابق قانون با برخی قوانین بین‌المللی،
- تمهید الزامات قانونی برای استانداردسازی فرآیندهای تولیدی و خدمات فنی مهندسی برای تضمین تداوم کیفیت به‌منظور جلب اعتماد دستگاه‌های اجرایی طرف قانون،
- متعهد نمودن دستگاه‌های اجرایی برای اجرای قانون و حذف مسیرهای جایگزین،
- افزایش انعطاف‌پذیری قانون برای تطبیق بهتر با مقررات بین‌المللی.

سایر موارد

- تقویت تجاری‌سازی نتایج تحقیقات،

- لزوم ایجاد دیده‌بان فناوری طراح و ناظر بر مسیر رشد فناوری در کشور،
- ساماندهی تحقیقات و پژوهش‌های کشور در جهت تقاضاهای رسیده به دبیرخانه قانون،
- ثبات در سیاست‌های حمایت از ایجاد و توسعه فناوری در قالب سیاست‌های بلندمدت.

علل موفقیت کشورهای پیشرفته

- واقعی بودن نرخ ارز کشورها، جهت‌گیری درست حمایت‌های دولتی، سلامت اقتصادی و امنیت سرمایه‌گذاری، استاندارد بودن روش‌های تولید، مدیریت صحیح منابع، سرمایه، نیروی انسانی و بازار، حمایت و پشتیبانی از تولیدات داخل.

سیستم نظارت

- سیستم نظارتی در قانون وجود دارد که سازمان بازرسی است. اشکال در عدم تعهد و پایبندی دستگاه‌های اجرایی برای اجرای این قانون می‌باشد اکثر دستگاه‌ها این قانون را عامل کاهش سرعت اجرای پروژه‌های خود می‌دانند.

تضمین اجرای پروژه‌ها توسط شرکت‌های داخلی از نظر برنامه‌زمانبندی، کیفیت و تکنولوژی مورد نیاز کارفرما و هزینه پیشنهادی

- نکته اصلی که در قانون حداکثر مغفول واقع شده است که سفارش‌دهنده قرارداد (کارفرما) اگر خود به پروژه و تکنولوژی موردنظر تسلط داشته باشد به این معنا که اگر تکنولوژی یک محصول باشد بداند که اجزای متشکله محصول چیست و فرآیند ساخت آن چگونه می‌باشد و یا تکنولوژی از جنس فرآیند بوده و ایستگاه‌های اجرای هر فرآیند را دانسته و بر دانش فنی مورد نیاز در فرآیند و قوف کامل داشته باشد، می‌تواند یک برنامه‌ریزی اولیه معقول به همراه هزینه‌های احتمالی که پیمانکار باید متقبل شود را تخمین زده و به این ترتیب ضمانت‌های مناسب را باتوجه به نوع تکنولوژی و فرآیند توسعه آن از پیمانکار اخذ نماید. در اغلب موارد وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های کارفرمای ایرانی تسلط لازم را درخصوص مواردی که بدان اشاره شد، ندارند و لذا تضمین اجرای پروژه پیچیده می‌نماید. برای برون‌رفت از وضع موجود در حوزه‌های مختلف تکنولوژیک باید اقدامات ذیل صورت پذیرد:

- بیشتر کالاها و خدمات و دانش فنی پرمصرف و مورد نیاز کشور با درجه اهمیت آنها ابتدا باید احصا شوند و سپس برنامه‌ریزی برای نحوه استفاده و اجرایی نمودن قانون درخصوص این صورت گیرد.
- بر روی نقشه تکنولوژی مشخص گردد که سازندگان ایرانی و خارجی هر یک در کدام نقطه

مسلط بر تکنولوژی می‌باشند و آن نقطه در توسعه تکنولوژی مذکور کلیدی است یا اینکه اهمیت چندانی ندارد.

- برای تکنولوژی‌های کلیدی و استراتژیک کشور برنامه‌ریزی خاص همواره با مشارکت بخش خارجی برای تضمین کیفیت بیشتر طلب گردد.

- مشارکت چند سازنده اصلی در تکنولوژی‌ها و پروژه‌های کلیدی که ریسک پروژه و ضمانت‌های مالی را ساده‌تر نماید، راهکاری مناسب برای ارائه پروژه با هزینه و در زمان مد نظر می‌باشد.

- همکاری بین بانک‌ها و صندوق‌های تأمین مالی و بیمه‌ها برای اجرای قانون امری کلیدی است و کارفرما نباید تمام تعهدات را به گردن پیمانکار واگذار نماید، بلکه در یک تعامل سه‌جانبه بین بانک (بیمه و...)، کارفرما و پیمانکار پروژه به صورت مشترک به پیش رود نه اینکه تنها با برگزاری مناقصه تمام بار پروژه به پیمانکار منتقل شود و فقط به‌هنگام بروز مشکل با تهدید به اجرا گذاردن ضمانت‌های اخذ شده پیمانکار مجبور به اجرای تعهدات گردد.

مشارکت شرکت‌های داخلی در اجرای پروژه‌های بزرگ موجب افزایش توان داخلی خواهد شد موانع و راهکارهای قانونی برای امکان این حضور
- الزام نمودن حضور شرکت‌های داخلی به‌عنوان مشاور در کنار پیمانکاران خارجی در انجام پروژه‌های کلان ملی.

راهکارهای قانونی و پیشنهادات شما برای برابر نمودن شرایط رقابتی از جمله در خصوص پرداخت‌ها و ایجاد شرایط یکسان با پیمانکاران خارجی

طبق قانون باید شرایط رقابت برابر باشد و این سؤال حاکی از وجود مشکل در اجرای امور در عمل دارد نه در قانون! طبق قوانین کشور در همه قوانین که یک طرف آن فرد یا شرکت خارجی وجود دارد اصل رفتار ملی (برابری قانون چه برای اتباع ایرانی و چه اتباع خارجی) حاکم است و اگر در مواردی به پیمانکاران خارجی در پرداخت و یا شرایط مناقصه رجحانی قائل می‌گردند این به قانون ارتباط ندارد، بلکه به شیوه اجرای کارفرما بازمی‌گردد. بهتر است برای سؤالاتی از این دست مصداق مد نظر پرسشگر ابتدا مشخص گردد تا برای آن مصداق خاص جواب خاص ارائه شود. به هر حال برای پیمانکاران خارجی از آنجا که شبکه بانک‌های خارجی و بیمه‌های معتبر از آنها حمایت می‌کنند قاعدتاً پرداخت به آنها از سوی کارفرمای ایرانی با سرعت بیشتر صورت می‌گیرد و برای حل این معضل رویه‌های قانونی بانک‌های ایرانی و بیمه‌ها باید تغییر کند و نه قانون! به‌عنوان مثال می‌توان به موارد ذیل که صرفاً از جنبه اصلاح رویه‌ها می‌باشد اشاره کرد:

- اتخاذ تمهیداتی لازم جهت سازمان‌های پولی و مالی کشور در تأمین سرمایه و صدور ضمانتنامه‌ها به نحوی که این سازمان‌ها بتوانند دوش به دوش و هماهنگ با بخش صنعت حرکت کنند.
- ایجاد یک تشکیلات منسجم برای هدایت سیستم بانکی و پول‌های سرگردان و صندوق ذخیره ارزی به سمت تولید و صنعت و پیمان‌های صنعتی اعم از پیمان‌های داخلی و خارجی،
- اصلاح ساختار نظام بانکی کشور درخصوص حمایت بانک‌ها در تأمین نقدینگی سازندگان و پیمانکاران و کاهش نرخ سود،
- تجدیدنظر جدی درخصوص پوشش بیمه‌ای تا بدین طریق از الگوهای پذیرفته شده بین‌المللی برای مشارکت دیگران در ریسک احتمالی در قبال صرف هزینه معقول استفاده کرد،
- تدوین مقررات خاص جهت حضور شرکت‌های خارجی در مناقصات یا شرکت در اجرای پروژه‌های مهم به‌گونه‌ای که این شرکت‌ها بدون شریک داخلی نتوانند در Vendor List قرار گرفته و یا در مناقصه شرکت نمایند،
- تقویت پیمانکاران داخلی در جهان رقابت با شرکت‌های خارجی از طریق مشارکت‌های داخلی و به‌کارگیری شرکای خارجی توانمند.

پرسشنامه

سازمان گسترش صنایع ایران

راهکارهای پیشنهادی درخصوص اصلاح قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات - براساس ماده (۱) قانون فوق‌الذکر از شرکت‌های داخلی جهت خدمات مهندسی مشاوره باید استفاده گردد. این سازمان کلیه خدمات خود را از طریق فهرست مشاورین موجود در سایت معاونت نظارت و راهبردی که دارای رتبه تأیید صلاحیت می‌باشند در زمینه‌های مرتبط انتخاب می‌نماید. نکته قابل ذکر اینکه فهرست فوق‌الذکر به‌روز شده نیست و اغلب نشانی‌های مندرج در آن تغییر یافته. لذا به‌نظر می‌رسد مسئله بررسی وضعیت فعلی مشاورین و میزان کار در دست انجام آنها مورد بازرسی دقیق قرار نمی‌گیرد و متأسفانه اغلب این شرکت‌ها فاقد کیفیت و شرایط لازم برای بررسی طرح‌های بزرگ می‌باشند.

راهکار پیشنهادی

بازرسی و به‌روزرسانی اطلاعات مشاورین به همراه فهرست کارهای در دست انجام آنها و سوابق

تأیید شده توسط امور پیمانکاران معاونت نظارت و راهبردی ریاست‌جمهوری.

- براساس ماده (۸) قانون، وزارتخانه‌های صنعتی مکلفند در پایان سال بخشی از کالاهای صنعتی را که قادر به ساخت آنها در داخل باشند از نظر نوع و مشخصات فنی، تعداد و زمان ساخت به دستگاه‌های اجرایی اعلام نمایند. به نظر می‌رسد در صورتی که وزارت صنایع و معادن قادر به ارائه بانک اطلاعات مرتبط با سازندگان داخلی در زمینه‌های صنعتی مختلف باشد به‌طوری که هر تولیدکننده محصولات خود را به همراه کلیه مشخصات فنی، مدت‌زمان مورد نیاز ساخت، استانداردهای مرتبط و... را ارائه نمایند، علاوه‌بر اینکه کلیه شرکت‌ها می‌توانند نسبت به خرید ماشین‌آلات مورد نیاز خود اقدام نمایند مشاورین ذیربط جهت تهیه توجیه فنی اقتصادی نیز که برای دریافت قیمت تجهیزات مدت زمان زیادی را جهت دریافت پروفرم از شرکت‌های خارجی اتلاف می‌نمایند بسیار سریع‌تر به نتیجه مطلوب خواهند رسید.

راهکار پیشنهادی

ایجاد یک بانک اطلاعات تولیدکنندگان ماشین‌آلات که شامل کلیه اطلاعات مورد نیاز بوده و مرتباً توسط وزارت صنایع و معادن به‌روزرآوری و بازرسی گردد. باتوجه به اینکه شرکت‌های تولیدکننده از این طریق می‌توانند محصولات خود را به بازار گسترده‌ای ارائه نمایند می‌توان از خود آنها جهت تکمیل اطلاعات استفاده کرد.

خاطرنشان می‌سازد شرکت‌های مشارکتی در این معاونت از طریق بخش خصوصی اقدام به انتخاب پیمانکار می‌نمایند و ملزم به اجرای این قانون نمی‌باشند، اما باتوجه به شرایط فعلی پاسخگویی شرکت‌های خارجی در صورتی که این منابع اطلاعاتی به‌روز و کامل باشند خود به خود مورد استقبال قرار خواهند گرفت.

پرسشنامه

مهندس سیدمجید هدایت - مدیرعامل محترم سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

- دلایل عدم اجرای کامل قانون حداکثر و مشکلات آن

مشکلات فنی و اجرایی (مشکلات و موانع فنی و تکنولوژیکی محصولات)

- درحال حاضر قانون استفاده از حداکثر توان داخلی در قراردادهای کلید در دست (EPC) به‌صورت کلی و از آغاز تا انتهای طرح یا پروژه محاسبه می‌شود،

- عدم وجود دانش پایه مهندسی در داخل کشور (Basic Design) و نبود مشاور طراحی و

مهندسی مناسب مربوط به آن،

- عدم وجود نقدینگی و یا کمبود منابع مالی جهت سفارش و خرید خارجی مواد اولیه، قطعات استاندارد و...

- ضعف تجهیزات و لوازم مرتبط با موضوع پروژه‌های بزرگ، فناوری‌های نوین ساخت و مدیریت پروژه‌های بزرگ و لوازم و تجهیزات مربوط به آن در عمل سال‌هاست که در کشور مغفول مانده و به‌لحاظ عدم وجود سرمایه‌های لازم امکان بازسازی‌های آنها وجود نداشته است که این امر یک ضعف عمده پیمانکاران داخلی جهت تخصیص سهم مناسب از پروژه به خود به‌شمار می‌رود.

راهکار

- این قانون باید به‌صورت جداگانه و در هر بخش قرارداد لحاظ شود،
- خرید دانش فنی و انتقال تکنولوژی به داخل کشور، استفاده از مشاوران قدر بین‌المللی و مشارکت با شرکت‌های خارجی صاحب دانش فنی در اجرای پروژه‌های داخل و خارج از کشور و کار در پروژه‌های خارج از کشور،
- تأمین منابع مالی از منابع داخل کشور و استفاده از بانک‌های داخلی و یا تأمین‌کننده مناسب مالی خارجی جهت خرید و ورود به موقع مواد،
- تجهیز سازندگان و پیمانکاران به ماشین‌آلات و تجهیزات سنگین و پیچیده نو و با فناوری‌های نوین با استفاده از حمایت‌های دولتی جهت ظرفیت‌سازی سازندگان و پیمانکاران.

کیفیت پایین خدمات و تولیدات (مشکلات و موانع احتمالی مربوط به استاندارد محصولات)

- قیمت‌شکنی برخی از پیمانکاران در مناقصات و پروژه‌ها،
- کمبود نقدینگی و تخصیص دیر هنگام بودجه و منابع مالی، موجب تأخیر طرح‌ها و پروژه‌ها شده و در نتیجه باعث مخدوش شدن نظارت دقیق کارفرما می‌شود،
- پایین بودن سطح نرخ و دستمزد متخصصین و کارشناسان داخلی و همچنین کارگران نسبت به متخصصین و کارشناسان خارجی مشابه درگیر در پروژه،
- وجود ماشین‌آلات کهنه و فرسوده.

راهکار

- ارزیابی توان واقعی سازندگان و پیمانکاران شرکت‌کننده در مناقصات و پروژه‌ها و تدوین دستورالعمل‌های قانونی لازم‌الاجرا با بار حقوقی جهت جلوگیری از لابی‌گری و نه رتبه‌بندی صرف،

- بودجه و منابع مالی لازم طرح یا پروژه‌ها باید از طرف کارفرما و یا دولت از قبل تأمین و به‌موقع تخصیص یابد.

- افزایش سطح دستمزد نیروی انسانی داخل کشور درگیر در پروژه مطابق با متخصصین و سایر نیروی انسانی خارجی مرتبط با آن،

- ایجاد زیرساخت‌های تکنولوژیکی و خرید و نصب ماشین‌آلات جدید و جایگزینی آنها با تجهیزات فرسوده.

سیستم اطلاع‌رسانی درخصوص توان داخل (مشکلات و موانع احتمالی درخصوص عدم

وجود سیستم اطلاع‌رسانی درخصوص توان داخل)

- نبود مرکز یکپارچه و مستقل سیستم اطلاع‌رسانی پروژه‌ها و مناقصات کشور،

- نبود مرکزی مستقل و صاحب استاندارد برای بررسی ظرفیت‌های کاری سازندگان و پیمانکاران،

- عدم وجود نیروی انسانی لازم و متخصص جهت تفکیک صنایع و ماشین‌آلات مورد نیاز در

ظرفیت‌سنجی و نیازسنجی و همچنین تفکیک صحیح پکیج‌های کاری صنایع مختلف مطابق

استانداردها و نرم‌های بین‌المللی.

راهکار

- ایجاد مرکز مستقل با مدیریت خصوصی در حد توان بین‌المللی با استفاده از بودجه و تأمین

اعتبار دولتی و سپس واگذاری آن به بخش خصوصی،

- تأمین نیروی انسانی کارآمد مرکز فوق، جهت تأمین نیازهای اطلاعاتی مرکز ایجاد شده و ارائه

آموزش‌های لازم به آنها،

- تدوین استانداردهای لازم جهت تعیین ظرفیت‌ها، نیازسنجی‌ها، پکیج‌های کاری و عمرکاری و

رتبه‌بندی سازندگان و پیمانکاران مربوطه،

سیاست‌های مالی و اقتصادی (مشکلات و موانع احتمالی درخصوص سیاست‌های مالی و

اقتصادی)

- بحث ضمانتنامه‌های بانکی و نداشتن خط اعتباری سازندگان و پیمانکاران داخلی جهت شرکت در

مناقصات و اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها،

- عدم گشایش LC داخلی و ریالی در بانک‌های داخل کشور و عدم پرداخت به‌موقع پول به

پیمانکار توسط کارفرما (درحال حاضر پیمان منعقد شده فی‌مابین کارفرما و پیمانکار براساس

اعتماد متقابل بین این دو است و هیچ تضمینی برای پیمانکار در راستای تحقق حقش وجود ندارد) و

ضعیف شدن پیمانکار به دلیل فوق و در نهایت تضعیف مدیریت ایرانی بر اجرای پروژه‌ها،

- عدم جذب تسهیلات فاینانس خارجی به علت تحریم‌های بین‌المللی،
- عدم رسیدگی به موقع صورت وضعیت‌های پیمانکاران داخلی و خط زدن حداقل ۲۵ درصد مبلغ صورت وضعیت توسط مشاور و نماینده کارفرما جهت پرداختی کمتر و یا در زمان طولانی‌تر و همچنین عدم پرداخت به موقع صورت وضعیت پیمانکار داخلی،
- عدم تأمین اعتبار طرح یا پروژه به هنگام برگزاری مناقصه، روشن نبودن و تعیین تکلیف نشدن منابع مالی مورد نیاز پروژه در هنگام اجرای مناقصات با پروژه‌ها،
- بالا بودن نرخ بهره وام بانکی.

راهکار

- ایجاد خطوط اعتباری لازم برای سازندگان و پیمانکاران توسط بانک‌ها و مؤسسات داخلی کشور با تدوین قوانین و دستورالعمل‌های جدید بانکی در این باره توسط بانک مرکزی یا وزارت اقتصاد، جهت افزایش توان مالی پیمانکاران داخلی و همترازی آنان با پیمانکاران خارجی درگیر در پروژه و ارائه تضامین لازم پیمانکاران به کارفرما با استفاده از خط اعتباری تخصیصی بانک‌های داخلی. ضمناً در صدور ضمانت‌نامه می‌توان به شرح ذیل عمل کرد:
- الف) صدور بیمه‌نامه ضمانت پیمانکار به کارفرما،
- ب) درخصوص ضمانت‌نامه حسن اجرای کار، ۲۵ درصد ضمانت‌نامه و ۷۵ درصد با امضای مدیران،
- ج) ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت در مقابل سفته با امضای مدیران شرکت پرداخت شود.
- گشایش LC ریالی در بانک‌های داخل کشور و اجرای قوانین مصوب شده در این باره،
- اتخاذ تدابیر لازم و تدوین قوانین بانکی جدید برای مراکز مالی کشور جهت سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بزرگ و زمان‌بر با استفاده از شیوه‌های مختلف، ضمناً به منظور جذب تسهیلات فاینانس خارجی استفاده از فاینانس خودگردان خارجی که بازپرداخت اصل و هزینه‌های تبعی مترتب بر فاینانس از محل درآمدهای طرح صورت گیرد نه از محل درآمدهای عمومی دولت،
- تدوین قوانین و دستورالعمل‌های الزام‌آور برای کارفرما جهت پرداخت به موقع صورت وضعیت‌هایی سازندگان و پیمانکاران داخلی همانند پرداخت صورت وضعیت شرکت‌های خارجی و بین‌المللی،
- تخصیص اعتبار طرح یا پروژه و تعیین تکلیف منابع مالی آن به‌طور روشن و شفاف و بلوکه شدن مبلغ تعیین شده به‌هنگام شروع پروژه جهت جلوگیری از هرگونه کمبود نقدینگی احتمالی جهت اعلام به پیمانکار درخصوص هرگونه هزینه‌کرد او در پروژه،

— کاهش نرخ بهره بانکی تا سطح بین‌المللی از طریق تدوین قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های بانک مرکزی و یا وزارت اقتصاد برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های کشور.

ساختار قانون، نارسایی مواد قانون و خلأهای قانونی (مشکلات و موانع احتمالی درخصوص سیاست‌های حقوقی و قانونی)

— قدیمی بودن مفاد شرایط عمومی پیمان با توجه به تغییر شرایط کشور و سازندگان و پیمانکاران عمومی و...،

— قوانین نامناسب مالیاتی، مالی و بانکی کشور، ساختار قدیمی قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های ذیحسابی و اعتبارات بدون توجه به تغییرات سایر قوانین مرتبط و بعضاً متضاد بودن قوانین دستگاه‌های مختلف کشور در ارتباط با اجرای قانون حداکثر و یا موارد اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها،

— عدم وجود استانداردهای لازم و قوانین و مقررات دستورالعمل‌های مناسب جهت انعقاد قراردادها مطابق با شرایط بین‌المللی و تغییرات اعمال شده در سایر مراکز مانند شهرداری‌ها، تأسیسات شهری و...،

— عدم پوشش بیمه‌ای لازم برای قراردادها و اجرای پروژه‌های کشور.

راهکار

- اصلاح مفاد شرایط عمومی پیمان که در دست اصلاح می‌باشد،
- اصلاح قوانین مطابق با شرایط روز و پوشش‌دهی کمبودها،
- تدوین استانداردهای لازم با توجه به کاستی‌ها و نقایص که شرکت‌ها در حال حاضر (کارفرما و پیمانکار) در حال حاضر در اجرای پروژه‌ها و طرح‌ها با آن مواجهند،
- ایجاد پوشش بیمه‌ای برای تمامی فعالیت‌های صنعتی و پیمانکاری از ضروریات است. بنابراین شرکت‌های بیمه باید موظف به پوشش بیمه‌ای شوند و قوانین و مقررات مربوطه باید تدوین گردد.

سایر موارد

— عدم مستندسازی قراردادها و اجرای پروژه‌ها.

راهکار

— تدوین دستورالعمل‌های لازم جهت مستندسازی طرح‌ها و پروژه‌ها از بدو مذاکرات جهت انجام طرح یا پروژه تا انجام نهایی و تحویل نهایی آن به کارفرما برای ایجاد دانش مدیریت و کاهش زمان

اجرای کار و قیمت تمام شده پروژه‌های بعدی و شناسایی نقاط ضعف و قوت مدیریت پروژه جهت به‌کارگیری در فعالیتهای آتی.

- علل موفقیت کشورهای پیشرفته

- حمایت‌های کامل دولتی از طریق تخصیص منابع یارانه‌ای، وام‌های با بهره بسیار ناچیز کمتر از نرخ Libor و قوانین حمایتی و پوشش بیمه‌ای کامل.

- سیستم نظارت

- سیستم نظارت باید واجد شرایط شناخت اجزای پروژه و بسته‌های کاری آن باشد و اینکه توانایی شناخت چه بخش‌هایی از کار، قابلیت ساخت در داخل را داشته و چه بخش‌هایی می‌تواند از خارج از کشور تهیه گردد. سیستم باید مجهز به آرشیمی با طراحی استاندارد و با قابلیت تجزیه و تحلیل بوده باشد. نیروی نظارتی سیستم باید از مراکز مختلف مرتبط با کلیه آیتم‌های مورد نیاز طرح‌ها ارتباط می‌یابد تشکیل شده باشد و به‌صورت دوره‌ای تغییر یابند.

اقدامات تشویقی یا اعمال محدودیت‌های بیشتر در خصوص میزان استفاده از توان فنی و مهندسی داخلی، به اجرای این قانون

- اقدامات تشویقی قطعاً جواب می‌دهد مانند در اختیار نهادن وام‌های کم‌بهره برای اجرای پروژه، یا تأمین ماشین‌آلات مورد نیاز و یا اقدامات تسهیل‌کننده جهت ورود و انتقال تکنولوژی و در اختیار قرار دادن سازنده و پیمانکار عمومی مورد نظر.

تضمین اجرای پروژه‌ها توسط شرکت‌های داخلی از نظر برنامه زمانبندی، کیفیت و تکنولوژی مورد نیاز کارفرما و هزینه پیشنهادی

- تأمین نقدینگی و تزریق منابع مالی به‌موقع و در اختیار گذاردن زمین بدون معارض پروژه به پیمانکار و در اختیار نهادن کلیه نیازمندی‌های اجرای پروژه مانند آب، برق، تأسیسات شهری و ...

قوانین مشابه در سایر کشورها به‌ویژه کشورهای توسعه‌یافته

مشارکت شرکت‌های داخلی در اجرای پروژه‌های بزرگ موجب افزایش توان داخلی خواهد شد
موانع و راهکارهای قانونی برای امکان این حضور

موانع

۱. نگرش کارفرما به تأمین به‌موقع منابع مالی شرکت‌های خارجی و بی‌توجهی عمیق او به نیازهای شرکت‌های داخلی در این باره،
۲. وجود قوانین دست‌وپاگیر.

راهکار

۱. نگاه به شرکت‌های داخلی در تأمین منابع مالی و رسیدگی به صورت وضعیت‌های او همانند نگرش به شرکت‌های خارجی بوده، بلکه حتی جنبه‌های حمایتی بیشتر را دربر گیرد،
۲. حذف قوانین دست‌وپاگیر (مانند ترخیص کالا و... و تدوین دستورالعمل‌های جدید در جهت تسهیل و روان‌سازی فعالیت شرکت‌های داخلی).

راهکارهای قانونی و پیشنهادات شما برای برابر نمودن شرایط رقابتی از جمله در خصوص پرداخت‌ها و ایجاد شرایط یکسان با پیمانکاران خارجی

- تصویب قوانین بانکی در جهت یکسان‌سازی نرخ بهره وام بانکی مطابق با شرایط بانک‌های بین‌المللی.

اصلاح پیش‌نویس قراردادهای یک‌طرفه فعلی دولتی با تولیدکنندگان داخلی و تبدیل آن به قرارداد دوجانبه و الزام‌آور برای اجرای تعهدات فی‌مابین

- تعهدات کارفرمایی در قبال شرکت‌های ایرانی نیز به‌وضوح و روشن در قرارداد قید گشته و کلیه مفاد قرارداد به‌صورت برنده - برنده در نظر گرفته شود.

پرسشنامه

- دلایل عدم اجرای کامل قانون حداکثر و مشکلات آن
- مشکلات فنی و اجرایی (مشکلات و موانع فنی و تکنولوژیکی محصولات)
- عدم کفایت ضمانت‌های اجرایی لازم برای اجرای قانون.

راهکار

- تشکیل ستادهای نظارت بر توسعه ساخت داخل در وزارتخانه‌هایی نظیر نفت، نیرو و راه و ترابری با حضور وزارتخانه‌های صنایع معادن و بازرگانی خصوصاً جهت پروژه‌های بزرگ،
- برقراری جریمه‌های سنگین در موارد عدم رعایت قانون به تشخیص مراجع ذیصلاح.
- کیفیت پایین خدمات و تولیدات (مشکلات و موانع احتمالی مربوط به استاندارد محصولات)
- رویکرد نامناسب کارفرمایان بزرگ در ارجاع پروژه‌هایی که برای بار اول در کشور اجرا می‌شود،
- سازماندهی نامناسب و کنترل نشده سازندگان داخلی خصوصاً در مواجهه با پروژه‌هایی که برای بار اول به آنها ارجاع شده است،
- رقابت‌پذیر نبودن صنایع ایران به لحاظ مشکلات درونی شرکت‌ها و بیرونی اقتصاد ایران.

راهکار

- سازماندهی مناسب کارفرمایان بزرگ دولتی خصوصاً در وزارتخانه‌های نفت، نیرو و... برای ارجاع کار به سازندگان داخلی از طریق تشکیل ستادهای توسعه ساخت و داخل با حضور وزارتخانه‌های صنایع و معادن و بازرگانی و نظارت بر پروژه‌های بزرگ،
- توجه کارفرمایان بزرگ به سازماندهی و توان شرکت‌ها برای اجرای پروژه‌ها،
- واقعی نمودن نرخ برابری ریال و ارزهای خارجی.

سیستم اطلاع‌رسانی در خصوص توان داخل (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص عدم وجود سیستم اطلاع‌رسانی در خصوص توان داخل)

- نبود سیستم و نظامی توانمند برای مستندسازی و اطلاع‌رسانی توان پیمانکاران داخلی،
- عدم توجه کافی از سوی واحدهای روابط عمومی حوزه‌های مسئول.

راهکار

- ایجاد سیستمی برای شناسایی و اطلاع‌رسانی و ارزیابی سازندگان داخلی توسط صنوف مربوطه، وزارت صنایع و معادن، سازمان‌های کارفرمایی بزرگ و وزارتخانه‌های نفت، نیرو و راه و ترابری تأکید و الزام واحدهای روابط عمومی به اطلاع‌رسانی در انواع رسانه‌ها و تخصیص بودجه مناسب.

سیاست‌های مالی و اقتصادی (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص سیاست‌های مالی و اقتصادی)

- عدم در نظر گرفتن تسهیلات و موارد حمایتی در شرایط پرداخت و تأمین مالی سازندگان داخلی در مقایسه با سازندگان خارجی،
- عدم شمول برخی قوانین حمایتی و تسهیلتی در نظر گرفته شده برای تولیدکنندگان انبوه برای سازندگان محصولات سفارشی،
- قوانین سختگیرانه کار و... .

راهکار

- گنجانیدن موارد مربوط در قانون یا آیین‌نامه‌های زیرمجموعه آن،
- بازنگری در سایر قوانین مالی و بانکی جهت تسهیل موارد مرتبط با سازندگان داخلی،
- اصلاح قوانین متناسب با ماهیت فعالیت شرکت‌های تولیدکننده محصولات سفارشی.

ساختار قانون، نارسایی مواد قانون و خلأهای قانونی (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص سیاست‌های حقوقی و قانونی)

- عدم توجه قانون به واگذاری پروژه توسط پیمانکاران دست اول به سازندگان دست دوم.

راهکار

- گنجاندن موضوع در قانون فعلی.

علل موفقیت کشورهای پیشرفته

- یکپارچگی در تدوین قوانین مرتبط با یکدیگر،

- تقویت توان و به‌کارگیری صنوف مختلف تولیدی و خدماتی در فعالیتهای قانونگذاری، اجرا و نظارت،

- تأکید بر رقابت‌پذیر نمودن صنایع از طریق مختلف.

سیستم نظارت

- اصولاً سیستم‌های نظارتی خصوصاً ورود به جزئیات موضوع معمولاً در بلندمدت با مشکلاتی مواجه خواهد شد، علیرغم آنکه در کوتاه‌مدت و به شرکت ارزیابی و بازرنگری سیستم نظارتی می‌تواند مثمر ثمر باشد، لکن مشکلات توسعه ساخت داخل در بلندمدت باید با استفاده از رقابت‌پذیرتر نمودن صنایع حل‌وفصل گردد.

اقدامات تشویقی یا اعمال محدودیت‌های بیشتر در خصوص میزان استفاده از توان فنی و مهندسی داخلی، به اجرای این قانون

تضمین اجرای پروژه‌ها توسط شرکت‌های داخلی از نظر برنامه زمانبندی، کیفیت و تکنولوژی مورد نیاز کارفرما و هزینه پیشنهادی

- اصولاً اجرای پروژه‌ها برای بار اول در کشور قطعاً با ریسک‌های زیاد هزینه و زمان روبرو است و گریز از آن ممکن نیست، لکن سازمان‌های بزرگ کارفرمایی در وزارتخانه‌هایی نظیر نفت، نیرو و راه و ترابری باید با علم به این موضوع با برنامه‌ریزی و سازماندهی دقیق‌تر به آن بپردازند.

قوانین مشابه در سایر کشورها به ویژه کشورهای توسعه یافته مشارکت شرکت‌های داخلی در اجرای پروژه‌های بزرگ موجب افزایش توان داخلی خواهد شد موانع و راهکارهای قانونی برای امکان این حضور

- قوانین سختگیرانه در انتخاب و ارزیابی تأمین‌کنندگان داخلی که در دستورالعمل‌های سازمان‌های بزرگ کارفرمایی گنجانده شده است.

- توجه و الزام پیمانکاران دست اول به رعایت قانون در واگذاری پروژه‌ها به پیمانکاران دست دوم.

راهکارهای قانونی و پیشنهادات شما برای برابر نمودن شرایط رقابتی از جمله در خصوص پرداخت‌ها و ایجاد شرایط یکسان با پیمانکاران خارجی

- برقراری اعتبار اسنادی با برخی تغییرات مورد نیاز برای سازندگان داخلی،

- در نظر گرفتن قوانین حمایتی از سازندگان داخلی برای فاینانس پروژه‌ها و همچنین شرایط قراردادهای بیع متقابل،

- تسهیل در دستورالعمل‌های سازمان‌های بزرگ کارفرمایی جهت ارزیابی و انتخاب سازندگان داخلی و ورود ایشان به لیست معتبر تأمین‌کنندگان.

اصلاح پیش‌نویس قراردادهای یک‌طرفه فعلی دولتی با تولیدکنندگان داخلی و تبدیل آن به قرارداد دوجانبه و الزام‌آور برای اجرای تعهدات فی‌مابین

استاندارد نمودن قراردادهای گنجانده موارد دوجانبه و الزام‌آور برای طرفین و ابلاغ به کارفرمایان بزرگ.

پرسشنامه

دلایل عدم اجرای کامل قانون حداکثر و مشکلات آن

مشکلات فنی و اجرایی (مشکلات و موانع فنی و تکنولوژیکی محصولات)

- عدم وجود مکانیسم‌های اجرایی و تبیین آنها برای اجرایی شدن مفاد قانون مزبور،

- عدم ارتباط مناسب صنعت و دانشگاه با نیاز بازارهای مصرف،

- عدم تشخیص بودجه‌های مناسب تمهیداتی و حمایتی جهت انتقال تکنولوژی و تجاری‌سازی طرح‌ها،

- عدم اجرای صحیح مصوبات قانونی.

راهکار

- تدوین روش‌های اجرایی و مکانیسم‌های کنترلی جهت اجرایی شدن مفاد قانون مربوطه،
  - ایجاد هسته‌های ارتباطی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی با صنایع و معادن منطبق با نیاز بازارهای مصرف،
  - ایجاد صندوق‌های مشخص حمایتی و تمهیدی مناسب در مراحل مختلف زنجیره از ایده تا عرضه محصول به بازار.
- کیفیت پایین خدمات و تولیدات (مشکلات و موانع احتمالی مربوط به استاندارد محصولات)**
- عدم تعامل و توازن قیمت‌های محصولات با استانداردهای کیفی،
  - عدم تمهیدات ویژه جهت انتقال و ارتقای تکنولوژی‌ها به منظور افزایش کیفیت.

راهکار

- ایجاد فضای رقابتی مناسب و شایسته برای کلیه تولیدکنندگان و ارائه‌دهنده خدمات،
  - ایجاد تمهیدات ویژه جهت انتقال و ارتقای تکنولوژی‌های نو به منظور افزایش کیفیت،
  - اجرای دقیق ممیزی و نظارت‌های کیفی توسط مراجع ذیربط.
- سیستم اطلاع‌رسانی در خصوص توان داخل (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص عدم وجود سیستم اطلاع‌رسانی در خصوص توان داخل)**
- عدم وجود سیستم اطلاعاتی یکپارچه برای تولیدکنندگان محصولات.

راهکار

- ایجاد بانک و سیستم اطلاعاتی یکپارچه تولیدکنندگان داخلی،
  - ایجاد مکانیسم‌های تشویقی و کنترلی برای اعضای بانک اطلاعاتی فوق‌الذکر و تکمیل‌کنندگان اطلاعات مربوطه.
- سیاست‌های مالی و اقتصادی (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص سیاست‌های مالی و اقتصادی)**
- عدم اولویت‌بندی برای حوزه‌های صنعتی جهت ساخت داخل نمودن آنها،
  - عدم تمهیدات بانکی برای شرکت‌کنندگان داخلی در مناقصات،
  - عدم وجود ضرایب حمایتی مناسب برای تولیدکنندگان داخلی در مناقصات.

راهکار

- اولویت‌بندی حوزه‌های صنعتی جهت ساخت داخل و حمایت‌های مناسب دولتی،
  - ارائه تمهیدات بانکی نظیر ضمانت‌نامه‌ها، گشایش اعتبارات برای تولیدکنندگان داخل،
  - تدوین و اجرای ضریب تعدیل شرکت‌های داخلی در مناقصات بین‌المللی.
- ساختار قانون، نارسایی مواد قانون و خلأهای قانونی (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص سیاست‌های حقوقی و قانونی)**
- ناهماهنگی تعرفه‌های گمرکی مواد و قطعات برای کاهش قیمت تمام شده محصولات،
  - ورود بی‌رویه کالاهای قاچاق،
  - وجود دامپینگ توسط شرکت‌های خارجی.

راهکار

- تنظیم تعرفه‌های گمرکی براساس حوزه‌های صنعتی با توجه به اولویت‌های ساخت داخل و انتقال تکنولوژی‌های مورد نظر،
- جلوگیری مناسب از ورود قاچاق کالا،
- جلوگیری از دامپینگ شرکت‌های خارجی.

علل موفقیت کشورهای پیشرفته

- تنظیم دقیق قوانین و مکانیسم‌های اجرایی با توجه به اهداف و اولویت‌ها،
- هماهنگی بیشتر ارکان دولتی و نقش دولت در قالب حاکمیتی و اجرا توسط بخش خصوصی،
- رعایت همه‌جانبه قوانین مصوب در اجرای آنها،
- هماهنگی بین روابط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی به صورت داخلی و بین‌المللی.

سیستم نظارت

- مواردی که در ستاد نظارتی موجود قید شده مفید است و همچنین وجود بخش خصوصی نیز در این نظارت کمک بیشتری به اجرایی شدن آن خواهد نمود.

اقدامات تشویقی یا اعمال محدودیت‌های بیشتر در خصوص میزان استفاده از توان فنی و

مهندسی داخلی، به اجرای این قانون

- برقراری ضریب حمایتی (تعدیل) در مناقصات برای شرکت‌های داخلی.

تضمین اجرای پروژه‌ها توسط شرکت‌های داخلی از نظر برنامه زمانبندی، کیفیت و تکنولوژی مورد نیاز کارفرما و هزینه پیشنهادی
- قطعاً لازم است در کنار Vendor List برای شرکت‌های نامنطبق با ضوابط، Black List نیز باشد ولی مهم آن است که برای همگان یک نظام اجرا شود.

قوانین مشابه در سایر کشورها به‌ویژه کشورهای توسعه‌یافته
مشارکت شرکت‌های داخلی در اجرای پروژه‌های بزرگ موجب افزایش توان داخلی خواهد شد
موانع و راهکارهای قانونی برای امکان این حضور
- برخی از مشکلات قانونی و پشتیبانی نظام پولی و بانکی بیان شد نوع دیگر این راهکارها ایجاد قوانین حقوقی برای برخی از مشارکت‌ها نظیر تشکیل کنسرسیوم‌ها می‌باشد.

راهکارهای قانونی و پیشنهادات شما برای برابر نمودن شرایط رقابتی از جمله درخصوص پرداخت‌ها و ایجاد شرایط یکسان با پیمانکاران خارجی
- ایجاد ضریب حمایتی در ارزیابی انتخاب پیمانکاران برای شرکت‌های داخلی.

اصلاح پیش‌نویس قراردادهای یک‌طرفه فعلی دولتی با تولیدکنندگان داخلی و تبدیل آن به قرارداد دوجانبه و الزام‌آور برای اجرای تعهدات فی‌مابین

پرسشنامه

شرکت مهندسی و ساختمان صنایع نفت (OIEC)

- در تبصره «۱» بند «۳» قانون، طرف قرارداد موظف به استفاده از کلیه لوازم و تجهیزات و خدماتی گردیده که در داخل تولید می‌شود. پیشنهاد می‌شود متن این تبصره مورد تجدیدنظر قرار گرفته و کیفیت قابل قبول طبق استانداردهای ایران و در صورت نبودن استاندارد داخلی، استانداردهای بین‌المللی برای لوازم، تجهیزات و خدمات داخلی به این تبصره اضافه شود.
- در این قانون بهتر است دولت مکلف شود که با استفاده از وابستگان اقتصادی مستقر در سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران بازارهای بین‌المللی مقصد برای صادرات کالاهای تولیدی و خدمات قابل صدور را شناسایی و این بازارها را به شرکت‌های توانمند در امر صادرات معرفی نماید.
گزینه دیگر این خواهد بود که اطلاعات مربوط به بازارها پس از شناسایی، در یک سرور (Server) ذخیره و ضمن به‌روز نگه‌داشته شدن، این اطلاعات به شرکت‌ها امکان دسترسی به این اطلاعات داده شود.

۳. اجرای موفق قوانین بستگی کامل به تهیه آیین‌نامه‌های لازم و اطلاع‌رسانی مناسب به استفاده‌کنندگان احتمالی این قوانین دارد. متأسفانه این امر به‌طور مناسب انجام نمی‌شود و واحدهایی که باید تسهیلاتی را ارائه دهند در مواردی از این امر بی‌خبر و در مواردی دیگر بوروکراسی‌های اداری آنها مانع استفاده به موقع متقاضی از این تسهیلات می‌شود.

۴. در کشورهای درحال توسعه مانند کره جنوبی و مالزی با:

الف) ایجاد مراکز تحقیق و توسعه کاربردی با استفاده از اطلاعات آماری داخل بازارهای هدف،

ب) حمایت از ساخت داخل و صادرات (کالا و خدمات) با واگذاری وام کم‌بهره و تسهیل امور گمرکی،

ج) تلاش در راه بومی کردن تکنولوژی‌های وارداتی،

د) توجه ویژه به آموزش‌های عالی کاربردی (در کنار علوم پایه)،

هـ) ایجاد بستر مناسب اقتصادی و جلوگیری از تغییرات ناگهانی در قوانین و مسائل مالی

توانسته‌اند به تولیدات و صادرات خود سروسامان بدهند.

پرسشنامه

شرکت‌های سازندگان تجهیزات

انجمن شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی استان زنجان

انجمن صنفی شرکت‌های اتوماسیون صنعتی

دلایل عدم اجرای کامل قانون حداکثر و مشکلات آن

مشکلات فنی و اجرایی (مشکلات و موانع فنی و تکنولوژیکی محصولات)

- نبود سیاستگذاری‌های ممکن و شفاف در میان نهادهایی که در زمینه توسعه تجارت خارجی و گسترش بازارهای داخلی و خارجی فعالیت می‌نمایند،

- نبود پژوهش‌ها و مطالعات کاربردی اثرگذار و عدم حمایت جدی از این پژوهش‌ها در روند توسعه پایدار محصولات داخلی و حوزه صنعت،

- نبود سند ملی واحد به‌منظور توسعه و گسترش سازمان‌های غیردولتی (NGO) در حوزه صنایع داخلی و مجامع خارج از کشور،

- تعریف نامناسب از تولید در صدور پروانه‌های تولیدی،

- عدم وجود جایگاه مناسب شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات فنی - مهندسی،

- عدم تعریف از میزان ارزش‌افزوده ایجاد شده توسط شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات فنی -

مهندسی،

- عدم وجود زیرساخت لازم و کافی داخلی در سطوح مختلف،
- وابستگی قابل ملاحظه در تأمین اجرا و قطعات،
- عدم وجود دورنمای مشخص و ثبات در سیاستگذاری‌های کلان.

راهکار

- تقویت بنیاد تولیدی از طریق توسعه داخلی و خارجی و گسترش تجارت و توجه به رفع مشکل نقدینگی واحدهای تولیدی و صادرکنندگان،
- انجام مطالعات و بررسی‌های اقتصادی - بازرگانی در روند تحولات ساختار بخش‌های تولیدی داخلی و صنعت،
- افزایش قدرت مشارکت و نقش سازمان‌های غیردولتی (NGO) های صنعتی - تولیدی در روند تولید و صدور خدمات فنی و مهندسی،
- تعریف مجدد تولید در کشور،
- برنامه‌ریزی و ایجاد بستر اجرایی و حمایتی،
- ایجاد ثبات در سیاستگذاری کلان،
- حمایت واقعی از کارآفرینان به منظور ایجاد انگیزه در رفع مشکلات فنی و اجرایی.

کیفیت پایین خدمات و تولیدات (مشکلات و موانع احتمالی مربوط به استاندارد محصولات)

- نبود ارتباط مؤثر میان بخش صنعت و صنایع داخلی و صدور خدمات با بخش آموزش عالی،
- برخورداری بسیاری از واحدهای دولتی از نقش انحصاری در تولید و استاندارد محصولات،
- عدم تداوم در عرضه و صدور محصولات تولیدی و صنعتی واحدها با کیفیت بالا که با گذشت زمان شناسایی محصول از سوی مصرف‌کننده کیفیت کالاهای تولیدی پایین می‌آید،
- عدم رعایت استانداردهای ملی و بین‌المللی برای محصولات وارداتی،
- عدم امکانات لازم آزمایشگاهی مؤسسه استاندارد در تمامی مراکز استان‌ها،
- عدم آشنایی و نبود دوره‌های آموزشی رایگان برای استانداردسازی محصولات،
- کیفیت خدمات و تولیدات نسبتاً خوب و قابل رعایت می‌باشد،
- تولیدات به دلیل وابستگی بخش قابل توجهی از قطعات روند مطلوب و ثابتی را در حد استانداردهای جهانی تضمین نمی‌کند،
- نوسانات ارز و قوانین گمرکی و تعرفه‌های بالا باعث کاهش قدرت رقابت می‌گردد.

راهکار

- توجه به راه‌اندازی و گسترش واحدهای تحقیق و توسعه به منظور بهره‌مندی از تجارب استانداردهای ملی و بین‌المللی هم‌سویی و همفکری مدیران و دانشگاہیان،
- واگذاری تدریجی و کارشناسانه بسیاری از واحدهای تولیدی کشور و تحت تسلط دولت به بخش‌های خصوصی و غیردولتی و حمایت از این سیاست،
- نظارت مستمر بر استاندارد کالاهای تولیدی و صادراتی و عدم اکتفا با استاندارد مبدأ و توجه ویژه به استانداردهای جهانی و بازارهای هدف،
- اهتمام جدی مؤسسه استاندارد در رعایت استاندارد محصولات وارداتی،
- رفع مشکلات ذکر شده در بندهای «۲» و «۳» فوق‌الذکر می‌تواند راهگشای خوبی برای معضل باشد،
- حمایت علمی دولت محترم برای رفع مشکلات ضروری می‌باشد.

سیستم اطلاع‌رسانی در خصوص توان داخل (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص عدم وجود سیستم اطلاع‌رسانی در خصوص توان داخل)

- ضعف نظام اطلاع‌رسانی، نارسایی در سیستم، طبقه‌بندی و نگهداری اطلاعات و عدم دسترسی به پژوهش‌های انجام شده از توان داخلی واحدهای تولیدی و صنعتی،
- عدم وجود بانک اطلاعاتی مناسب از وضعیت توان شرکت‌های داخلی در اجرای پروژه‌ها،
- برآورد توان داخلی و اطلاع‌رسانی مربوطه عمدتاً به صرف آمار و اطلاعات تئوری ارائه می‌گردد،
- مشکلات مربوط به تأمین تکنولوژی و برخی از وابستگی‌ها که روز به روز در دو سال اخیر باعث کاهش توان داخلی گردیده لحاظ شود.

راهکار

- داشتن یک مرجع قوی و علمی به منظور مدیریت، سیاست‌گذاری و ایجاد سازوکار لازم در جهت اطلاع‌رسانی و نظام‌مند ساختن دستاوردهای علمی و پژوهشی در این راستا،
- دستیابی به بانک اطلاعاتی وضعیت اجرای پروژه توسط شرکت‌های داخلی،
- برآورد توان داخلی و اطلاع‌رسانی مربوطه با لحاظ کردن واقعیت‌های روز اعلام شود، تا باعث برآورد و اشتباه و برنامه‌ریزی غیرمنطقی دست‌اندرکاران مربوطه نشود.

سیاست‌های مالی و اقتصادی (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص سیاست‌های مالی و اقتصادی)

- عدم دقت کافی در بررسی کارشناسی، توجیهی، فنی و اقتصادی طرح‌های متقاضی حوزه و مهندسی و تولیدی کشور،
- عدم حمایت جدی بانک‌ها در اعطای وام‌های بلندمدت به واحدهای تولیدی و فنی و مهندسی،
- متغیر بودن تعرفه‌های گمرکی در خصوص واردات مواد اولیه جهت اجرای پروژه و عدم ارائه تسهیلات به شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات فنی - مهندسی در واردات تجهیزات اولیه جهت طراحی و اجرای پروژه‌ها با ارزش افزوده مناسب،
- بالا بودن نرخ بهره بانکی و عدم همکاری بانک‌ها در ارائه تضامین،
- بالا بودن هزینه‌های اجرای پروژه توسط کشور با توجه به قوانین کار و تأمین اجتماعی،
- عدم پرداخت به موقع توسط کارفرمایان دولتی به شرکت‌های داخلی و عدم ابزارهای مناسب پرداخت دیرکرد توسط کارفرمایان،
- تخصیص ۱۶/۷ درصد بیمه پیمان به قراردادهای پیمانکاری و عدم اجرای ماده (۱۱) قانون رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری در تمامی بندها،
- سیاست‌های حمایتی کافی در خصوص تولیدکنندگان عملاً وجود ندارد و صرفاً در حد شعار می‌باشد،
- بهره‌های بانکی عملاً حتی در حدی که دولت محترم مصوب نمود، نیز از مؤسسات مالی قابل دریافت نمی‌باشد.

راهکار

- استمهال یک‌ساله وام‌های بانکی واحدهای تولیدی و فنی و مهندسی،
- اعطای تسهیلات بلند مدت از محل صنایع سپرده‌های کوتاه‌مدت،
- فراهم نمودن زمینه صدور ضمانت‌نامه بانکی با حداقل سپرده‌گذاری،
- تغییر مقررات واردات و ارائه تسهیلات به شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات فنی - مهندسی جهت واردات تجهیزات اولیه که در داخل کشور قابلیت ساخت ندارند،
- اتخاذ تمهیداتی جهت سازمان‌های پولی و مالی کشور در تأمین سرمایه و صدور ضمانت‌نامه و ایجاد یک تشکیلات منسجم برای هدایت سیستم بانکی و پول‌های سرگردان... و صندوق ذخیره ارزی به سمت تولید و صنعت و پیمان‌های صنعتی اعم از پیمان‌های داخلی و خارجی و اصلاح ساختار نظام بانکی کشور در خصوص حمایت بانک‌ها در تأمین نقدینگی سازندگان و پیمانکاران و کاهش نرخ سود،

- تغییر قوانین کار و تأمین اجتماعی،
- ایجاد ابزارهای مناسب در خصوص توجیه کارفرمایان به پرداخت دیرکرد صورت وضعیت‌ها،
- اجرای قانون توسط ارگان‌های مرتبط بالاخص موضوع LC ریالی و حذف بیمه پیمان،
- ایجاد راهکار و سیاستگذاری واقعی و طولانی مدت حمایتی و بدون نوسانات غیرمنطقی در طی مدت حداقل یک دوره ۳- ۵ ساله باعث دلگرمی و انگیزه علمی فعالیت‌های تولیدی کارآفرین‌ها خواهد گردید.
- ساختار قانون، نارسایی مواد قانون و خلأهای قانونی (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص سیاست‌های حقوقی و قانونی)**
- نبود هویت مستقلی از تشکلهای و واحدهای فنی و مهندسی و عدم حمایت‌های حقوقی و قانونی از این تشکلهای در حوزه تولیدی و فنی و مهندسی کشور،
- کمبود شناخت جدی و اطلاع‌رسانی همه‌جانبه وزارتخانه‌ها و نهادها و مؤسسات از فعالیت‌های واحدهای فنی و مهندسی،
- عدم تطابق قوانین جاری و عدم اجرای این قوانین مانند قانون مناقصات و قانون رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری.

راهکار

- فراهم کردن زمینه تعامل NGOهای فنی و مهندسی با تشکلهای مرتبط با توسعه تجارت در خارج از کشور و کشورهای دوست و همسایه،
- حمایت از حضور گسترده و مستمر واحدهای فنی و مهندسی و واحدهای تولیدی فعال در محیط وب و کمک مالی به توسعه تبلیغاتی تجاری و اقتصادی در داخل و خارج از کشور،
- برنامه‌ریزی و برگزاری دوره‌های آموزشی و همایش‌ها و نمایشگاه‌های تخصصی، کاربردی و علمی با رویکرد صدور خدمات و معرفی تشکلهای در داخل و خارج از کشور،
- اصلاح برخی زیرساخت‌های قانونی یا تدوین قوانین و مقررات جدید برای برابر نمودن شرایط رقابتی، از جمله در خصوص پرداخت‌ها و ایجاد شرایط یکسان با پیمانکاران خارجی،
- اجرای قوانین حمایتی و لحاظ کردن توانمندی‌های بالقوه صنعت کشور،
- رفع موانع قانونی تشکیل کنسرسیوم‌ها،
- اصلاح وضعیت پیمانکاری از طریق اصلاح ساختار حقوقی با هدف برچیدن شرایط اقتصادی و نظام حقوقی یک‌طرفه،
- اصلاح قانون مناقصات.

سایر موارد

- تدوین مقررات خاص جهت حضور شرکت‌های خارجی در مناقصات یا شرکت در اجرای پروژه‌های مهم به گونه‌ای که این شرکت‌ها بدون شریک داخلی نتوانند در Vendor List قرار گرفته و یا در مناقصه شرکت نمایند.
- تقویت پیمانکاران داخلی در جهت رقابت با شرکت‌های خارجی از طریق مشارکت‌های داخلی و به‌کارگیری شرکای خارجی توانمند،
- تلاش برای واگذاری مدیریت پروژه‌ها به شرکت‌های داخلی و تلاش قانونمند برای بسترسازی و ایجاد شرایط مناسب برای شرکت‌های داخلی همسان و هم‌تراز شرکت‌های خارجی.

سیستم نظارت

- علیرغم وجود کمیته‌های تحت عنوان «کارشناسی نظارت بر اجرای قانون حداکثر» متأسفانه هنوز مشکلات جدی بر سر راه این موضوع وجود دارد. لذا باید هرچه بیشتر نسبت به تقویت مکانیسم‌های کنترلی برای تحقق هرچه بیشتر قانون حداکثر اهتمام ورزید. استفاده از تشکل‌ها و انجمن‌های صنفی کشور در جهت نظارت بر اجرای پروژه‌ها و توانمندی شرکت‌های داخلی.

اقدامات تشویقی یا اعمال محدودیت‌های بیشتر در خصوص میزان استفاده از توان فنی و مهندسی داخلی، به اجرای این قانون

- پذیرفتن موضوع ایجاد ارزش‌افزوده توسط شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات فنی - مهندسی و ارائه تسهیلات ارزی جهت واردات تجهیزات اولیه و... بدون شک بسیار تأثیرگذار خواهد بود.
- در این خصوص برخی شرکت‌های عضو این انجمن با استفاده از این تسهیلات و اجرای مهندسی معکوس به نتایج مؤثری دست یافته‌اند.

تضمین اجرای پروژه‌ها توسط شرکت‌های داخلی از نظر برنامه زمانبندی، کیفیت و تکنولوژی مورد نیاز کارفرما و هزینه پیشنهادی

- حمایت از ایجاد شرکت‌های پیمانکاری به‌خصوص در توان مهندسی، توسعه توان مدیریت پروژه (EPC) از جمله مواردی است که باید مورد توجه قرار بگیرد.

قوانین مشابه در سایر کشورها به‌ویژه کشورهای توسعه‌یافته

- در کشورهای صنعتی و پیشرفته مثل کانادا و آمریکا و آلمان دولت و پارلمان نماینده بخش خصوصی و حامی و مدافع منافع آنهاست و در تمامی سفرهای هیئت‌های بازرگانی به‌طور فعال برای اخذ قراردادهای تجاری همراه سیاستمداران هستند و منتها در کشور ما تصمیمات سیاسی و

برنامه‌های کلان اقتصادی بدون در نظر گرفتن تأثیرات و تبعات منفی بر بنگاه‌های اقتصادی گرفته می‌شود که این امر موجب فنای صنعت و اقتصاد در عرصه سیاست گردیده. متأسفانه بسیاری از قوانین و مصوبات دولت و مجلس بدون رعایت شرایط بنگاه‌های بخش خصوصی وضع می‌شود در حالی که در سایر کشورها قوانین از پایین به بالا و از طریق اصناف و تشکل‌های صنفی تهیه و جهت تصویب پیشنهاد می‌شوند، اما در کشور ما متأسفانه قوانین از بالا به پایین و برعکس می‌باشد. مهمترین اشکال موجود در کشور ما قانون اساسی و خصوصاً مواد (۴۳)، (۴۴) و (۴۵) قانون اساسی است که علیرغم تبلیغات گسترده نظام متأسفانه ضد بخش خصوصی و مخالف سرمایه و سرمایه‌داری است و تمامی بخش‌های فعال و پویای اقتصاد کشور را به دولت سپرده و صراحتاً بخش خصوصی را بعد از دولت و بخش تعاونی مکمل فعالیت‌های آنها قرار داده که با این شکل نباید انتظار معجزه اقتصادی داشت. دولت و بخش تعاونی (شبه‌دولتی) عملاً با در اختیار داشتن تمامی منابع با صرف هزینه گزاف و بدون بهره‌وری لازم عملاً موجب عقب‌افتادگی کشور در تمامی زمینه‌ها و از جمله صنعت و اقتصاد گردیده و راهکار آن اصلاح قوانین و ایجاد رویکرد جدید در تعاملات دولت و نظام با بخش خصوصی است.

راهکارهای قانونی و پیشنهادات شما برای برابر نمودن شرایط رقابتی از جمله در خصوص پرداخت‌ها و ایجاد شرایط یکسان با پیمانکاران خارجی

- علیرغم تصویب قانون رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی متأسفانه بندهای «الف»، «ب»، «ج» و... این قانون که به واقع متعادل‌کننده شرایط جهت ایجاد فضای یکسان و رقابت برابر با پیمانکاران خارجی است توسط دستگاه‌های ذیربط و وزارت رفاه و تأمین اجتماعی اجرایی نگردیده است به عبارت دیگر صرف تصویب قوانین حمایتی کافی نبوده و باید ابزار و عزم جدی برای اجرایی نمودن و عدم تخلف در زمینه اعمال قوانین مصوب نیز باید در دستور کار نهادهای دست‌اندرکار و متولی حمایت از تولید قرار گیرد. در خصوص ماده (۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل و نوسازی صنایع کشور، «به منظور تقویت بنیه و اصلاح ساختار مالی شرکت‌های صنعتی به میزان افزایش سرمایه پرداخت شده طی چهار سال بعد از تصویب قانون درآمدهای مشمول مالیات طی پنج سال کسر خواهد شد». علیرغم حمایتی بودن این قانون متأسفانه زمان تعلق قانون محدود بوده و تا سال ۱۳۸۶ قابل اعمال بوده که شایسته است این قانون برای سنوات بعد نیز تمدید شود تا سایر شرکت‌ها نیز بتوانند از مزایای آن بهره‌مند شوند.

اصلاح پیش‌نویس قراردادهای یک‌طرفه فعلی دولتی با تولیدکنندگان داخلی و تبدیل آن به قرارداد دوجانبه و الزام‌آور برای اجرای تعهدات فی‌مابین

درخصوص اصلاح ساختار حقوقی قراردادهای دولتی با شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات فنی مهندسی، پیمانکاران و تولیدکنندگان اعمال موارد زیر برای تعدیل فضای نابرابر و یک‌طرفه حاکم بر قراردادها پیشنهاد می‌شود:

۱. اعمال ضریب مناسب برای دیرکرد پرداخت مطالبات،
۲. تعدیل مبالغ پیمان به تناسب افزایش دستمزد، افزایش نرخ ارز، افزایش نرخ تورم واقعی سالیانه، افزایش ضرایب مالیاتی و ...،
۳. تعدیل زمان انجام قرارداد به تناسب تغییر شرایط سیاسی و وقوع شرایط خارج از کنترل پیمانکار ناشی از تحریم‌های جهانی،
۴. گشایش اعتبار اسناد ریالی توسط کارفرما به نفع پیمانکار به منظور جلوگیری از دیرکرد پرداخت مطالبات قرارداد،
۵. اصلاح آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های دولتی خصوصاً در زمینه مالیات و بیمه و عوارض متعلقه به پیمان،
۶. ایجاد هیئت‌های داوری و کارشناسی مستقل با کمک انجمن‌های صنفی و تشکل‌های تخصصی مرتبط با موضوع قرارداد جهت نظارت بر حسن انجام کار قراردادها و همچنین حل و فصل و رسیدگی به اختلافات احتمالی بین کارفرما و پیمانکار،
۷. کاهش هزینه‌های مالی ناشی از دریافت ضمانت‌نامه‌های بانکی، سفته و اوراق بهادار با ایجاد سقف اعتباری مناسب برای پیمانکاران به تناسب توان مالی و کار انجام شده و گردش حساب بانکی و میزان سرمایه و دارایی‌ها و ...،
۸. تخصیص منابع مالی و اعتباری مناسب به پیمانکاران با ارائه قراردادهای منعقد شده به بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری با نرخ بهره پایین و قابل رقابت با سایر کشورها،
۹. ایجاد کمیته‌های فنی و ارزیابی کیفی به‌طور مشترک با کارفرما و با حضور کارشناسان منتخب از انجمن و تشکل‌های صنفی مرتبط با موضوع قرارداد جهت رسیدگی به صلاحیت شرکت‌های فعال و خواهان حضور در پروژه مورد نظر،
۱۰. ایجاد لیست سازندگان معتبر جهت تأمین تجهیزات و کالای قرارداد با کمک کمیته‌ها و کارگروه‌های مشترک بین دستگاه‌های اجرایی و انجمن‌های صنفی و تشکل‌های مرتبط با موضوع قراردادها و مورد علاقه طرفین،

۱۱. ایجاد کمیته‌های مشترک بازرگانی با حضور دستگاه‌های اجرایی و کارشناسان منتخب انجمن‌های صنفی و تشکل‌های تخصصی جهت برآورد هزینه‌های کار و تهیه فهرست بهای تخصصی برای انجام پروژه‌ها به‌عنوان مبنای محاسبه و برآورد واقعی قیمت‌ها پیش از انعقاد قرارداد. تولیدکنندگان داخلی را در مقابل طرف قراردادهای دولتی به‌عنوان یک طرف ۵۰ درصد قرارداد در نظر حق و حقوق در نظر گرفته و هرگونه قیدوبندی را که برای کارفرما اعم از دولتی و با غیردولتی دیده شده عیناً حق طرف دوم را نیز به همان میزان پیش‌بینی نمایید. به‌عنوان مثال اگر برای جرائم تأخیر تعهدات دیده شود که قراردادهای مبادله شده برای طرفین بار تعهدی مساوی داشته باشد ضمناً در حال حاضر به دلیل اعمال برخی تحریم‌ها که باعث پیچیدگی خاصی در تأمین کالا و قطعات گردیده و علاوه بر افزایش غیرمنطقی فی‌مابین تبدیل شدن فرآیند حمل و ترخیص و تحویل کالا گردیده پیشنهاد می‌گردد که با ارائه مستندات لازم که گویای عدم دخالت و یا کم‌کاری طرف دوم نباشد دیرکردها حتی‌الامکان شامل جرائم نشود و به‌گونه‌ای از بند فورس‌ماژور بهره‌گیری شود.

پرسشنامه

شرکت‌های پیمانکار، مشاور

دلایل عدم اجرای کامل قانون حداکثر و مشکلات آن

مشکلات فنی و اجرایی (مشکلات و موانع فنی و تکنولوژیکی محصولات)

- دست نیافتن به اهداف کلی و اصلی قانون حداکثر: انتقال تکنولوژی، احیای فضای تولیدی کشور و افزایش آمار نیروی کار،
- نبود سیستم نظارتی توانمند جهت اجرا و دفاع از قانون مورد نظر،
- اقداماتی که در جهت ارتقای توان مهندسی و ساخت در کشور انجام شده زمینه‌های مناسبی را برای توفیق در این زمینه آماده کرده است. برای بررسی ریشه‌ای، که به‌نظر می‌رسد مد نظر آن مرکز تحقیقاتی محترم است، باید در ابتدا قوانین و مقررات مرتبط و سپس زیرساخت‌ها برای شرایط منطقی لازم جهت توفیق در این هدف مهم مورد بررسی و نقد قرار گیرد،
- عدم توانایی شرکت‌های ایرانی،
- عدم وجود استراتژی ملی برای دستیابی به ظرفیت پیش‌بینی شده در قانون،
- کشور فاقد شرکت‌های بزرگ پیمانکاری است تا بتواند از طریق آنها زنجیره کسب‌وکار را سازماندهی نماید،

- عدم تدوین نظام فنی و اجرایی واقعی، بعضاً نظامات آکادمیک و اداری می‌باشد و از واقعیت فاصله دارد. عدم مکانیسم برخورد مناسب جهت اصلاح نظامات،
- عدم آشنایی مدیران و مسئولین شرکت‌های پیمانکاری با مسائل فنی و اجرایی در رشته‌های مختلف به این علت که فقط امتیازی را برای شرکت خود در رتبه‌های عمرانی کسب کرده‌اند و آموزشی در این مورد ندیده‌اند،
- نبود سازوکار مناسب ارتباطی فی‌مابین تولیدکنندگان داخلی با صاحبان تکنولوژی و سازندگان خارجی که موجب شکنندگی کل کار می‌شود،
- با توجه به عدم آموزش فنی به‌روز شده و استفاده از تکنولوژی جدید و عدم اجرای عدالت در واگذاری پروژه‌ها و نفوذ عوامل و نظرات سلیقه‌ای بدون برنامه‌ریزی و دیگر استفاده نکردن از نیروهای کارآمد بدون در نظر گرفتن دیدگاه شخصی،
- اصلاح مکانیسم رتبه‌بندی و تشخیص صلاحیت پیمانکاران،
- مادامی که تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی بر مبنای مدارک صورتی باشد و نه بر اساس قابلیت و حضور واقعی نیروهای فنی و تحصیل‌کرده در پروژه‌ها این مشکلات هست،
- مسئله تأخیر در شروع پروژه‌ها (عقب‌افتادگی) و عدم فرصت کافی برای سازندگان داخلی با توجه به اینکه در بسیاری از تجهیزات ساخت داخل، تأمین مواد اولیه آن از خارج تأمین می‌شود،
- قیمت پیشنهادی سازندگان داخلی بالاتر از سازندگان خارجی است،
- در ابتدا لفظ مشکل را نمی‌پسندم چون کاملاً مسئله و قابل حل می‌باشد.

راهکار

- افزایش توان لازم جهت جذب بار فنی متخصصین شرکت‌های Partner.
- از بین بردن خلأهای موجود در خط تولید فنی،
- احیای ساختار فرسوده مدیریت فنی و تولید یا ایجاد انگیزه‌های فنی لازم جهت نیروهای متخصص،
- تشکیل هیئت نظارتی منسجم و قدرتمند جهت اجرا و پیگیری قانون حداکثر،
- ملزم نمودن مصرف‌کنندگان به استفاده از تولیدات داخل،
- سیاستگذاری ملی بر اساس نتایج آن بررسی‌ها لازم است به سرعت انجام شود. اگر توازنی که به‌نفع کشورهای با رشد شتابان برقرار شده بهم نخورد، اقدامات درونی تا آثار و تبعاتش عملاً ظاهر شود، تکلیف خیلی از بخش‌های تولیدی یکسره شده است،
- تدوین استراتژی ملی برای ایجاد شرکت‌های بزرگ و تدوین نقشه راه برای ایجاد یک شبکه

کسب‌وکار حول شرکت‌های GC بزرگ،

- استفاده بیشتر از کسانی که در عمل با مشکلات مواجه هستند، به‌منظور تدوین و به‌روزآوری نظامات،

- نظام‌ها باید یکپارچه و فراگیر باشند،

- مکانیسم نظارتی بر این نظامات باید مشخص و با قدرت عمل نماید،

- باید از همه کسانی که به‌عنوان کارشناس باعث گرفتن امتیاز در شرکت‌های پیمانکاری شده‌اند به‌عنوان سیاستگذاران آن شرکت‌های پیمانکاری استفاده شوند و نه فقط امتیازآور باشند،

- ایجاد ارتباط تولیدکنندگان داخلی با تولیدکنندگان خارجی یا ایجاد راهکار مناسب در تأسیس شعب تولیدکنندگان خارجی در الزام با مشارکت با طرف‌های داخلی،

- فعال کردن بخش آموزش کشور در زمینه ارتقای سطح توان پیمانکاران استفاده از نظام یکپارچه واگذاری پروژه،

- جذب حداکثری نیروهای کارآمد و استفاده از آنها در اجرای پروژه‌های عمرانی،

- استفاده از سیستم نظارتی دقیق با استفاده از مشاوران خبره در کشور،

- الزام به حضور اعضای هیئت‌مدیره و تیم فنی جهت مدیریت و اجرای پروژه و...،

- حمایت از بخش علمی و فنی و نیروهای نخبه برای تشکیل شرکت‌های پیمانکاری و مجری،

- افزایش سهم فاینانس داخلی و نظارت در اجرای دقیق ساخت داخل نه خرید از داخل (خرید ریالی)،

- فعال کردن LC ریالی برای سازندگان و پیمانکاران داخلی جهت تقویت بنیه مالی آنها در شروع کار،

- بررسی علل واردات تجهیزاتی که امکان ساخت آنها در داخل است و تحلیل قیمت آنها توسط خبرگان قیمتگذاری و دستیابی به علت قیمت پایین سازندگان خارجی و برنامه‌ریزی در جهت بالا

بردن توان رقابتی سازندگان داخلی،

- به قول گالیه: هرآنچه را که قابل اندازه‌گیری است آن را اندازه بگیرید و در مابقی قابلیت

اندازه‌گیری ایجاد کنید،

- هیچ عزمی برای اندازه‌گیری میزان پیشرفت و جهت‌یابی حرکت این قانون وجود نداشته است.

کیفیت پایین خدمات و تولیدات (مشکلات و موانع احتمالی مربوط به استاندارد محصولات)

- عدم وجود معیار و خطکش برای ارزیابی کیفیت خدمات و تولیدات در زمینه‌های مختلف به‌طور مشخص،

- عدم وجود سازمان مرجع بی‌طرف و برخوردار از امکانات آزمایشگاهی در زمینه‌های مشخص

شده تکنولوژی،

- عدم ارزیابی دقیق و صحیح توان‌های داخلی و متعاقباً عدم هدفگذاری برای آنها،
- متأسفانه شرکت‌های ایرانی به علت نداشتن همکار خارجی و نداشتن بازار خارجی اغلب در Vendor List کارفرمایان قرار ندارند،
- متأسفانه در بسیاری از موارد کیفیت خدمات و تولیدات پایین است، مشکلات فرهنگی، نظارتی و عدم وجود رقابت سالم از جمله مشکلات هستند. باندبازی، رانت‌خواری و... از جمله موانع انجام پایین کیفیت و خدمات است،
- به دلیل نبود سازوکار امتیازدهی و اینکه معمولاً بخش داخل، شامل بخش‌های اصلی نیست، لذا طرف داخلی خود را زیاد با اهمیت نمی‌داند و با توجه به به‌روز نبودن و ارزان‌تر بودن لاجرم کیفیت پایین می‌آید،
- استفاده از نظارت دقیق (مشاورین امتیازبندی شده و سالیانه ارزیابی کردند)،
- جریمه‌های سنگین در مورد عدم اجرای شرح وظایف،
- بیشتر شرکت‌های پیمانکار حالت نیمه‌دولتی دارند و فضای رقابتی وجود ندارد،
- وجود مواد اولیه نامرغوب در شبکه تولید کشور،
- کیفیت پایین خدمات پس از فروش،
- کاهش قابلیت رقابتی خدمات و تولیدات داخلی نسبت به نمونه خارجی،
- رقابتی نبودن کیفیت محصولات داخلی و فاصله تکنولوژیکی آنها از محصولات مشابه خارجی.

راهکار

- تبیین محورهای اصلی تکنولوژی براساس سند چشم‌انداز کشور تا ۱۵ سال آینده،
- فازبندی و هدفگذاری دستیابی به فناوری براساس محورهای مشخص شده فوق،
- تشکیل سازمان مرجع بی‌طرف تشخیص و ارزیابی کیفیت فنی خدمات و محصول با آزمایشگاه‌های تحت پوشش همکار،
- باید از شرکت‌های ایرانی برای ورود به بازارهای جهانی حمایت همه‌جانبه بشوند، اغلب شرکت‌های ایرانی نمی‌توانند تضامین لازم را ارائه نمایند، همچنین بانک‌ها سرمایه لازم را برای خرید مواد و تجهیزات در اختیار سازندگان قرار نمی‌دهند لذا شرکت‌های ایرانی نمی‌توانند با رقبای خارجی رقابت نمایند،
- ایجاد رقابت سالم،
- دادن رانت به تولیدکنندگان واقعی،
- نظارت،

- اجباری کردن استانداردها،
- در صورت مشارکت و ایجاد انگیزه برای طرف‌های خارجی که الزاماً با طرف‌های داخلی مشارکت نمایند و الزام به تأیید برند و ساخت توسط طرف خارجی موجب افزایش کیفیت می‌گردد،
- حمایت همه‌جانبه دولت از تولیدکننده داخلی،
- تبیین و اجرای برنامه مدون جهت انتقال تکنولوژی به‌صورت هدفمند،
- حمایت دولت از تحقیق و پژوهش،
- ارگان‌های تأییدکننده کیفیت محصولات تخصصی تولید داخل در زمینه‌های مختلف توسط قانون پیش‌بینی و صریح گردد،
- به دلیل هزینه‌بر بودن ایجاد بخش‌های پژوهشی به‌منظور تشخیص روند تکنولوژی، آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری، تعیین متولیان با بودجه‌های دولتی از قبیل دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقات و... به‌منظور اجرای پروژه‌ای مرتبط و نهایتاً ارائه نتایج پژوهش‌ها به واحدهای مستعد تولیدی مرتبط.

سیستم اطلاع‌رسانی درخصوص توان داخل (مشکلات و موانع احتمالی درخصوص عدم وجود سیستم اطلاع‌رسانی درخصوص توان داخل)

- نبود اطلاعات جامع از شرکت‌های فعال در زمینه محورهای مشخص شده فناوری،
- عدم ارزیابی دقیق شرکت‌های شناسایی شده و عدم هدفگذاری رشد در زمینه پتانسیل‌های موجود آنها،
- نبود سیستم به‌روزرسانی Online اطلاعات از شرکت‌های هدفگذاری شده،
- به دلیل فقدان استراتژی و نقشه راه ملی پیمانکاران و کارفرمایان و سازندگان از توانایی‌های همدیگر خبر دقیق ندارند این امر بخشی از استراتژی مورد اشاره است که اگر تدوین شود این نقیصه را می‌تواند برطرف نماید،
- همانند پایگاه اطلاع‌رسانی مناقصات باید شرکت‌های پیمانکاری توانمند براساس چکلیست‌های استاندارد به همه جامعه معرفی گردند،
- عدم اطمینان به اظهارات تولیدکنندگان داخلی درخصوص توان تولید و خدماتی آنان.

راهکار

- ایجاد و تشکیل سامانه منسجم جمع‌آوری اطلاعات شرکت‌ها در محورهای فناوری،
- ارزیابی وضعیت موجود آنها و هدفگذاری حمایتی در زمینه پتانسیل‌های شناسایی شده،
- ایجاد سیستم Online اطلاع‌رسانی از وضعیت رشد شرکت‌ها و پایش آنها و موظف نمودن آنها

به اعلام وضعیت در قبال حمایت‌ها،

- تدوین استراتژی ملی برای ایجاد شرکت‌های GC بزرگ و زنجیره کسب‌وکار که قطعاً سامانه‌ای نیز برای هدایت و ایجاد ارتباط این شبکه نیز طراحی خواهد شد،
- تهیه چکلیست‌های استاندارد برای بررسی کارهای انجام شده توسط شرکت‌های پیمانکاری و دادن امتیاز واقعی به آنها،
- سازمان یا ارگانی دولتی نسبت به بررسی و ثبت توانمندی‌های ساخت داخل و خدمات قابل ارائه داخلی بررسی و با ذکر دقیق مشخصات فنی و حد توانمندی هر شرکت داخلی با همکاری و استفاده از نیروهای متخصص و با تجربه در هر زمینه قابلیت کلی شرکت‌های داخلی را در تولید و ارائه خدمات ثبت و تمامی کارفرمایان را ملزم به استفاده از آن نمایند،

سیاست‌های مالی و اقتصادی (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص سیاست‌های مالی و اقتصادی)

- مهمترین عامل تأثیرگذار، اتخاذ سیاست مالی و اقتصادی مناسب است زیرا عدم حمایت اقتصادی از توان داخلی در شرایط فعلی، در آینده علمی تأثیر مخرب دارد و حمایت بدون هدفمندی نیز زیان‌بارتر از اولی است. لذا در پیش گرفتن سیاست مالی و اقتصادی منطقی، واقع‌بینانه، پایدار و حساب شده مهمترین پارامتر تأثیرگذار است،
- سیاست‌های مالی و اقتصادی در جهت حمایت شرکت‌ها و سازندگان ایرانی نیست،
- عدم پرداخت به‌موقع به تولیدکنندگان همواره به‌عنوان یک امر بازدارنده و مشکل‌ساز برای سازندگان مطرح است. ازسویی دیگر تحمل هزینه‌های R&D توسط سازندگان، سبب حذف این رکن از ارکان تولیدکنندگان توسط سازندگان شده که این خود مسبب کاهش کیفیت تولید است،
- تاکنون سیاست‌های مالی و اقتصادی دولت در قبال اعطای تسهیلات ارزی روی به خارج داشته و باتوجه به ثبات نرخ ارز، در بیشتر مواقع خرید ارزی ارزان‌تر تمام می‌شود،
- عدم اجرای زمانبندی مناسب در پرداخت و حمایت مالی پیمانکاران،
- عدم توزیع اعتبار یکنواخت باتوجه به پیشرفت فیزیکی در طول اجرای پروژه،
- عدم حمایت مالی و اقتصادی بانک‌ها از پروژه‌های خصوصی،
- عدم تناسب تخصیص‌های وجوه با روند پیشرفت فیزیکی پروژه‌ها باعث ضربات و صدمات زیادی به کیفیت کار و همچنین استهلاک بدنه کاری و فنی پیمانکاران شده است،
- رقابتی نبودن قیمت فروش محصولات تولید داخل با سایر محصولات مشابه خارجی،
- استفاده از ارز فاینانس تأمین‌کنندگان خارجی واردات کالا را جذاب‌تر و رقابت برای بخش‌های داخلی دشوارتر می‌نماید.

راهکار

- تدوین قانون حمایت اقتصادی به نحوی که در عین حمایت منطقی واقع‌بینانه از صنایع و شرکت‌های داخلی، تضمینی بر رشد تکنولوژی و دستیابی آنها به فناوری‌های جدید هدفگذاری شده قابل رقابت با شرکت‌های مشابه در کشورهای پیشرفته (البته با برنامه‌ریزی و شیب منطقی) باشد.
- پس از تدوین استراتژی مورد نظر باید قوانین متناسب و حمایتی که بانک‌ها و بیمه‌ها را متعهد به حمایت از پیمانکاران و صنعتگران نماید تدوین شود.
- تخصیص بودجه به R&D شرکت‌های دانش‌بنیان.
- الزام کارفرمایان به انجام تعهدات خود در تأمین بودجه اقلام خریداری شده از داخل.
- اصلاح نرخ ارز.
- توسعه تسهیلات اعم از ریالی و ارزی (با هدف تقویت قانون حداکثر...) به انجام کار چه توسط تولیدکنندگان داخلی و چه خارجی، حتی اگر تسهیلات صندوق ذخیره یا توسعه را بتوان (با توجه به نرخ سود نسبت به داخل) به تولیدکنندگان (تأمین‌کنندگان) داخلی داد.
- تأمین حداقل ۶۰ درصد منابع مالی موجود و سپس اجرای مناقصه.
- بروز کردن تخصیص مناسب با پیشرفت پروژه.
- کم کردن مناقصات کلی و تمرکز روی نقاط بحرانی و پروژه‌های با اولویت بالاتر.
- انتظار پرداخت بهای بیشتر از سوی کارفرما و یا مصرف‌کننده داخلی غیرمعقول می‌باشد بهتر آن است که حمایت‌های مالی به‌منظور تحقیق و توسعه و... با بودجه مشخص و به‌صورت شفاف برای تولیدکنندگان داخلی تبیین گردد.
- اتخاذ حمایت‌های مالی روشن از بخش‌های تولید داخل از طریق تسهیلات کم‌بهره، کاهش مالیات، ضمانت‌نامه‌های بانکی، ارائه فاینانس ریالی از طریق بانک‌های داخلی.
- ساختار قانون، نارسایی مواد قانون و خلأهای قانونی (مشکلات و موانع احتمالی در خصوص سیاست‌های حقوقی و قانونی)

ماده (۲)

- تبصره «۲» - در این قسمت اختصاص زمان ۶ ماه در بسیاری موارد برای توانمندسازی تکنولوژیک شرکت‌ها کافی نیست و از طرفی اعلام نیازها زودتر از ۶ ماه نیز دور از انتظار است.

راهکار

- چنانچه دستگاه‌های دولتی مذکور در ماده (۱) مناقصه‌های خود را براساس طرح چشم‌انداز

توسعه کشور و در چارچوب زمانبندی طرح انجام دهند و هماهنگ با آن سازمان مرجع تشخیص صلاحیت و توان فناوری داخلی مذکور (که از سه ارگان اصلی کشور مجلس، وزارت فناوری و وزارت صنایع تشکیل شده)، در راستای طرح چشم‌انداز توسعه کشور و در محورهای تکنولوژی مشخص شده هماهنگ با دستگاه‌های دولتی ماده (۱)، هدایت شرکت‌های فعال را به سمت نیل به این فناوری‌ها برعهده گیرد می‌توان به یک قانون و طرح واقع‌بینانه و عملی دست یافت.

سایر موارد

- متأسفانه در این قانون به موضوع تأمین منابع مالی توجه نشده است بنابراین وقتی سرمایه‌گذار خارجی باشد حتماً سهم ۵۱ درصد برای پیمانکار ایرانی را نخواهد پذیرفت،
- همه آیین‌نامه‌ها و قوانینی که برای اجرایی کردن این قانون پیش‌بینی شده یا تدوین نشده‌اند و یا اجرا نمی‌شوند،
- متولی تأیید طرح وزارت صنایع است، متولی با واسطه تأمین منابع بانک‌ها و بانک مرکزی (هیئت امنای صندوق) است، متولی واردات (ثبت سفارش) وزارت بازرگانی و متولی گمرک وزارت امور اقتصاد و دارایی است،
- افزایش راهکارهای حمایتی (بیمه‌نامه‌ها، تضمین‌نامه‌ها و اجرای کامل شرایط عمومی پیمان) و افزایش امتیازات جهت سود بیشتر در شرایط خصوصی پیمان،
- تغییر ساختار قانون، اصلاح خلأهای احتمالی آن در اولویت نمی‌باشد، بلکه اجرای صحیح، کامل و همگانی و استثنای ناپذیر بودن و بدون اگر و مگر بودن آنها نتیجه‌بخش خواهد بود،
- ساختار قانون یک بستر است هیچگاه به‌طور جدی به آن عمل نکرده‌ایم تا نواقص احتمالی آن مشخص شود تا این قانون بازننگری و تکمیل گردد،
- تخصیص فضاهای صنعتی به‌صورت رایگان و یا اجاره به تولیدکنندگان،
- تعدیل حقوق و عوارض گمرکی درخصوص واردات مواد اولیه در بخش تولید،
- ابزارهای کنترل اجرای قانون و چگونگی استفاده از آنها برای متولی نظارت در قانون به‌طور شفاف تصریح نشده است
- پیاده‌سازی و کنترل بخشی از قوانین بسیار مشکل می‌باشد مثلاً تبصره «۲» ماده (۲) قانون حمایت از توان داخل،
- عدم پایبندی و اعتقاد عملی ارگان‌های مرتبط به استفاده از محصولات داخلی و ضرورت تقویت توان تولید داخل.

راهکار

- تدوین استراتژی ملی که همه بخش‌های دخیل در صنعت و کسب‌وکار را پوشش دهد و همه قوانین و ضوابط لازم مجدداً و متناسباً بازنگری و هماهنگ و هم‌سو شوند،
- در این مورد خاص شاید لازم باشد ستادی تام‌الاختیار با توان اقدام مستقیم یا غیرمستقیم در موارد فوق بتواند جریان نارسایی را بنماید و ضمناً حمایت‌های مورد نظر را اعمال کند،
- تبصره‌ها و راه‌های گریز از قانون حذف گردد و هیچ استثنایی با هیچ توجیهی پذیرفته نگردد،
- ایجاد ابزارهای قانونی قوی‌تر برای کنترل واردات و گشایش اعتبار ارزی برای واردکنندگان کالاهای تخصصی،
- قابلیت پیاده‌سازی قانون مورد نظر با توجه به شرایط اقتصادی و رویه‌های جاری قبل از ابلاغ کنترل گردند،
- تدوین راهکارهای قانونی به‌منظور تشخیص التزام عملی به تقویت توان تولید داخل، به‌عنوان یکی از پارامترهای مؤثر در انتخاب و انتساب مسئولین ارگان‌های مرتبط.

علل موفقیت کشورهای پیشرفته

- امکان همکاری شرکت‌های آنها با شرکت‌های خارجی،
- پذیرش و تضمین سرمایه‌گذاری خارجی،
- امکان حضور شرکت‌های آنها در سایه کشورها با پشتیبانی بانک‌ها، بیمه‌ها و قوانین حمایتی،
- بخشودگی‌های مالیاتی،
- وجود انسجام و یکپارچگی فعالیت و سیاستگذاری در موارد فوق‌الذکر،
- رعایت دقیق قانون،
- اشراف و آگاهی علمی کامل مراجع و سازمان‌های مرجع و نظارت‌کننده و عدم امکان فریب دادن آنها،
- عدم وجود هرگونه ملاحظه‌کاری سیاسی در اعمال قانون،
- آموزش،
- تسهیلات لازم،
- رتبه واقعی به شرکت‌های پیمانکاری،
- استفاده شرکت‌های پیمانکاری در رشته‌های تخصصی،
- نظارت دقیق،
- همکاری بانک‌ها با سازندگان و پیمانکاران در پذیرش قراردادهای آنان به‌عنوان تضمین و تقویت بنیه مالی آنها در شروع کار،
- حمایت همه‌جانبه دولت از تولیدکننده در برخی کشورها تا اندازه‌ای است که تولیدکنندگان در

ساختار دولت نقش تعیین‌کننده‌ای دارند و قوانین و مستندات قانونی براساس ایده و نظر تولیدکنندگان تنظیم می‌شود،

- عمده‌ترین اختلاف در ساختار اقتصادی آنهاست و منابع تولید ثروت است، مثلاً به‌جای بخش‌های دولتی، بنگاه‌های کسب‌وکار خصوصی به‌عنوان اصلی‌ترین منابع تولید ثروت در جامعه مطرح می‌باشند.

سیستم نظارت

- وجود سازمان علمی مرجع در زمینه محورهای تکنولوژی برای ارزیابی و تصمیم‌گیری‌های علمی و فناوری نه تنها کمک می‌کند، بلکه بسیار ضروری است. اجزای این سازمان به‌نظر اینجانب از مرکز پژوهش‌های مجلس - وزارت علوم و فناوری - وزارت صنایع باشد و امکان دسترسی آنها به آزمایشگاه‌های مجهز و پیشرفته کشور میسر باشد،

- یک سیستم نظارتی باید دارای اجزای نظارتی، حمایتی، اجرایی و حاکمیتی باشد،

- ساختار سیستم مورد نظر از بطن پیکره تولید کشور باشد،

- دستگاه‌ها و ارگان‌های دولتی و خصوصی که متأثر از دولت می‌باشند و خود دولت که به‌عنوان کارفرما شناخته می‌شوند با سیستم موردنظر همکاری و هماهنگی داشته باشند،

- هیچ سیستم نظارتی، بدون قدرت اجرایی تأثیرگذار نمی‌تواند موفق باشد،

- چنانچه استراتژی ملی برای ساماندهی بر کسب‌وکار تدوین شود برای اجرای این استراتژی حتماً باید سازوکار اجرایی و نظارتی هم پیش‌بینی شود. ولی فعلاً در نبود افزایش و دستورالعمل‌های مکفی هیچ سازمان نظارتی قادر به اجرای این قانون نیست،

- اگر امکان دور زدن قانون وجود دارد، صرفاً به‌دلیل ضعف در نظارت‌هاست. نظارت نباید چندلایه باشد به‌طوری که خود ناظرین هم نیاز به نظارت‌های عالی داشته باشند. به‌نظر می‌رسد در این خصوص باید یک ارگان بی‌طرف و سوگندخورده کار را دنبال کند.

اقدامات تشویقی یا اعمال محدودیت‌های بیشتر درخصوص میزان استفاده از توان فنی و

مهندسی داخلی، به اجرای این قانون

با چیدمان صحیح سازمان مرجع، دولت و مجلس می‌توانند نقش موتور پیش‌برنده صنایع کشور به سمتی که خود منظور نظر دارند را داشته باشند و لذا کلیه اعمال محدودیت‌ها یا تشویق‌ها را در همان راستا انجام می‌دهند،

به‌عنوان مثال در قبال پروژه‌های شیبه BTS یا قرارداد ۳۱۷، این سازمان می‌توانست در صورت وجود داشتن، همراه اول را مکلف به استفاده از سیستم‌ها در چارچوب مشخصات فنی ارائه شده نماید و از طرف دیگر در ازای این حمایت شرکت‌های عضو کنسرسیوم را موظف به

ارتقای محصول به مشخصات فنی اعلام شده در چارچوب زمانی مشخص نماید که این کار به دلیل عدم وجود یک مرجع بی طرف علمی انجام نشد و نه همراه اول استفاده مطلوب را نمود و نه شرکت‌ها خود را موظف به ادامه تحقیقات و ارائه محصولات بعدی به روز نمودند.

- الزام دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی به ارائه گزارش حسابرسی سالیانه همراه با وضعیت عملکرد در مورد قانون حداکثر،

- به نظر می‌رسد تغییر در نحوه اجرای اقدامات موجود می‌تواند تأثیرگذار باشد،

- انتخاب معیار اثربخش جهت تشویق و تنبیه،

- هرگاه الگوی مناسبی برای دسته‌بندی وجود داشته باشد مطمئناً هر اقدامی براساس آن انجام شود کارآمد است و نتیجه آن تفکیک صحیح شرکت‌ها از یکدیگر می‌باشد،

- تشویق و تنبیه باید به نحوی باشد که در انتها به نفع شبکه تولید کشور باشد و این زمانی کارساز است که فضای رقابتی در استفاده از توان داخلی پررنگ‌تر شود،

- در نتیجه با همین اقدامات تشویقی و محدودیت‌ها می‌توان به اجرای این قانون کمک کرد به‌طور مثال تقلیل عوارض و مالیات‌های بخش تولید و کمک‌های مالی و ابزاری در بخش تولید.

تضمین اجرای پروژه‌ها توسط شرکت‌های داخلی از نظر برنامه زمانبندی، کیفیت و

تکنولوژی مورد نیاز کارفرما و هزینه پیشنهادی

- درحال حاضر قیمت پارامتر اصلی و تعیین‌کننده در بازار رقابتی کشور است و مهمترین شاخص انتخاب پیمانکار می‌باشد همانطور که می‌دانیم قیمت پایین همیشه تقلیل هزینه‌های تولید نیست، بلکه گاهی می‌تواند کاهش کیفیت فنی و تکنولوژیکی باشد،

- مناسب‌ترین راهکار تغییر نگرش کارفرمایان جهت انتخاب پیمانکار است.

قوانین مشابه در سایر کشورها به ویژه کشورهای توسعه‌یافته

- در بعضی کشورها (مثل پاکستان) علاوه بر تعرفه گمرکی بالا برای محصولات تولید داخلی، امتیازاتی نیز برای تولیدکنندگان داخلی در مناقصات در نظر می‌گیرند و چنانچه شرکت خارجی برنده مناقصه باشد او را الزام به تولید در داخل می‌نمایند،

- در بعضی کشورها (مثل چین) برای تولیدکنندگان داخلی سهم بازار تعیین می‌نمایند و حتی دولت سالیانه علاوه بر اعطای تسهیلات با سود اندک برای صادرات آنها جوایز صادراتی در حد ۲۵ درصد پرداخت می‌نماید و بدین ترتیب بنیه تولیدکنندگان را قوی و آنها را به سمت صادرات نیز هدایت می‌کنند.

مشارکت شرکت‌های داخلی در اجرای پروژه‌های بزرگ موجب افزایش توان داخلی خواهد شد موانع و راهکارهای قانونی برای امکان این حضور
- عدم اعتماد کارفرما به توان فنی و مالی و مدیریتی شرکت‌های داخلی،

راهکار

- تلفیق توان شرکت‌های داخلی و خارجی تا اندازه‌ایی که به ساختار تولید داخلی لطمه‌ای وارد نشود.

راهکارهای قانونی و پیشنهادات شما برای برابر نمودن شرایط رقابتی از جمله در خصوص پرداخت‌ها و ایجاد شرایط یکسان با پیمانکاران خارجی

- ایجاد فضای امن جهت خروج سرمایه تولیدی توسط سرمایه‌گذار خارجی،

- حذف قوانین دست‌وپاگیر دولتی برای سرمایه‌گذار خارجی،

- ایجاد فضای امنیتی مناسب برای نیروهای متخصص خارجی.

اصلاح پیش‌نویس قراردادهای یک‌طرفه فعلی دولتی با تولیدکنندگان داخلی و تبدیل آن به قرارداد دوجانبه و الزام‌آور برای اجرای تعهدات فی‌مابین

- سیاستی اتخاذ شود جهت تنظیم و تثبیت قراردادهایی با مشارکت دوجانبه که منافع کارفرما و پیمانکار در آن دیده شود،

- تشکیل سیستم نظارتی جهت نظارت بر آن،

- دولت می‌تواند در ازای حمایت‌های انجام شده از پیمانکاران داخلی و اخذ تضمین، ارتقای سطح کیفی و علمی محصول یا سرویس ارائه شده در فازهای بعد را در قبال تضمین‌ها خواستار باشد.

سایر نظرات

- باید موضوع مالکیت و مدیریت به‌طور کلی از یکدیگر تفکیک شوند و مدیران شرکت‌ها بتوانند بدون دخالت مالکان برای سازمان‌های خود برنامه‌ریزی نمایند، دخالت مالکان که عمدتاً دولتی‌ها هستند باعث ناکارآمدی شرکت‌های بزرگ دولتی شده است،

- باید قانون اجرای اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی با قدرت اجرایی شود،

- مالکیت بخش خصوصی باید به معنای واقعی مورد پذیرش قرار گیرد و سرمایه‌گذاران و مالکان حمایت همه‌جانبه شوند،

- باید از کارآفرینان حمایت واقعی به عمل آید،

- باید با اعتماد و دادن اختیار به بخش خصوصی اجازه فکر کردن و تصمیم‌گیری را داد و دست

آنان را باز گذاشت تا با روش خود به هدف برسند چه بسا با این کار در رسیدن هدف با حداقل هزینه تحقق پیدا کند، البته این نفی نظارت و رعایت آیین‌نامه‌های اجرایی و استاندارد نیست.

- جایگاهی در حد سازمان بازرسی کل کشور با استفاده از افراد متخصص و باتجربه جهت نظارت بر اجرای قراردادهای مجریان طرح‌ها،

- استانداردسازی تجهیزات و خدمات قابل ارائه و ساخت در داخل به‌طور دقیق و تعیین سطح دستیابی سازندگان و پیمانکاران داخلی به اجرای آنها و تعیین این توانایی به‌طور سالیانه.

پیوست ۱۱ - فعالیت‌های مهم در جهت معرفی، ترویج و نقد «قانون» (سمینارها و کنفرانس‌ها - کتاب‌ها و گزارش‌های کارشناسی مهم)

اجرای «قانون حداکثر استفاده از» که یک قانون حمایتی است و در کلیه نهادها و سازمان‌های مرتبط با طرح‌های سرمایه‌گذاری در کشور باید مورد اجرا و رعایت قرار گیرد، نیاز به بسترسازی و آماده کردن زمینه به‌خصوص در مرحله شروع داشت. مدارک و سوابق در دسترس نشان می‌دهند که در پنج سال اول پس از تصویب «قانون» اقدام مشخصی انجام نشده است.

- اولین اقدام مهم و قابل تقدیر برگزاری «همایش عزم ملی - توان ایرانی، اشتغال» در تاریخ

۱۳۸۱/۴/۹ در محل سالن همایش‌های سازمان صداوسیما توسط وزارت صنایع و معادن است.

- قبل از برگزاری این سمینار دستورالعمل مربوط به «قانون حداکثر...» در تاریخ ۱۳۸۱/۲/۹

توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور صادر شده است. این دستورالعمل بعداً با دستورالعمل مورخ ۱۳۸۲/۶/۲۲ جایگزین شده است.

تهیه و ابلاغ دستورالعمل اخیر و ایجاد دبیرخانه‌ای برای پیگیری مراودات و مکاتبات مربوط به

اجرای «قانون» در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اقدام بعدی قابل ذکر است. پیوست ۲ گزارش بخشی از همین دستورالعمل است.

- در نظر گرفتن نماینده‌ای از تشکل‌های صنفی در کارگروه کارشناسی نظارت در دستورالعمل

مورخ ۱۳۸۲/۶/۲۲ احترام و اعتنا به جایگاه در حال تحکیم تشکل‌های صنفی - تخصصی در هدایت و اجرای فعالیت‌های راهبردی کشور و اقدام درخور تقدیر می‌باشد. تشکیل «کمیته ارتقای توان شرکت‌های داخلی» و کارگروه‌های چهارگانه ذیل این کمیته توسط تشکل‌های صنفی انجام بررسی‌ها و تشکیل جلسات با مسئولان کشوری و تلاش جمعی در جهت افزایش هم‌شرکت‌های ایرانی نتیجه همین اقدام است که امید می‌رود مورد توجه و عنایت بیشتر قرار گیرد.

- تدوین و چاپ کارنامه «قانون حداکثر...» - شامل متن قانون، آیین‌نامه اجرایی، مواد قانونی و

بخشنامه‌های مرتبط با قانون، حتی آیین‌نامه چگونگی قراردادهای بیع متقابل غیرنفتی مصوب ۱۳۷۹/۱۱/۱۱ هیئت وزیران و بالاخره «حساب ذخیره ارزی و «قانون حداکثر...» (و عملکرد» قانون حداکثر...» در تابستان ۱۳۸۳ اقدام قابل ذکر و توجه است که توسط آقای مهندس سعید جلالی و زیر نظر آقای مهندس سیامک صمیمی دهکردی انجام شده است.

- اهمیت و میزان شمول و تأثیر «قانون حداکثر...» بر فعالیت‌های طرح‌های بزرگ کشور به

حدی گسترده و فراگیر است که جمع‌آوری اطلاعات و برشمردن کلیه فعالیت‌های مرتبط فرصت و شرایط خود را می‌طلبد. ولی در حد این بررسی، آخرین اقدام مهم تهیه کتاب و CD تحت عنوان

«معرفی توانمندی‌های پیمانکاران طراحی و ساخت» نگاهی به عملکرد ماده (۲) «قانون حداکثر استفاده از...» شامل «اولین بانک اطلاعاتی پیمانکاران عمومی ایران» در سال ۱۳۸۴ می‌باشد.

این اثر مهم شامل دو بخش است. در بخش اول پس از تعاریف و مفاهیم، متن «قانون حداکثر...» و آیین‌نامه‌های مرتبط با آن ارائه شده و سپس به معرفی شرکت‌های پیمانکار طراحی و ساخت پرداخته است.

بخش دوم (که در ارتباط با موضوع بررسی حاضر دارای اهمیت بسیار زیاد است) گزارش مصاحبه با سه نفر از مسئولین رده بالای طرح‌های صنعتی در کشور تحت عنوان «نگاهی به عملکرد بعضی از دستگاه‌های اجرایی در اجرای قانون حداکثر...» و شناختی از دیدگاه آنان در اجرای قانون، برای ارجاع کار به ایرانی» است.

پیوست ۱۲ - گزارش شرکت کالانفت ایران

آسیب‌شناسی قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و

اجرایی کشور مشکلات اجرای قانون حداکثر

الف) مشکلات فنی و اجرایی

۱. عدم امکان ارائه لیست تکنولوژی‌ها به‌ویژه تجهیزات و مواد اولیه در بسیاری از پروژه‌ها خصوصاً در صنعت نفت توسط دستگاه‌های موضوع ماده (۱) قانون مذکور قبل از برگزاری مناقصه، به دلیل اینکه در اکثر موارد این لیست‌ها پس از عقد قرارداد توسط Licensor و یا مشاور طرح مطالعه و طراحی می‌گردد (مرتبط با تبصره «۲» ماده (۲) قانون).

۲. عدم توان سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی برای پوشش دادن موضوع تبصره «۲» ماده (۲) برای کلیه پروژه‌های داخلی به دلیل اینکه سازمان مذکور دارای بدنه کارشناسی و علمی خوبی بوده ولی از سرعت لازم برای پاسخگویی به انبوه نیازهای اجرایی پروژه‌ها در زمان مقرر برخوردار نیست و نمی‌توان مناقصات بزرگ و ملی را منوط و معطل نظرات این سازمان برای استعمال تجهیزات و تکنولوژی‌های لازم کرد (مرتبط با تبصره «۲» ماده (۲) قانون).

۳. در بسیاری از موارد به‌ویژه در پروژه‌های EPC یا EP-3 در صنعت نفت، سهم کالا و تجهیزات این‌گونه پروژه‌ها حدود ۷۰ درصد می‌باشد که از این مقدار نیز سهم تأمین کالا توسط شرکت‌های خارجی غالباً بالای ۵۰ درصد می‌باشد. لذا عملاً مشارکت ۵۱ و ۴۹ درصد با طرف‌های خارجی ممکن نیست و منجر به قراردادهای صوری میان پیمانکاران داخلی و خارجی می‌گردد (تبصره «۲» ماده (۲) و تبصره‌های «۱» و «۲» ماده (۳)).

۴. وجود شرکت‌های واسطه (General Contractor) یا GC در ارجاع پروژه‌ها و کار به پیمانکاران که در اغلب موارد عملاً خود نقشی در مدیریت پروژه ندارند و این موضوع با تبصره «۲» ماده (۳) در تناقض است.

ب) کیفیت پایین خدمات و تولیدات

۱. وجود ساختارهای دولتی و شبه‌دولتی در صنایع کلیدی و مادر کشور و در نتیجه هزینه‌های سنگین بالاسری (Over head) تولید و مقرون به‌صرفه نبودن آن.

۲. فقدان ساختارهای مناسب تحقیق و توسعه در صنایع داخلی و عدم سرمایه‌گذاری برای تحقیقات.

۳. عدم اعتماد کارفرمایان به کیفیت تولیدات صنایع داخلی به دلیل فقدان استانداردهای مناسب و مکانیسم‌های مستقیم بازرسی و همچنین عدم قبول ریسک محصولات تولیدی داخلی.

ج) سیستم اطلاع‌رسانی در خصوص توان ساخت

۱. عدم وجود بانک اطلاعاتی جامع یا متمرکز قابل اعتماد در سطح ملی و وجود تناقض اطلاعات بین منابع مختلف در سازمان‌های متولی (فقدان بانک متمرکز نیازهای مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان).
۲. عدم وجود انسجام و شبکه اطلاعاتی در بین دستگاه‌های مختلف در خصوص نظارت بر خرید خارجی اقلامی که توان ساخت داخل آنها وجود دارد.

د) سیاست‌های مالی و اقتصادی

۱. کمبود نقدینگی سازندگان داخلی و عدم مکانیسم‌های مناسب در قراردادهای برای تأمین منابع مالی مورد نیاز آنها،
۲. عدم پرداخت به‌موقع مطالبات سازندگان از طرف پیمانکاران.
۳. عدم گشایش مالی (LC) برای تولیدکنندگان و سازندگان داخلی در شرایط تحریم.
۴. تثبیت اجباری نرخ ارز و به‌هم خوردن توازن ارزش کالا و خدمات داخلی در مقایسه با کالاهای خارجی.
۵. عدم لحاظ ریسک اقتصادی در اجرای پروژه‌ها از جمله قیمت ارز و ...

راهکارهای حل مشکلات اجرای قانون حداکثر

۱. پیشنهاد تعیین ضریب تعدیل برای حمایت از تولیدکنندگان داخلی در مقایسه با خرید خارجی براساس سازوکار پیاده‌سازی پیشنهاد به‌شرح ذیل:
اختلاف رشد تورم داخلی و تورم در کشورهای خارجی بر مبنای متوسط پنج سال از تاریخ برگزاری هر مناقصه، مطابق گزارش‌های رسمی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر حسب درصد، محاسبه می‌شود.

رابطه مورد استفاده پیشنهادی در این خصوص عبارت است از:

$$G = \{1 + ka + (1 - k)b\}$$

g : ضریب حمایتی از سازندگان داخلی،

k : درصد ساخت داخل سازنده داخلی،

a : اختلاف تورم در کشور جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های رقیب خارجی در بازه پنج سال از تاریخ برگزاری هر مناقصه در کشورهای اروپایی، چین، ژاپن و آمریکا،

b : ضریب هزینه‌های جانبی خرید خارجی به‌صورت تابعی از قیمت F.O.B خارجی (تقریباً ۳۲ درصد مبلغ خرید F.O.B می‌باشد)،

- L: قیمت رقابتی و تراز شده تولیدکنندگان خارجی طبق آیین‌نامه مناقصات،
 (L'): قیمت رقابتی و تراز شده تولیدکنندگان داخلی با لحاظ امتیاز فنی و ضریب حمایت از تولید داخلی پیشنهادی،
 t: امتیاز فنی،
 g: ضریب حمایت از تولید داخل،
 c: قیمت پیشنهادی به ارزش کل کالا (مناقصه)،
 i: ضریب تأثیر (برحسب درصد).
- شایان ذکر است با توجه به اینکه تشخیص درصد تولید داخل در هر مناقصه مبنای محاسبات ذکر شده می‌باشد لذا تعیین درصد ساخت داخل از طریق کارشناسی فنی مراجع معتبر صورت پذیرفته و در اسناد مناقصه ذکر خواهد شد.
- به‌منظور جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی درخصوص حمایت‌های پیشنهادی از تولیدکنندگان داخلی کالا و تجهیزات، از جمله ورود اقلام ارزان قیمت خارجی به‌عنوان ساخت داخلی Remarking و همچنین جلوگیری از تضعیف ساخت داخل، با اعمال تعرفه‌های مناسب از جهت‌گیری معکوس فرمول حمایتی تشریح گردیده جلوگیری خواهد آمد.
۲. طراحی مکانیسم جریمه متقابل در قراردادهای دستگاه‌های دولتی در صورت تأخیر در ارائه اطلاعات پایه، تأیید و یا بررسی مدارک پیمانکار، سازنده و پرداخت‌های آنها.
  ۳. کاهش میزان ضمانت‌های بانکی و در صورت امکان تبدیل آنها به چک و سفته.
  ۴. استفاده از مکانیسم تشکیل کنسرسیوم‌های تخصصی سازندگان به‌منظور هم‌افزایی توان داخلی.
  ۵. اصلاح تعرفه‌ها و عوارض گمرکی.
  ۶. ارائه معافیت‌های مالیاتی مناسب برای شهرک‌های صنعتی.
  ۷. متنوع نمودن بیمه‌های کارگری و اعمال فرجه‌های زمانی معافیت مالیاتی برای حمایت جدی و واقعی از تولید و مرتفع نمودن قوانین بازدارنده.
  ۸. تسهیل اخذ مجوزهای صنعتی و تسهیل روند اخذ وام بانکی جهت شرکت‌های دانش‌بنیان.
  ۹. هماهنگی و هم‌سو بودن بخش‌های اقتصادی وزارتخانه‌های ذیربط در راستای صادرات محصولات با هماهنگی سفارتخانه‌ها در کشورهای خارج.
  ۱۰. جلوگیری از تأمین پراکنده کالا و تجهیزات توسط واحدهای دولتی و استفاده از اهرم جمع‌تقاضا و خرید همراه با انتقال دانش ساخت و فناوری مربوطه.
  ۱۱. هدایت و برنامه‌ریزی جهت ایجاد وحدت رویه و بخشنامه‌های بانک مرکزی به بانک‌های

- خصوصی و دولتی در زمینه ارائه خدمات به واحدهای تولیدی و خدماتی.
۱۲. حمایت جامع بانک مرکزی جهت تأمین منابع مالی برای تولیدکنندگان با استفاده از محل فروش اوراق مشارکت صنعتی و خدماتی.
  ۱۳. الزام دستگاه‌های دولتی جهت گشایش اعتبارات اسنادی ریالی برای تولیدکنندگان.
  ۱۴. افزایش توان صدور ضمانت‌نامه‌های متعدد از قبیل ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه، حسن انجام کار، پیش پرداخت و ...
  ۱۵. کاهش حضور واسطه‌های مالی مانند صرافان و دلان غیرمرتبط با بانک مرکزی برای اقشار صنعتی.
  ۱۶. الزام به پرداخت طلب تولیدکنندگان توسط دستگاه‌های دولتی طبق قرارداد (به دلیل عدم صدور الزام به LC ریالی) و یا گشایش اعتبار معادل بدهی در بانک‌ها.
  ۱۷. الزام بانک‌ها در نظارت بر تسهیلات اعطا شده در بخش‌های مولد تولیدی و اشتغال‌زا.
  ۱۸. کاهش دوره وصول مطالبات شرکت‌های تولیدی از کارفرمایان با رویکرد اعطای اعتبار از سیستم‌های دولتی.
  ۱۹. فعال نمودن مراکز تحقیق و توسعه و مراکز آموزش عالی به منظور افزایش کیفیت محصولات و کاهش قیمت تمام شده انواع محصولات.
  ۲۰. جلوگیری از واردات بی‌رویه مواد اولیه نامرغوب و صادرات محصولات تولیدی فاقد کیفیت از طریق استانداردسازی صادرات و واردات محصولات.
  ۲۱. حل و فصل مشکلات انتقال ارز (ایجاد بانک‌های کارگزار در کشورهای هدف).
  ۲۲. انعکاس جامع توانمندی‌های فنی و مهندسی داخلی در کمیسیون‌های مشترک اقتصادی، اتاق‌های بازرگانی یا نشست‌های تجاری توسط وزارت امور خارجه در بخش اقتصادی.
  ۲۳. شناسایی و معرفی مراکز و شرکت‌های توزیع‌کننده کالا در کشورهای هدف توسط سفارتخانه‌ها.
  ۲۴. افزایش نظارت بر واردات اعم از مواد اولیه و یا محصول تولیدشده با استفاده از سیستم ملی کدینگ کالا (ایران کد).
  ۲۵. تکمیل بانک اطلاعاتی منسجم و یکپارچه و قابل دسترس برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان در سامانه ملی ایران کد.
  ۲۶. حل مشکلات تأمین انرژی مورد نیاز واحدهای تولیدی.
  ۲۷. ایجاد بانک اطلاعاتی از نیازهای دقیق مصرف‌کنندگان تجهیزات و قطعات در بخش‌های مختلف و توانایی‌های تولیدکنندگان داخلی.
  ۲۸. تشکیل شبکه‌های مناسب برای ارتباطات متقابل بخش‌های تجاری و صنعتی.

پیوست ۱۳- دریافت نظرات دستگاه‌های نظارتی

یکی از منابعی که برای ارزیابی عملکرد قانون حداکثر و دریافت نارسایی‌های احتمالی آن مفید تشخیص داده شد دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور بود که طی مذاکراتی با مسئولین آنها مکاتبات لازم صورت گرفت، در جلسه رئیس هیئت عامل مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران با جناب حجت‌الاسلام والمسلمین پورمحمدی ریاست سازمان بازرسی کل کشور و تبیین اهداف پروژه، ایشان اعلام همکاری نمودند که هرگونه اطلاعات و پیشنهاداتی در موضوع پروژه داشته باشند در اختیار ما قرار دهند و نامه را به همکاران خود ارجاع دهند و پس از بررسی کارشناسی نقطه‌نظرات آن سازمان را در پاسخ اعلام داشته‌اند (طبق گزارش مستندی که در ادامه آمده است) در مورد دیوان محاسبات مسئولین ذیربط اعلام داشتند که به‌علت موردی بودن تخلفات در پرونده‌های مختلف امکان جمع‌آوری و اعلام نظر متمرکز به آسانی مقدور نمی‌باشد.

الف) نظرات و پیشنهادات مرتبط با قانون «حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات شماره ۷۹۹-ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۶»

۱. با توجه به اهمیت و جایگاه بخش کشاورزی در کشور و صنایع مرتبط با آن ضرورت دارد «صنایع نیمه‌صنعتی بخش کشاورزی» نیز به متن قانون اضافه شود.

۲. کم‌توجهی به اجرای کامل قانون از سوی برخی از دستگاه‌های اجرایی موجب شده تا همچنان برخی از طرح‌ها و پروژه‌ها به شرکت‌های خارجی واگذار گردد، البته در این میان موانع و مشکلات داخلی بی‌تأثیر نیست، لکن یکی از عوامل عمده عدم وجود ضمانت اجرایی قانون است که لازم است در بازنگری قانون ضمانت اجرایی مناسب لحاظ شود.

۳. در ماده (۱) به جای عبارت موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی عبارت موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری جایگزین گردد.

۴. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و مؤسسات وابسته به آن و نهادهای مشابه از جمله شرکت‌های جهاد نصر که در فعالیت‌های عمرانی و اجرای پروژه‌های صنعتی و معدنی نقش بسزایی دارند در فهرست دستگاه‌های مندرج در ماده (۱) قانون اضافه شده و محدودیت‌های مربوط به پروژه‌های امنیتی و نظامی استثناء گردد.

۵. با توجه به ضعف سیستم اطلاع‌رسانی، معاونت نظارت راهبردی رئیس‌جمهور موظف گردد نسبت به ایجاد سایت اطلاع‌رسانی جهت ارائه توانمندی‌های پیمانکاران داخلی اقدام نماید.

۶. در بازنگری قانون ضرورت دارد طی مواد مشخصی، جریمه‌های بازدارنده‌ای برای پیمانکاران و سازندگان اعم از حقیقی و حقوقی ایجاد شود تا فقط واحدها و افرادی که از توانمندی لازم برای ارائه خدمت برخوردارند در فهرست مربوط قرار گرفته و در رقابت حضور یابند زیرا ادعای بی‌مورد برخی افراد و شرکت‌ها موجب معطلی بعضی از پروژه‌ها و در نهایت عدم اهتمام مسئولین به اجرای قانون شده است.

۷. در بخش‌های مختلف قانون به سازمان برنامه و بودجه اشاره شده که با توجه به قبول انحلال آن باید، عبارت اصلاح و دستگاه متناظر جایگزین گردد.

۸. بسیاری از کارفرمایان و دستگاه‌های ذیربط، این قانون را قانون ساخت داخل قلمداد می‌کنند و به عبارتی هدف اصلی قانون را ۵۱ درصد ساخت داخل تصور می‌نمایند و برای آنکه شکل ظاهری قانون رعایت گردد کارها را به صورت مهندسی، تدارکات و اجرا (EPC) به مشارکت ایرانی، خارج ارجاع می‌نمایند تا با توجه به وزن ارزشی کارهای سیویل (CIVIL) و نصب ۵۱ درصد ساخت داخل به صورت صوری و نه با ایجاد ارزش افزوده فراهم گردد.

۹. در تبصره «۲» ماده (۳) قانون، تعریف مشخص از میزان و ارزش قرارداد کار قابل ارجاع به صورت دست دوم انجام نشده است. به عبارت دیگر کف و سقف ارزش کار طرفین در مشارکت ایرانی و خارجی و همین‌طور کف و سقف ارزش کار قابل واگذاری به پیمانکار دست دوم به درستی تبیین نشده است.

۱۰. در قانون باید تدابیری اندیشیده شود تا صرف ادعای ساخت داخل کافی به مقصود نبوده و تحقق آن قابل احراز باشد برای نمونه در مواردی برندگان موفق شده‌اند نسبت به تأمین ماشین‌آلات و خدمات از خارج از کشور اقدام نمایند.

۱۱. در قانون و آیین‌نامه‌های آن به اندازه کافی به تأمین ماشین‌آلات و تجهیزات از داخل کشور پرداخته نشده است ضمن اینکه در حال حاضر دانش فنی ایجاد خط تولید برخی از رشته‌های صنعتی و معدنی وجود دارد فلذا ضرورت دارد طی مواد مشخص و مصرح به این مهم نیز اشاره شود.

ب) نارسایی‌های مترتب بر قانون «راجع به معافیت ماشین‌آلات تولیدی که توسط واحدهای تولیدی و صنعتی و معدنی مجاز وارد می‌شود از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۴»

۱. مشابه موارد قبل، بانک اطلاعاتی مناسب و جامع از تجهیزات ساخت داخل وجود ندارد. این موضوع به گونه‌ای است که کارشناسان متولی اعلام ساخت داخل یا عدم آن، گاهاً دچار اشتباه شده

و خود نیز واقف به وجود یا عدم وجود ماشین‌آلات ساخت داخل نمی‌باشند و به توانمندی‌های داخلی اشراف کامل ندارد.

۲. نظارت ناکافی مسئولین ذیربط بر اجرای دقیق این قانون باعث گردیده تا برخی از شرکت‌هایی که ادعای ساخت داخل برخی از تجهیزات و ماشین‌آلات را دارند، در عمل خود واردکنندگان دستگاه‌های مذکور باشند. به بیان دیگر خود آنها نیز دستگاه مورد نیاز متقاضی را وارد می‌نمایند لکن از طریق ارتباطاتی که با دستگاه‌های کارفرما دارند، از این موضوع سوءاستفاده و بهره‌برداری خاص نموده و ادعای ساخت داخل می‌نمایند.

۳. نکته مهمتر اینکه این قانون با اهداف مندرج در «قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی تولیدی و صنعتی» مغایر است درواقع یک قانون تسهیل نمودن واردات ماشین‌آلات و تجهیزات از خارج از کشور است و در قانون دیگر سعی در ممانعت از ورود ماشین‌آلات و تجهیزات و استفاده از ظرفیت‌های داخلی می‌باشد. فلذا در بازنگری قانون مورد بحث می‌توان این قانون را ملغی نمود.

اضافه می‌نماید:

حقوق پایه که حدود ۴ درصد می‌باشد توسط مجلس شورای اسلامی وضع و ابلاغ می‌گردد و سود بازرگانی نیز پس از تصویب کمیسیون ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی مقررات صادرات و واردات و امضای چهار وزیر (امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، جهاد کشاورزی و صنایع و معادن) عضو این کمیسیون با تأیید رئیس‌جمهور و یا معاون اول وی اجرایی و ابلاغ می‌شود که به شرح زیر توضیح داده شده است:

فرآیند فعلی تعیین حقوق ورودی: براساس مقررات موجود حقوق ورودی در کشورمان از دو جزء تشکیل می‌شود که جزء حقوق پایه آن در حد ۴ درصد توسط مجلس شورای اسلامی وضع و تثبیت شده است و جزء سود بازرگانی آن پس از تصویب کمیسیون ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی مقررات صادرات و واردات و امضای ۴ وزیر (امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، جهاد کشاورزی و صنایع و معادن) عضو این کمیسیون با تأیید رئیس‌جمهور یا معاون اول وی اجرایی و ابلاغ می‌شود.

در فرآیند فعلی تعیین سود بازرگانی (تعرفه‌ها)، درخواست توسط یکی از اعضای کمیسیون یا دستگاه‌های ذیربط یا تولیدکنندگان و بازرگانان و اتحادیه‌های آنها به کمیسیون ماده (۱) ارائه و از این مرحله کار شروع می‌شود:

۱. درخواست تغییر حقوق ورودی،

۲. ارائه اطلاعات کالا، کاتالوگ و نمونه به دفتر تعیین تعرفه گمرک ایران و مشخص شدن

ردیف تعرفه،

۳. اخذ اطلاعات واردات و صادرات ۳-۵ سال اخیر و بررسی آن،
  ۴. اخذ اطلاعات تولید و مصرف کالا و بررسی آن،
  ۵. محاسبه شاخص‌های مورد نیاز،
  ۶. بررسی تعرفه کالا در سایر کشورها،
  ۷. جمع‌آوری اطلاعات خاص واردات نظیر استاندارد، قاچاق، ارزش گمرکی و...،
  ۸. تهیه گزارش و نظرخواهی از اعضا،
  ۹. طرح در کمیسیون کارشناسی کمیسیون ماده (۱) (حدود ۵۰ نفر عضو کمیسیون کارشناسی هستند)،
  ۱۰. طرح در کمیسیون اصلی ماده (۱) (نمایندگان وزارت بازرگانی، وزارت صنایع، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون ایران)،
  ۱۱. امضای چهار وزیر (امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، جهاد کشاورزی و صنایع و معادن) و رئیس‌جمهور،
  ۱۲. ابلاغ به‌عنوان مصوبه اصل یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران توسط رئیس‌جمهور یا معاون اول وی.
- این موضوع گرچه کمک به تولید و نیز صادرات خدمات فنی و مهندسی می‌نماید، اما موجب رانت و ویژه‌خواری می‌گردد.

پیوست ۱۴ - دریافت نقطه نظرات مخاطبین مجری قانون

دستگاه‌های مکلف در قانون عبارتند از:

- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران،

- وزارت امور اقتصاد و دارایی،

- وزارت کار و امور اجتماعی،

- سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی،

- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سابق.

که با هماهنگی قبلی و برگزاری جلسات اولیه برای دریافت نظر کتبی آنها درخصوص نارسایی‌های احتمالی قانون و ارزیابی عملکرد آنها مکاتباتی صورت گرفت که بهترین استقبال از سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران بود که ریاست آن سازمان شخصاً مسئولیت جلسات کارشناسی را به عهده گرفتند و در آخرین جلسه جمع‌بندی از رئیس هیئت عامل مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران نیز دعوت کردند (در ادامه مکاتبات را ملاحظه فرمایید):

تسار

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران

تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۱۵
شماره: ۸۹۱۳۸۷۲
نماد: ندارد
پیوست: ...

جناب آقای مهندس سید حسین شریفی
رئیس محترم هیئت مدیره مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران
موضوع: ارسال پاسخ پرسشنامه اصلاح قانون حداکثر ...

با سلام و احترام،
پیرو جلسه حضوری و عطف به نامه شماره ۴۰۴/ت/۱۲۸ مورخ ۸۹/۱۱/۲۳ به
پیوست نظرات پیشنهادی در خصوص پرسش‌های مطروحه از سوی حضرتعالی در
خصوص اصلاح قانون «حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی ...» جهت
استحضار ایفاد می‌شود.

با آرزوی توفیقات الهی

عباس طائب
رئیس سازمان

سازمان مرکزی: میدان فردوسی - خیابان انقلاب - خیابان شهید موسوی (فرست جنوبی) شماره ۷۱ صندوق پستی ۱۵۸۱۵/۳۵۳۸
تلفن: ۵۷-۸۸۲۸۰۵۱-۸۸۳۱۸۹۹۳ نمابر: ۸۸۳۱۸۹۹۳ Website: www.irost.org E-mail: admin@irost.org
مجتمع تحقیقاتی عصر انقلاب: جاده قدیم کرج - جاده شهریار (کیلومتر ۶) - زیرگذر پل بادامک، جاده حسن آباد خالصه (خیابان شهید ابراهیم احسانیراد)
تلفن: ۸-۶۶۲۸۱۰۰۱-۶۶۲۸۱۰۳۰ نمابر: ۶۶۲۸۱۰۳۰ صندوق پستی ۳۷۵۷۵-۱۱۵

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
بیت

شماره: ۹۰/۱۷۲۳۴
تاریخ: ۱۳۹۰/۰۱/۲۹
پست: ندارد

جناب آقای شریفی

رئیس محترم هیأت عامل مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

با سلام

احتراماً، بازگشت به نامه شماره ۱۲۸/ت/۴۱۹ مورخ ۸۹/۱۲/۲۴ در خصوص بازنگری در قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات، مصوب ۱۳۷۵، به استحضار می‌رساند، نظر به حیطة وظایف مدیریت کل امور مجلس این بانک، موضوع به آن اداره کل ارجاع گردیده است. فلذا دستور فرمایید مراتب را از آن مدیریت کل پیگیری نمایند. ۱۲۹۵۵۷۹۱۵۲۳

مدیریت کل حقوقی
انگیزه بررسی‌های حقوقی
غلامحسین عربیسه ۲۳۱۶
سیدعلی موسوی ۲۳۱۵-۱۲

تهران - بزرگراه - پلاک ۱۴۴، تلفن: ۲۲۵۱۱

سند: ۱۵۸۷۵/۷۳۷۷، فکس: ۶۶۷۳۵۶۲۴، پست الکترونیک: www.cbi.ir

شماره .....
 ۹۱/۴۶۷۶۹
 تاریخ .....
 ۹۰/۰۳/۱۰
 پست .....
 دارد

برتسالی

جمهوری اسلامی ایران
 وزارت امور اقتصادی و دارایی
 معاون حقوقی و امور مجلس

جناب آقای شریفی

رئیس محترم هیأت عامل مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

باسلام

پیرو رونوشت نامه شماره ۹۱/۲۴۵۶۷۷ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۵ راجع به بازنگری موضوع ماده پنج قانون ((حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات)) بدینوسیله تصویر نامه شماره ۸۰/۶۱۰ مورخ ۱۳۹۰/۱/۳۱ معاون محترم امور اقتصادی و وزارت متبوع و ضامتم مربوط به آن که متضمن پاسخ لازم درخصوص موضوع مورد بحث میباشد، جهت ملاحظه و بهره برداری ارسال می گردد.

سید کمال الدین شهریار

جمهوری اسلامی ایران
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

بسمه تعالی

تاریخ ۹۰/۱/۲۸

شماره ۹۰/۲۰۹۰

پیوست دارد

جناب آقای شریفی

ریاست محترم هیأت عامل مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

با سلام،

احتراماً بازگشت به نامه شماره ۱۲۸/ت/۴۱۰ مورخ ۸۹/۱۱/۲۵ مبنی بر درخواست ارائه نظرات و دیدگاه‌های کارشناسان سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) در خصوص آسیب شناسی، بازنگری و اصلاح قانون "حد اکثر استفاده از توان فنی مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات"، به پیوست نظرات اصلاحی و پیشنهادهای اجرایی کارشناسان و مدیران ارشد ایدرو جهت بهره برداری و صدور دستور اقدام مقتضی ارسال می‌گردد.

علیرضا غلامی

معاون برنامه ریزی و توسعه منابع انسانی

ع
غلامی

ساختمان ولی عصر - تهران - خیابان ولی عصر - نبش خیابان جام جم - شماره ۲ - تلفن: ۹ - ۲۲۰۴۴۱۰۱ - شماره: ۲۲۰۴۰۰۱۰

سندوق پستی: ۱۸۵۵ - ۱۹۳۹۵ - تلفن گویا: ۲۳۸۶۲۵۸۶ - پایگاه وب: <http://www.idro.org> - پست الکترونیکی: Postmaster@idro.org

کد پستی: ۱۹۹۹۹۱۵۵۱۱

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

عبدالله خجسته سرشناس

بسمه تعالی

شماره :
تاریخ :
پیوست :

جناب آقای شعبانی

ریاست محترم دایره قراردادها

باسلام،

احتراما، با اشاره به یادداشت مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۸ جناب آقای دکتر اسلامی - مدیرکل محترم امور مجلس در هامش نامه شماره ۴۱۱/ت/۱۲۸ مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۵ مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران و نیز نامه شماره ۱۴-۱۲ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ مرکز پژوهش مجلس شورای اسلامی درخصوص قانون " حد اکثر استفاده از توان فنی و تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات " موارد ذیل باستحضار می‌رسد:

۱- باتوجه به درک اهمیت موضوع بکارگیری توان فنی، مهندسی داخلی از سوی این اداره، متن قانون یاد شده به عنوان پیوست شماره ۵ از بخش اول مجموعه مقررات ارزی به کلیه بانکهای کشور ابلاغ و اطلاع رسانی در این خصوص به وجه شایسته انجام گرفتند بر همین اساس امکان گشایش اعتباراسنادی به نفع شرکتهای ایرانی و با مشارکت ایرانی خارجی که در آن سهم ارزشی کار داخلی کمتر از ۵۱٪ نباشد فراهم گردیده است.

۲- در هنگام گشایش اعتباراسنادی بلحاظ رعایت بند "د" ماده ۱۳ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و مواردی که این اداره تأییدیه افتتاح اعتبارات مزبور را صادر می‌نماید قبلاً تأییدیه وزیر محترم ذیربط درخصوص رعایت قانون مورد نظر را از متقاضی دریافت نموده و بدین ترتیب مسئولیت رعایت قانون مزبور بعهده وزارت ذیربط قرار دارد.

۳- علی‌رغم مطالب فوق درخصوص مفاد بند "ا" ماده "۴" این قانون که تصریح می‌نماید: ((گشایش اعتبارات اسنادی... به نفع شرکتهای ایرانی یا مشارکت ایرانی - خارجی ...)) در برخی موارد از نظر تفسیر دچار تردید بوده چنانچه مواردی مشاهده شده که گشایش اعتبارات اسنادی به ارز سایر کشورها به نفع شرکتهای ایرانی انجام نگرفته که این امر موجب کاهش کارایی قانون خواهد گردید لذا پیشنهاد می‌شود ضمن بکارگیری صراحت بیشتر در متن جدید قانون امکان گشایش اعتبارات اسنادی به نفع شرکتهای ایرانی به منظور خرید کالا و یا خدمت به ارز با رعایت سایر مقررات مورد تأکید قرار گیرد.

حمزنی

محقق
۱۳۸۹/۱۲/۲۴

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
بیت

آمال نوهم جناب سرسرف

شماره: ۹۰/۱۳۶۲۱

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۰/۳۰

پرست: دارد

جناب آقای دکتر اسلامی پناه
مدیر کل محترم امور مجلس

باسلام،

احتراماً، پیرو گزارش مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۳ این اداره (تصویر پیوست) در پاسخ به پی نوشت جناب عالی در هاشم نامه شماره ۱۲۸/ت/۴۱۱ مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۵ مرکز تحقیقات قانونین و مقررات ایران در خصوص آسیب شناسی و بازنگری قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات به پیوست تصویر نامه شماره ۸۲-۱۴/۱/۱۴۳۳۰ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۴ مرکز پژوهشهای مجلس جهت استحضار و صدور دستور اقدام مقتضی ایفاد می گردد. / ۷۹۲۶۳۰
پیوست: دو برگه.

اداره سیاستها و مقررات ارزی

سید محمد حسین رسول زاده   عبدالرسول شعبانی و رکی

۶۰۱۹-۶

۶۰۱۷-۱

تهران - پلاک ۱۰۱ - پلاک ۱۲۴ - تلفن: ۲۳۵۱

شماره تلفن: ۰۲۱/۷۱۷۷۵۱۷۱۷ - فاکس: ۰۲۱/۶۶۳۳۵۳۳۳ - وبسایت: www.cbta.ir

تاریخ: ۱۳۸۹/۱/۲۸
شماره: ۳۴۳
پیوست:

مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر صفری

سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در چین

سلام علیکم:

احتراماً به استحضار می‌رساند که مجلس شورای اسلامی از طریق مرکز پژوهش‌های مجلس آسیب شناسی و بازنگری در قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات (کپی قانون ضمیمه است) به اعتبار اینکه طراح اصلی این قانون در سال ۱۳۷۵ و در دوران نمایندگی مجلس، اینجانب بوده‌ام، به ما محول شده است.

استفاده از نقطه نظرات جنابعالی که سالها در این عرصه فعالیت و خدمات ارزنده‌ای داشته‌اید ما را به تدوین پیش‌نویس جامع و کاملی هدایت خواهد کرد. از طرفی موقعیت و جایگاه والای جنابعالی امکان برخورداری ما را از تجربیات کشور روسیه در زمینه مطالعه قوانین و مقررات مربوط به حمایت از تولید، طراحی و توان فنی مهندسی در آن کشور به لطف خدا فراهم کرده است. بر این اساس با توجه به محدودیت فرصت در صورت قبول زحمت علاوه بر نقطه نظرات ارزشمند خود در موضوع قانون خواهشمند است دستور فرمایند ظرف حداکثر مدت یکماه نسبت به بررسی و پاسخ در موارد زیر نیز اقدام فرمایند:

- ۱- تهیه و ارسال قوانین و مقررات ترجمه شده در مورد الزامات و تکالیف حمایتی کشور روسیه از تولید داخل، خدمات فنی طراحی، فنی مهندسی و امثال اینها
- ۲- در صورت امکان علاوه بر موارد مذکور گزارش جامعی از عوامل مؤثر در موفقیت آن کشور در دستیابی به جایگاه فعلی در موضوع مورد بحث

مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

تاریخ: .....

شماره: .....

پیوست: .....

۳- در خاتمه با توجه به نیاز آگاهی از قوانین و مقررات حمایتی از توان فنی مهندسی و طراحی تولیدی چند کشور موفق دیگر و فرصت محدود برای تهیه گزارش ها و بوروکراسی حاکم بر مکاتبات، از مجرای رسمی آن، در صورت امکان دسترسی به قوانین و مقررات حمایتی چند کشور دیگر (به استثناء روسیه که آقای مهندس سجادی را زحمت خواهیم داد) توسط جنابعالی قبول این زحمت نیز موجب امتنان خواهد بود.

پیشاپیش از زحمات جنابعالی تشکر می‌شود

سید حسین شریفی

رئیس هیأت عامل

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۰/۱۸
شماره: ۳۴۴
پیوست:

مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

بسمه تعالی

جناب آقای مهندس سجادی

سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در روسیه

سلام علیکم:

احتراماً به استحضار می‌رساند که مجلس شورای اسلامی از طریق مرکز پژوهش‌های مجلس آسیب‌شناسی و بازنگری در قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات (کپی قانون ضمیمه است) به اعتبار اینکه طراح اصلی این قانون در سال ۱۳۷۵ و در دوران نمایندگی مجلس، اینجانب بوده‌ام، به ما محول شده است.

استفاده از نقطه نظرات جنابعالی که سالها در این عرصه فعالیت و خدمات ارزنده‌ای داشته‌اید ما را به تدوین پیش‌نویس جامع و کاملی هدایت خواهد کرد. از طرفی موقعیت و جایگاه والای جنابعالی امکان برخورداری ما را از تجربیات کشور روسیه در زمینه مطالعه قوانین و مقررات مربوط به حمایت از تولید، طراحی و توان فنی مهندسی در آن کشور به لطف خدا فراهم کرده است. بر این اساس با توجه به محدودیت فرصت در صورت قبول زحمت علاوه بر نقطه نظرات ارزشمند خود در موضوع قانون خواهشمند است دستور فرمایند ظرف حداکثر مدت یکماه نسبت به بررسی و پاسخ در موارد زیر نیز اقدام فرمایند:

- ۱- تهیه و ارسال قوانین و مقررات ترجمه شده در مورد الزامات و تکالیف حمایتی کشور روسیه از تولید داخل، خدمات فنی طراحی، فنی مهندسی و امثال اینها
- ۲- در صورت امکان علاوه بر موارد مذکور گزارش جامعی از عوامل مؤثر در موفقیت آن کشور در دستیابی به جایگاه فعلی در موضوع مورد بحث

۳- در خاتمه با توجه به نیاز آگاهی از قوانین و مقررات حمایتی از توان فنی مهندسی و طراحی تولیدی چند کشور موفق دیگر و فرصت محدود برای تهیه گزارش‌ها و بوروکراسی حاکم بر مکاتبات، از مجرای رسمی آن، در صورت امکان دسترسی به قوانین و مقررات حمایتی چند کشور دیگر (به استثناء چین که آقای دکتر صفری را زحمت خواهیم داد) توسط جنابعالی قبول این زحمت نیز موجب امتنان خواهد بود.

پیشاپیش از زحمات جنابعالی تشکر می‌شود

سید حسین شریفی
رئیس هیأت عامل

۱۴۰۲/۱۱/۱۹

تاریخ: ۱۹/۱۱/۱۴۰۲

موضوع: گزارش سجاد در هیأت عامل جهت بررسی و اعلام نظر

با این شرح داشته است:

- ۱- اسرار آنها همانند سایر اسرارند
- ۲- از این جهت رونق و هم‌اکنون در ارت است
- ۳- وضع مادر داخل از دست و از این جهت است
- ۴- محمد از طرف دیگر است
- ۵- در سجاد هم مثل قرآن و معنوی است
- ۶- از این جهت و از این جهت است

تاریخ: ۱۹/۱۱/۹۰
شماره: ۳۷۳
پیوست: ۱/۱

مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

بسمه تعالی

جناب آقای مهندس معصومی

قائم مقام محترم مرکز پژوهش وزارت صنایع و معادن

سلام علیکم:

احتراماً به منظور رفع برخی از خلاء های قانونی موجود در قانون "حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات" فعلاً ۳ ماده به شرح پیوست در دست تدوین است خواهشمند است دستور فرمایند نسبت به رفع ایراد و اصلاح هر یک اقدام و اظهار نظر فرمائید.

ضمناً به منظور شمول قانون بر شرکتهایی که دیگر دولتی نیستند و یا به طور کلی بخش خصوصی باید ماده‌ای در قانون بیاوریم به این ترتیب که در مواردی که بنحوی از تسهیلات یا خدمات خاص دولتی استفاده می‌نمایند آنها را متعهد به اجرای قانون حداکثر نمائیم لذا مستدعی است دستور فرمائید در آنجایی که می‌توان آنها را متعهد به اجرای قانون نمود مشخص و اعلام فرمائید تا در متن قانون اعمال نماییم (بطور مثال از صندوق ذخیره ارزی، تسهیلات بانکی و...)

با تشکر

سید حسین شریفی

رئیس هیأت عامل

۱۸۴۲

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۲/۳۰
شماره: ۴۱۹
پیوست:

باسمه تعالی

جناب آقای سید علی مصدوقی

مدیرکل محترم حقوقی بانک مرکزی

سلام علیکم؛

احتراماً به استحضار می‌رساند که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آسیب شناسی و بازنگری قانون "حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۲۲" را به این مرکز واگذار نموده است، در بررسیهای کارشناسی از مخاطبین و ذینفعان قانون اعم از کارفرمایان دولتی و پیمانکاران و مشاوران متفقاً دو مشکل به شرح زیر را مطرح و خواستار رفع خلاء قانونی یا اصلاح و تقویت قوانین موجود شده اند:

۱- عدم تأمین مالی پروژه‌های بزرگ توسط بانکها بنحوی که هم و غم سازندگان، مصروف مسائل دیگر پروژه باشد نه صرف مسائل مالی، به عبارتی دیگر همانطوریکه در قراردادهای خارجی LC بصورت ارزی باز می‌شود برای پیمانکاران در قراردادهای داخلی نیز LC ربالی باز شود.

۲- ساز و کار قانونی برای جبران خسارت ناشی از عدم پرداخت بموقع بدهی دستگاهها به پیمانکاران و مشاوران وجود ندارد درحالیکه منبع تأمین مالی پیمانکاران بانکها هستند که ملزم به دریافت جرائم تأخیر در بازپرداخت از آنها می‌باشند.

به تشخیص این مرکز بهترین مرجعی که می‌تواند راه حل قانونی برای درج در قانون جدید ارائه نماید آن اداره کل می‌باشد، لذا خواهشمند است قبول زحمت فرموده دستور فرمائید با توجه به محدودیت فرصت حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پیشنهادات خود را در پاسخ اعلام فرمایند.

سید حسین شریفی

رئیس هیئت عامل

رونوشت: جناب آقای دکتر بهزاد پور سید معاون محترم پژوهشی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی جهت استحضار

تاریخ: ۱۳۸۹/۱۱/۲۵	
شماره: ۱۲۸/ت/۴۱۱	
پیوست دارد	

بسمه تعالی

جناب آقای زندیه
ریاست محترم اداره سیاست و مقررات ارزی بانک مرکزی
سلام علیکم؛

احتراماً به استحضار می‌رساند که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، امر مهم آسیب‌شناسی و بازنگری قانون "حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات" را در فرصت محدودی به این مرکز سپرده است لذا با ارسال یک نسخه از قانون فعلی خواهشمند است دستور فرمایید نقطه نظرات کارشناسی آن اداره محترم را در خصوص ماده ۴ این قانون اعلام فرموده و در صورت امکان در حداقل زمان ممکن (یک هفته) به پرسش‌های مطرح در پرسشنامه ضمیمه پاسخ فرموده و علاوه بر آن اگر دیدگاه‌های خود را در علل موفقیت‌های کشورهای پیشرفته در موضوع بحث بیان فرمایید موجب امتنان خواهد بود. ضمناً مواد پیشنهادی تنی چند از کارشناسان به منظور اصلاح قانون مذکور جهت اظهارنظر به ضمیمه ایفاد میگردد. درخاتمه یک نسخه معرفی نامه مرکز پژوهش‌های مجلس نیز مزید استحضار ضمیمه گردید.

با تشکر
سید حسین شریفی
رئیس هیأت عامل

تهران - خیابان طالقانی - نرسیده به خیابان شریعی - شماره ۱۷ - طبقه دوم - واحد ۸
تلفن: ۰۲۱-۷۷۴۲۲۸۸۰ - فکس: ۷۷۴۲۲۸۸۲ - Email: info@irtc.ir - www.irtc.ir

تاریخ: ۱۳۸۹/۱۱/۱۸	 مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران
شماره: ۱۲۸/ت/۳۹۳	
پیوست: دارد	

بسمه تعالی

برادر ارجمند جناب آقای مهندس معصومی
قائم مقام محترم مرکز پژوهش وزارت صنایع و معادن
سلام علیکم:

احتراماً با ارسال مواد پیشنهادی این مرکز به منظور اصلاح قانون "حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات" خواهشمند است دستور فرمایید نقطه نظرات کارشناسی همکاران محترم آن مرکز را در پاسخ اعلام فرمایند.

با تشکر

سید حسین شریفی
رئیس هیأت عامل

تهران - خیابان طالقانی - نرسیده به خیابان شریعتی - شماره ۱۷ - طبقه دوم - واحد ۸
تلفن: ۰۲۱-۷۷۶۲۲۸۸۰ - فکس: ۰۲۱-۷۷۶۲۲۸۸۳ Email: info@irtrc.ir www: irtrc.ir

تاریخ: ۱۳۸۹/۱۱/۲۵
شماره: ۱۳۸/ت/۴۱۲
بند دست: دارد

مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر شهرپاری
معاونت محترم حقوقی و امور مجلس وزارت اقتصادی و دارایی

سلام علیکم؛

احتراماً به استحضار می‌رساند که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، امر مهم آسیب‌شناسی و بازنگری قانون "حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات" را در فرصت محدودی به این مرکز سپرده است لذا با ارسال یک نسخه از قانون فعلی خواهشمند است دستور فرمایید نقطه نظرات کارشناسی آن اداره محترم را در خصوص ماده ۵ این قانون اعلام فرموده و در صورت امکان در حداقل زمان ممکن (یک هفته) به پرسش‌های مطرح در پرسشنامه ضمیمه پاسخ فرموده و علاوه بر آن اگر دیدگاه‌های خود را در علل موفقیت‌های کشورهای پیشرفته در موضوع بحث بیان فرمایید موجب امتنان خواهد بود. ضمناً مواد پیشنهادی تنی چند از کارشناسان به منظور اصلاح قانون مذکور جهت اظهارنظر به ضمیمه ایفاد میگردد. درخاتمه یک نسخه معرفی نامه مرکز پژوهش‌های مجلس نیز مزید استحضار ضمیمه گردید.

با تشکر

سید حسین شریفی

رئیس هیأت عامل

تاریخ: ۱۳۸۹/۱۱/۲۵
شماره: ۱۳۸/ت۴۱۳
پیوسته: دارد

مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر عبدالرضا شیخ‌الاسلامی

وزیر محترم کار و امور اجتماعی

سلام علیکم؛

احتراماً به استحضار می‌رساند که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، امر مهم آسیب‌شناسی و بازنگری قانون "حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات" را در فرصت محدودی به این مرکز سپرده است لذا با ارسال یک نسخه از قانون فعلی خواهشمند است دستور فرمایید نقطه نظرات کارشناسی آن اداره محترم را در خصوص "ماده ۷ بند الف" این قانون اعلام فرموده و در صورت امکان در حداقل زمان ممکن (یک هفته) به پرسش‌های مطرح در پرسشنامه ضمیمه پاسخ فرموده و علاوه بر آن اگر دیدگاه‌های خود را در علل موفقیت‌های کشورهای پیشرفته در موضوع بحث بیان فرمایید موجب امتنان خواهد بود. ضمناً مواد پیشنهادی تنی چند از کارشناسان به منظور اصلاح قانون مذکور جهت اظهارنظر به ضمیمه ایفاد میگردد. درخاتمه یک نسخه معرفی نامه مرکز پژوهش‌های مجلس نیز مزید استحضار ضمیمه گردید.

با تشکر

سید حسین شریفی

رئیس هیات عامل

تاریخ: ۱۳۸۹/۱۱/۲۵
شماره: ۱۲۸/ت/۴۱۳
پیوسته: دارد

مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر رحمتا... حافظی
مدیر عامل محترم سازمان تامین اجتماعی

سلام علیکم؛

احتراماً به استحضار می‌رساند که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، امر مهم آسیب‌شناسی و بازنگری قانون "حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات" را در فرصت محدودی به این مرکز سپرده است لذا با ارسال یک نسخه از قانون فعلی خواهشمند است دستور فرمایید نقطه نظرات کارشناسی آن اداره محترم را درخصوص "ماده ۷ بند ب" این قانون اعلام فرموده و در صورت امکان در حداقل زمان ممکن (یک هفته) به پرسش‌های مطرح در پرسشنامه ضمیمه پاسخ فرموده و علاوه بر آن اگر دیدگاه‌های خود را در علل موفقیت‌های کشورهای پیشرفته در موضوع بحث بیان فرمایید موجب امتنان خواهد بود. ضمناً مواد پیشنهادی تنی چند از کارشناسان به منظور اصلاح قانون مذکور جهت اظهارنظر به ضمیمه ایفاد میگردد. درخاتمه یک نسخه معرفی نامه مرکز پژوهش‌های مجلس نیز مزید استحضار ضمیمه گردید.

با تشکر

سید حسین شریفی

رئیس هیات عامل

سفارت جمهوری اسلامی ایران
مسکو

باسمه تعالی

شماره: ۴۵۶۴
تاریخ: ۱۳۹۰/۰۱/۱۴

جناب آقای مهندس شریفی
رئیس محترم هیأت عامل مرکز تحقیقات قوانین و مقررات ایران

با سلام و احترام، عطف به کتبی شماره ۱۲۸/ت/۳۴۴ مورخ ۸۹/۱۰/۱۳، به استحضار می‌رساند در تماس با مسئولین ذیربط در روسیه، مشخص گردید که روسیه در حال حاضر، قوانین مربوط به حمایت از توان فنی مهندسی خود را ندارد. تنها قانون موجود، این است که چنانچه بخشی از خط تولید یک محصول، در روسیه باشد، به آن ساخت داخل اطلاق شده و تعرفه واردات به آن تعلق نمی‌گیرد. به عنوان مثال برخی از کارخانه های تولید خودرو مانند تویوتا و فورد، خط مونتاژی را در روسیه ایجاد کرده و بدینوسیله از مزایای حذف تعرفه واردات، بهره مند شده‌اند.

سید رضا سجادی

سفیر

پیوست ۱۵ - دامپینگ

مدیر بازرگانی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی

حمایت از سازندگان داخل

میرمحمدی حمایت از سازندگان داخل برای رقابت با تولیدکنندگان خارجی را از عوامل مؤثر در بالا بردن کیفیت محصولات داخلی خواند و افزود: در صورتی که تولیدکنندگان داخلی محصولات خود را با کیفیتی مشابه محصولات خارجی و با قیمتی کمتر تولید و در بازار عرضه کنند، می‌توانند بازار فروش خوبی را برای محصولات خود در داخل و خارج از کشور ایجاد کنند.

میرمحمدی با تأکید بر بالا بودن توان سازندگان داخلی در تأمین نیازهای داخلی صنعت نفت تصریح کرد: باور کیفیت و تبلیغ کالای ایرانی، اعتماد به نفس، خطرپذیری، شناسایی منافع ملی، حمایت کارشناسان ارشد، مدیران اقتصادی کشور و نهادهای نظارتی از سازندگان داخلی از عوامل مؤثر در ارتقای توانمندی سازندگان داخلی و حرکت در مسیر توسعه است.

دامپینگ از روش‌های حذف تولیدکنندگان داخل

میرمحمدی ایجاد شرایط دامپینگ برای محصولات تولیدی در داخل کشور را از مشکلات سازندگان داخل برشمرد و گفت: پایین آوردن ناگهانی، قیمت محصولات از سوی سازندگان خارجی در مقایسه با قیمت عرضه همان محصول در داخل کشور (دامپینگ) یکی از ابزارهای تولیدکنندگان خارجی در عرصه رقابت با تولیدکنندگان داخل و حذف آنهاست که در این شرایط، مدیران و مسئولان کشور می‌توانند با وضع قوانین و مقررات از تولیدکنندگان داخل حمایت کنند.

وی ممنوعیت خرید کالاهای خارجی که مشابه آن در داخل کشور تولید می‌شود، همچنین پیش‌خرید چند ساله محصولات تولید داخل را از جمله راه‌های مناسب برای حمایت از سازندگان داخل صنعت نفت برشمرد.

نظام مهندسی وابسته به نظام ساخت داخل

میرمحمدی با تأکید بر ضرورت استفاده حداکثری از توان متخصصان داخلی در پروژه‌های صنعت نفت گفت: در همه پروژه‌ها، نظام مهندسی وابسته به نظام ساخت داخل است، چنانچه بخواهیم از یک نظام مهندسی ساخت داخل برخوردار باشیم، باید نظام ساخت کالا نیز داخلی باشد.

ثبت نام سازندگان داخلی صنعت نفت

مدیر بازرگانی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی از تهیه فهرست سازندگان منتخب و کالاهای ساخته شده به وسیله سازندگان داخلی با هدف معرفی توانمندی‌ها و حمایت از سازندگان داخلی خبر داد و افزود: با راه‌اندازی پایگاه اطلاع‌رسانی اینترنتی niordc.com-www.cd (سایت سازندگان داخل کشور)، همه سازندگان داخلی می‌توانند به معرفی خود اقدام کنند.

پس از انجام بررسی‌های لازم، توانمندی‌های این شرکت‌های داخلی به شرکت‌های زیرمجموعه معرفی و ورود کالاهای تولیدی آنان که براساس استانداردهای صنعت نفت ساخته شده است، از خارج از کشور ممنوع اعلام می‌شود.

هم‌اکنون کالاهای بسیاری از بخش‌های مکانیک، برق و الکترونیک، عمومی و شیمیایی در این سایت ثبت شده که خرید نمونه مشابه خارجی این کالاها ممنوع است.

اطلاعات ثبت شده در این سایت یکی از ارکان فهرست تولیدکنندگان منتخب وزارت نفت است و این اطلاعات همواره در حال تغییر بوده و چنانچه اطلاعات مربوط به هر سازنده‌ای تغییر کند، این تغییرات در سایت ثبت می‌شود.

اقدام‌های تشویقی برای حمایت از سازندگان داخل

گشایش ال.سی (اعتبار) برای سازندگان داخل، دریافت سفته به‌جای ضمانت‌نامه بانکی، تضمین کیفیت در مقابل تضمین خرید، الزام خریداران داخلی صنعت نفت به انعقاد قرارداد داخلی در مقابل یک خرید خارجی از راهکارهای مهم شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی با هدف جلوگیری از ایجاد شرایط دامپینگ و حمایت از سازندگان داخلی است.

وی همچنین پرداخت به‌موقع دستمزد سازندگان، برقراری شرایط برابر برای سازندگان داخلی در مقایسه با سازندگان خارجی را از جمله اقدام‌های تشویقی این شرکت برای حمایت از سازندگان داخلی برشمرد.

در سال‌های اخیر با پرداخت ۵۰ درصد از قرارداد به‌صورت پیش‌پرداخت در مقابل سفته برای تولید انبوه و با پیش‌خرید پنج تا ۶ ساله از سازندگان داخل توانستیم آنها را در رقابت با سازندگان خارجی و امکان ایجاد شرایط دامپینگ حفاظت کنیم.

در بسیاری از موارد برای حمایت از سازندگان داخلی هزینه تحقیقات کالای در حال ساخت را به سازندگان پرداخت کردیم تا کالای مورد نظر را به مرحله ساخت برسانیم.

قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی)

ماده (۱۰۴)

الف) به منظور ارتقای مشارکت بنگاه‌ها و افزایش سهم تشکل‌ها، شبکه‌ها، خوشه‌ها، اتحادیه شرکت‌ها (کنسرسیوم‌ها)، شرکت‌های مدیریت صادرات و شرکت‌های بزرگ صادراتی و دارای تنوع محصول، دولت مجاز است کمک‌ها، تسهیلات، مشوق‌ها و حمایت‌های مستقیم و غیرمستقیم خود در حوزه صادرات غیرنفتی را از طریق این تشکل‌ها اعطا نماید.

تشکل‌های موضوع این ماده، در مقابل اختیارات واگذار شده، پاسخگو و مسئول جبران خسارت خواهند بود.

آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت بازرگانی و معاونت تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ب) اخذ هرگونه مالیات و عوارض از صادرات کالاهای غیرنفتی و خدمات در طول برنامه ممنوع است.

تبصره «۱» - فهرست کالاهای نفتی ظرف ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

تبصره «۲» - دولت مجاز است به منظور صیانت از منابع کشور، عوارض ویژه‌ای برای صادرات مواد خام یا دارای ارزش افزوده پایین وضع و دریافت نماید.

تبصره «۳» - میزان عوارض موضوع این ماده برحسب جدولی است که متناسب با افزایش سهم ارزش افزوده داخلی، کاهش می‌یابد. فهرست و عوارض مربوطه این کالاها و جدول مذکور به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. این عوارض حداقل سه ماه پس از وضع و اعلام عمومی قابل وصول است.

ج) صادرات کالاها و خدمات از اخذ هرگونه مجوز به استثنای استانداردهای اجباری و گواهی‌های مرسوم در تجارت بین‌الملل مورد درخواست خریداران معاف است.

تبصره - به دولت اجازه داده می‌شود با لحاظ منافع ملی تا پایان سال اول برنامه ترتیبات قانونی لازم برای اصلاح قانون مقررات صادرات و واردات شامل ارائه مشوق‌های صادراتی مندرج در این قانون و دیگر قوانین مربوطه که جنبه دائمی دارند را به عمل آورد.

د) دولت تدابیر و اقدام‌های مؤثر حفاظتی، جبرانی و ضدقیمت‌شکنی (ضد دامپینگ) در مواردی که کالایی با شرایط غیرمتعارف و با امتیاز قابل توجه به کشور وارد می‌شود را اتخاذ و اعمال نماید.

هـ) تنظیم بازار داخلی موجب ممنوعیت صدور نمی‌گردد و صدور کلیه کالاها و خدمات بجز موارد زیر مجاز است).

۱. اشیای عتیقه و میراث فرهنگی به تشخیص سازمان میراث فرهنگی.

۲. اقلام خاص دامی، نباتی، خاک زراعی و مرتعی و گونه‌هایی که جنبه حفظ ذخایر ژنتیکی و یا حفاظت تنوع زیستی داشته باشند، به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست.

تبصره - صادرات کالاهایی که دولت برای تأمین آنها یارانه مستقیم پرداخت می‌کند، تنها با پیشنهاد دستگاه مربوطه و تصویب شورای اقتصاد مجاز است. در این صورت کلیه صادرکنندگان موظفند گواهی مربوط به عودت کلیه یارانه‌های مستقیم پرداختی به کالاهای صادر شده را قبل از خروج از وزارت امور اقتصادی و دارایی اخذ کنند.

و) دولت موظف است ضمن ایجاد همسویی قوانین و مقررات بخش تجاری کشور با قوانین و مقررات اتحادیه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله سازمان تجارت جهانی، نسبت به آماده‌سازی و توانمندسازی ارکان اقتصادی کشور برای عضویت در سازمان توسعه تجارت جهانی (WTO) اقدام قانونی نماید.

شماره ۱۳۸۶/۵/۱۶ هـ، ۳۲۶۵۶ ت/۷۷۲۱۹

تصویب‌نامه در مورد پیش‌بینی تدابیر و اقدام‌های حفاظتی، جبرانی و ضد دامپینگ برای حمایت از تولیدکنندگان داخلی

وزارت بازرگانی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت امور خارجه، وزارت صنایع و معادن، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت تعاون و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۵/۷ بنا به پیشنهاد شماره ۱/۲۴۹۳۶ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۴ وزارت بازرگانی و با توجه به نظر موافق وزرای عضو شورای اقتصاد و در اجرای بند «ح» ماده (۳۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ - تدابیر و اقدام‌های حفاظتی، جبرانی و ضد دامپینگ را برای حمایت از تولیدکنندگان داخلی را به شرح زیر تصویب نمود:

۱. در این تصویب‌نامه واژه‌ها و اصطلاحات مورد استفاده در معانی مشروح مربوط به‌کار

می‌روند:

الف) قیمت‌شکنی (دامپینگ): ورود کالا به کشور با قیمتی کمتر از ارزش عادی آن،

در صورتی می‌توان گفت یک کالا با قیمتی کمتر از ارزش عادی خود وارد جریان تجارت کشور شده است که قیمت این کالا هنگامی که از یک کشور به ایران صادر می‌شود:

- در جریان معمولی تجارت، کمتر از قیمت قابل مقایسه برای کالای مشابهی باشد که برای مصرف در کشور صادرکننده در نظر گرفته می‌شود.

- در صورت عدم وجود چنین قیمت داخلی، کمتر از بالاترین قیمت قابل مقایسه برای کالای مشابه جهت صدور به هر کشور ثالث در جریان معمولی تجارت باشد یا کمتر از هزینه تولید این کالا در کشور مبدأ به اضافه مبلغ معقولی برای هزینه‌های اداری، فروش و مخارج عمومی و همچنین سود باشد.

ب) اقتصاد غیربازار: اقتصاد هر کشور با سابقه برنامه‌ریزی متمرکز که کارگروه موضوع بند «۲» تشخیص دهد که اصول بازار در زمینه ساختارهای هزینه‌ای یا قیمتی در آن اعمال نمی‌شود، به نحوی که قیمت فروش در چنان کشوری منعکس‌کننده ارزش منصفانه آن کالا محسوب نشود. در اقتصادهای غیربازار چنانچه قیمت‌های داخلی، غیرواقعی تشخیص داده شوند، می‌توان قیمت آن کالا را حداقل در یکی از بازارهای منطقه‌ای، بازارهای جهانی و یا هر مبنای معقول دیگری ملاک تعیین ارزش عادی قرار داد.

ج) حاشیه قیمت‌شکنی: مابه‌التفاوت میان قیمت صادراتی و ارزش عادی (مطابق حالات الف و ب).
د) قیمت قابل مقایسه: قیمت‌ها در شرایط برابری از نظر شرایط فروش و تحویل، مالیات‌ها، مقدار و دیگر شرایطی که بر قابلیت مقایسه قیمت مؤثر است قرار داشته باشند. از این رو به‌منظور مقایسه منصفانه در موارد لزوم تعدیل مقتضی در قیمت‌ها باید انجام شود.

ه) یارانه: هرگونه کمک یا مزایای مالی و غیرمالی یا حمایت درآمدی یا قیمتی که به نحو مستقیم یا غیرمستقیم توسط دولت کشور مبدأ یا صادرکننده جهت تولید، صادرات و یا حمل یک محصول به صادرکنندگان، بنگاه یا رشته فعالیت‌های تولیدی ذیربط اعطا شود.

و) محصول مشابه: محصولی با خصوصیات و ترکیب مشابه و یا جانشین (کاربرد مشابه) محصول مورد بررسی.

ز) تولیدکنندگان داخلی: اشخاصی که تولیدشان مشابه محصول خارجی می‌باشد. هنگامی که تولیدکنندگان با صادرکنندگان خارجی یا واردکنندگان مرتبط بوده یا خود واردکننده محصول مشابه باشند، تعریف تولیدکنندگان داخلی را می‌توان منحصر به سایر تولیدکنندگان دانست.

ح) خسارت: وارد آمدن لطمه قابل توجه به تولیدکنندگان داخلی، خطر ایراد لطمه قابل توجه به آنان یا تعویق قابل توجه در ایجاد آن فعالیت تولیدی.

ط) طرف‌های ذینفع: شامل سه گروه زیر می‌باشد:

- تولیدکنندگان داخلی کالای مشابه و یا تشکل مربوط یا دولت به نیابت از آنان.

- دولت خارجی، تولیدکنندگان یا صادرکنندگان خارجی محصول مورد تحقیق یا واردکنندگان

آن محصول یا تشکل ذیربط آنان.

۲. کارگروهی متشکل از نمایندگان صالح وزارتخانه‌های بازرگانی، امور خارجه، صنایع و معادن، جهاد کشاورزی، تعاون و گمرک جمهوری اسلامی ایران، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون عهده‌دار رسیدگی و تشخیص وجود قیمت‌شکنی، یارانه و خسارت ناشی از آنها و تعیین اقدام‌های لازم خواهد بود.

تبصره «۱» - نماینده وزارت بازرگانی در سطح معاون وزیر، ریاست کارگروه را برعهده خواهد داشت و نمایندگان سایر دستگاه‌ها در سطح مدیرکل در جلسه شرکت خواهند کرد.

تبصره «۲» - دبیرخانه کارگروه مزبور در محل سازمان توسعه تجارت ایران مستقر خواهد بود.

تبصره «۳» - کار کارشناسی به‌عهده وزارتخانه تولیدی مربوط است که گزارش آن را به‌صورت کتبی به کارگروه ارائه می‌کند.

تبصره «۴» - وزارت بازرگانی برحسب مورد و در صورت لزوم می‌تواند از نمایندگان سایر دستگاه‌ها و سازمان‌ها و افراد خبره یا نماینده تولیدکنندگان محصول موضوع بحث جهت شرکت در جلسات دعوت کند.

تبصره «۵» - کارگروه می‌تواند بررسی‌های مربوط به وضع مابه‌التفاوت کالاهای وارداتی موضوع این تصویب‌نامه را به سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان واگذار کند. تصمیم درخصوص میزان پرداخت مابه‌التفاوت توسط شورای اقتصاد اعمال می‌شود.

تبصره «۶» - تصمیمات کارگروه پس از تصویب وزیران عضو کمیسیون ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، اجرایی خواهد بود.

۳. وظایف کارگروه موضوع ماده (۲) به شرح زیر است:

الف) دریافت درخواست تحقیق از تولیدکنندگان داخلی و یا هریک از اعضا.

ب) بررسی مدارک و مستندهای متقاضیان و اخذ تصمیم درخصوص شروع یا عدم شروع تحقیق.

ج) درخواست کارشناسی از وزارتخانه تولیدی و اخذ گزارش‌های لازم در این مورد.

د) تشخیص مقدماتی به‌منظور اتخاذ اقدام‌های موقت در مقابله با قیمت‌شکنی.

ه) انجام تحقیق و گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه، نمونه‌گیری، شنیدن نظرات و نظایر آن.
و) ارجاع بررسی‌های مربوط به وضع مابه‌التفاوت به سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان.

ز) تعیین شرایط خاص.

ح) پیشنهاد مقادیر قابل اغماض به کمیسیون ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات.

ط) اخذ تعهدات قیمتی و دریافت گزارش ماهیانه در ایفای این تعهدات.

ی) ارائه پیشنهاد در رابطه با اقدام‌های موقت و اقدام‌های نهایی ضد قیمت‌شکنی، ضد یارانه‌ای و حفاظتی و تعیین مهلت‌های زمانی بازنگری و تمدید آنها.

ک) تدوین دستورالعمل تعیین شاخص‌ها و استانداردهای لازم برای تشخیص افزایش واردات و وارد آمدن میزان لطمات جدی بر تولیدکنندگان و پیشنهاد آن به کمیسیون ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات.

۴. فرآیند تحقیق و رسیدگی به شرح زیر است:

الف) درخواست تحقیق در کارگروه به پیشنهاد هریک از اعضا یا درخواست کتبی تولیدکنندگان داخلی به دبیرخانه کارگروه تقدیم می‌شود.

ب) درخواست باید شامل مدارک و مستندهای قابل دسترسی متقاضی در مورد وجود قیمت‌شکنی یا یارانه و وجود خسارت ناشی از هریک از آن دو باشد.

ج) کارگروه حداکثر ظرف بیست روز پس از دریافت درخواست، مدارک و مستندهای ارائه شده را بررسی نموده و درخصوص شروع و یا عدم شروع تحقیق تصمیم می‌گیرد.

د) دبیرخانه کارگروه می‌تواند از پرسشنامه، نمونه‌گیری، شنیدن نظرات و نظایر آن برای جمع‌آوری اطلاعات و انجام تحقیق استفاده کند.

ه) برای پاسخ به پرسشنامه‌های ارسالی، به صادرکنندگان یا تولیدکنندگان خارجی یا واردکنندگان محصولی که ادعا می‌شود قیمت‌شکنی شده یا از یارانه برخوردار است سی روز فرصت داده خواهد شد. این زمان حداکثر برای یکبار قابل تمدید است و مدت تمدید را کارگروه تعیین خواهد کرد.

و) در طول تحقیق طرف داخلی ذینفع باید اطلاعات لازم و معتبر را در اختیار کارگروه قرار دهد و در غیر این صورت تشخیص براساس بهترین اطلاعات در دسترس، از جمله اطلاعات مندرج در درخواست اولیه انجام خواهد گرفت.

ز) کارگروه می‌تواند در صورت لزوم به منظور بررسی اطلاعات ارائه شده یا کسب جزئیات

بیشتر با اطلاع به دولت کشور صادرکننده، تحقیقاتی را در قلمروی آن کشور انجام دهد.

ح) کارگروه نسبت به تشخیص مقدماتی قیمت‌شکنی یا یارانه و وجود خسارت ناشی از هر یک از آن دو براساس تحقیقات انجام شده اقدام می‌کند و در صورت مثبت بودن تشخیص، تحقیقاتی را درخصوص حاشیه قیمت‌شکنی، مقدار یارانه و میزان خسارت انجام داده و باید تصمیم نهایی را حداکثر ظرف سه ماه از زمان آغاز تحقیق اعلام کند. در شرایط خاص این مدت می‌تواند تا سه ماه دیگر تمدید شود.

ط) در فرآیند تحقیق برای تشخیص خسارت، موارد زیر می‌تواند مورد توجه قرار گیرد:

- حجم واردات زیر قیمت یا یارانه‌ای و افزایش قابل توجه واردات به‌طور مطلق و یا نسبت به تولید یا مصرف داخلی و یا احتمال آتی افزایش قابل توجه آن.
- میزان قیمت‌شکنی یا یارانه و اثر واردات زیر قیمت یا یارانه‌ای بر قیمت محصولات مشابه در بازار داخلی.

- اثر بعدی واردات مزبور بر تولیدکنندگان داخلی چنین محصولاتی.

- اثر واردات یاد شده بر عوامل و شاخص‌های اقتصادی مؤثر بر وضعیت تولیدکنندگان داخلی از جمله کاهش بالفعل و بالقوه فروش، تولید، استفاده از ظرفیت، اشتغال، دستمزدها، رشد، توانایی افزایش سرمایه یا سرمایه‌گذاری و قابلیت صادرات.

- سایر عواملی که می‌تواند منجر به ایراد خسارت به تولیدکنندگان داخلی شود.

تبصره - مقادیر قابل اغماض به پیشنهاد کارگروه و تصویب وزیران عضو کمیسیون ماده (۱)

آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات خواهد بود.

۵. کارگروه می‌تواند درخصوص قیمت‌شکنی، با دریافت تعهد از طرف صادرکننده مبنی بر تجدیدنظر در قیمت‌ها یا متوقف نمودن صادرات زیر قیمت به ایران، تحقیق را متوقف و یا به حال تعلیق درآورد. همچنین درخصوص یارانه چنانچه صادرکننده تعهد کند که در قیمت‌های صادراتی تجدیدنظر کند یا دولت کشور صادرکننده تعهد کند که پرداخت یارانه را متوقف یا محدود کند یا اقدام‌هایی را درخصوص آثار آن اتخاذ کند، کارگروه می‌تواند ضمن موافقت با تعهدات مذکور تحقیق را متوقف نموده یا به حالت تعلیق درآورد.

تبصره - کارگروه می‌تواند از طرفی که تعهدات او پذیرفته شده بخواد که به‌صورت ماهیانه اطلاعاتی را درخصوص اجرای این تعهدات ارائه دهد و ارزیابی اطلاعات ارائه شده را فراهم سازد. در این خصوص عدم ارائه اطلاعات و فراهم نکردن امکان ارزیابی آن به منزله نقض تعهد خواهد بود. در مواردی که تعهد نقض می‌شود، کارگروه می‌تواند اقدام‌های موقت یا قطعی را برمبنای

واقعیات موجود وضع و اعمال کند.

۶. در صورتی که تشخیص مقدماتی مثبتی توسط کارگروه مبنی بر وجود قیمت شکنی یا یارانه و خسارت ناشی از آن بر تولیدکنندگان داخلی داده شده باشد، می توان اقدام های موقتی به شرح ذیل نسبت به واردات مربوط اعمال نمود:

الف) در قالب سود بازرگانی ویژه و یا اخذ مابه التفاوت، حداقل معادل با حاشیه قیمت شکنی یا میزان یارانه به سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان پیشنهاد کند.

ب) اقدام های موقتی تا سه ماه اعمال می شود.

۷. چنانچه در نتیجه انجام تحقیق، تشخیص نهایی مبنی بر وجود واردات زیر قیمت یا یارانه ای و خسارت ناشی از آن داده شود، اقدام های نهایی ضد قیمت شکنی یا جبرانی (ضد یارانه ای) معادل حداقل حاشیه قیمت شکنی یا میزان یارانه توسط وزیران عضو کمیسیون ماده (۱) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات تعیین می شود. اگر به هنگام وضع اقدام های نهایی، اقدام های موقتی مجری باشند، این اقدام ها به وسیله اقدام های نهایی جایگزین می شوند. اقدام های جبرانی و ضد قیمت شکنی وضع شده در قالب سود بازرگانی ویژه و اخذ مابه التفاوت و پرداخت یارانه به تولیدکننده داخلی بر مبنای حاشیه قیمت شکنی یا میزان یارانه انجام می شود. این اقدام ها تا زمانی که جهت مقابله با خسارات ناشی از واردات زیر قیمت یا یارانه ای ضرورت دارند، برقرار خواهند ماند.

تبصره «۱» - تسری مدت اعمال اقدام ها به بیش از پنج سال، مستلزم بازنگری مجدد و انجام دوباره تحقیق خواهد بود.

تبصره «۲» - چنانچه تشخیص داده شود که برای خنثی کردن یا تضعیف اثر اقدام های نهایی ضد قیمت شکنی یا جبرانی (ضد یارانه ای) واردات کالاهای مشمول این اقدام ها از طریق کشور ثالث صورت می گیرد، وزیران عضو کمیسیون ماده (۱) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات می توانند این اقدام را به نحو مقتضی جهت مقابله با طفره از اقدام های اتخاذ شده به کشور ثالث نیز تسری دهد.

۸. اقدام های حفاظتی به شرح زیر است:

الف) چنانچه افزایش واردات یک محصول از جمله افزایش آن نسبت به تولید داخلی، به وارد آمدن خسارت جدی یا خطر بروز آن برای تولیدکنندگان داخلی محصول مشابه یا محصولی که مستقیماً رقیب محصول وارداتی تلقی می شود، منجر شود، اقدام های حفاظتی جهت حمایت مقتضی از تولیدکنندگان داخلی محصول مشابه یا مستقیماً رقابتی اعمال می شود.

ب) اقدام های حفاظتی در قالب سود بازرگانی ویژه و نظایر آن و یا محدودیت های مقداری بر

واردات محصول مورد نظر صورت می‌گیرند.

ج) اعمال اقدام‌های حفاظتی جز در شرایط خاص اقتصادهای غیربازار به نحو غیر تبعیض‌آمیز صورت می‌گیرد.

د) در وضع سهمیه‌ها سطح واردات تحقق یافته در دوره سه ساله قبلی ملاک خواهد بود مگر آنکه محدودیت بیشتر، از توجیه کافی برخوردار باشد. در عین حال ممکن است تخصیص سهمیه برای کشورهای مختلف متناسب با سهم پیشین واردات هریک با در نظر داشتن دیگر عوامل مؤثر صورت گیرد، اما چنانچه واردات از یک یا چند کشور رشد نامتناسبی را نشان دهد، می‌توان اعمال سهمیه‌ها را به همان کشورها محدود نمود.

ه) اقدام حفاظتی متعاقب انجام تحقیق اتخاذ می‌شود، در این تحقیقات باید احراز شود که افزایش مطلق (افزایش واردات نسبت به دوره یا سال قبل) یا نسبی واردات یک محصول، لطمه کلی قابل توجه برای تولیدکنندگان داخلی محصول مشابه یا مستقیماً رقابتی به بار آورده است یا خطر قریب‌الوقوع آن وجود دارد. رویه‌های تحقیق (و غیر آن) در این خصوص مشابه رویه‌های عمومی مربوط به اقدام‌های ضد قیمت‌شکنی و جبرانی، صرفنظر از موارد خاص آنها (از جمله پرسشنامه‌ها)، می‌باشد و توسط کارگروه مزبور انجام می‌شود. در شرایط خاص که تأخیر در اقدام موجب خسارتی می‌شود که جبران آن دشوار است، می‌توان قبل از انجام تحقیق، براساس تشخیص اولیه کارگروه مبنی بر وجود شواهد روشن، اقدام‌های موقتی اتخاذ کرد. مدت اعمال اقدام‌های موقتی از دویست روز (۲۰۰) متجاوز نخواهد بود. اقدام‌های نهایی حفاظتی تنها تا زمانی که جهت جلوگیری یا جبران خسارات جدی لازم باشند اعمال می‌شوند و مدت اعمال آنها از چهار سال با احتساب دوره اعمال اقدام موقتی، متجاوز نخواهد بود مگر آنکه احراز شود ادامه اقدام برای جلوگیری یا جبران خسارت جدی لازم است. اقدام‌های بلندمدت (بیش از یک سال) حفاظتی را می‌توان به‌منظور تعدیل وضعیت تولیدکنندگان داخلی به تدریج کاهش داد. اعمال پیوسته یک اقدام حفاظتی در هر حال از ده سال فراتر نخواهد رفت. اقدام‌های حفاظتی نسبت به واردات از کشورهای در حال توسعه‌ای که سهم آنها از واردات کمتر از سه درصد (۳ درصد) باشد، قابل اغماض خواهد بود، مگر آنکه این قبیل کشورها مجموعاً بالغ بر ۹ درصد (۹ درصد) واردات را در اختیار داشته باشند.

و) دستورالعمل تعیین شاخص‌ها و استانداردهای لازم برای تشخیص افزایش واردات و وارد آمدن میزان لطمات جدی بر تولیدکنندگان توسط کارگروه یاد شده تهیه و به تصویب وزیران عضو کمیسیون ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات می‌رسد.

پیوست ۱۶ - اصلاح نرخ ارز

مصاحبه با آقای مهندس نعمت‌زاده وزیر اسبق صنایع و معادن نرخ ارز را آزاد نگه داریم. نرخ براساس عرضه و تقاضا و شرایط روز باشد.

مصاحبه با آقای مهندس جهانگیری وزیر اسبق صنایع و معادن

نرخ ارز تعیین‌کننده است و تولید داخل با وضعیت نرخ فعلی مقرون به صرفه نیست حتی ابتدایی‌ترین تجهیزات را اگر از خارج تأمین کنند ارزان‌تر تمام می‌شود مثالی زدند که چندی قبل در لهستان بودند، شخصی برایشان تعریف کرده که حتی با نرخ فعلی ارز من از آمریکا بادم آوردم در ایران فروختم.

مصاحبه با آقای مهندس صمیمی دهکردی

در پرسشنامه‌های دریافتی از کارشناسان اعم از دولتی و بخش خصوصی شناور نبودن و آزاد نبودن نرخ ارز را یکی از موانع رقابت ساخت داخل با خارج می‌دانند نظر شما در این مورد چیست؟
- هیچ تولیدی در کشور مقرون به صرفه نمی‌باشد چون هزینه‌ها بالا رفته است ولی واردات با همان قیمت‌ها انجام می‌شود ما نمی‌توانیم با چینی‌ها رقابت کنیم، مثال در این باره از یک مناقصه زدند که چگونه به چینی‌ها واگذار شد و ایرانی‌ها را کنار زدند تعبیر ایشان این بود که ما فعلاً مستعمره چینی‌ها شده‌ایم، البته مشکلات تحریم هم مشکل دیگری است که باید ۱۵ درصد روی نرخ ارز به‌خاطر استفاده از طرف‌ها بپردازیم.

پرسشنامه

علل موفقیت کشورهای پیشرفته

- واقعی بودن نرخ ارز کشورها، جهت‌گیری درست حمایت‌های دولتی، سلامت اقتصادی و امنیت سرمایه‌گذاری، استاندارد بودن روش‌های تولید، مدیریت صحیح منابع و سرمایه و نیروی انسانی و بازار، حمایت و پشتیبانی از تولیدات داخل.

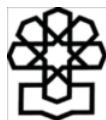
قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی

ماده (۱۲)

نرخ ارز مورد عمل به‌هنگام ورود یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه انتقالات ارزی در صورت تک‌نرخ بودن ارز همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر این‌صورت نرخ آزاد روز به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.

منبع و مأخذ

- مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اسناد پشتیبان مرتبط با طرح آسیب‌شناسی و بازنگری قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۲۲، دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۰.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۴۰۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: مستندات طرح پژوهشی آسیب‌شناسی، بازنگری و اصلاح قانون حداکثر استفاده از توان فنی مهندسی

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه صنعت)

تهیه و تدوین: سیدحسین شریفی

ناظران علمی: علی‌اصغر اژدری، سیدعلی‌اکبر حسین‌زاده اطاقسرا

منتقاضی: جعفر قادری (نماینده شیراز در مجلس شورای اسلامی)

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. قانون حداکثر

۲. توان داخل

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۳/۲۱